نه فلکه نه تملکه نه ملکه بیلیرم
مالك الملکه احد ایدرم هر گون قدر ذکرم

ثمرات الفؤاد فی المبدأ والمعاد
ترکی علی خمسة ابواب وخاتمة لعبد الله
افندی الکاتب الفرخوری الحجة
ثلاث وثلاثین والف کشف الظنون

[صاری عبدالله افندی]
مغرب شهزاده لرندن سید محمد افندینک اوغلی
اولوب ۱۰۷۱ ده ارتحال ایدوب
طوپ قاپو دن مالتپه یه گیدن جاده اوزرنده
دفن اولوندی حضرت هدائیدن اخذ فیض
ایتمشدر. آثاری: جواهر بواهر مثنوی،
ثمرات الفؤاد، نصیحة الملوک، مرآة
الاصفیا، رجال الغیب، مسلک العشاق
جوهر البدایة، ترجمهٔ مقاصد العینیه،
تدبیر النشأتین واصلاح النسختین
عثمانلی مؤلفلری

ثمرات الفؤاد

فی المبدأ والمعاد
لشارح المثنوی
عبدالله افندی

بسم الله الرحمن الرحيم

جواهر حمد وسپاس بی حد ٠ احدیت ذات وکبریاسنده واحد ومتوحد ٠ وزواهر شکر بی قیاس و بی عد ٠ جامعیت صفات واسماسیله احد ومتفرد اولان واجب الوجود ٠ وواهب الجود حی بی زوال ٠ وقیوم لایزالك درکاه جلالت ٠ وبارکاه عظمتنه نثار اولسونکه ٠ قلوب عارفینی خزائن اسرار ٠ وارواح عاشقینی زواهر انوار ایدوب وجوب وجودنه اقامت دلیل ایچون بدیع فطرتیله صباح وجودی غسق عدمدن فلق ٠ وکمال رأفت وجودنه ایضاح سبیل ایچون صنیع حکمتیله عین قدمده اولان رتق ٠ وجمعی فتق ایتدی ٠ وازالهٔ ظلمات اشباح ایله انوارلقاسنه ایصال ایچون ارواح مشتاقین ٠ وقلوب عاشقینه تجلیات جمال ذی الجلالیله خواصه مخصوص قیلدیغی حوض موروددن شراب طهور سقی ایتمکله قید بشریتلرندن اطلاق ٠ ووادیٔ ایمن محبت اللهده مأنوس قیلدی

﴿ نظم ﴾

ذکر همه کرچه ثنای تواست * حمد وثنای توسزای تواست
انکه سریر عظمش کشت عرش * فرش شدش طارم فیروزه فرش
عالم سفلی که جهانست نام * یافت ازو رونق دار السلام

سر علم حمد بیند اخته * رایتی از عجز بر افراخته
ای دل از ین قرضهٔ بحر جنون * ماچو حبابی وتو یکقطره خون
ما وترا نیست زبان دعا * ماز کجا حمد وثنا از کجا
بلکه قصور است بعجز اعتراف * رو مزن اینجا تو از ین بیش لاف

والوف صلوات زاکیات ٠ وصنوف تحیات وافیات ٠ اول مجمع صورت ومعنی ٠ وعنقای قاف قاب قوسین اوادنی ٠ اعنی حبیب خدا ٠ وسید انبیا ٠ وسند اصفیا ٠ حضرت محمد المصطفی یه اولسونکه ٠ وجود منور ٠ وروح مطهرلرینه « لولاك لولاك لما خلقت الافلاك » وشان شریفلرینه « خلقت الاشیاء لاجلك وخلقتك لاجلی » وارد اولوب بال همت علیاسیله مقام « ثم دنی فتدلی » یه پرواز ایلدی ٠ وکمال اخلاص ونفی صفاتله مشاهدهٔ آثار انوار احدیة الذاته واصل اولوب لدی الاتصال شهود ایله وجوددن منفصل اولدی ٠ ودست هبوب نفحات منانی ایله استار قیودی تمزیق وخرق ایلیوب ٠ هویت حقله فانی ٠ وجناب مطلقك ربوبیتی ایله باقی اولدی

﴿ نظم ﴾

دریٔ برج فلك اصطفا * بحر وفا کوهر کان صفا
شاه سریر لمن الملك دل * مهر منیر فلك آب وکل
بحر محیط از کف جودش کفی * نه فلك از آتش مهرش تفی
پایهٔ معراج کمین پایه اش * از سر ما کم نشود سایه اش

ودرود نامعدود ٠ اول شمس سموات نبوت ٠ وبدر منیر رسالتك آل واولاد واصحابی ٠ خصوصا چاریار معالی جنابی ٠ ارواح طیبه لرینه نثار اولسونکه ٠ هر بری نجوم آسمان ولایت ٠ وشموس مشارق هدایت درلر

﴿ نظم ﴾

پادشاهان عرصهٔ ملکوت * شاهبازان قرب او ادنی
باده نوشان جام لم یزلی * ماه رویان احسن الحسنی

رهبران خرد براه نجات * سالكان طريق صدق وصفا
حد ما نيست وصف اين شاهان * ربنا عافنا وارحمنا

وبعد « كان الله ولم يكن معه شئ » مقتضاسنجه حق سبحانه وتعالى غيب ذاتى واطلاق احديسى حسبيله اسما وصفات كثرتندن منزه اولوب جميع اسماء الهيه . وصفات ربانيه . احد ذاتيه سنده مستهلكه دخى « والله غنى عن العالمين » مصداقنجه عالم تدوين وتصوير حضرت علم وتقديرنده مندمج . وصورت تفصيل وتصوير معناى تدبيرنده مندرج ايكن « كنت كنزا مخفيا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف » فحواسى اوزره غيب هويت مطلقه سنده مستتر اولان كمالك صورتيله معروف وظاهر اولمغيچون « عاشق اولدى كندو كندو اوزينه . معشوق اولدى كندوسى كندوسنه » مفهومنجه حب ذاتى وميل اصليسى ايله مستهلكة الذات اولان اسمانك صورن واسماسنده بالقوه مستغرق اولان احكام وآثارين فعله كتورمكيچون مظاهر خلقيه اظهار ايتمك اقتضا ايتديسه . آدم مظهر اسماء الهيه . ومجمع صفات ربانيه اولوب . جلا و استجلاء كلى . وشهود واشهاد جملى وتفصيلى . انكله حاصل اولدى

﴿ كلشن راز ﴾

زفضلش ٢ هردو عالم كشت روشن * زفيضش خاك آدم كشت كلشن
توانايى كه دريك طرفة العين * زكاف ونون بديد آورد كونين
چو قاف قدرتش دم برقلم زد * هزاران نقش برلوح عدم زد
ازان ٣ دم كشت پيدا هر دو عالم * وزان ٤ دم شد هويدا جان آدم

پس حق سبحانه وتعالى « اول ماخلق الله نورى . اول ماخلق الله روحى . اول ماخلق الله العقل . اول ما خلق الله القلم » حديث شريفى مصداقنجه اولا وبالذات كندو ذات پاك صمديت . ونور مقدس احديتندن روح محمدى . وسر حقيقت احمدى يى خلق ايلدى . وبو اسماء اربعه حقيقتده شئ واحد اولوب بحسب المراتب درت عبارت اوزره تعبير اولنور زيرا « من رآنى فقد رآنى » مضموننجه عشاق

٢ يعنى وجود اضافى را منبسط كرد انيد تا ممكنات بوجود متصف كشتند كه الله نور السموات والارض وآدم را مرتبهٔ جمعيت ارزانى داشت

٣ يعنى ظهور صور عالم غيب وشهادت ونشأهٔ اولى واخرى كه عالم كبرى مى نامند همه ازان تجلى حب الهى پيدا آمد

٤ يعنى هم ازان دم متكون كشت عالم صغرى كه عبارت ازنشأت انسانيست كه منتخب است ازعالم كبراى كونى وكيانى اكرچه فى نفسه خود عالم كبرى انسانست للباقية بمرتبة الخلافة الالهيه وسعة قلبه لنزول الحق ووحيه وسلطان توحيده

الهى پرتو جمال كبريايى حقيقت محمديه ده مشاهده ايتمكله مرآت حضرت وجميع ارواح واشباح اندن ظاهر اولديغيچون روح اعظم تسميه اولنمشدر . پس بو اوصاف جميله واخلاق جليله ايله موصوف اولان اول منبع عالم وآدم وروح اعظم ومرآت نور اكرمى كندو ذات پاكنه مرآت قلوب تجلى واول آينهٔ مجلادن كندو كندويه عرض جمال ايلدكده اول جمال لايزاليدن عشق الهى غلبه ايدوب بحر محيط احديت . ودرياى قلزم واحديت تموج ايليوب . كنج ازليسندن لآلئ لم يزلى نثار ايتمكله ارواح انبيا واوليا ومؤمنين اصفيا وفرشتكان اعالى ظهوره كلوب « انما امره اذا اراد شيئا ان يقول له كن فيكون » فحواى شريفى اوزره نطق ذاتى ولسان قدرت ايله بى حروف ولفظ وصوت كن ديو امر ايتدكده جميع ذرات جهان خروشه كلوب عرش وكرسى ولوح وقلم وارواح علويه وسفليه . واشباح واجسام عنصريه وجواهر واعراض ومولدات وصنايع عجيبه ونقوش غريبه « ومن الاعلى الى الاسفل » جمله آفريده كتم عدمدن دشت وجوده كلوب . بعده آدم عليه السلام صورت انسانده اولان ختومك اولى ونشأت عنصريتده انبيانك اقدمى اولمغله حق سبحانه وتعالى حقيقة الحقايق اولان نور محمديدن اكا امداد ايليوب نبوت ظاهره يى اولانده اظهار ايلدى . بعده اولادندن انبيانك هر بريسنده امر نبوت وشريعت مخصوصه اظهار ايدوب . هر بريسى اسماء كليه مظهرى ايكن امتلرى اوزرينه حاكم اولان اسمانك ربوبيتلرى حسبيله هر برى امتلرين دعوت ايدوب حقك معروف ومعبود اولمسى هر برامته اصل اولان اسمك حكمى موجبنجه مهتدى اولديلر . بعده جميع نبواتى واسماء كليهٔ الهيه يى جامع واسم اعظم صاحبى اولان سرور شاه نبوت برج آفتاب هويت حضرت محمد صلى الله عليه وسلم مبعوث اولوب « اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم نعمتى » آيت كريمه سنك فحواسنجه امر دين ونبوت . وكليت ايله ظهور معرفت رسالت پناهك وجود عنصريسى ايله كمال بولدى

❊ نظم ❊

نبوت را ظهور از آدم آمد * كمالش در وجود خاتم آمد

پس « كنت نبيا وآدم بين الماء والطين » حديث شريفى موجبنجه
قبل از ايجاد آدم حضرت فخر عالم نبى اولوب جميع انبيا واوليايه
ولايت مطلقه سندن امداد ايتدوكى كبى بعد ظهور وجود آدم دخى
كذلك ولايت مطلقه ونبوت كليه سندن جميع انبيا وامتلرينه بحسب
استعدادهم امداد ايدوب · حكم نبوت انكله ختم اولدى · وارتحال
وانتقاللرندن صكره دخى كذلك احكام واسرار شريعت وانوار
ولايت وتوحيدذاته متعلق اولان علم ودانشى ورثه وخلفاسنه امداد
والقا ايتمكدن خالى اولميوب · الى الآن والى قيام الساعة وراثت ولايت
مطلقهٔ عامهٔ محمديه مظهرى اولان ذات مكرمتدن زمان برآن
خالى دكلدر

❊ مثنوى ❊

پس بهر دورى وليى قائمست * تا قيامت آزمايش دائمست
پس امام حى وقايم آن وليست * خواه از نسل عمر خواه از عليست
مهدى وهادى ويست اى راهجو * هم نهان وهم نشسته پيش رو

واول وارث حقيقت كماليهٔ احمديه اولان ذات شريفه · قطب دوران
· وغوث اعظم · وواحد الزمان · تعبير ايدرلر · وامام على كرم الله
وجهه دن صادر اولان « من لم يعرف امام زمانه ومات فقدمات ميتة
جاهلية » قول شريفى اوزره روح انسانى وصول الى الله رتبه سنه نائل
اولمق ايچون انسان كاملك طلبى طريق حق سالكلرينه واجب اولمغله
لاجرم بو رساله يى سلك تحريره كشيده قيلوب (ثمرات الفؤاد · فى المبدأ
والمعاد) ديو تسميه وبش باب وبر خاتمه اوزرينه اتمام قيلندى
(باب اول) حضرت آدم عليه السلامك خلافتى واطوار منازل خلقت
آدمى ومراتب نوع انسانى بياننده در وباب اول اوچ فصلى مشتملدر
(باب ثانى) طلب حب اصلى وجلاى قلب وغوث وانسان كامل
بياننده در اول دخى اوچ فصلى مشتملدر (باب ثالث) اهل سلوكك
اقسام وروشلرى بياننده در اول دخى التى فصلى مشتملدر (باب رابع)

دنيادن ترهيب وطريق حقه ومرشد كامله ترغيب وفقرايه سوء ظندن
اعراض · وارباب سلوكه توضيحى لازم بعض اركان وشرائطى
توصيه بياننده در (باب خامس) نقشبنديه · وبيراميه · وخلوتيه
· ومولويه · وكبرويه · وقادريه · عموما عنعنهٔ سلسله لرى
ابو بكر الصديق وامام على رضى الله عنهمادن حضرت فخر كائنات ·
عليه اكمل التحياته · منتسب اولوب واول مناسبت ايله بعض ائمهٔ
صحابه وتابعين ومناقب اوليا بياننده در (خاتمه) روح حيوانى
وروح انسانى واضافيدن بعض معارف بياننده در · بو عبد ضعيف
وناچيز كشف واطلاعده قصورنه معترف · وقلت بضاعت ايله اهلى
قتنده متصف اولمغله ارباب دانش واصحاب بينشك كمال لطف
وكرملرندن نياز اولنور كه مطلع اولدقلرى مواقع خلل · ومواضع
زللى اصلاح ايله تشريفه ارزانى بيوروب · وصورت عيب جويدن
تجنب بيورمغله « اولئك الذين هدى الله » زمره سيله محشور « واولئك
هم اولو الالباب » فرقه سيله مذكور اوله لر « آمين بحرمة طه ويس

❊ باب اولدن فصل اول ❊

❊ آدم عليه السلامك خلافتى بياننده در ❊

وقتا كه الله تبارك وتعالى اول حب ازلى مقتضاسنجه جملهٔ ملائكه يى
آدمك تخمير طينت وتسويهٔ بنيه سنه « على طريق القهر والتسخير »
مشغول قيلوب · اول فعلك حقيقتنه كندو علم كلى وارادت وقدرت
اصليسى ايله قيام كوستردى · وصورت برزخيت اولوهيت اولان
مرتبهٔ اعتدال انسانينك تسويه سى اتمامنه ايرشدكده اول مزاج
مسوايه « ونفخت فيه من روحى » فحواسنجه بلا واسطة نفخ روح ايليوب
· جامع حقايق الهى وكونى ايلدى · ومسند خلافتده اجلاس
وآينهٔ حضرت الوهيت · وصورت جناب ربوبيت ايليوب بو صورت
عنصريه يى صورت انسانيه يه مادة واصل قيلدى · واول صورت
عنصريه نك بعضيسنى مراد لعينه ايلدى انبيا ورسل عليهم السلام
وكبار اوليا كبى وبعضيسنى دخى مراد لغيره قيلوب وانلرك بعضيسن

هر بر كاملك مزاج وصورتلرى تعيننه اسباب وشروط مثابه‌سنده
قيلدى . آبا وامهات كبى و بعضيسى اوليا ومؤمنينك كيفيت مراتب
ومقاماتى تعميرنده آلات ومعاونات مثابه‌سنده اولوب بعضيسى دخى
برعالمك ترتيب وتعميرينه مسخر اولديلر عوام الناس كبى « ومن حيث
الحكمة الالهيه » بونلرك مقام كماله وصوللرى بونك اوزرينه مبنى
وموقوفدر . و بوتفاوت مذكور « عند تعلق المحبة والعشق بالعلم
ومافيه » برتفاوتك نوعيدر كه سرمايهٔ تعينات اسما وحقايق ايجاد
عوالم وخلايق كه خمير مايه‌سى اولانه متعلقدر . پس آدم عليه السلام
مستقر خلافتده مستقر اولوب شول اسماء الهيه كه حضرت آدمك
ذات وحقيقتى انك جامعى در ظاهر وجود وباطن وباطن الباطن
وسر السر اولان حقايق وشئونى جهتندن انى خبردار اتديلر . واول
اسمايه كمال مضاهات ومشابهتندن خبر ويروب سنك صورت مختصرك
جمله حقايق الهيه و كونيه‌يى مشتمله در ديو اعلام ايتديلر . وملائكه‌نك
هر برى كندو علم وحقيقتلرى مظهر اولدوغى اسمادن غيرى اكر جزئى
واكر كلى بر اسمدن آكاه دكللردر . زيرا مقتضاى نشأت ملائكه
بويله‌در . پس اى آدم كركدر كه سنى نشأت ملائكه‌يه مخصوصه
اولان اسما ايله انلرك اوزرينه عرضه قيلم وملائكه‌نك حقايق ونشأت
مظاهرى دوشن اسمايه وانلرك حقايقنك باطنى اولان اسماء اخره دخى
سنك كمال جمعيتك اولوب . واول جمعيت بزم شئون كليه‌مزدن اولمغله
سكا بعض اسماء وجودى دخى مختصه قيلدم كه جمله سندن خبر
ويره‌سن ديو آدم عليه السلام بووجهله مأمور اولنجق نشأت ملائكه‌دن
خارج اولان اسماء مذكوره‌نك خصائص ومظاهريله ملائكه اوزرينه
عرض اولندقده لاجرم ملائكه اول اسمانك علمى طريقنى بيلميوب
كندو مقتضاى نشأتلرى اولان زبان استعدادلريله ايتدكلرى تنزيه
وتقديسده عجز وقصورلرينه وعلم حقده عدم كمال واحاطه‌لرينه
معترف اولوب «سبحانك لاعلم لنا الاما علمتنا» ديو آدم عليه السلامك
حقيقت ونشأ سنك ظاهر وباطننه مخصوصه اولان اسمانك معرفتندن

عجز ايله اعتراف كوستردكلرنده « انبئهم باسمائهم » ديو امر اولنمغله
آدم ملائكه‌يه بيلمدكلرى اسمادن خبر ويردكده « الم اقل لكم انى اعلم
غيب السموات والارض واعلم ماتبدون وماكنتم تكتمون » خطابندن
شربت تبكيت نوش ايدوب ابليسدن ماعداسى « اسجدوا لآدم
فسجدوا » حكمنجه كردن فرازلكدن شرمسار اولوب خشوع
وخضوع ايله جبههٔ انقيادلرين زمين تسليم واطاعته وضع ايتديلر
وآدمك كرامت وسعادت وفضيلت وجامعيتنى بيلوب وسرير
خلافته على وجه الاكملية لياقتن كوروب اقرار وشهادت ايتديلر

﴿ كلشن راز ﴾

شعاع آفتاب ازچارم افلاك * نكردد منعكس جز برسر خاك
توبودى عكس معبود ملائك * ازان كشتى تومسجود ملائك
بود ازهر تنى پيش توجانى * وزو در بسته باتو ريسمانى
ازان كشتند امرت رامسخر * كه جان هريكى در توست مضمر
تومغز عالمى زان درميانى * بدان خودراكه توجان جهانى
جهان وعقل وجان سرمايهٔ توست * زمين وآسمان ازسايهٔ توست

پس آدم عليه السلام اصل صورت انسان اولدوغى كبى ابليس عليه
مايستحق دخى آتش وهوادن مركب واصل صورت جن اولمشدر . فلهذا
صورت آدمه نظر ايدوب نشأت عنصريه‌سنده آب وكلى غالب وتركيب
جمعيتن كثافته مقرون كورمكله اكرعلت اجتبا جمعيت ايسه بنده دخى
جمعيت مقرردر خصوصا بنم نشأت وتركيبم آدمدن الطف واعلادر .
پس بوتقديرجه اعلانك ادنايه خضوعى قضيهٔ حكمتدن دوردر
ديو استكبار ايدوب بو قياس باطل ايله آدمك نشأت كماليه سنه وكمال قابليتنه
وحقيقت مزاج وروحى آخر مراتب واعتدالاتك چاق وسطنده
اولدوغنه جهل وپندارى سببى ايله « وان عليك لعنتى الى يوم الدين »
عتابيله مطرودين حضرتدن اولوب آوازهٔ طردى عالمه طولدى
« نعوذ بالله من الجهل المبعد والحسبان المفرق » ومقابلهٔ نصده
ابتدا قياس ايلين ابليس مرجوم اولمغله مولانا جلال الدين رومى
مثنوى شريفده عبارهٔ لطيفه ايله بيان بيوررلر

مثنوی

اول آنکس که این قیاسکها نمود * پیش انوار خدا ابلیس بود
کفت نار از خاك بی شك بهتراست * من زنارم او زخاك اكدراست
پس قیاس فرع بر اصلش کنیم * او زظلمت ما زنور روشنیم
کفت حق نی بلکه لاانساب شد * زهد وتقوی فضل را محراب شد
این نه میراث جهان فانیست * که بانسابش بیابی جانی است
بلکه این میراثهای انبیاست * وارث این جانهای اتقیاست

فصل ثانی اطوار منازل خلقت آدمی بیانندە در

ارباب دانش اولان خلان صفایه معلوم اوله که عالم حس وشهادت تعیننده صور اشخاص انسانیدن هر بر صورت بر اسم وجودینك مدینه محتاج اولوب وحقیقت انسانینك هر بر مددی بر اسم کلی ویا جزئی ایله تربیت بولوب انسان اول اسمه مخصوص وعاقبت رجوعی اول اسمه متعلق اولور . پس اسما حیطه وکمالده وکلیت وجزئیتده متفاوت الدرجات اولوب هر بر اسم ایچون هر بر فلکده من حیث الکواکب والمنازل وغیرها بر صورت و بر مظهر ثابتدر واسماء مذکوره بو عالم کون وفسادده اول مظاهر ایله ظاهر اولوب لاجرم هر بر اسمك حضرتندن بر مدد و بر صورت ومزاج انسانی تعیینی ایچون من حیث مظاهره متعین اولور . پس اکر اول اسم کلی اولورسه مطلقا بر کاملك مزاجی تعیننه توجه ایدوب اول مدد احدی السیر بلاتوقف وتعویق عناصر ومولداته وصورت غداده مادر وپدره ایرشوب منوال مشروح اوزره اول کاملك مزاجن تعیین ایدر . اما اول جزئی اولورسه تعیین مزاج غیر کامل ایدوب . بو تقدیرجه اول تعینات وتشکلات فلك قمر مظاهرنده واسطهٔ تعویقات ایله مولدات وتعویقاته دوشر

کلشن راز

زحق با هر یکی حظی وقسمیست * معاد ومبدأ هر یك زاسمیست
ازان اسمند موجودات قائم * بدان اسمندر تسبیح دائم

بمبدأ هر یکی زان مصدری شد * بوقت باز کشتن چون دری شد
ازان در کامد اول هم بدر شد * وکرچه در معاش او دربدر شد
ازان دانستهٔ تو جمله اسما * که هستی صورت عکس مسما
ظهور قدرت وعلم وارادت * بتست ای بندهٔ صاحب سعادت
سمیعی وبصیری حی وکویا * بقاداری نه از خود لیك از انجا
زهی اول که عین آخر آمد * زهی باطن که عین ظاهر آمد

وکیفیات تعویقات اولدرکه چونکه بر اسم جزئی کندو مظهری جهتندن وضعیٔ فلکی واتصالیٔ کوکبی ایله اول مزاجك تعیین اقتضا ایلدکده اول اسمك اثری انجلین اولور که صورت غدائیه ایله مرتبهٔ نباتیه ده اول نطفه متکون اولور واسم جزئیٔ آخر که انك حکمی بو اسم ممدك مضادی اولوب انك هلاکین اقتضا ایلیه اول نبات فساد انجام اولوب کیرو مرتبهٔ معدنه عودت ایدر کذلك بر تشکل واتصالیٔ آخره اول مددی تعیین ایدوب بر حیوانده که اول مدد غدایی مرکوزدر متولد اولور کیرو تاثیرده بو اسمك مخالفی اولان اول اسم آخر بر وضع واتصال ایله انك منعن اقتضا ایدوب اول حیوان مرد اولوب مرتبهٔ نباته ویا حیوانه رجوع ایدر . تا اتفهاق اول وقته دکین که اول اسم کندو مظهری حیثیتندن بی معارض ومخالف اول مزاجی تعیین ایدهجك بر وضع واتصال ایله صورت غداده نطفه اولوب ورحم مادرده استقرار بولوب سالما صورت انسانیه ده ظاهر اولور

کلشن راز

بدان اول که تا چون کشت موجود * که تا انسان کامل کشت مولود
در اطوار جمادی کشت پیدا * پس از روح اضافی کشت دانا
پس آنکه جنبشی کرد او زقدرت * پس از وی شد زحق صاحب ارادت

وبو تعویقاتدن هر بر نوع اول سر وجودیه بر قید مستلزم و بر وضع ناملایم ومستدعیٔ حجاب مظلمدر ومطلوبك کمالیله تحققنی مانعدر . پس اول تحقق کمال مطلوب اوصاف کمالیه ایله کندو اصل

منشائنه رجوع وكمالات اسما ايله تماما ظهوردر . وجملهٔ هوا
وميول طبيعى . وآمال واماينيدن انحرافات معنوى وملابست شهوات
ولذات جسمانى ومتابعت تسويلات نفسانى وشيطانى . وتشوق ملاذ
دنيوى . وتجنب محاب اخروى . وانواع تعلقات لذات وهمى
وجاه وحشمت وتصرف وتمكن وتعشق اموال واملاك ناپايدار وصورت
حقد وحسد واخلاق ذميمه ايله ظهور وانواع علوم بى طائل .
وظنون وتخيلات بى حاصل . وعقايد غير مطابق . وحرف
وصنايع نالايق . الى غيرذلك عموما تعويقات مزبوره نك احكام
وآثارندن اولوب حجب وقيود مزبوره نك هر برى مهلك ومهالك
. واول سر وجودى وانك اصلى مياننده مابه الامتيازلردر وجمله
كمالاته سرمايهٔ تحقق اولان انكيزش حب عشقه هر برى مانع قوى
وحائل عظيمدر . وقيود مزبوره دن هر برنوع تعويقات مزبوره دن
برنوعه متعلقدر وبعض اوليا دون البعض مزيد مجاهدات
ورياضات وقلت وكثرت ضعف وشدتده متفاوت اولملرى احكام
تعويقات مزبوره نك فتحنه مترتبدر

گلشن راز

بعادت حالها باخوى كردد * بمدت ميوها خوش بوى كردد
اماعود ده تقريراولنان تفصيلاتدن مرادمذهب اهل تناسخ دكلدر
مقصود بروز وظهورى بياندر

گلشن راز

تناسخ ٢ نبود اين ازروى معنى * ظهورآيتست درعين تجلى
زيرا تناسخ مودودى جمله انبيا واوليانك مردودى وحكماء
فلسفه دن بعضنك اوهام وخيالاتيدر . عمربن الفارض قدس سره
قصيدهٔ تائيه سنده بيورديلر كه

نظم

ومن قائل بالنسخ والمسخ واقع * به ابرأ وكن عمايراه بعزلة
ودعه ودعوى الفسخ فارسخ واقع * به ابدا لوصح فى كل دورة
ومولانا جلال الدين رومى بومحلى مثنوىٔ شريفنده بيان بيورديلر

٢ يعنى حركت دورى كه در تجليات الهى بوهم تودر مى آيد از تمثيل تناسخ مشمار چراكه در شؤن وتجليات الهى عود وتكرار مطلقا متصور نيست . واين تجددات كه تومكرر كمان مى برى همه فى انفسها كمالات لايقه اند كه نونو ازشؤن الهى بظهور مى آيد چراكه دوام ظهور ذات واحده البته بحسب آثارشؤن ذاتيهٔ اوخواهد بود كه بحسب اسما وصفات ذاتئ او ازو ظاهر ميشود پس عموم اين تجددات وتطورات متناسبه ومتباينه دلائل وعلامات دوام وحدت ذات الهى باشند بمقتضاء اسمائه الحسنى وصفاته العليا

نظم

آمده اول باقليم جماد * وزجمادى درنباتى اوفتاد
سالها اندر نباتى عمر كرد * وزجمادى ياد ناورد از نبرد
وزنباتى چون بحيوانى فتاد * نامدش حال نباتى هيچ ياد
جزهمان ميلى كه دارد سوى آن * خاصه در وقت بهار وضيمران
بازازحيوان سوى انسانيش * ميكشد آن خالقى كه دانيش
همچنين اقليم تا اقليم رفت * تاشدا كنون عاقل ودانا ورفت
تارهد زين عقل وپرحرص وطلب * صدهزاران عقل بيند بوالعجب
كرچه خفته كشت وشد ناسى زپيش * كى كذارندش دران نسيان خويش
بازازآنش چون به بيدارى كشند * كه كند برحالت خودريش خند
همچنان دنيا كه حلم نائمست * خفته پندارد كه اين خودداٸمست
تابرآيد ناكهان صبح اجل * وارهد ازظلمت ظن ودغل
هرچه تودرخواب بينى نيك وبد * روز محشريك بيك پيدا شود
آنچه كردى اندرين خواب جهان * كرددت هنكام بيدارى عيان
تا نپندارى كه اين بد كردنيست * اندرين خواب ترا تعبير نيست
اى دريده پوستين يوسفان * كرك برخيزى ازان خواب كران
كشته آكه يك بيك خوهاى تو * مى دراننداز غضب اعضاى تو
چون نخسپند بعد مركت در قصاص * تو مكو كه مردم ويابم خلاص
ودخى « المرء يحشر مع من احب . والنوم اخ الموت . الناس نيام
فاذاماتوا انتبهوا « وتموتون كما تعيشون وتحشرون كما تموتون »
احاديث شريفه لرى بومعنايه اشارتدر

نظم

بونده هرنه تخم اكرسك خير وشر * انده صورت بغليوسر اى پسر
وارايسه عقلك شو تخمى اكه كور * كم كوره سن اونخوده غلمان وحور
قولك وفعلك دورش كم خوب اوله * تاكه واروب كوردكك مرغوب اوله
غافل اولمه شهركى دشمن آلور * جانك اول مؤذى صفتلرله قالور
قورقولودوش كم كوررسك ناكهان * اينجيدرسنى يا ارسلان يا يلان
هرنه دورلونسنه اينجيدرسنى * هب كناهكدن قوپار بلكل آنى

هر كناهك اكله برمؤذى اولور * اويوديغك وقت قانوكه كلور
پس مجالك اولمسه دفع ايتمكه * ياخود اولديروب يولكه كتمكه
تائب اولسك اولدر ردك بيكمان * ياكه كورمزدك اوصورتدن نشان
اول كناهه توبه وترك ايله وار * يوخسه قالدك كورد ككله خوار وزار
كر ايكى عالمده استرسك نجات * توبه قيل ايامه چون يوقدر ثبات
توبه قيل يادايت پريشان اولديغك * اصى ايتمز صوك پشيمان اولديغك
كل وجودك ملكى الدن چيقمدين * دور ايام اول حصارى يقمدين
اجتناب ايله مناهيدن زمان * تيز پكر ايرر اجل اى نو جوان

فصل ثالث انسان اوچ نوعى مشتمل اولدوغى بياننده در

پس معلوم اوله كه انسان عموما اوچ قسم اوزرينه در « كما قال عليه السلام الناس على ثلثة اقسام قسم يشبهون البهايم وقسم يشبهون الملائكة وقسم يشبهون الانبياء » برقسمى اصحاب شمالدر « يعلمون ظاهرا من الحيوة الدنيا وهم عن الآخرة هم غافلون » وقال تعالى « ومن كان يريد حرث الدنيا نؤته منها وماله فى الآخرة من نصيب » الآيه بوقسمك جل همتلرى حيات دنيانك ظاهريدر ومراتب اخرويه يه متوجه اولميوب قلبلرى غلاف ايچنده در * ومتاع اصليلرى دنيادن غيرى دكلدر كما قال الله تعالى « زين للناس حب الشهوات من النساء والبنين والقناطير المقنطرة من الذهب والفضة والخيل المسومة والانعام والحرث ذلك متاع الحيوة الدنيا » آيت كريمه سنك مضمون شريفى اوزره متاع دنيايه تعشق ايله محاب اخرويه دن قلبلرى مختوم ومحروم اولوب اصحاب شمال ايله قيد اولنورلر « اللهم ياهادى خذنا من كل شئ اليك واجعلنا عليك » وبرقسمى اصحاب يميندر انلرك جل همتلرى متاع آخرت ودرجات جنت اولوب متاع دنيوى يه سعى وكوششلرى على قدر الكفايه در بو قسم اصحاب جنت اولان مؤمنين در « اللهم ادخلنا بهم دار السلام » وبرقسمى دخى مقربون دز كه « الدنيا حرام على اهل الآخرة والآخرة حرام على اهل الدنيا وهما حرامان على اهل الله تعالى » حديث شريفى

خواسنجه زمرهٔ مزبوره متاع حيات دنيا ودرجات اخرايى نفسلرينه حرام قلمشلردر . زيرا انلرك قلوبى مراياى الهيه ومجالئ تجليات ربانيه اولوب شهود وايقان وكشف وعيان وذوق ووجدان صاحبلريدر صور دنيويه واخرويه كثرتنك شهوديله مشاهدهٔ وحدة جمالدن محتجب دكلدر . وبو طائفهٔ عليه نك خدمتلرى امر حقله عباد اللهى وحدة حقه ارشاد واصلاح . وجل همتلرى علايق دنيويه وعوايق اخرويه دن قلوب طالبينى تخليه ايله هدايت وافلاح . دركاه عزتدن عبده موجبهٔ بعد اولان امور دنيويه نك حصوليچون همت ايتمزلر . ومحبت جمال وحدة حقدن احتجابنى ايجاب ايلين مراتب اخرويه يه وصول ايچون توجه ايتمزلر . زيرا بونلره خدمت عباد بيننده اولان حجب وموانعى رفعدر نه آنكه حجبى تكثير اوله . حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلمدن ورودى روايت اولنان بوحديث شفاى صدر دركه بيوريلور « من ركن الى الدنيا ومال اليها احرقه الله بنار جهنم فصار رمادا تذروه الرياح ومن ركن الى العقبى ومال اليها احرقه الله بنار الآخرة فصار ذهبا ينتفع به ومن ركن الى الله ومال اليه احرقه الله بنوره فصا جوهرا لاقيمة له » وارباب حقيقت بيورمشلردر كه « المسافرون ثلثة اصناف صنف يسافر فى الدنيا رأس ماله الدنيا وربحه المعصية والندامة . وصنف يسافر فى الآخرة رأس ماله الطاعة والعبادة وربحه الجنة . وصنف يسافر فى الله رأس ماله المعرفة وربحه لقاء الله تعالى . وقال عليه السلام « الزهد فى الدنيا يريح البدن . والزهد عن الآخرة يريح القلب . والاقبال على الله يريح الروح » صدق رسول الله

(كلشن راز)

اكرمردى ٢ برون آى ونظر كن * كه هرچه ايد به پيشت زان كذر كن
مياسا روز وشب اندر مراحل * مشو موقوف همراه ور واحل
خليل ٣ آسا برو حق راطلب كن * شبى را روز وروزيرا بشب كن
ستاره بامه وخورشيد اكبر * بود حس خيال وعقل انور

٢ يعنى از بقعهٔ امكان ولوازم آن قدم فراتر نه واز سر اعتبار واستبصار نظر بر صنايع نا متناهئ الهى انداز وآثار واوصاف واسماء نا محصورهٔ الهى درصفايح عموم مظاهر ومجالى مشاهده كن ولى ملازم طورى ومقيد عقدى مباش وحصر وانتها در تجليات الهى خيال مبند وهرچه پيشت آيد عبرت كرفته از وعبور كن

٣ دوستانه شبى را كه مقام جهل است بروز كه مقام علمست بدل كن وروزرا كه علمست بشب كن يعنى از براى ناقصان تنزل فرمايده

بکردان زین همه‌ای راه‌روروی * همیشه لا احب الآفلین کوی
ویاچو موسئ عمران درین راه * بروتا بشنوی انی انا الله
تراتا پیش کوه هست باقیست * صدای لفظ ارنی پس ترانیست ٢
حقیقت کهر باذات توکا، است * اکر کوه تو بی نبودچه راهست
تجلی کر رسد برکوه هستی * شود چون خاك ره هستی زپستی
کدایی کردد ازیك جذبه شاهی * بیك لحظه دهد کوهی وکاهی
بروان درپی خواجه باسری ٣ * تفرج کن همه آیات کبری
برون آ از سرای امهانی * بکو مطلق حدیث من رآنی
کذاری کن زکاف ٤ کنج کونین * نشین برقاف قرب قاب قوسین ٨
دهد حق مر ترا هرانچه خواهی * نمایندت همه اشیا کماهی

وحق سبحانه وتعالی بوطائفه‌یی صور دنیویه‌ده عوامدن واعمال صالحه صورتنده خواصدن حفظ ایدوب وبوشیئك تصرفنده عجزی اولمیان رجال ابدالدن دخی ستر ایلدی . اصحاب مقاماتك بعضندن کرامت صادر اولسه ارباب کمال اتیاننده صورت عجزایله ظاهر ومحض عبودیتله محتجب اولور وخلقك کندولره مراجعتندن محفوظ اولور « اولیائی تحت قبائی لایعرفهم غیری . اولیاء الله عرائس الله ولایری العرائس الا المحرمون » لکن بوطائفه‌نك علوقدرینه واقف ومکانت علیاسنه مستشرف اولان ارباب بصیرت صورت ظاهره‌یه نظر ایتمیوب بوفرقهٔ جلیله عجز وحیرت یوزندن هرقنغی وجهله ظاهر اولورسه قلبلری مشکاتنده متجلی اولان نوره ومراپاسنده اولان ظهوره نظر ایدوب انلرایله صحبت واستیناس وانوار معرفتندن اقتباس ایدرلر « طوبی لمن آمن بهم وان لم یرهم » سحاب افاضهٔ کوهربار . ودردریای مواج اسرار . پیروعزیزم قدس الله روحه . ونورالله قبره بیورمشلردر که بو عالمك دوری ایکی چرخ معنوی اوزرینه‌در . بریسی یمینه وبریسی شماله دائردر . یمینه دور ایدن چرخ مشرقدر یعنی جمال وشماله دور ایدن چرخ مغربدر یعنی جلال پس چرخ مشرق محل نور تجلی وچرخ مغرب محل اسم جلالدر

٢ جواب لفظ ارنی لن ترانیست (نسخه)
٣ یعنی درپی رسول علیه السلام برو
٤ کاف عبارت ازعالم جسمانیست ونون عبارت از عالم روحانی میکوید که بکذر یعنی محبوس مضیق نشأتین مباش هرکاه که چنین کردهٔ درمقام جمعیت سکون یابی که مکان قاب قوسین او ادنی
٨ یعنی چون ازین وحشت آباد عالم تکون خلاص یابی وبعالم لاهوت بمقام جمع رسیدی خلیفهٔ حق شدی

وجمله اشیا بو ایکی برجك مظهریدر . پس ایمدی مشرق برجنه دوشن اصحاب یمین درکه حقیقت محمدیه ووراثت احمدیه مظهری اولان مرشد کامله ایریشوب فیض حقه وصول ایله ماسوی اللهدن تصفیهٔ قلب وتزکیهٔ نفس ایدوب مقتضای بشریه‌دن فانی وتجلیات الهی ایله نورانی وروحانی اوله . پس فرقهٔ ناجیهٔ واحده بونلرك اوصافیدر وبونلرك حیات ومماتی وجمله نصیبلری اللهك تقدیری وملائکه وساطتیله مشرق برجندن فیض اولنور . اما برج مغرب جلاله مظهر دوشن انلردر که جهل جبلی وعناد اصلی دائره سنده ظلمات جسمانیه وکدورات نفسانیه ایله آلوده وکفر وضلالت ایچنده افسرده اولوب آفتاب عالم تابدن بی بهره اولان خفاش بی بصیرت کبی بونلر دخی عالم نورانی ومقام روحانیدن محروم اولانلردر . بونلرك دخی حیات ومماتی وجمله نصیبلری تقدیر خدا ووساطت ملائکه ایله برج مغربدن افاضه اولنور . وزمرهٔ مزبورهٔ شمالیه ظلمات نفس وطبیعتده مکین اولدقلری ایچون چرخ مغربده قهر وجلاله کرفتار اولوب اسفل سافلینه رد اولنورلر . وشونلرکه شریعت محمدی وسنت احمدی‌یه متابعت ایدوب ومرشد کامله واصل اولەلر ظلمات نفس وکدورات طبیعت حجابنی مرشد تربیه‌سنده رفع ایدوب عالم نوره واصل وقهر جلالدن خلاص اولورلر . واسم جمالك وبرج مشرقك حکمنه داخل اولوب عالم علوه عروج ایدرلر وآیت کریمهٔ « انهم ملاقوا ربهم وانهم الیه راجعون » حسبنجه وصول الی الله مرجعنه رجعت ایدوب روحك وطن اصلی سنه نائل اولورلر « حب الوطن من الایمان » حدیث شریفی بومعنایه اشارتدر وحضرت مولانا بو بابده صادر اولان حدیث شریفی مثنویده شرح بیوروب درر وجواهر نثار ایدرلر

❊ مثنوی ❊

درحدیث آمد که یزدان مجید * خلق عالم راسه کونه آفرید
یك کره راجمله عقل وعلم وجود * ازفرشته ست ونداند جز سجود

نیست اندر عنصرش حرص وهوا * نور مطلق زنده از عشق خدا
یك كروه دیكر از دانش تهی * همچو حیوان ازعلف در فربهی
او نبیند جز كه اصطبل وعلف * از شقاوت غافلست واز ترف
این سوم هست آدمی زاد و بشر * نیم او زافرشته ونیمش خر
نیم خر خود مائل سفلی بود * نیم دیكر مائل علوی بود
آن دو قوم آسوده از جنك وحراب * وین بشر بادو مخالف در عذاب
وین بشر هم زامتحان قسمت شدند * آدمی شكلند وسه امت شدند
یك كره مستغرق مطلق شدست * همچو عیسی باملك ملحق شدست
نقش آدم لیك معنی جبرئیل * رست از خشم وهوا وقال وقیل
از ریاضت رسته وززهد وجهاد * كوییا از آدمی اوخود نزاد
قسم دیكر باخران ملحق شدند * خشم محض وشهوت مطلق شدند
وصف جبریلی درایشان بود ورفت * تنك بود آن خانه وآن وصف زفت
مرده كردد جان كو بیجان شود * خرشود چون جان او بی آن شود
زانكه جانی كان ندارد هست پست * این سخن حقست وصوفی كفته است
او زحیوانها فزونتر جان كند * درجهان تاریك كاریها كند
پس ایمدی

❋ نظم ❋

اشاراتنا شتی وحسنك واحد * وكل الی ذاك الجمال یشیر
نحواسنجه كشف وعیان وذوق و وجدان صاحبلرینك كفتار
بلاغت آثارلرنده اختلاف وجدل اولمز

❋ نظم ❋

حدیثنده بولارك یوق جدل هیچ * بناسنده بولارك یوق خلل هیچ
بولرده نه او كنمك وار نه دعوی * بولارك صورتیدر جمله معنی
ولكن

❋ نظم ❋

* آب حیوان خوان مخوان این را سخن *
* روح نو بین درتن حرف كهن *

مضمونی اوزره الفاظ وعباراتده هر بری تغییر شكل ایدوب زمانلرنده

موجود اولان طالبلرك فهمنه افاده ایده جك مرتبه استعدادلرنجه
بیان بیوروب « كلم الناس علی قدر عقولهم » حدیث شریفی ایله
عامل اولولرر

❋ نظم ❋

این رسولان ضمیر رازكو * مستمع خواهند اسرافیل خو
نخوتی دارند وكبری چون شهان * بندكی خواهند ازان اهل جهان
كی رسانند آن امانت را بتو * تا نباشی پیش شان راكع دوتو
پس سن دخی اكا كوره متیقظ اولوب و كندوكی تجسس ایلیوب قنغی
زمره و قنغی فرقه دن ایدوكك بیلوب اكا كوره روی نیازی دركاه بی نیازه
قویوب كوزكدن یاش یرینه قان دوكوب آتش آه درونله نالان و پویان
اولوب « اهدنا الصراط المستقیم صراط الذین انعمت علیهم غیر
المغضوب علیهم ولا الضالین » آمین دیوب اولیا كوكلندن حقه موصل
اولان صراط قویمی دیلیه سن كه « اجیب دعوة الداع اذا دعان
فلیستجیبوالی » خطابنی سمع جانك كوش ایدوب مسعود ومظفر
اوله سن والابطالت ایله اولماز كریه وزاری استر

❋ بیت ❋

نه در ای شه بو نازیله لطافت دلربالقلر *
* نیاز استرسك عاشقدن سكایلوازی یلواری

❋ مثنوی ❋

* زاری وكریه قوی سرمایه است *
* رحمت كلی قویتر دایه است *
* تا نكرید ابر كی خندد چمن *
* تا نكرید طفل كی جوشد لبن *
* طفل یكروزه همی داند طریق *
* كه بكریم تا رسد دایه شفیق *
* تو نمی دانی كه دایهٔ دایكان *
* كم دهد بی كریه شیر او رایكان *

* رحمتم موقوف آن خوش کریه هاست *

* چون کریست از بحر رحمت موج خاست *

ماه وخورشید جهان ونجوم آسمان وجمله موجودات واکوان

بیت

* ابروباد ومه وخورشید وفلك درکارند *

* تاتونانی بکف آری و بغفلت نخوری *

مفهومنجه سیرودوران قلدقلری مرتبهٔ انسانیه ده بولنوب کمال
معرفت حقه واصل اولمغیچون در . پس ایمدی خواب غفلتدن
اویانوب طالب معرفة الله وراغب محبة الله اوله سن

نظم

بونعمتلر همان احسان ایچوندر * همان برصورت انسان ایچوندر
اوصورت مخفی اولمق اجلی ایچون * یراتدی بونجه صورت فرد بیچون

باب ثانی طلب حب اصلی وجلای قلب وغوث وانسان کامل بیاننده در

فصل اول حب اصلی وجلای قلب بیاننده در

کتاب کریم سبحانی وخطاب عظیم صمدانی ده تبشیر بیوریلان آیات
کریمه « یحبهم ویحبونه » قیدی « واذاسئلك عبادی عنی
فانی قریب اجیب دعوة الداع اذادعان » وعدی «والذین جاهدوا
فینا لنهدینهم سبلنا » عهدی وحدیث شریف قدسیٔ « ماوسعنی
ارضی ولاسمائی ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن التقی النقی الورع »
تخصیصنك تشریفی فحواسنجه محبة الله ایله قلبی مجلا ولوث ودنس
بشریه دن پاك ومصفا اولمغه طالب عشاقه پوشیده اولمیه که مقام
محبت جمله مقاماتك اعلی واساسی اولوب حب الهی جمیع مقاماتده
ساری وجمله موجوداتك ظهورنه بادیدر

مثنوی

دورکردونها زموج عشق دان * کرنبودی عشق بفسردی جهان
پس هرمقام وحال که محبة الله دن اوّل واقع اوله محبت اللهه وصول
ایچوندر و بعد وقوع المحبه اولان هر حال ومقام کیرومحبة اللهدن

مستفاد در . زیرا مقام محبت مبدأ موجودات ومصدر مصنوعات
حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیاته اعطا اولنوب علوا وسفلا
خلایقك کلیسی آنك حقیقتدن متفرعه اولمشدر . وحضرت حبیب
اکرم صلی الله علیه وسلم صورت حب آلهی اولدوغیچون حق سبحانه
وتعالی « قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله » فرمانیله
کندو محبتنی اتباع رسول الثقلینه تعلیق ایلمشدر . پس ایمدی

مثنوی

درطلب زن دائما توهر دو دست * که طلب در راه نیکو رهبراست
مقتضاسنجه سن دخی طالب محبوب لم یزلی وراغب وصال ازلی ایسك

مثنوی

چون طلب کردی بجد آید نظر * جد خطا نکند چنین آمد خبر
ابلاغنی کوش هوش ایله قبول ایدوب محبة اللهه تشبث ایله زیرا
« کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف » مفهومنجه ظهور حب
الهی ایله اولدوغی کبی وصول دخی حب الهی ایله در . حتی سید
الطائفه جنید قدس سره یه نهایت سلوکدن « وماالنهایة » دیوب
سؤال اولندقده « هی الرجوع الی البدایة » دیو بیورمشلر ولکن
دکه برکوکلده محبة الله اولمیوب حقیقتده انسان اطلاقی همان اول
قلبدن عبارتدر

مثنوی

ای برادر توهمان اندیشهٔ * مابقی تواستخوان وریشهٔ
کرکلست اندیشهٔ توکلشنی * وربود خاری توهیمهٔ کلخنی

ترجمه

ای برادر برفکرسن سن همان * ارتوغکدر کمك ایله آت وقان
کل اولورسه فکرك اولدك کلستان * خار اولورسه برحطبسن اوده یان
ایمدی کوکلنده محبة الله اولمین هوای نفسی عشق ظنی ایله بن دخی
عارف بالله وواصل محبة اللهم دیو کندوسنی ارباب قلوبدن عد ایلین
اشخاصك مدعاسی لغو اولوب عشق ومحبتدن خالی مضغهٔ مکدره یه

قلب اطلاقی بی معنی اولمغله کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا
مثنوی شریفده بیوررلر که

مثنوی

آن دلی کو عاشق مالست وجاه * یازبون این کل وآب سیاه
یاخیالاتی که درظلمات او * میپرستدشان برای کفت وکو
دل نباشد غیر آن دریای نور * دل نظرکاه خداوانکاه کور

پس ای مؤمن مقبل وای سالك قابل اکر « یاایها الذین امنوا اتقوا الله
وابتغوا الیه الوسیلة وجاهدوا فی سبیله لعلکم تفلحون » خطابنده
اولان امر الهی یه امتثال وعالم فانیدن خلاصه اشتغال ایدوب عالم بقا
ووحدته تحریك پروبال ایدرسك بوعالم کثرت ظلمانی یه کوکل
ویرمکدن اتقا ایدوب چاه طبیعتدن خلاص اولمغیچون ولی
کامل ومرشد مکملدن بر وسیله ابتغا ایله که مشکوة ولایت محمدیه
مظهریتنده قائم وصورت کمالیهٔ انسانیه ایله ظاهر اولوب مرتبهٔ
« او ادنی » دن مقام قرب « قاب قوسین » ه مبعوث اوله بو وجهله
موصوف اولان اول وارث کامل حقیقت محمدی یی مرشد اتخاذ ایدوب
سندخی مجلای حق اولمغه لایق برقلب صاف اله کتور . وآب وکل
فکرنده بولانمش مضغهٔ مکدره یی قلب قیاس ایتمه زیرا دریای نور
اولان کوکل عوامده دکل دکه برخواصده دخی اولمزانجق برده اولور
اول قنده در قنده بیل یعنی ارایوب بول دیو بیوررلر

مثنوی

نی دل اندر صدهزاران خاص وعام * در یکی باشد کدام است آن کدام

بوتقدیرجه علی وجه الاکملیه وارث عامهٔ ولایت محمدیه اولان قطب
الاقطابدر که جمیع قلوبه نور محبت الهی انك اعطاسندن بخش
اولور . واول برشمس حقیقتدر که انده ودیعه اولان نور محبة الله دن
جمیع عالم مقتبس اولسه ذره قدر نقصان پذیر اولماز وزجاجه
مشابه سنده اولان ابدان مردان خدا متلاشی اولسه اول نور مقتبس
اصل اولان دریای نوره ملحق اولدقده برقطره ارتمز . زیرا انفصال

یوقدر که اکسله وخارجدن متصل یوقدر که زیاده اوله ونفحات
الانسده مسطوردر که ابوالحسن نجار قدس سره « لاتطلع الشمس
الاباذنی » دیو بو مقامدن خبرویرمشدر یعنی شمس حقیقت محمدیه نك
قلوبده طلعتی بنم اذنمله اولور دیمکدر . اکرچه زمان واحدده
افراد تعبیر اولنان نیجه آحاد کمل بولنوب حال قطبك تحت تصرفنده
دخی دکللر ایسه قبل تحصیل الفناء والفردیة ابتداء سلوکده زماننده
موجود اولان قطبدن بیعت ویاخود جانب غوثدن ارشاد ایله
مأمور اولان برکاملك دامننه تشبث ایتمکله تحصیل فناوفردیت ایتمشدر
. پس اویسی اطلاق اولنان کملینه نه دیرسن دیو سؤال اولنورسه
جواب بودر که فیاضده بخل یوقدر اولدخی من حیث لایشعر قطبك
تربیه سی ویا اقطاب سالفه دن بریسنك روحانیتندن تربیه ایله اولور
ابوالحسن خرقانی بایزید بسطامی حضرتلرینك روحندن تربیه
بولدیغی کبی بوتقدیرجه ظاهرا وباطنا اولا وبالذات هرکسك
غوث اعظمدن حاجتی واردرولئن سلم بواسطة اولدیغی تقدیرجه
دخی نور محبة اللهی مشکات محمدیه دن اقتباس ایلین ارباب قلوب
اولا وآخرا نیجه کمسنه اولمق ظاهر ایکن در یکی باشد قیدی نیجه
موافق اولور دیو سؤال اولنورسه

بیت

وما الوجه الا واحد غیر انه * اذا انت اعددت المرایا تعددا

موجبنجه جواب ویریلور که اعتبار رجب وتفرقه دن واختلافدن
خلاص اولوب تجلی وحدت ذات مطلقه ایله مزکی اولان قلبه در
یوخسه تعدد کثرات واشخاص وصوره دکلدر

مثنوی

* تفرقه در روح حیوانی بود *
* نفس واحد روح انسانی بود *
* چونکه حق رش علیهم نوره *
* مفترق هرکز نکردد نوراو *

* کرهزاراننديك کس بيش نيست *

* چون خيالاتی عدد انديش نيست *

بيت

* تموج ايلين دريايه باق موجينه الدائمه *

* کونش تابندهچون شبنم بيلورسنکم اولورزائل *

ايمدی نسق مزبور اوزره جميع انبيا واوليا عشق الهی دريای نامتناهيسنك امواجی اولوب وحدت ذات مطلقهده مستغرق اولمشلردر . وحق سبحانه وتعالی کلام مجيدنده بيورديغی « الله نور السموات والارض مثل نوره کمشکوة فيها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری يوقد من شجرة مبارکة زيتونة لاشرقية ولاغربية » آيت کريمه سنده اولان اشارت اوزره عشاق آلهی قناديل قلبی مشکوة نور محمديه ووراثت ولايت احمديهدن اشعال ايتدکلرنده

مثنوی

عشق آن شعله است کوچون برفروخت * هرچه جز معشوق باقی جمله سوخت

بيتی لسان حال وزبان مقاللرينه جاری اولوب پرتو آتش عشق يزدان وجذبهٔ رحمان ايله قيد انانيت واثنينيتدن نجات بولوب فنای محض مطلق اولدقلرنده

مثنوی

مؤمنان معدود ليك ايمان يکی * جسمشان معدود ليکن جان يکی

چون از ايشان مجتمع بينی دويار * هم يکی باشندهم ششصد هزار

برمثال موجها اعداد شان * درعدد آورده باشد باد شان

مفترق شد آفتاب جانها * در درون روزن ابدانها

چون نظر درقرص داری خوديکيست * وانکه شد محجوب ابدان درشکيست

مفهومی اوزره جمله سنك جانی بر وجسملری بدن واحدك اعضا وقواسی مثابه سنده اولوب متحد اولورلر . اسدالله الغالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه شاننده حضرت فخر عالم صلی الله عليه

وسلم « لحمك لحمی جسمك جسمی » بيوردوغی اتحاد مزبوری مبيندر

لمؤلفه

* قدك طوباء جنتدر خرامان يارسول الله *

* جبينك نور قدرتدر درخشان يارسول الله *

* کوزك هاء هويتدر قاشك نون والقلم حقا *

* نولا يس او قنورسه اودندان يارسول الله *

* يوز کدر والضحی ظاهر صاچك والليل اذا يغشی *

* مژکده رمز طه اولدی پنهان يارسول الله *

* دهانك ميم رحماندر کلامك محيی الموتی *

* سنکله زندهدر تنلرده هرجان يارسول الله *

* علومه کرسيدر صدرك فؤادك عرش رحماندر *

* کتوردك امته فرقانی برهان يارسول الله *

* سنك نورکله جمله انبيا بدر منير اولدی *

* اوزك شمس رسالتدر زهی شان يارسول الله *

* قدومك رحمت حقدر ظهورك نور مطلقدر *

* محقق دعوتکدر فضل رحمان يارسول الله *

* ديدك چون من رآنی قد رأی الحق بومبيندر *

* سنی کورن کورر حقی نمايان يارسول الله *

* وجودك امته جاندر عناصر چار يارکدر *

* که انلردر بنای دينه ارکان يارسول الله *

* ابوبکر وعمر عثمان عليدر افضل اصحاب *

* که بولمشلر سنکله عز وعنوان يارسول الله *

* لدنی علمنه سن شهر وبابيدر علی آنك *

* واران اول بابه اولدی کامل انسان يارسول الله *

* علی نهر معارفدر که جمله اولياء الله *

* مسلسل چشمهلر اولدی فراوان يارسول الله *

* قوای جسم دین اولدی صحابی هر بری بشقه *
* سن اولدك فیض حقله جان جانان یارسول الله *
* حسین ایله حسن عشقینه لطفكدن سبیل ایله *
* ایچه لم تاقانجه آب حیوان یارسول الله *
* بوعاشق امتكد ندرسكا اقرار ایدر دائم *
* قپوكده بركدادر ایله احسان یارسول الله *

فصل ثانی واحد الزمان وغوث اعظم وكیفیت طلب انسان كامل بیانندهدر

قلب سلیم وطبع مستقیم اوزره اولان اخوانه معلوم اوله كه الله سبحانه وتعالی غیب هویتنده مستكن اولان كمالنك جمالنی اظهار ایچون « لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم » فحواسنجه نوع انسانی احسن تقویم اوزره خلق « ثم رددناه اسفل سافلین » دیو عالم طبیعته رد بعده « الا الذین آمنوا وعملوا الصالحات فلهم اجر غیر ممنون » دیو اول چاه اسفلدن اخراج واجرنا محدوده وصولی ایمان ایله عمل صالحه شرط ایتدی . ایمدی چاه طبیعتدن نجاته مستعد اولان انسانه لازمدر كه غیر محدود اولان محبة اللهه طالب ووحدت حقه مؤمن اولوب قبول حقه صالحه اعمال اتیانندن صكره آنك خلقیتنه ارادت حقك تعلقنی موجب اولان شیئه كه معرفة الله وجلای كلیدر اكا توجه ایلیه زیرا عبدك سعادتی آندهدر . وجلاء واستجلا میسر اولمز الا كمال انسانی ایله وكمال انسانی دخی میسر اولمز الا مرتبهٔ انسان كامل اولان حضرت واحدیت ومرتبهٔ قاب قوسینه وصول ایله اولور . وحضرت واحدیت وكمال انسانیه دخی وصول ممكن اولمز الا بیت الله اولان قلب مؤمنی ماء طهور توجه واخلاص ایله غسل ایدوب علایق كونیه وعوایق تكوینیه دن مجلا ومن كل الوجوه حضرت وحدته مجلا ایدوب وماسوایه نظر والتفات ایتمیوب الله تبارك وتعالی یه اعتماد واعتصام وتحت احكام الهیه ده انقیاد واستسلام ایله اولور كما قال تعالی « ومن یعتصم بالله فقد هدی الی صراط مستقیم » وكما قال تعالی « ومن احسن دینا ممن اسلم وجهه لله

وهو محسن واتبع ملة ابراهیم حنیفا » وصراط قویم توحیددر وجمیع انبیانك دینی واحددر زیرا امر دعوتده جمله سنك ارشادی توحید باری یه اولمغله حق سبحانه وتعالی « لانفرق بین احد من رسله » دیو عیان بیوردلر ودخی « فطرت الله التی فطر الناس علیها لاتبدیل لخلق الله ذلك الدین القیم » دیو بیان بیوردلر . پس ایمدی ناس ازلده دین واحد اوزره مفطور اولوب نشأهٔ عنصریه ده انك اوزره ظاهرلردر . فلهذا مرتبهٔ عظمی اولان وحدتك علو قدرین عارف اولوب بوطریق امم وصراط اقوم اولان توحید ذاتی اوزره سلوك ممكن دكلدر الا واسطهٔ رسول ونبی ویاخود خلیفة الله اولان اكملك واسطه سیله اولور كقوله تعالی « وما كان لبشر ان یكلمه الله الا وحیا اومن وراء حجاب او یرسل رسولا » الحالة هذه رسالت ونبوت تشریعیه خاتم الرسل علیه السلام بعثتی ایله مختوم اولوب نبوت تشریعیه ایله من بعد رسول ونبی كلمز كما قال صلی الله علیه وسلم « لانبی بعدی وانا خاتم النبیین » ولكن ولایت عامهٔ محمدیه ابدا منقطعه وجمیع ازمانده مظاهر انسانیهٔ كمالیه دن زائله اولمز كما قال علیه السلام « لایزال طائفة من امتی ظاهرین علی الحق حتی یأتی امر الله » وانلر اشرف واكمل محمدیندن اولان اقطاب وخلفادر كه حقیقتده « واولی الامر منكم » انلرك شاننده نازله وشمس حقیقت واحده انلرك سیرتنده متجلیه در

كلشن راز

درین راه اولیا بار از پس وپیش * نشانی داده اند ازمنزل خویش
بحد خویش چون كشتند واقف * سخن كفتند از معروف عارف
نبی چون آفتاب آمد ولی ماه * مقابل كردد اندر لی مع الله
نبوت دركمال خویش صافیست * ولایت اند رو پیدا نه مخفیست
ولایت درولی پوشیده باید * ولی اندر نبی پیدا نماید
ولی از پیروی چون همدم آمد * نبی را در ولایت محرم آمد
زان كنتم تحبون یابد او راه * بخلو تخانهٔ یحببكم الله
دران خلوتسرا محبوب كردد * بحق یكباركی مجذوب كردد

پس اول مقامه ارشاد انك يدينه مخصوص اولوب اندن غيرى فردك
يدى يوقدر صاحب اعطا وقدرت امر حقله انجق اولدر زيرا انك يدى
يدالله‌در كما قال تبارك وتعالى « ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله
يدالله فوق ايديهم »

مثنوى

دست پيراز غايبان كوتاه نيست * دست او جز قبضهٔ الله نيست
واول شخص واحد غوث اعظمدر « قال الشيخ محيى الدين العربى
قدس سره فى الباب السادس والثلثين وثلثمائه من الفتوحات المكية
اعلم ان المبايعة العامة لا تكون الا لواحد الزمان خاصة وان واحد الزمان
يظهر بالصورة الالهية فى الاكوان هذا علامته فى نفسه ليعلم انه هو
انتهى كلامه » وينه شيخ قدس سره باب مزبورده مبايعهٔ قطب
بياننده بيوررلر كه معلوم اوله كه چونكم حق سبحانه وتعالى عالمه نظر
ايتمكى اعطا ايلديكى قطب وواحد الزمان وغوث وخليفه ايله تعبير اولنان
كمسنه‌يى والى ايلسه حضرت مثالده انكيچون بر سرير نصب ايدر
واكا جميع اسمالباسنى الباس ايدوب اول اسمانك تاجى زينتى ايله متوج وانلرك
حللى ايله علواً وسفلاً وظاهراً وباطناً مدملج اولديغى حالده ظاهر
اولور . ووقتاكم حق تعالى عالمه آنك بيعتى ايله سمع وطاعت اوزره امر
ايدوب اول سريراوزره قعود ايلسه كرك اعلى كرك ادنى هر مأمور منشطا
ومكرها انك بيعتنه داخل اولور الا مهيمون دكل . زيرا مهيمون عابد
بالذات اولوب عابد بالامر دكللردر وبيعتده اكا اول داخل اولان
ملأ اعلى‌در مرتبه‌لرى اوزره مرتبه‌ده اقدم اولان اوّل بيعت ايدر
اندنصكره آنك اردنجه اول اولان سمع وطاعت اوزره انك يدندن
اخذ بيعت ايدوب منشط ومكره اوزره تقيد ايتمزلر . زيرا بو ايكى
صفتك بريسنى كندولرده بلمزلر الاضدنى ذوقله زيرا انلر مكرهى
ذوق ايتميوب منشط ايچنده اولمغله منشطك ذوقنى بلمزلر . ومبايعيندن
بر دوح يوقدر كه غوثك بيعتنه داخل اولدوغى حالده علم الهيدن
اكا برمسئله سؤال ايدر واول مسؤل اولان شى اول حينده حق تعالى

غوثك خاطرينه كتورركه اول شى اكا مبايع اولان كمسنه ايچون
جارى اولمشدر . پس سائله ديركه يا هذا سن بويله مى ديرسن اولدخى
اكا نعم ايله جواب ويرر غوث دخى علم اللهه متعلق اكا بر وجه بيان
ايدركه اول سائلك ذهننده اولان وجهدن اعلى اوله . پس اكا بيعت
ايدن هركس اندن مستفيد اولور وتكميل خلقه اندن مأذون اولور
بيعت شان قطب بودر . پس قطبه مبايعك اولكيسى عقل اولدر
اندن نفس دربعده موت ايله اجسامى مفارقه اولان ملائكه وهيا كلى
مدبره اولان عمار سما وارضدن ارواح مدبره وملائكهٔ مسخرهٔ
مقربوندر اندنصكره جن اندن مولدات ومعادن ومكان وتمكندن
اللهى تسبيح ايلين هرشى اكا بيعت ايدر اماعالون كه انلر مهيموندر وافراد
كه بشردندر قطبك دائرهٔ تصرفى تحتنه داخل اولمزلر وقطبيتده غوث
نائل اولديغى شيئه بونلر دخى مؤهل دررلر . لكن امر انكله قائم اولماغيچون
زمان واحدده واحددن غيرى موجود اولمغه امر الهى اقتضا ايتمدى
ولكن اول واحد اولويت ايله متعين اولمادى بلكه اول واحدك
والى اولماسنه علم الهى سبق ايلدى . وحالا افراددن علم بالله ده اندن
دخى اكبر موجود واردر مفهوم كلام شيخ قدس سره بومقدار ايله
اتمام اولدى

كلشن راز

چواو از خواجه يابد نسبت عام * ازو با ظاهر آيد رحمت عام
شود او مقتداى هردو عالم * خليفه كردد از اولاد آدم
پس ايمدى مبايعهٔ قطب بيانى تحقيق اولنديسه اول مقامه ارشاد انك
يدى وياخود اول مقامه واصل خلفادن ارشاد ايله مأمور اولانك يديله
اولور . لكن انلرك تربيه‌سنده مهتدى اولان غوث تربيه‌سنده
مهتدى اولان كبى دكلدر زيرا اكا اصابت ايدن عينه وغيره اصابت ايدن
صفته ايدر . اصحاب مقاماتدن اولان عارفين بوسردن اغماض عين
ايدوب بو مرتبه‌يه اصابت ايتمدين خلقى دعوت ايتمكه جرأت ايتمزلر .
وبعضيلرى دعوت ايتسه دخى مناسب كورمزلر مكركه مرشد

کامل اولان مکمل طرفندن مأمور اوله حضرت مولانا بیورر

مثنوی

اوچو نورست وجود جبریل اوست * آن ولی کم ازو قندیل اوست
وان کزین قندیل کم مشکات ماست * نور را درمرتبه ترتیبهاست
زانکه هفصد پرده دارد نور حق * پرده های نوردان چندین طبق
از پس هر پرده قومی را مقام * صف صفند این پردهاشان تا امام
اهل صف آخرین از ضعف خویش * چشمشان طاقت ندارد نور پیش
وان صف پیش از ضعیفیٔ بصر * تاب نارد روشنایی بیشتر

پس سعید شول کمسنه در که کندو وقتنك امامنی عارف اوله و کندو نفسنده واهل وعیالنده ومالنده انی تحکیم ایلیه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم « لا یکمل ایمان العبد حتی اکون احب الیه من اهله وماله والناس اجمعین » وقال تعالی « واتبع سبیل من اناب الی » وطالب اولان سالکینك اکثری بو سردن غفلت ایدوب وقیاس ایدرلر که هر ولی وهر انسان کامل غیر مکمل حقه ارشاد ایدر

بیت

* نه هر که چهره برافروخت دلبری داند *
* نه هر که آینه سازد سکندری داند *
* نه هر که طرف کله کژ نها دوتند نشست *
* کلاه داری وآیین سروری داند *

ودیرلر که « الطرق الی الله بعدد انفاس الخلایق » موجبنجه هر مخلوقده حقك یدی واردر . نعم هر مخلوق اسماء الهیه دن بر اسمك تجلیسنه مظهردر لکن لا بطریق الکلیة والکمال صدد کلیت وکمالده در والا اسماء جزئیه مظهری اولانده ظهور کلی یوقدر . واکر هر شخصده ید الهی اولیدی واند، وجه واحدك مشاهده سی کفایت ایدیدی پس سلوك قصدنده اولان شخصده دخی حقك یدی واردر . پس طالب کندوده اولان یدی قویوب غیرده اولان وجه ویدحقه تشبث ایتمکدن ترجیح بلا مرجح لازم کلور . کذلك کندو

وجودنده تجلیٔ حقی مشاهده ایتمین شخص واحد بر آنك کبی کندو وجودنده حق تجلیسی مشاهدی اولمین محجوب آخر مظهرنده حقی نیجه مشاهده ایدر . لکن بو سر سریلك طالبك دون همت وقلیل البضاعه اولوب طالب مجهول مطلق اولدیغندن مقصود بالذات نیدوکن بیلمیوب نیجه وهم وخیال ایله راه حیرتده سرکردان اولور « انما الاعمال بالنیات » موجبنجه اولا طالبه لازم اولان بودر که طالب حق نه دیمکدر ومرشددن مقصودنه در وطلبی نه در بیلوب اندن مقصودینه عزیمت ایلیه مرشد طلبندن مقصود بن دخی صاحب کشف و کرامت وخلقك ایچنده تحصیل رغبت ایدوب خیر دعا مه مراجعت ایلسونلر دیمك دکلدر . زیرا طالب بونلرك فکرنده اولسه یولدن قالور . وبوکا دلالت ایلین طالبك یولن اورر . زیرا بونلرك جمله سی نفسك هواسی وماسوانك سوداسی وظن وخیال و بر قوری قیل وقالدر

کلشن راز

* رها کن ترهات وشطح وطامات *
* خیال نور واسباب کرامات *
* کرامات تو اندر حق پرستیست *
* جزآن عجب وریا وکبر هستیست *
* درین هر چیز کان از باب فقراست *
* همه اسباب استدراج ومکرست *
* زابلیس لعین بی شهادت *
* شود صادر هزاران خرق عادت *
* که از دیوارت آید کاه ازبام *
* کهی دردل نشیند که در اندام *
* همی داند زتو احوال پنهان *
* درآرد در تو کفر وفسق وعصیان *
* کرامات تو کراز خودپرستیست *
* تو فرعونی واین دعوی خدایست *

* کسی کوراست باحق آشنایی *
* نباید هرکز ازوی خودنمایی *

لمؤلفه

* شولر کیم قالنی حاله دکیشوب طاتمدی لذت *
* قناعت ایتدیلر رسمه صوك اوچلری ندامتدر *
* دخی زهاد اولنلرك عبادتده رجاسی نفس *
* و یریله حوری قوجاغی کوره اوچماغی جنتدر *
* کرامات اهلینك دخی نه دیلرسه سوزی پکه *
* تصرف قیله هرشیده بوده نفسه علامتدر *
* خراباتوزدیوب بعضی عجب امنیه یه دوشمش *
* که دیرلر کیم بزه لازم اولان عالمده وحدتدر *
* تجلی ایتمش اشیایه قمو کوردوکمز اولدر *
* بزه بواکلایش یتر یولمزهب سلامتدر *
* بونی قاله کتورمکه کشی اهل مذاق اولمز *
* بو علمك نفعی هیچ بوقدر کوررل صکره آفتدر *
* کرکدر کیم سکا اول تجلی ایده اول وحدت *
* بولاسن عشقنی جانده کوره سن اوز که قدرتدر *
* یناسن عشق اودینه خلیل آسا اولوب تسلیم *
* دیوب یانار کونی برد بونك ایچی سلامتدر *
* قومایه کوکلنه عشقك سواسن رفع ایده کلی *
* صیامن وصل ایله آچه بولر اهل ریاضتدر *
* کدسنده قالمیه کثرت کیده بنلك ایله وارلق *
* حقك اوله قمو وارلق مراد اولان بووحدتدر *
* خلاص اوله تنزلدن ترقیدن فنا بوله *
* اوله حقله ابد قائم کرامت بوکرامتدر *
* الهی عبدك آیرمه بو عشاقك کروهندن *
* سنك افنای عشقکله بقا بولمق سعادتدر *

پس طالبك مقصودی خیالات فاسده وافکار کاسده اولمیوب بالاده شرح اولندیغی اوزره مبدأ ومعادی بیله وطلبی حق سبحانه وتعالی نك عشق ومحبتی اوله وآیت کریمهٔ «ان بعض الظن اثم» وعیدندن متنبه اولوب عباد اللهدن هیچ فردی نظر حقارت ایله کورمیوب ودخی علم ظاهر وفضل باهرینه غره اولمیه

مثنوی

محو می باید نه نحو اینجا بدان * کرتو محوی بی خطر در آب ران

بیتنی یاد ایلیه ودخی

مثنوی

بشنو از اخبار آن صدر صدور * لا صلوة تم الا بالحضور

فرمانك ماصدقی اولمین عباداتنه الدانمیوب دائما کندو نفسنك عیوب وزلاتنه وعجز وتقصیراتنه اعتراف ایله لوازم شریعت محمدیه مراعاتنی یرینه کتوروب هر ایام ولیالیده درکاه عزته یوز سوروب تضرع ونیاز ایله وصلت حقه وسیله اولان مرشد کامل وهادیء مکملك ملاقاتنه توفیق وعنایت واهل بدع وضلالدن نفسنی صیانت ایچون حقدن هدایت دیلیه «من طلب وجد وجد ومن قرع الباب ولج ولج» مفهومی اوزره (ع) عاقبت جوینده یابنده شود . دینشلمدر ومرشدی طالب اولان مجرد تاج وخرقه وسجاده وپشمینه قیدینه تخصیص ایتمیه

بیت

کر تاج ونمد کمال ایشان باشد * ما نیز ازان نمد کلاهی داریم

پس زی مسلمیندن هرنه لباسده اولورسه اولسون همان آتش عشقله فتیلهٔ دل طالبی اویارسون والا طالب صورت اولوب راغب سیرت اولمزسن

بیت

کر انکشت سلیمانی نباشد * چه خاصیت دهد نقش نکینی

اما حاشا اویله دکلدر که زی فقراده اولنلرك عمومنی سلب اوله لکن مراد طالبی قیددن اطلاقدر زیرا طالب صورته قید اولیجق

❊ مثنوی ❊

حرف درویشان بدزدد مرد دون * تابخواند برسلیمی زان فسون

فحواسنجه زمانه‌ده لاجل الاکل تغییرشکل ایدوب لباس صوفیه ده ستیر وعباداتی مرغ دله دانهٔ دام صغیراولمش مقلدك نهایتی یوقدر ایمدی هر کوردیکك صورته طاپیوب حزم وتحری یی الدن قومیه‌سن حضرت جلال الدین رومی قدس سره انکیچون بیوررلر که

❊ مثنوی ❊

چون بسی ابلیس آدم روی هست * پس بهر دستی نشاید داد دست

کار مردان روشنی وکرمیست * کار دونان حیله وبی شرمیست

وطالبه لازم اولانك بریسی دخی بودرکه نتیجه‌سی اولمین مواعید عرقوبیه‌یه قاتلانمیوب

❊ مثنوی ❊

صوفی ابن الوقت باشدای رفیق * نیست فردا کفتن از شرط طریق

دیو طالب نقد اولوب نسیئه وفردایه فریفته اولمیه

❊ مثنوی ❊

وعده‌ها باشد مجازی تاسه کیر * وعده‌ها باشد حقیقی دلپذیر

وعدهٔ اهل کرم کنج روان * وعدهٔ نا اهل شد رنج روان

رایت واکرام ودادافراشته * فقر وحاجت ازجهان برداشته

قولنجه برجواد ومنعم وکریم ومتنعم که انك جود وسخاسی وبخش وعطاسندن بحروکانه زلزله ٠ واحسان ولطفی ومروت وکرمی امید نه قافله برقافله پویان وهروله ایدنلر جهانه ولوله ویروب عرب وعجم وترك ور ومدن محروم قالمش وتهی دست کتمش ٠ برپای وکدا یوغیکن درسعادتن قبلهٔ حاجت قیلان محتاج وآجی فردایه قومق اولورمی وفیاض مطلق مظهری اولاندن بخل وعجز کلورمی طالب صدق وایمان ایله کلوب خلوص ایله تسلیم اولدیغی حالده بهر تقدیر تجلی‌یه مظهر دوشمکه چاره یوقدرزیرا «المؤمن مرآت اخیه المؤمن» فحواسنجه شمس حقیقت محمدیه مطلعنه مقابل دوشن مرآنه پرتوعشق الهی تابان اولمامق نیجه قابلدر شیخ علوان شیرازی ترجمهٔ کلشن رازده مقلد ایله محقق بیان بیوررلر

❊ ترجمهٔ کلشن راز ❊

جهانده ایکی درلودر مرایی * که الدارلر بولار یوخسول وبایی

بریسی یورراسکی کسوتیله * که زاهدلر اولور بوصورتیله

عوام الناسی بولار یمك استر * بولار کله اشتمك دیمك استر

کیرلر پاره پاره کهنه جامه * دیلرلر کیم سویله‌لر عوامه

یکی طون کی دیسك کیمزاولورسه * بو دیدیکك سوزه اویمزاولورسه

که یعنی دنیا ترك ایتمش دیسونلر * جهانده نفسی اوركتمش دیسونلر

فتلنورسه طارامز صقالن * که دیسونلراونتمش کندوحالن

دیسونلرکیم حقه مشغول اولوبدر * عوام ایچنده بومقبول اولوبدر

ایکنجیسی بودر اهل ریانك * ایشت ایمدی علامتلرین انك

یلراردنجه دائم نیك نامك * دیلرمقبولی اوله خاص وعامك

دیلرکیم کیره سلطان صحبتینه * دخی هم واره خاتونلر قتینه

اکر کهنه کیرسه کندو زینه * اوشانورخواراوله سلطان کوزینه

اکر یکی کیر ایسه عوامی * اوشانور منکر اوله دیر نامی

بهلوصوف آلورد کدیرر اینجه * مطوق کسدیرردکدیر رانیجه

زیارت اولنوب عزت بوله‌لر * دعاسن الهلر خدمت قیله‌لر

کورررلر بونلری تعظیم ایدرلر * اوکینه اردینه دوشوب کیدرلر

کیردین اهلی هرلبس حلالی * حق ایچون چوقه وهم صوف وشالی

ریا اولور عبادتده وسوزده * بدنده وکیه جکده ویوزده

عبادتده ریا شرك خفی در * ریا غفلت دکیزینك کفی در

ایشتدك حالنی اهل ریانك * که بونلر مشرکیدر کبریانك

همان طالبلره بونی دیمکدر * غرض دین اهلی ایچون غم یمکدر

حق اهلینك ایشتکل وصف وحالن * که بونلر عرض ایدرلر حق کمالن

لباسی کاه تاج وکه عبادر * کهی دستاری وکاهی قبادر

دکل مخصوص بونلر برلباسه * قبایه شاله ویاخود پلاسه

اولوبدر بونلرك نفسی مسلمان * قوفعلی وقولی دین وایمان

غرضدن شبهه‌دن پاك ومطهر * ایچی وطیشی شرعیله منور

حق انی قوللره ایلر وسیله * که رحمت ایده خلقه آنکله
نه کیم وارسه ولیلر اول زمانده * الی التنده درانك جهانده
جهانده غفلت اولمز اکا طاری * کیم اونوتدیررا اکا کرد کاری
نظر قلماز جهانده ملك وماله * نه طاقی واردر انك کشف حاله
باشنده وار انك ربانی تاجی * بو خلقه بوقدرانك احتیاجی
انك بر همتی واردر جهانده * که برذره دکل کونین انده
علوم اولین وآخرینه * اولوبدرسینه‌سی انك خزینه
اکر اقرار وانکاری بو خلقك * حقیقت بلکه هرحالی بو خلقك
جمیعی لعبه ولهوه بکزر * خطایه ظن ومکره سهوه بکزر
مقامی یوق آنك عالمده معلوم * تك وتنها یوررمسکین ومظلوم
ادی خلق ایچره درویش وکدادر * ولی معنی یوزنده پادشادر
حق انی نوریله پنهان ایدوبدر * اکرچه صورتا انسان ایدوبدر
انی زیرك لکیله کیمسه بیلمز * هواسینه طپانلر اکا ایرمز
یوق انك ظاهرنده اشبو حالت * کیم اولولیغنه ایلر دلالت
کمسه صورتندن نسنه طویمز * انکیچون اکثر خلق اکا اویمز
عوام الناس کبیدرهم صفتده * بکده ایچمه‌ده بکزده بتده
ال ایرمز آنك ایاغی توزینه * که سرمه اوله جان ودل کوزینه
مکر حق بیلدیره آنی قولینه * چقن بو پرده لردن اول بیلینه
صقین ناا‌هل ایله همصحبت اولمه * بولارو کیله مردار اولوب اولمه
جهانده ترك عادت ایلیه رك * حقه خالص عبادت ایلیه رك
وار ایله ترك عادت قیل عبادت * جمع اولمز عباداتیله عادت
دیلرسك کیم اوله‌سك بندهٔ خاص * کرك کیم اوله سنده صدق واخلاص
که معنی بو اراده ختم اولنسون * کیمی فاش وکیمیسی کتم اولنسون

فصل ثالث جذبه وعشق بیاننده در

«جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین» حدیث شریفی اکرچه طائفهٔ صوفیه بیننده مذکور در لکن سیمرغ وعنقا واکسیر وهما کبی وجودی دکه برکنج وآشیانه ده بولنماز اکرچه جذبه‌یه مشابه نیجه

شید ر . وجنونه بعض ناا‌هل جذبه تعبیرنی عرف ایدوب حقیقتده جذبه ندرکور میوب وکندولری قادر اولمدقلری ایچون طالبلری صرف ومنع ایتمشلردر . لکن «من جذبات الرحمن» ایله قید اولنان جذبه اوز که جذبه در «من لم یذق لم یعرف» مصداقنجه انی ذوق ایتمیان بیلمز . اول جذبه‌یی اعطا مرشد کامله قدرتدر اول جذبه‌یه راغب اولان سعیده استعداد انك رغبتی یتر اول طالب هرقنده وارسه آنسز قرار ایتمز وتسلی بولمز جان وجهان اول کرم وقدرته قربان اولسون

لمؤلفه

* بنم جانم سکا قربان قبوله قیل آنی فرمان *
* نه دیرلك وار بکا سنسز که سنسن جانمه جانان *
* اکر سن اولمسك خانم بنم جسمده کی جانم *
* کلورمیدی اکا رونق اولوردی خانه‌سی زندان *
* سنك زنجیر عشقکله مقید اولالی کوکلم *
* دولاشدی زلفکه عقلم خلاص ایتمه انی برآن *
* کوزم دریاسنك موجی وجودم غرقه ویردی *
* اکر سینه‌مده اولمسه بواشکم آتش تابان *
* یقردی سوزش آهم نه سینه‌م قوردی نه جسمم *
* اکر بو عینمك دمعی انی ایلمسه اسکان *
* دله‌مز دردینه درمان شولر کیم عین درد اولمش *
* نه بیلسون دردی اولماین بوکا درد اولدوغن درمان *
* سنك عشقك شرابنی اووجه ذی الجلالکدن *
* فاسقینا ادر کأسا عجب شدتده در عطشان *
* ایا غیب هویتدن دین احببت ان اعرف *
* خلایق ایچره انسانی سن ایتدك مظهر عرفان *
* بو کوزله کیمسه کورمزسه کورینور سریمه نورك *
* عیان ایکن کورنمز دیرسکا کیمدر ایدن کفران *
* ایدنجه جلوه نور النور خفاء سر سرمده *

* همان باش اکدیروب عشقه کنوردم وجهکه ایمان *

* بیل عاشق رمزینی یارك بواسرار تجلیدن *

* مر ایادر کوکل حقه نظر ایدر اکا سبحان *

پس اول جذبه برجذبه در که امام علی بن ابی طالب کرم الله وجهه یه حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم ستر وکتم ایله امر ایتدکده تحمل ایده میوب

مثنوی

* رفت عقل ورفت صبر ورفت یار *

* این چه عشقست این چه درداست این چه کار *

مفهومنی کویان وچاه معهوده پویان اولوب نظر ایتدکده آب چاه جوشان ونی اندن نمایان وچفت وقرینلرینه ماجرایی کویان ودرونی سوزان وپریان والی الآن کریان ونالان وآه وافغان قیلدیغی خاص وعامك مسموعی در

مثنوی

بشنو این نی چون حکایت میکند * از جدایها شکایت میکند

کز نیستان تا مرا ببریده اند * وزنفیرم مرد وزن نالیده اند

سینه خواهم شرحه شرحه از فراق * تابکویم شرح درد اشتیاق

واول جذبه برجذبه در که حضرت عمر بن الخطاب ۰ رضی الله عنه التواب ۰ قبل التشرف بالاسلام نیجه بحث واقدام ایله مفخر موجودات علیه اکمل التحیاتی امر دعوتدن منع ایچون حدت ایله واروب جمال باکمال حضرت حبیب المنان ذی الجلالی دیدۂ جان ایله کوردکده

(ع) چونکه فاروق آیینۂ اسرار شد * مصد اقنجه پرتو نور ایمان وعکس جذبۂ رحمان نظر پاك حبیب یزداندن مرآت قلبنده نمایان اولوب عشق دریاسی جوشوب تراب قدم پاك رسوله دوشوب حسب حالی بو اولدی

مثنوی

حیرتی آمد درونش آن زمان * که برون شد از زمین وآسمان

جست وجویی از ورای جست وجو * من نمیدانم تو میدانی بکو

عقل وحالی از ورای حال وقال * غرقه کشته در جمال ذی الجلال

غرقۂ نی که خلاصی باشدش * یابجز دریا کسی نشناسدش

پس قطره ایکن دریا وذره ایکن آفتاب عالمنما اولدی ۰ واول جذبه برجذبه در که رسول قیصر روم معدلت کستر عرب وعجم وروم حضرت فاروقه علی الوجه المرسوم کلوب اوظل خدایی خلقدن جدا سایۂ درخت خرماده خفته مشاهده قیلدقده

مثنوی

هیبتی زان خفته آمد بر رسول * حالتی خوش کرد برجانش نزول

قول شریفی اوزره رسالت وپیامنی اونودوب دل تاریکن محبت وایمان نوریله یاقوب وعقلنی دریای عشقه آتوب اول وارث احمدی ومظهر عدل الهی نك همم عالیه سندن بهره مند اولدی نتکیم مثنوی شریفده بو حکایت لطیفه لسان پاك جلال الدین رومیدن جاریدر

مثنوی

آن رسول از خود بشد این یك دوجام * نی رسالت یاد ماندش نی کلام

واله اندر قدرت الله شد * آن رسول اینجا رسید وشاه شد

سیل چون آمد بدریا بحر کشت * دانه چون آمد بمزرع کشت کشت

موم وهیزم چون فدای نار شد * ذات ظلمانیٔ او انوار شد

ای خنك آن مرد کز خود زنده شد * در وجود زندۂ پیوسته شد

واول جذبه بر عشقدر که نیجه ابراهیم ادهمك تاج وتختن یغمایه ویروب ونیجه منصور ونسیمیٔ « اقتلونی یاثقاتی * ان فی قتلی حیاتی » مناجاتنی ایدرك بردار ایلدی

قطعه

* هر ذره ز خورشیدت کویای انا الحق *

* هر کوشه چو منصوری آویخته از داری *

* این طرفه که از یك خم هر کس زمی مستند *

* وین نادره کز یك کل در هر قدمی خاری *

نظم

* نیجه منصور ایله عشاق اصلمش زلفی دارینه *

* جمالن قان بها استر کلوب دیوان عشقنده *

« من عشق وعف وكتم ومات قدمات شهيدا » پس ایمدی روندکان راه حقیقت اولنلره عشق واجب وفرضدر زیرا هرقنغی واسطه که عبدی مولایه ومحبوب اعلایه اولا شدیره مذهب عشاقده وطریق خلانده اول فرضدر . پس عبدی مولایه موصل اولان عشق واندن غیریسی علاجی یوق مرضدر

مثنوی

آن جلال رومی مولانای ما * کاشف اسرار غیب کبریا

دخی مبدأ ومعاد عشق خالق جواد اولدیغنی اثبات ایچون ابتداء مثنوی شریفی عاشق کنیزك اولان شاه وانتهاسنی قلعهٔ ذات الصورده وجود وهمیسن تباه ایلین پسر شاهك حکایات پرانتباهلری ایله اتمام واختتام ایتمشلردر . پس ای طالب صادق چونکه مقصد اقصی ومطلب اعلی محبة الله اولدیغی معلوم اولدیسه اول نشان بی نشان قنغی برجده طلوع ایتدوکن کورسك مرآت قلبی مقابل ایدوب تسلیم کلی ایله عتبهٔ علیاسنه بندهٔ کمتر اولهسن ومکمن هوای نفسده مختفی اولان غیلان افکار فاسدهٔ القاسیله راه بعد وبیابانه دوشمیوب

حافظ

* فضول نفس حکایت بسی کند ساقی *

* تو کار خود مده از دست ومی بساغر کن *

نظم

* اویوب غول بیابانه ندامت اودینه یانمه *

* عبث امنیه لر ایدوب ملوث لونه بویانمه *

بیتلرینك حرزلرینی حمائل ایدوب وعشق هادی دلالت ایلدیکی صراط مستقیمدن سور چیوب

بیت

ادب کوزله صقین شمدنکروسن * بو یولده قرق یارا کوربرقلی سن

قولینه عامل اولوب توفیقات الهی رفقاسندن مهجور ودور اولمامغیچون رب معین وکریم ورحیمدن مدد وعنایت رجا ایلیهسن . دریغا عشق خالقدن نصیبك یوغیسه عشق مخلوقه مبتلا وشیفته اولکه بو کفتارك قدر وقیمتن بیلهسن نتکیم امیر خسرو رحمة الله علیه بحر الابرار نام قصیدهسنده بیوررلر

نظم

* کرنداری کیمیای عشق نامی هم خوشست *

* ورترا خود عشق حاصل کشت عمری بی مرست *

* عاشق رنجست مردانرا بسینه راحتست *

* سلسله بندست شیرانرا بکردن زیورست *

هیهات هیهات تقریرات قال ایله عشقدن نشان ویرمکه کیمده قدرت وعبارات ومقال ایله عیان ایتمکه کیمده مکنت واردر . عشقه قدم نهاده اولان شول بی سروپادر که ناموس انانیتی تمزیق وخرق ووجود وهمیسنی دریای عشقه غرق ایلیه شیخ عطار علیه رحمة الغفار . دریای ابرار نام قصیدهسنده بیان بیوروب دیرلر که

نظم

* جذبهٔ عشق ار رسد از قید عقل آیی برون *

* مهررا چون نقش نیك آمد کشاد وشش درست *

* عشق چون غالب شود عاشق نیندیشد ز سر *

* مست لایعقل بجا در بند حفظ ساغرست *

* دل ز عشق از غرق خون خواهی برو همت کمار *

* سرخئ اجزاء آهن ازدم آهنکرست *

* ای که مرد راه عشق بهر مردن کومترس *

* بهر قربانی بود آن کوسفندی کو ترست *
عشق بر آتش سوزاندر که هرنه‌یی بولسه یقر وکندو رنکنه چکر

قطعه

* درعشق کسی قدم نهد کش جان نیست *
* باجان بودن بعشق سامان نیست *
* وامانده‌ٔ عشق را ازان درمان نیست *
* انکشت بهرچه می نهی عشق آن نیست *

عشقدن غیریله تسلی بولمق مردان راه خدا وسالکان طریق هدانك کاریدر وجود عاشق عشقله حیات بولیجق عشقسز نیچه دیریلور . حقا که حیات عشقدن ومماتِ بی عشق اولمقدندر (ع) اولن حیواندر عاشقلر اولمز . عشق عقله جلا ویرد عشقی اولمین مجنون وبی نوا اولور

مثنوی

هرچه کویم عشق راشرح وبیان * چونکه عشق آید خجل باشم ازان
شرح عشق ارمن بکویم بردوام * صد قیامت بکذرد وآن ناتمام
زانکه تاریخ قیامت راحدست * حد کجا آنجا که وصف ایزدست

باب ثالث ارباب سلوکك اقسامی بیانده‌در

فصل اول ارباب سلوکك ایکی قسمی اولوب اولدخی درت قسمه منقسم اولدیغی بیانده‌در

سروران طریقت راه حقیقتك وصولنه رغبت ایدنلره افهام وارباب بصیرته اعلام ایچون قدم نهاده‌ٔ ولایت اولان اولو الالبابی ایکی بابه تقسیم ایتمشلردر . قسم اول اولیاء الله انلردرکیم جذبه وسلوك بینن جمع ایدوب تلویندن خلاص ومقام تمکینی مناص قیلمشلردر . وبر قسمی هنوز سیر وسطده اولان اهل تلویندر که مقام دعوته لایق دکلردر

کلشن راز

ولی وقتی رسد کارش باتمام * که باآغاز کردد باز انجام
بقایی یابد او بعداز فنا باز * رود زانجام ره دیکر باآغاز

پس قسم ثانیدن قسم اول اتمدر زیرا ارباب طریقت دخی درت قسمدر .

قسم اول سالك مجذوب . قسم ثانی مجذوب سالك . قسم ثالث سالك غیر مجذوب . قسم رابع مجذوب غیر سالك در . اما قسم اول اولدر که سلوکی جذبه‌یه وفناسی بقایه تقدم ایتمش اولوب مرشد مکملك ارشادیله راه سلوکده تحقق فنا ایتمش اوله ومقامات توبه وزهد وتوکل ورضا ومحبتده کذری سیر درست ایله اوله . پس اول وقتده « من تقرب الیّ شبرا تقربت منه ذراعا » حدیث شریفی مدد وعنایتی اثناء محبتده آنی قبول ایتمکله بکلیته کندو لکندن قورتاروب حقیقت ذاتنه ایرشدیره وکندو بقاسیله ابقا قیله پس بوندنصکره مقام قرب اعلادن بو عالم ادنایه رد اولنوب طالبلری ارشاد ایچون بر قاچ کون بو عالمده قید اولنه . وقسم ثانی اولدر که جذبه سی سلوك وراه فنایه تقدم ایتمش اولوب « جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین » حکمنجه اولا بحر فناده غرق اولور بعده ساحل بشریته رد اولنوب طرفةً واجمالا جذبه ایله کچرلدیکی مقاماتك حقایق ودقایقن تفصیلا کوروب بیلمك ایچون مرشد مکملك صحبتنه محتاج اولور . پس بو ایکی دن غیریسی مقتدا وپیشوالغه قنده لایق اولور اما ایکنجی ذکر اولنان قسم که مجذوب سالکدر قسم اول اولان سالك مجذوبدن اعلادر . اوچنجی قسمی اولدر که سلوکده مقاماتدن بر مقامده قالمش اوله‌لر وجذبه‌یه ایرشمیه‌لر . دردنجی قسم اولدر که مقام جذبه‌ده مغلوب اولوب جذبه دنصکره سلوکن دوزمیه‌لر بو ایکی قسمه اقتدا اولنمز مکر اهلنه دلالت ایلیه‌لر اول زمان انلره رهبر اطلاق اولنور

فصل ثانی مجذوب سالك سالك مجذوبدن نه وجهله ترجیح اولندیغن بیان ایدر

قسم ثانیدن اولان مجذوب سالك قسم اولدن اولان سالك مجذوبدن اعلادر دیو نه وجهله ترجیح اولندیغی سؤال اولنورسه الجواب باعث ترجیح اولدر که جذبه دن اول سلوك ایلیه‌نك مقاماتده سیر وحرکتی بطیٔ اولوب هر مقامك مشاهده سنده تفصیلاتنه تحصیل اطلاعله زمانی کچوب وکاه مشاهده سی خوشنه کلوب محبت ذاتی‌یه حجاب

اولان برمقام نورانیده قالوب مثلا صراطی بطیء الحرکه کچنلر نیجه
مواقفده سوال ایله مکث اولندقلری کبی بودخی سریع السیر
اولمزسه سالك غیر مجذوب زمره سی ایله مکث ایتدیکی
مقامده قالوب مافوقندن محروم اولور وکاه اولورکه مدد
وعنایت جذبهٔ رحمان دسترس اولمادن عمر پایانه ایروب مقام محمود
ودار الخلد دیداردن ادنی همتان «ماتشتهیه الانفس» ده قالوب

❋ ترجمهٔ کلشن راز ❋

صراطه بکزه دیکی انك اولدر * که یوللر ایچره بو بر اینجه یولدر
بو یول کیم اینجه لیکندن سچلمز * قولایلق ایله بو یولدن کچلمز
قلیج کبی کسر قیل کبی اینجه * نه لر کوردر بو یولدن ار کچنجه

امامجذوب سالك اولا و بالذات عنایت منان اولان پیك جذبهٔ رحماندن
«یحبهم» پیغامن ایشتدیکی کبی صبره مجالی قالمیوب

❋ بیت ❋

* همای اوج قربت اول اوچوب بالای وحدتده *
* سوار اول رفرف عشقه انکله هوشکه پرویر *

مضمونی کویان اولوب صراطی کالبرق الخاطف پران وداخل
دار الجنان اولنلر کبی جمیع مقاماتك ارفعی اولان «ویحبونه»
مرجعنده قرار ایدر ودیدار وبقادن غیره مألوف اولمز ووجود
مطلقدن غیری شیئی کورمز

❋ ترجمهٔ کلشن راز ❋

فنا اولور بولر قوجهانده * بقا حقکدر اندن صکره انده
سکا بر قرب اولور اول دمده حاصل * که سن سنسز اولورسك اکا واصل
چقنکم غیرکتورلسه نظردن * وصال اولور همان بیل بوخبردن

بلکه محو محض وحدت ذات بحت ایکن من حیث الاسرار طرفهٔ
بکچرلدیکی مقاماتی «لنریه من آیاتنا» فحوای شریفنجه مفصلا
تفرج ایچون اجمالدن تفصیله رد اولنان عاشق برمقامه قید اولمز
وبلکه انك جذبه سی نورندن صدد سیرده تحت اقدامنده اولان نیجه

مقام ذی الانوار «جز یاعاشق استعجل بحق نورك» نداسن
ایدوب کندی رونق نورینك کسادی غمنه دوشر . نتکیم حضرت
مولانا بومقام عالیدن خبرویردکه

❋ مثنوی ❋

کوید این جنت کذر کن همچو باد * ورنه کردد هرچه دارم من کساد
که تو صاحب خرمن من خوشه چین * من بتی ام تو ولایتهای چین
هست زولرزان جحیم وهم جنان * نه مراین رانه مرآرا زوامان

مثلا بر پادشاه عالمپناه برعبد مقبولن مطلوبی ایدینوب بلاخدمة وغیر
مشقة صحبت خاص وقربت اخصنه کتوروب خزائن وکنوزن اکا
نثار ومحبت ذاتیه سن اظهار ایدوب اول عبد مرغوب دخی بی اختیار
اواوب بیك جان وبال ایله اول پادشاه معدلت پناهك حسن جمال
وفضل وکمالنه عاشق پامال وبلبل شوریده حال وپروانهٔ سوزنده بال
اولمغله هیچ برحال ایله سیر جمال وقرب وصالدن هجر وانفصال دیله مز ایکن
اثنای ناز ونیازده پادشاه ذی الجلالدن خطاب مستطاب واجب الامتثال
صادر اولوب ای بنم عبد فایق ویولمده صادقم بنم ارادت علیهٔ
پادشاهانم جنابکه تقلید وکالت سلطنت وتفویض وراثت ولایت ایتمکه
جاری اولدی دیو کمال فضل ولطفندن انواع نوازش واحسانلر ایلیوب
لکن «معرفة المعلوم علی ماهو به» مصداقنجه تفصیل حال ولایته
وقوف کلی حاصل ایدوب وهر ولایتمی کوروب اهالیسنك لسان
وتوره لرین بیلوب بعده امر حکومتده هر برینك استعدادنجه جلوه
وحرکت ایلیه سن دیو «فاوحی الی عبده ماوحی» قول کریمنجه
نیجه اسرار وصایا بیوروب ایمدی واروب علی طریق التفرج
جمیع ولایت وامارتمی فردا فردا تشریف وسیر ایلیه سن دیوالینه برات
«قد جاءکم من الله نور وکتاب مبین» ویریلوب اما کلیت ایله
بریرده اکلنمیوب ایابه استعجال ایلیه سن که بحکم الوکالة امری
ابلاغه ترجمان اولوب وهر برینه دیلنجه وعقل واذعانجه
اکلادوب سنك سوزیکی بنم فرمانم بیله لری اوزره کلوب سریر خلافت

ومسند وكالتده مستقر اوله‌سن ديو جانب پادشاهيدن ولايتنى سيرايلين اومقبول ومطلوب عبد مقبل ومرغوب هيچ برمقامه فريفته اولوب قالورمى . ويامقام اعلادن غيره قناعت قيلورمى

علوان شيرازى

ملك زاده‌سن وشهزاده سن سن * كدا كبى نيچون افتاده سن سن
چو اويدك كاربان لامكانه * بولار وكيله كلدك بو مكانه
بيله قوشلدى طاپكله ملكلر * كه حاصل ايده‌سنكيچون ديلكلر
بو وجهله كه‌سن روشن كهرسن * نيچون يولداشلركدن بيخبرسن
وطندن كوندرلدى سكا نامه * كه مشغول اولمه بوفانى مقامه
اوقودك نامه‌يى اكلايمادك * چو يردك يوزيكى دكلايمادك
جهان نقشنه الداندك اولامى * يره دپدك قوعادى ونامى
صقين كوكلكده قومه غيرى صورت * چو صورتدن اوله‌سن بى كدورت
كوكل كوكنده طوغاردولت آيى * ملكلردن طوله كوكلك سرايى
چوعلم اوكرنه‌سن هر برملكدن * مقامك اوله اعلا هر فلكدن
كوز كدن كوترله غفلت حجابى * اوقونه سكا اولدم حق كتابى
مزين ايده‌سنى خوب اخلاق * بيلينه علم انفس علم آفاق
صفاتى ترك ايلرسك صفاتى * همان تبديل ايدرسك ذاته ذاتى

وسالك مجذوبك مثالى دخى شول عبد سلطان كبى دركه كندى جدوطلبنى وخدمت وامكنى سرمايه وترفع وسعادتنه خيرمايه قيلوب مرتبة بعد مرتبة كمال استقامتله جميع مناصب ومقامات ومملكت وولايتده وقوف تام وشعور مالاكلام حاصل ايدوب پادشاهك مجرب وممتحنى اولمغله كوكلن آلوب اقرب مقربين اولان عبد دولتمند كبيدر لكن بينهماده فرق بودركه بونسق اوزره وارانلرك بيكده برى مقام وكالت مطلقه‌يه نائل اولميوب كيمنك عمرى آخره ايروب « فى مقعد صدق عند مليك مقتدر» مأواسنى بولميوب «ومنهم مقتصد » زمره‌سيله قالور وكيمى دخى مناصب سلطانى دن استعدادينه نظر ايله اعلا و« فضلنا بعضهم على بعض » رتبه‌سنه نظرايله مقام اوادنى دن ادنى مقامده قالوب

برمنصب قليله قناعت ايليان كبى بودخى بالاده مسطور اولديغى اوزره صفاتده قالور

بيت

برقيله قيلمه نظر قالمه كرو * يوخسه باغلريولوكى سنك اوقيل

مثنوى

غيرمعشوق ارتماشايى بود * عشق نبود هرزه سودايى بود

فصل ثالث مجذوب غير سالك سالك غير مجذوبدن اولى اولديغن بيان ايدر

مجذوب غيرسالك دخى سالك غير مجذوبدن اولى درزيرا مجذوب غير سالك مقصود اصلى اولان مقام قرب قاب قوسينه ارتقا ايدوب وحدت ذات حقده مستهلك اولمشدر . وجذبه‌سى غالب اولمغله شعورصفاته مانع اولوب جانب اعلايه صعود ايله قبل الفنا خلقله حقدن محجوب اولديغى كبى بعد البقا دخى حقله خلقدن محجوب اولوب آيت كريمهٔ « الم نشرح لك صدرك» فحواسنجه كثرتى وحدت ووحدتى كثرتده مشاهده ايتمكه قلبى واقع اولميوب عالم حس وشهادتدن غائب اولوب درياى ذات احديت قعرندن باش كوسترميوب وساحل بشريته كلميوب كمسنه حالندن خبر المامغله حد استواده بولنميوب حقله خلقدن مستور اولديغى من وجه برقيد اعتبارى ووراثت كماليه‌دن عارى اولمشدر ﴿ع﴾ عشق دريايست قعرش نابديد . وسالك غير مجذوب كندى طلب وجدانيله تجلىٔ صفاتده انواع سير سلوك ايدوب واسماء صفاتك مظاهرى مشاهده‌سنده متلاشى اولوب « من عرف نفسه فقد عرف ربه » موجبنجه حقك صفت ربوبيتنى عارف اولوب وخالق المصنوعاتك كمال قدرت وتربيه‌سى مراتبنى « سنريهم آياتنا فى الآفاق وفى انفسهم » مضمون شريفنجه آفاق وانفسه اطلاعله مطالعه قيلمغه حجب ظلمانى يى يحوب لكن « ان لله سبعين الف حجاب من نور وظلمة لو كشفها لاحرقت سبحات وجهه كل من ادركه بصره» حديث شريفى مصداقى اولان حجاب

نورانیده قالوب جذبهٔ رحمان ایله « ویبقی وجه ربك ذوالجلال والاکرام »
بقاسندن ذوق الامشدر پس بو تقدیرجه مجذوب غیر سالك ایله سالك
غیر مجذوبك فرقی بو اولورکه مجذوب غیر سالکه قبل رد التفصیل
بعد الاجمال اجل مسمی آجل اولورسه طرفةً بکرلدیکی مقاماتی
تفصیلا سیر ایله تکلیف اولنمدیغن کندی اطلاقنه قید اولمز
نار عشقله مشتعل اولان وجودی شعله سی دریای نور وحدته
غرق اولوب حقیقت محمدیه ایله تحت لواء الحمدده حشر اولور
وبلاحساب دارالخلده داخل ودیداره واصل اولوب « الحمد لله
الذی اذهب عنا الحزن » آیتنی تالی وقائل اولور ٠ ولکن وراثت
کمالیهٔ محمدیه مظهریتنده قائم اولمدیغی اجلدن خلقه کلیت اوزره
نفعی اولماز وسالك غیر مجذوب وجه مشروح اوزره تجلیٔ صفاتده
قالوب تجلیٔ ذاتدن بی نصیب اولمغله قیود صفاتیه دن اطلاق مقدر
اولمدیغیچون وجوه کثیره ایله نفسنه کلیت اوزره نفعی اولمز ٠ قنده
قالدیکه غیرلراندن منتفع اوله ومستهلك فی الذات اولان مجذوبلره
ارباب خرابات دخی دیرلر ٠ شیخ محمود شبستری قدس سره طائفهٔ
مزبوره نك احوالن کلشن رازده وصف ایدوب علوقدرلرین
بیان بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

خراباتی شدن از خود رهاییست * خودی کفراست کوخود پارساییست
نشانی داده اندت ازخرابات * که التوحید اسقاط الاضافات
خرابات ازجهان بی مثالیست * مقام عاشقان لا ابالیست
خرابات آشیان مرغ جانست * خرابات آستان لامکانست
خراباتی خراب اندر خرابست * که درصحرای اوعالم سرابست
خراباتست بی حد و نهایت * نه آغازش کسی دیده نه غایت
اکرصدسال دروی می شتابی * نه کس راو نه خود را بازیابی
کروهی اندرو بی پاو بی سر * همه نه مؤمن ونه نیز کافر
شراب بیخودی درسر کرفته * بترك جمله خیروشر کرفته

شرابی خورده هریك بی لب وکام * فراغت یافته ازننك واز نام
حدیث ماجرا وشطح وطامات * خیال خلوت ونور وکرامات
ببوی دردیٔ از دست داده * زذوق نیستی مست اوفتاده
عصا و رکوه وتسبیح ومسواك * کرو کرده بدردی جمله را پاك
میان آب وکل افتان وخیزان * بجای اشك خون ازدیده ریزان
دمی ازسرخوشی درعالم ناز * شده چون شاطران کردن افراز
کهی ازرو سیاهی رو بدیوار * کهی ازسرخ روبی برسردار
کهی اندرسماع شوق جانان * شده بی پاوسرچون چرخ کردان
بهر نغمه که ازمطرب شنیده * بدو وجدی ازان عالم رسیده
سماع جان نه آخرحرف وصوتست * که درهر پردهٔ سری نهفته است
زسربیرون کشیده دلق ده توی * مجرد کشته ازهررنك وهر بوی
فروشسته بدان صاف مروق * همه رنك سیاه وسبز وازرق
یکی پیمانه خورده ازمی صاف * شده زان صوفیٔ صافی زاوصاف
زجان خاك مزابل پاك رفته * زهرچه آن دیده ازصد یك نکفته
کرفته دامن دندان خمار * زشیخی ومریدی کشته بیزار
چه شیخی ومریدی این چه قیداست * چه جای زهد وتقوی این چه شیداست

﴿ فصل رابع ﴾

﴿ طالبان ایکی قسم اولوب برقسمنه طالبان وبرقسمنه ﴾
﴿ مطلوبان تسمیه اولندیغی بیاننده در ﴾

عین القضاة همدانی علیه رحمة الصمدانی زبدة الحقایق نام کتابنده
طالب حقی ایکی قسمه تقدیر ایدوب برقسمنه طالبان وبرقسمنه مطلوبان
تعبیر ایدرلر ٠ وبیوررلرکه طالب اولدرکه حقیقتی طلب ایدوب
« من طلب شیئا وجد وجد » موجبنجه مطلوبنه واصل اوله ٠
ومطلوب اولدرکه حقیقت انی طلب ایدوب انکله انس ایلیه ٠ وانبیا
علیهم السلام طالبلردن برجماعت ایله طالب خدا اولوب انلرك
سرچشمه سی ابراهیم خلیل الله وموسی کلیم الله در ٠ زیراحق
سبحانه وتقدس انلرك شان شریفلرنده کلام مجیدنده « ولما جاء موسی ٠

واتخذالله ابراهيم خليلا » ديو توصيف بيوردی يعنی وقتا كه
موسی كلدی وحق تعالی ابراهيمی دوست اتخاذ ايلدی ديمكدر .
پس كلدی ودوست اتخاذ ايلدی حكمی طلب ايله حاصل اولور .
« ومايعلم تأويله الاالله » وبو طلبه فقروفنا تعبيراولنور اول فقرك اولی
« الفقر فخری » وآخری « اذاتم الفقر فهوالله تعالی » معناسنك
نقديدر اما مطلوبلر كروهنك سرچشمه سی حضرت حبيب خدا
وسيد انبيا وسند اصفيا محمدالمصطفی عليه اكمل التحياتدر وانك امتی
اول كريم الخصاله تبعيت ايله « يحبهم ويحبونه » كلام شريفی
وجودلرينه اصل دوشمشدر و موسی عليه السلامه جاء خطابی واقع
اولوب حضرت محمد عليه الصلوة والسلامه « سبحان الذی اسری
بعبده ليلا » نازل اولمشدر كتورلمش كلمش كبی دكلدر . وانبيا
عليهم السلام حق سبحانه وتعالی نك اسما وصفاتنه قسم ايدوب وحق
تعالی حبيبنك جاننه وسرومونينه سوكند ايدوب « لعمرك . والضحی
والليل اذاسجی » بيورر . وحضرت موسی عليه السلامه « انظر
الی الجبل » بيوريلوب . حضرت بدر دجا . وحبيب خدايه ای
شمس ضحابز عظمتمز ايله سكانظر ايدەلم وسن كليتكله بزه ناظراول ديو
بيوريلور كما قال تعالی « الم ترالی ربك كيف مدالظل » الآيه وحق
تعالی حبيبنه امتی ايچون تبشير بيوروب « من تقرب الی شبرا تقربت
اليه ذراعا ومن اتانی يمشی اتيته هرولة » بيورر طالبك بر ويشی
اولورسه مطلوبك ايكی كتوريشی اولور اماحقيقت يوزندن طالب
خود عين مطلوب در زيرا طالبك طلبنه ارادت حق تعلق اتمسه
طالبك طلبی وجوده كلورميدی واكر غفلتدن ايقاظ اتمسه
متيقظ اولورميدی « الاطال شوق الابرار الی لقائی . وانی الی لقائهم
اشدشوقا » مفهوم شريفی دخی مطلوبلره اولان مبشراتدندر شوق
خود حضور ورؤيتدن اولور غيبتدن دكل « واشوقاه الی لقاء
اخوانی » بوكا شاهددر

❊ مثنوی ❊

عاشق كرزين سر وكرزان سراست * عاقبت مارابدان سر رهبراست

❊ فصل خامس طريق ايكی نوع اولوب بريسی من العبد الی الرب ❊
❊ و بريسی من الرب الی العبد اولديغن بيان ايدر ❊

ای طالب صادق معلوم اوله كه ره روندكان حقيقت ايكی نوع
اولديغی كبی راه حقيقت دخی ايكی قسم اولمشدر نجم الدين دايه
عليه رحمة ذی العنايه بحر الحقايق نام تفسيرنده سورۀ سبع المثانيده
« صراط الذين انعمت عليهم » آيت كريمه سنی تحقيق بيوردقلری
محلده تكرار صراط قيدندن طريق حقيقتك ايكی قسم اولديغنه
اشارت باری واردر ديو بيوررلر كه صراط حقيقی ايكيدر بريسی من العبد
الی الرب و بريسی من الرب الی العبددر . شول صراط كه من العبد الی الرب
اوله بر طريق مخوفدر كه اول يولدن سالك اولان قوا فلك نيچه سی
مقطوعه ورواحلنك اكثری منقطعه اولمشدر اول زمره يه « الطلب
رد والسبيل سد » نداسی كلمكدن زائل دكلدر نتكيم خدای متعال
بو طريقك قاطعی وبو فريقك مفرقندن « لاقعدن لهم صراطك المستقيم »
آيت كريمه سيله حكايت بيورر وشول طريق كه من الرب الی العبد اوله
طريق امن وعيان ودرهمه حال كائن بالامانددر اول طريقك مراحلنده
اولان سياره انواع نعم الهيه ايله محفوظه ومحفوفه ومنازلنده سير ايدن
رونده كانك اجياد اختيارلری سلاسل عنايت جذبات ايله مقوده
ومقيده‌در . وحق سبحانه وتعالی اول رهروانك نفوسنده اولان
هوانك قمع وقهری وشرع شريفك رعايت وحفظنه توفيق ومراقبه
وكلايت ايله مكايد شيطانيه دن وعايت ايتمكين سرلرينی انواع رعايت
وعنايت وروحلرينی اسرار هدايت وقلبلرينی آثار ولايت ايله پرزينت
ايتمشدر . وهدايت ايلديكی صراط مستقيمك كذر كاهنی اصناف
نعم ظاهره وباطنه ايله توسيع وتتميم ايلمشدر . كما قال تعالی « واسبغ
عليكم نعمه ظاهرة وباطنة » اما نعم ظاهره ايله اتمام بعثت انبيا
وانزال كتب واحكام شرايع وقبول دعوت رسل واجابت حق واتباع

سنت واجتناب بدعت ونفسی شرع شریفك اوامرینه انقیاد
ونواهیسندن اتقا واحتیاط وقدم صدق اوزره عبودیتده اثباته توفیق
ازلیسی عنایتدر . اما نعمت باطنه ایله اسباغ واتمام اول عباد منعم علیهمك
بدایت فطرتلرنده ارواح طیبه‌لرینه نورالهینك اصابت ایلمسیدر . کما قال
علیه السلام « ان الله تعالی خلق الخلق فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره
فمن اصابه ذلك النور فقد اهتدی ومن اخطأه فقد ضل » پس ایمدی
هدایت بیوریلان صراط قویمه فتح باب اول رش اولنان نورك اصابتی
اولدی ومغضوب وضالین اولنلر ذکر اولنان نور مرشوش انلره
اصابتدن خطا ایدوب محروم قالمغله تیه هوای نفسده ضالین ودشت
ظلمات طبع وتقلیدده مغضوبین وهالکین اولوب شرع وتحقیقه مهتدی
وصراط قویم واحسن تقویم اوزره اولان مرتبهٔ انسانیه‌دن روکردان
اولنلردر که یهود جحود واول طبیعتده اولان عنودلر کبی که حق
تعالی انلری ملعون ومغبون ومردود ومطرود ایدوب صورتلرینی
سیرتلرنده مرکوز اولان قرده وخنازیر وسبعیاته صورةً ومعنیً مسخ
وتبدیل ایلدی . وطائفهٔ نصارا که الطاف ربوبیتی فراموش ایدوب
صراط غیر مستقیمه عزیمت ایتمکله چاه تاریك بشریته دوشوب طریق
قویم توحیدی ناسی اولدقلری ایچون شیطان علیه اللعنه شبکهٔ شرك
شرکله انلری صید ایدوب « افرأیت من اتخذ الهه هواه » مقتضاسنجه
هوای نفس ودنیایی اله اتخاذ ایتدکلری ایچون « ثالث ثلثة » قوللریله
« نسوا الله فنسیهم » طردینه مستحق اولدیلر . وکذلك شول فسقه
وفجره که وحدت حق وبعثت انبیایه اقرار ایله حضوردن صکره
غیبت وسروردن صکره محنت ونوردن صکره ظلمت ایچنه دوشوب
صراط مستقیمدن رجوعله مغضوبین وکرم کریم ورحمت رحیمدن
ضالین وصراط قویمدن اعراض ایله قلب سلیم وجنات نعیمدن
محرومین ومستحق عذاب الیم اولدیلر « نعوذ بالله من الحور بعد الکور »
وکذلك شول مقتصدین که منازلده قوافلدن انقطاع ایله محتبس وباز
کشتهٔ مقصود اولدقلری ایچون ضالین اولدیلر . الهی صراط

مستقیمه هدایت سندن . الهی طریق قویمه توفیق وعنایت سندن
بز عاجز قوللریکی یولدن دوندرمه . ومقصود اصلی‌یه ایرشدرمینجه
بر منزلده اکلندرمه

لمؤلفه

خدایا قوللرك سن سن الهی * قموقالمشلرك یولده پناهی
یویوب کوتور کوکللردن سیاهی * مدد سندن مدد سلطانم الله
بنم اکسکلکم چوقدر یولکده * نیازه ال آچوب طوردم طپوکده
کلنلر اغلیو کولر قپوکده * مدد سندن مدد سلطانم الله
یتش فریادمه آل طوت الیمی * یتوردم کندیمی کوستر یولیمی
کوره‌یم یوزیکی شادایت قولیکی * مدد سندن مدد سلطانم الله
نظام ملك دیندر پس شریعت * اکا راه هدایتدر طریقت
بزه بلدر نه در سر حقیقت * مدد سندن مدد سلطانم الله
بقارمی عاشق اولان قیل وقاله * دکشمشدر مقالی جمله حاله
کرم قیل لایق ایله سن وصاله * مدد سندن کرم سلطانم الله
یکچور بو عبدیکی یارب سوادن * فنا ایله نصیب آلسون بقادن
آیرمه محض فضلکله لقادن * مدد سندن مدد سلطانم الله

فصل سادس طریق نه دیمکدر و یول قنده‌درانی بیان ایدر

ای طالب طریقت وراغب حقیقت چونکه حقه موصل اولان صراط
مستقیم ومانع وصول اولان طریق سقیمك اوصافن واول یولده نیچه‌سی
نجات بولوب ونیچه‌سنك دخی هلاکن ایشیدوب « الرفیق ثم الطریق »
فحواسنجه بو یوله بر دلیل فایق ورفیق صادق و بو دردە بر طبیب
حاذق وبر عیسی‌دم مشفق لازم ولابد اولدیغن بیلوب سن دخی اول
راه بی پایانك اسباب ومهماتن کوروب توجه ونیت وقصد وعزیمت
قیلد کسه (ع) سیاحت قیل سلوك ایله وجودکدن ایدوب عزلت *
مضمونجه کرکدر که حق زمان وجهتده ودنیا وجنتده قید ایله
طلب ایتمیوب ودور ودراز کتمیوب « وفی انفسکم افلا تبصرون »
فحواسنجه راه خدا کوکل اولدیغن بیلوب دفع شبهه قیله‌سن زیرا

حقه كوكلدن يقين بوقدر « قلب المؤمن بيت الله » خود مصدقدر
وكوكل الله نورندن وديعه در كما قال عليه السلام « اول ما خلق الله
نورى » وحضرت داود عليه صلوات الله الودود . الهى سنى قنده
بوله يم ديدكده « انا عند المنكسرة قلوبهم » جوابى ويرلدى
« ماوسعنى ارضى ولا سمائى ولكن يسعنى قلب عبدى المؤمن التقى النقى »
حديث شريفن اشتمدكمى آسمان آنى قنده حامل اولور وزمين اكا نيجه
مكان اولور اول خود لامكاندر كما قال تعالى « انا عرضنا الامانة على
السموات والارض والجبال فابين ان يحملنها واشفقن منها وحملها
الانسان » پس ايمدى اول جليل وجميلك محب ومونسى قلبدر « قلب
المؤمن عرش الله » انك مخبريدر . بوتقديرجه يول كوكلدر .
ويولجى سن سن وكتمك كندولككدندر . وكلمك سنلكسز سكادر .
وبيلمك حقيقتكى اكلامقدر . وبولمق شهود وعيان ايله انى كورمكدر .
واولمق ايكيلك سز واتصال وانفصالسز برلكه يتمكدر .
زيرا اتصال وانفصاله حال ومحل وظرف ومظروف اعتبارى لازم
كلور حق تبارك وتعالى آخر شئ ايله متحد اولمقدن منزهدر انك غيرى
نه واردر كه اول اوله واول نه نك غيرى دركه انكله اتحاد ايليه . پس
ايكيلك سز برلك اولور . حكى عن الخضرمى انه كان يقول ان
الناس يقولون انى حلولى وانى اقول بسقوط التكليف عن عباد الله
وكيف اقول بالحلول ولا ارى فى الوجود سوى الله وكيف اقول بسقوط
التكليف ولى وردان حال صبائى ملفاتنى الى هذا الوقت ولكن اقول
لا كافة فى عبادة عباده الخواص

❊ كلشن راز ❊

جناب حضرت حق را دويى نيست * دران حضرت من وما وتويى نيست
حلول واتحاد اينجا محالست * كه در وحدت دويى عين ضلالست
هرانكو خالى ازخود چون جداشد * انا الحق اندر وصوت وصدا شد
شود باوجه باقى جمله هالك * يكى كردد سلوك وسير وسالك
حلول واتحاد از غير خيزد * ولى وحدت همه ازغير خيزد

تعين بودكز هستى جدا شد * نه حق بنده نه بنده باخدا شد
وجود خلق وكثرت در نمودست * نه هرچه آن مينمايد عين بودست
« هو الاول والاخر والظاهر والباطن وهو بكل شئ عليم » حسين
ابن منصور الحلاج بيوررلر

❊ نظم ❊

ءانت ام انا هذا العين فى البين * حاشاى حاشاى من اثبات اثنين
هوية لك فى لائيتى ابدا * كل على الكل تلبيس بوجهين
فاين ذاتك عنى حيث كنت ارى * فقد تبين ذاتى حيث لا اين
واين وجهك مفقودا بناظرتى * فى ناظر القلب ام فى ناظر العين
بينى وبينك انى يزاحمنى * فارفع بانك انى من البين

❊ مولانا جامى ❊

* نحن اقرب كفت يعنى قطره در دريا يكيست *
* عاشق ومعشوق وساقى مستى وصهبا يكيست *
* اى كه دور افتادهٔ ازخويش اكر دارى خبر *
* مشهد ومشهود شاهد مولى ومولى يكيست *
* كرچه عالم مظهر اسماء حسنىٔ خداست *
* اسم اعظم در ميان جملهٔ اسما يكيست *
* هستىٔ مطلق تويى ديكر خيالى بيش نيست *
* زانكه اندر نشاهٔ توجملهٔ اشيا يكيست *
* حسن عالمكير تو ازبهر اظهار كمال *
* مينمايد در هزاران آينه اما يكيست *
* باهمه خوبان اكرچه حسن تو همراه بود *
* در حقيقت دلبر يكتاى بى همتا يكيست *
* اين همه آشوب وغوغا در جهان ازعشق اوست *
* كشت معلوم اين زمان سر فتنهٔ غوغا يكيست *

❊ لمؤلفه ❊

* ديده مك انوارى هودر عقلمك فرمانى هو *

* دیلمك اذکاری هودر نالهمك افغانی هو *
* کوکلمك سیرانی هودر جانمك جانانی هو *
* سرمك اسراری هودر مهرمك تابانی هو *
* عاشق سرمست اولنلر هویله در هویله *
* صومی هودر عیدی هودر زهدیله ارکانی هو *
* نقد وارین خرج قلمش یولنه دلدارینك *
* وصلی هودر فصلی هودر دردایله درمانی هو *
* وارایسه عشقدن نصیبك عبدیا هودی مدام *
* آشنا اول بحر هویه کورنه در عمان هو *

نظم

سر توحید اول زمان اولور عیان * قورتیله اشبو قفصدن مرغ جان
قیله ترك گلشن وطبع وحواس * بی خیال ووهم کوره بی قیاس
اوش بو عالمده نه کیم وار بیش وکم * اوله یکسر غرقهٔ بحر قدم
ای برادر کیمکه کوردی اول یوزی * هیچ برشی کوره مزانك کوزی
کیمکه اشبو سرگذشتدن دم اورر * عاقبت حیران اولوب ابکم اولور
نه اشارت وار بورداه نه بیان * زیرا محو رسم ایلر بو عیان

باب رابع دنیادن ترهیب وطریق حق ومرشد کامله ترغیب وفقرایه سوء ظندن احتراز واعراض وارباب سلوکه توضیحی لازم بعض ارکان وشرائطی توصیه بیانندهدر

« قال الله تعالی یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله ولتنظر نفس ما قدمت لغد واتقوا الله ان الله خبیر بما تعملون . ولا تکونوا کالذین نسوا الله فانسیهم انفسهم اولئك هم الفاسقون لا یستوی اصحاب النار واصحاب الجنة اصحاب الجنة هم الفائزون . صدق الله العظیم وبلغ رسوله الکریم ونحن علی ذلك من الشاهدین بالتصدیق والیقین »

الوصایا

ای سالك طریقت وراغب حقیقت « الدنیا مزرعة الآخرة » فحواسی اوزره

قطعه

فوت فرصت مکن که وقت صفاست * که بسی هست در جهان آفات
حاصلی نیست عمر فانی را * جز ملاقات ذات پاك وصفات
ابیاتنی سمع جان وجنان ایله استماع واصغا ایدوب دنیای فانی یه کوکل ویرمه وزیب وزیورینه فریفته اولمه که بی وفا وبی ثباتدر

مثنوی

این جهان وساکنانش منتشر * وان جهان وسالکانش مستمر
این جهان وعاشقانش منقطع * اهل آن عالم مخلد مجتمع
عشق الهی باده سنی دست ساقیٔ بزم وحدتدن نوش قیل که
(ع) واغتنم فالوقت سیف قاطع * موجبنجه وقت عمر وایام کیدر

مثنوی

ترکش عمرش تهی شد عمر رفت * از دویدن درشکار سایه تفت
ایمدی اگر عشق الهی ایله حضور قلب وقتنی اله کتوردکسه اضاعت ایله هر زمان وقت صفا وراحت قلب محلی اله گیرمز « لی مع الله وقت » بیورلمشدر هر نفسی غنیمت وبهاسی یوق نعمت بیل

نظم

گلدیککدن بر بره ای خوش نهاد * آدمیلك حاصل ایتمکدر مراد
حاصل ایتمزسك بو طونی شویله بیل * سندن اولورلر اولیسر سن خجل
بونده هرنه طونه لایقسك ایتان * یارین اول کسوتده قالورسن همان
اوز تعلق بندنی آزاده اول * رنك وبودن کچ فقیر وساده اول
هرنه کیم مشغول ایدر حقدن سنی * پوتدر اول زنهار اوده صالسن انی
نیچه لر دیدی بنم در بو مکان * اکا بنم دیدیکی قالدی همان
نیدهین حالکدن آگاه اولمدك * نفسه اویدك عشقه همراه اولمدك
درد حاصل قیل گر ایسترسك دوا * درد ایله اولور قمو حاجت روا
لیك رازك دیمه بی درده ای یار * دردی اولاندن صاقلمه سن زینهار

پس سكا حقدن اعطا وعنايت اولنان خلعت صورت انسانيه نڭ قدر وقيمتن بيلوب بوفرصت بردخى دوشمز صانه پستر خواب وراحتى كنديكه حرام قيل وصراط مستقيم اوزرينه ثابت قدم وراسخ دم اولوب « تخلقوا باخلاق الله واتصفوا بصفات الله » فرمانيله ذاتكى متصف قيل ودخى « افمن شرح الله صدره للاسلام فهو على نور من ربه » قول كريمى اوزره صفات ظلمانيه وكدورات نفسانيه دن مزكى ومجلى اولوب قلبكى محل نور ايمان ايله ووطن اصلى يه رجعت قيل وعلم ظاهر وباطن واسرار الهيه يى شامل بر مرشد كامل اله كتور كه قلوبه فيض ربانى القا وجذبۀ رحمانيله عشق وشوق ووجد وذوق اعطا ايليه

(ع) مرشد كاملك نشانى بودر * بو جوهر بولنميان كنج خالى

وبونڭ غيرى اولان آشيانۀ قلب تهى دز

⁂ مثنوى ⁂

من غلامم موج آن درياى نور * كه چنين كوهر درآرد درظهور
هرچه جزعشق خداى احسنست * كرشكرخواريست آن جان كندنست
چيست جان كندن سوى مرك آمدن * دست در آب حياتى نازدن

پس شمديه دكين وصف اولنان كمالات وحالات اول مطلع نور احديتك مزيد رأفت ومزيت عاطفتلرندن احسان وعنايت اولنمشدر

⁂ بيت ⁂

درپس آينۀ طوطى صفتم داشته اند * آنچه استاد ازل كفت بكو ميكويم

هر قيودده پربسته اولان نارسيدۀ كمال وبلكه دكمه بر كامل بو اعطا وقدرته قادر اولمز

⁂ نظم ⁂

* يوقدر نصيبى عشق حقيقتدن اى كوكل *
* شول سالكك كه مرشدى ناقص عقول اوله *
* اى خالقك امانتن ضايع ايليان *
* لايقميدر كه آدك ظلوم وجهول اوله *

پس بو جهتدن مرشد كاملسز لاف سلوك ودعواى وصول ايتمك ارباب تحقيق حضورنده ممنوعدر انكيچون « لولا المربى لما عرفت ربى » بيوريلوب ودخى « من لا شيخ له لا دين له ومن لا شيخ له فالشيطان شيخه » ايله تنبيه بيورلمشدر

⁂ مثنوى ⁂

يا تبر بركير ومردانه بزن * تو على وار اين در خيبر بكن
يا بكلبن وصل كن اين خاررا * وصل كن با نار نور ياررا
تا كه نور او كشد نار ترا * وصل او كلشن كند خار ترا
تو مثال دوزخى او مؤمن است * كشتن آتش بمؤمن ممكنست

پس اى عاشق صادق وراثت حقيقت محمديه ايله مشرف اولان كامل ومكملى بولدقده تسليم كلى اولوب آنڭ قلبنده تابان اولان نور ربانى وفيض منانى ايله بعد رفع الهوى وتحصيل افناء بشريت وسوى نورانيت وروحانيت برله مستعد كمالات الهيه اوله سن

⁂ ترجمۀ كلشن راز ⁂

قو عقلى ويراليكى عشق الينه * كيم التى وادى ايمن ايلينه
سنڭ بو وارلغڭ در خار وخاشاك * كيدر بولدن بولارى جست وچالاك
چيقار كل سنلكى سنلك اوندن * كه پرتوسن آنڭ بر پرتوندن
آريت پاك ايله آنڭ جلوه كاهن * مصر قيل يوسفه بو نفس باغن
كيدنجه سن كلور اول ظاهر اولور * بو شرطيله كه مظهر ظاهر اولور
سكا سنسز جمالن روشن ايلر * قوديكنلر يكى كلشن ايلر
موانع اولمينجه آره دن دور * كوكل اوينه دوشمز پرتو نور
بو عالمده موانع درت اولور بيل * بولارى دفع ايچون تدبيرلر قيل
اول آرى اقول انجاس وحدثدن * كذر ايله كل افعال عبثدن
ايكنجى معصيتدن اچه غل يول * دخى وسواس شرندن امين اول
اوچنجى اشبو اخلاق ذميمه * كيم آدم بكزرانكله بهيمه
بودر دردنجى اشبو ماجرادن * كه پاك ايليه سرڭ ماسوادن
كوزندن كوتر وليجك صورت غير * همان دم منتهايه ايريشور سير

که ذاتك پاك اوله سندن كيدرشين * نمازك انده اوله قرة العين
همان برلك نصيب ايدر برادن * ايكيلك پرده سی كيدر ارادن
اولور معروف وعارف شئ واحد * حقيقت بر اولور مشهود وشاهد
كمالی بو كادكيندر كلامك * بو منزلدر مقالی هر مقامك

اما شول كمسنه لر كه پير طريقت ومرشد راه حقيقته وصولدن صكره اول ذات محمدت صفاتك مبارك نفسنه وامرينه امتثال ايتمزلر ايسه پسمانده راه اولوب رسيدهٔ منزل مقصود اولمزلر . ونائل رضای حق اولوب تحصيل كمال ايتمزلر مكر كيم اقتضاء بشريت ايله صدور ايدن جرايم وخطايا سنه معترف اولوب « حاسبوا قبل ان تحاسبوا » فرمانيله طريق راستی طلب ايليه ويول كوسترلدكده جان وباش ايله مطيع ومنقاد اولوب

مثنوی

آنكه از حق يابد او وحی وجواب * هرچه فرمايد بود عين صواب
آنكه جان بخشد اكر بكشد رواست * نايبست ودست او دست خداست
همچو اسمعيل پيشش سر بنه * شاد وخندان پيش حكمش جان بده

مضمونجه صدور ايدن امره تسليم اوله لر . اما شول پسمانده و پيش رانده لردن و بربسته و بركشته لردن كه امر الهی اوزره آداب شريعت واركان طريقت مراعاتنی ايتميوب اعمال خبيثه وافعال شنيعه ايله آلودهٔ هوای نفس اولورلر سه حقدن وخلقدن انلره لوم وملامت ايريشوب تشبث ايتديكلری مرشد كامله واصحاب طريقته دخی انك اعمال ميشومه سندن وافعال مشؤمه سندن سنك طعن ملامت رمی اولنوب هم كندی نفسلرينه وهم خلقه ظلم صريح ايتمش اولورلر

مثنوی

هرچه برتو آيد از ظلمات غم * آن ز بی باكی وكستاخيست هم
هر كه بی باكی كند در راه دوست * رهزن مردان شد ونامرد اوست
از ادب پرنور كشتست اين فلك * وز ادب معصوم و پاك آمد ملك

پس بو وجهله ضال ومضل اولان « الا لعنة الله علی الظالمين » طردينه

مستحق اولوب بلكه كفره ملحق اولور « اعاذنا الله الملك المتعال من كل سوء الخلق والافعال ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب » الهی سكا التجا ايلدم عنايت سندن الهی سكا كلايت ايلدم توفيق وعنايت سندن . پس ايمدی بومقوله لر اطاعت حق ايتميوب مجرد بر عزيزك برويا ايكی كره مجلس شريف وصحبت منيفنه داخل اولمغله طريق شريفی مقتضاسنجه حركت ايتميان وحاشا بو ناپاكلكله كندوبی اول ذات ملك سماته مريد اسناد وادعا ايليان اشخاص ظالمين سببلريله نقايص نالايقه دن ظاهر وباطنلری پرنور ومطهر اولان رجال اللهه سوء ظن وزبان درازلق ايلمك هيچ بر وجهله مناسب ولايق دكلدر . حاشا ثم حاشا كه اول اعزهٔ كبارك شان شريفلرينه اومقوله اوصاف رديه ملايم اوله

مثنوی

جسم شانرا هم ز نور اسرشته اند * تاز روح واز ملك بكذشته اند

مضمونی اوزره حق تبارك وتعالی نك ولیلری نور محض ومهر طالع پرفيض در لكن سوزين طوتميوب ايزينه كتميان نامستعد وبی بهره بی نيلسونلر « انك لا تهدی من احببت ولكن الله يهدی من يشاء » نحواسنجه هدايت حقكدر اكر مستعد واكر نامستعد حضور شريفلرينه كلانلری « وما علينا الا البلاغ » قول كريمی اوزره حقی ابلاغ ايدرلر

مثنوی

ليك دعوت وارد است از كردكار * با قبول وناقبول اورا چه كار

مضمونجه البته حقی قبول ايتديرمك انك اوزرينه واجب دكلدر . پس اهل انصافه لازمدر كه تابع شريعت وطريقت اولميوب مردود ومطرود اولان ظلمه دن بعض آثار ناشايسته دخی مشاهده ايدرلر ايسه پير كامله اسناد ايتميه لر . حضرت فخر عالم صلی الله عليه وسلم رحمة للعالمين اولوب وعامهٔ ناسی ظلمت كفردن خلاص ونور ايمان ايله نجاته چيقارمق ايچون مبعوث اولمش ايكن شريعت شريفه وسنت

منيفه يه متابعت ايتميوب واهل سنت وجماعت يولني كوتميوب طريق ضلالده هالكين اولان فرق ضاله امت محمد نامنده دكلميدر قصد كزند رخنه كردن اساس شرع مبين خلل پذير اولورمى . وتطرق دخل واعتراض ايله كمال شان شارع رتبهٔ نقصان بولورمى . متعرض شارع يامنافقدر ياكافر پس اوليا واصفيايه دخى مالايعنى سويلينلر عند الله معاتب اولمق مقرر در خصوصا هر طريقك ايچنده اغواء شيطانى ايله غوى اولمشك نهايتى يوقدر ايمدى فلان كمسند ازغوندر اول خود فلان عزيزايله صحبت ايدر ديوانك فسادنى عزيزينه اسناددن حذر ايليه سن وسكا شفاء صدر حاصل اولمزسه واروب اول عزيزك غيرى فقراسن ياخود كندوسن كوروب بيله سن ممكن اولدقجه كنديكى سوء ظندن منع ايده سن حضرت مولانا قدس سره العزيز « ولا تجسسوا ولا يغتب بعضكم بعضا ايحب احدكم ان يأكل لحم اخيه ميتا فكرهتموه » آيت كريمه سنده اولان نهى دن اجتناب ايتميانلر على الخصوص اولياء اللهى غيبت ايليان ظالملرى خورند كان پيل بچه يه تشبيه ايدوب وزبان درازلقدن نهى ايدوب بيوررلر كه

❊ مثنوى ❊

پيل هست اكنون كه اين سوميرويد * پيل زاده مشكنيد وبشنويد
پيل بچكانند اندر راهتان * صيد ايشان هست پس دلخواهتان
بس ضعيفست ولطيف وبس سمين * ليك مادر هست طالب در كمين
از پى فرزند صد فرسنك راه * او بكردد در حنين وآه واه
آتش دود آيد از خرطوم او * الحذر از كودك مرحوم او
اوليا اطفال حقنداى پسر * غايبى وحاضرى پس باخبر
غايبى منديش از نقصان شان * كو كشد كين از براى جانشان
كفت اطفال مند اين اوليا * درغريبى فرد از كار و كيا
از براى امتحان خور ويتيم * ليك اندر سر منم يار و نديم

پشت دار دجله عصمتهاى من * كوييا هستند از اجزاى من
هان هان اين دلق پوشان منند * صد هزار اندر هزار ويك تنند

❊ تنبيه ❊ بودخى معلوم اوله كه عشاق الهى جذبهٔ رحمانله وجد وحالات وعشق و وحدت حقنده استغراقلرى حالنده عشق غالب وحكم انك اولوب اول مستانه لكك ايچنده « رمية من غير رام » لسانلرندن بعض شطحيات صدور ايدوب ظاهرا شرع شريفه تطبيق متعسر اولورسه همان اول حينده انى مؤاخذه ايتميوب عالم صحوه كلدكده انك احوال وافعالنه . واعمال واقوالنه نظر ايليه سن بشريتى حالنده اول سويلدكلرى اقوالدن كندوده اثر قالميوب مراعات شرع شريف ايدرسه اكا انكار اولنميه زيرا سلفده چوق واقع اولمشدر . مولانا جلال الدين رومى قدس سره حكايت بيوررلر كه سلطان العارفين ابو يزيد بسطامى روح الله روحه احبا واودّاسى ايله حقانى صحبت ايدركن لسان شريفلرندن بعض كلمات غير مشروعه صدور ايتدكده حالت صحونده احبابى كندودن وارد اولان كفتارى عرض ايتد كلرنده

❊ مثنوى ❊

كفت اين بار ار كنم اين مشغله * كاردها بر من زنيد آن دم هله
حق منزه از تن و من باتنم * چون چنين كويم ببايد كشتنم

بردخى بو كلمات نامربوطه بندن صادر اولورسه قتله مبادرت ايديكز ديو وصيت ايتمشكن

❊ مثنوى ❊

مست كشت او باز ازان سغراق رفت * آن وصيتهاش از خاطر برفت
نقل آمد نقل آواواره شد * صبح آمد شمع او بيچاره شد
عقل چون شحنه است چون سلطان رسيد * شحنهٔ بيچاره در كنجى خزيد
عقل سايهٔ حق بود حق آفتاب * سايه را با آفتاب اوچه تاب

مضمونى اوزره چونكه عشق وجودنى يغمايه ويروب مستغرق اولدقده اولكيدن زياده شورشلر ايلديكى كبى مجلسنده حاضر اولانلر اللرنده

بولنان تیغ و خنجرلر ایله وصیت مزبوره اوزره اول فنای مطلقك
وجود وهمیسنه هجوم ایدوب هرنه عضونه اثر جرح قصدین
ایتدیلرسه اول جرح کندولرك اول محلنه واقع اولوب هر بری
وجودلرینی شرحه شرحه ایدوب باذن الله اول ظل خدانك برقیلنه خطا
کلمدیکنی مفصلا نقل بیورمشلردر (ع) اولیا را هست قدرت ازاله *
وعشاق الهیدن بونك امثالی کلمات صدورینه حکمت نه ایدیکن بیان
بیوروب دیردلر که

⁂ مثنوی ⁂

چون پری غالب شود برآدمی * کم شود آن مرد و وصف مردمی
هرچه کوید آن پری کفته بود * زین سری زان آزسری کفته بود
چون پریرا این دم وقانون بود * کرد کاران پریرا چون بود
اوی اورفته پری خود اوشده * ترك بی الهام تازی کوشده
چون بخود آید نداندیك لغت * چون پریراهست این ذات وصفت
پس خداوند پری وآدمی * ازپری کی باشدش آخرکمی

وبوندن غیری بو تمثیل طریقنه دخی توجه بیوروب مثلا برکمسنه
ام الخبائث اولان خمر مر داری نوش ایدوب بخاری دماغه صعود
وعقلی مختل ایتمکله اختیاری کندی کیفیتی مقتضاسنجه دوندر دکده
کوکلنده وکوزنده اولان حیا وحجابی مرتفع اولوب . نیجه
سخن پردازلقلر ایلیوب ونیجه بیر و پلنك وشیرژیانه مقابله ایتدکده انی
مستانه کورنلر اندن وجوده کلن اکر قال وقیل واکر شجاعت وشورش
وحالی باده یه اسناد ایدوب بوکا بوایشی ایتدیرن وکفتارین آرتورن
باده در دیو تحقیقلر ایدرلر

⁂ مثنوی ⁂

بادهٔ رامی بود این شر وشور * نور حق رانیست این فرهنك وزور
کرترا ازکل بکل خالی کند * توشوی پست اوترا عالی کند
مفهومنجه شراب عشق الهیدن مست ومدهوش وبی عقل وبی هوش
اولان اهل وجددن بونك امثالی شطحیات ظهورینی ابعاد ایلمیه سن

لکن بو مقوله حالات دکه بر اوقاتده وقوعبولماز . عاشقلر * باخدا
دیوانه باش و بامحمد با ادب * دیمشلردر

⁂ علوان شیرازی ⁂

دیلرسك کیم سکا آسان اوله بو * دلیل وحجت وبرهان اوله بو
قولاغکدن صنولر پرده سن چك * یقین اودینه یانسون پردهٔ شك
نداسن واحد القهارك ایشت * کوتورسترى سوزین ستارك ایشت
سکا حقدن ندا کلور همیشه * کدمی رنکیله بویاندی بوشیشه
نیه کیم باقدك ایسه باکه باقدك * قیامت کوننه نیچون براقدك
کورینور جمله اشیاده جمالم * منزهدر نقایصدن کمالم
ندا ایلدم اودن موسی یه بن * اول ایشتدی ولی ایشتمدك سن
انا الله دیدم آکا بن شجردن * ندا ایتسم عجبمیدر بشردن
کوکلدر وادئ ایمن بدنده * ایشیدن حق نداسن کلی سنده
کرنك تیز ایشت وکرك ایشت کیج * کهبردن اوزکه بوقدر بردخی هیچ
بیلن کشی برك کوکك خداسن * ایشیدن کندیدر کندی نداسن
بنم دیمك یراشور اول خدایه * که غیر اورمز قولاق اشبو ادایه
اکر غایب اکرچه حاضر اولدر * قموغیب وحضوره ناظر اولدر
کلور حق نوری بوبوزدن ظهوره * بوسن اکلادیغك غیب وحضوره
بوکیم سن بر اولاسن اول اولابیر * ایکیلکدن قوپار بو زشت تدبیر
سنك بو ننلکك بکزر خیاله * که دوشور سنی درلو وباله
ایکیلك اولمز انك برلکنده * اولوم بولنمز انك دیرلکنده
ینه برلیکن انك کندی برلر * موحدلر بو سوزی بویله دیرلر
کورینور اول ولی سن کورهمزسن * انی پنهان صنورسن ایرهمزسن

اما جذبه وعشقدن ووحد وفنادن خبر وآکاهی اولمیوب تبدیل شکل
وتغییر جامه ایله کندیلرینی اهل حاله تشبیه وروشلرینی شید وجنونه
تقلید ایدوب متشبه مبطل اولان ملاحده دخی بو مقوله شطحیاته
جرأت ایدرلر لکن بوکتابك اولندن بو محله کلنجه ذکر اولنان اذواق
وحالاتدن انلرده بر اثر اولمزسه اومقوله لر بالاخره دنیاده وعقباده

جزا لرین بولوب الله ورسولی وجمله اولیاء الله انلرڭ کبیلردن بیلر وآنجلین ظالمره عدولردر « البغض لله والحب لله » مفهواسنجه ملاحده یه بزدخی عداوت ایدرز انلرڭ معلمی نفس وشیطان در وانلردن بعید اولان حقه یقین در

علوان شیرازی

طشینه کیدیلر کهنه پلاسی * ایچی طوبطلودر تکری بلاسی
قباحتلر صلارلر ملك وماله * كه قویه خلق آنی کندولر اله
صلاتی دانه صومی دام ایدرلر * بو نکله خلق کوکلن رام ایدرلر
دماغن دیلن ایل ایچون قوریدر * یمز ایچمز وبدعتلر دوریدر
یکرلر صدرده صیرولر کبی هب * باشی اشاغه ایرولر کبی هب
زنالر کزلو کوزی شیشه سنده * اولوبدر عزوجاه اندیشه سنده
دماغنده طولو کبر وریاست * مرایلق درر فکری ریاست
ورع اهلی کبی در خلق ایچنده * ولی دین ییقجیدر دلق ایچنده
بولارڭ ایچی طیشی بردکلدر * بولر جاهلدر اهل سر دکلدر
دیریدر نفسی جانلاری اولوبدر * بولاری ایکی سرخوشلق آلوبدر
بری بو کیم صیقارلر نفس تمرین * هوسدن نوش ایدرلر جهل خمرین
ایکنجی بونلری اسرتدی دینی * اوچنجی دنیه در بونلره دینی
کیمی شبلی دیرلور کیمی مصری * کیمی کرخی دیرلور کیمی بصری
کیمی دعوی قیلور نور کرامت * کیمیسی غیب سویلر بی ندامت
قراکو ایچلری قلبی فسرده * بولاربکزادی قویون باشلو قورده
بولارڭ ذمی معصیت دکلدر * مفاجر غیبتی غیبت دکلدر
ولی کرچك اولور بلانجی اولمز * کوکلدن بای اولور دیلنجی اولمز

حضرت جلال الدین رومی قدس الله سره بونك کبی تغییر شکل ایدوب بی ذوق وحال ایکن شید وعشقدن دم اوران مقلدلری خم رنکه دوشوب رنك آلود اولرقده طاوسلق ادعا ایلیان شغاله تشبیه ایدوب بیورلرکه

مثنوی

وان شغال رنك رنك آمد نهفت * بر بناکوش ملامت کر بکفت

بنکر آخر در من ودر رنك من * یك صنم چون من ندارد یك شمن
چون کلستان کشته ام صد رنك خوش * مر مرا سجده کن از من سر مکش
مظهر لطف خدایی کشته ام * لوح شرح کبریایی کشته ام
ای شغالان هین مخوانیدم شغال * کی شغالی را بود چندین جمال
پس چه خوانیت بکوای کوهری * کفت طاوس نرم چون مشتری
پس بکفتندش كه طاوسان جان * جلوها دارند اندر کلستان
تو چنان جلوه کنی کفتا که نی * بادیه نارفته چون کویم منی
بانك طاوسان کنی کفتا كه لا * پس نه طاوس خواجه بوالعلا
خلعت طاوس آید ز اسمان * کی رسی از رنك دعویها بدان
همچو فرعونی مرصع کرده ریش * بر تراز عیسی پریده از خریش
های ای فرعون ناموسی مکن * تو شغالی هیچ طاوسی مکن
سوی طاوسان اکر پیدا شوی * عاجزی از جلوه ورسوا شوی

توصیه پس ایمدی ارباب طریقت واصحاب حقیقت اولانلره لازم اولان بودر كه « ولا تركنوا الی الذین ظلموا » فرمان شریفی اوزره اومقوله اعمال فاسده مباشری اولانلره بروجهله نظر والتفات ایتمیوب جمیع وجوه ایله اجتناب ایده لر واهل طریقدن بر کمسنه نك بحکم البشریه شرع شریف وطریق منیفه مغایر ونالایق بر وضع وعملی صادر اولورسه اول شخصی رد ایدوب عملن قبول ایتمیه لر . اکر اول کمسنه جرم وخطاسنه اعتراف وعمل فاسدندن توبه واستغفار وانواع ندامت ایله بردخی ایتممکه عهد وایمان ایدوب اولکی منزلن طلب ایدرسه اول زمانده اهل حق اولانه لازمدر كه اکا یول کوستروب طریقته چکه لر اول دخی هرنه اقتضا ایدرسه اطاعت ایدوب قبول قیلورسه اللهك امری ورسول الله علیه السلامك قولی واولیانك طریقتی اهلنه معلومدر « لا یکلف الله نفسا الا وسعها » اکا کوره جزاسی نه ایسه چکدیره لر بعده « التائب من الذنب کمن لا ذنب له » حدیث شریفی اوزره آنی قبول ایدوب کمافی الاول محبت اوزره اوله لر واکر اول کمسنه سرکشلك ایدوب بحسب الطریقه لازم کلان حکمی

قبول ایتمزسه آنی رد ایدەلر وعیاذا بالله تعالی اهل توحیدنا منده اولوب
کانه وحدت وجود مشاهده سیله مزلقة الاقدام اولان الحاده دوشوب

❊ مثنوی ❊

هر که کوید جمله حقست احقیست ❊ آنکه کوید جمله باطل اوشقیست

موجبنجه صدور ایدن اعمال باطله سنه حقدر ونسنه لازم کلمزدیوب
« البیت بیت الله والزیت زیت الله والعبد عبدالله » مثلی کبی حاشا
بو حال و بو ضلالت واعمال ایله اهل حقك صحبتنه واررسه اول شخصك
اومقوله احوال پرضلالتنه واقف اولدقدنصکره لازمدر که حسن
خلق واداء لطیفله اکا ضلالت وقباحتن والحاده دوشوب طریق
امم وصراط اقومدن عدول ایدوب اعتقادات باطله کردابنه کرفتار
اولدیغن اعلام وافهام ایدەلر وما دامکه سن بوحالده و بو عملده سن
من بعد بزدن دکلسن « قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی
یحببکم الله » والا « فقل لی عملی ولکم عملکم انتم بریؤن مما اعمل
وانابریء مماتعملون » آیتلرینی اوقیوب طریقتدن و کوکلدن رد ایدوب
من بعد بر کمسنه اکا میل ایتمیه لر وکوردکاری یرده حیّات وعقاربدن
احتراز اولندیغی کبی آندندخی احتراز وفرار ایدەلر مکر کیم آیت کریمهٔ
« یمحوالله مایشاء و یثبت وعنده ام الکتاب » مفهوم شریفنجه ودخی
« السعید قدیشقی والشقی قدیسعد » حدیث شریفی مضمونجه
حق سبحانه وتعالی کمال فضل واحساننده اکالطف ایدوب اول دخی
توبه واستغفار ایله درونی انصافه کلوب اوامر شریعت مطهره اوزره
جرم وخطاسنك جزاسن چکمکه تسلیم اولوب واول اعتقادات باطله دن
دخی رجوع ایدوب « لاتقنطوا من رحمة الله » قول کریمی اوزره اللهك
امری ورسول علیه السلامك قولی ومرشد کاملك حکمی وعلم وعملنه
اتباع ایدوب مقبول اهل طریقت اولمغیچون کلوب یولن طلب ایدرسه
اکا کوره قاعدهٔ اهل طریقت اوزره لازم کلان جزاسن بیلدیروب
طریقن کوسترەلر هرنه ایسه اطاعت ایدوب راضی اولورسه
« ان احسنتم احسنتم لانفسکم وان اسأتم فلها » حکمنی یرینه کتوروب

اجرای حق ایدەلر و بالجمله سیاست صوفیه نك انواعی چوقدر هر کسك
جرمنجه لازم اولان حدود مرشد واهل طریقتك معلوملریدر
اکا کوره اجرا ایدەلراندن صکره قبول وداخل صحبت ایدوب اسلوب
سابق اوزره محبت ایلیەلر و « الماضی لایذکر » قولیله عامل اولەلر

❊ مثنوی ❊

پس کجا زارد کجا نالد لئیم ❊ کرتو نپذیری بجز نیك ای کریم

اما حق تعالی حفظ ایلیه دائرهٔ الحاد بر کردابدر که کرفتار اولانلرك بیکده
بری نجات بولوب سلامته چیقماز مشهوردر (ع) جهود ایمانه کلمز
مرد ملحد توبه کار اولمز ❊ دیمشلر حق کلامدر لکن حق سبحانه
وتعالی نك عنایت وهدایتنه وپیرك همتنه دخی اندازه اولمز کماقال
تعالی « قل یاعبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله
ان الله یغفر الذنوب جمیعا انه هوالغفور الرحیم » اما « ان رحمة الله
قریب من المحسنین » فحوای شریفنجه رحمت محسنلره در ایمدی
« وأتوا البیوت من ابوابها » فرمان شریفی اوزره باب رحمته داخل
اولمق کرکدر که رحمت بولەسن

❊ مثنوی ❊

لطف شه جانرا جنایت جو کند ❊ زانکه شه هر زشت را نیکو کند
رومکن زشتی که نیکو های ما ❊ زشت آمد پیش آن زیبای ما

ایمدی یولدن ضلالته دوشنلری ایزینه کتورمك و یولده اولانلری
منزله ایرشدرمك وهر برسالك نه منزلده ونه حالده در بیلمك ونور ولایتله
مشاهده قیلوب جمله اشیانك مراتب وحقایقنی کماهی کورمك نور ولایت
محمدیه وسر حقیقت احمدیه مظهریتنده قائم اولان کامل ومکمللره
مخصوصدر زیرا « قلب الولی مرآت الله » قولی اوزره انك وجود شریف
وقلب لطیفی آینهٔ تجلیٔ خدادر وجمیع آثار مقامات واسرار حقایق
موجودات اول قلب صافده تابان اولان نور محمدیدن نمایان اولور

❊ علوان شیرازی ❊

یوراکی چشمله صد پاره ایلر ❊ لبی بیچاره لره چاره ایلر

انك اول چشمه چشمندن اولوبدر * كه هر بر كوشه میخانه طواوبدر
جهانی غمزه‌سیله قیلسه غارت * لبیله دو نر ایلر اول عمارت
انك چشمندن ایلرسینه لر جوش * انك لعلندن اولور عقل مدهوش
انك لعل ولبیدر روح افزا * كیم اندن آب حیوان اولدی پیدا
كوزینك لمحه سیدر حد عالم * لبینك نفخه سیدر روح آدم
كلمح بالبصردر اوش بیانی * نفخت فیه من روحی عیانی

﴿ توصیه ﴾ پس ایمدی طریقت خود شجرهٔ مباركهٔ شریعتك ازهاری ومعرفت ثمراتی وحقیقت لبی وثمراتك لذتیدر اولا شجر غرس اولنوب بعده انی سقی ایتمك كركدر كه اول نهال نشو ونما بولوب در ختلك مرتبه سنه ایره وشكوفه‌لری كشاده اوله بعده میوه‌لر زین اولوب اهل مذاق تناول ایتدكده دماغی لذت بوله زیرا شریعت تن غداسی وطریقت نفس زاكیه غداسیدر ومعرفت عقل معاد وحقیقت روح غداسیدر وبونلرده بشقه معنوی حلق خلق اولنمشدر حسی دكلدر حضرت مولانا بو محلده

﴿ مثنوی ﴾

حلق بخشد جسم را وروح را * حلق بخشد بهر هر عضوت جدا

دیو بیان بیورر لر . پس شریعت جمله یه وقایه اولدی مثلا بر بادمه تمثیل اولنمشدر كه شریعت بادمك خارجنده اولان یشل ظرفی وطریقت اندن ایچرو اولان ظرفی ومعرفت اوچنجی مرتبه اولان ظرفی وحقیقت اوزذاتی وبونلردن بهره المق اول بادم اكل اولنوب لذتی ذوق اولنمقدر . اكثر اشیایه نظر اولنسه درت شی اوزره مبنیدر پس « فاعتبروا یا اولی الابصار » مصداقنجه ارباب بصیرتدن اولانلر متنبه اولوب بهر تقدیر شریعت بولنمایجق طریقت ومعرفت وحقیقت بولنمق دخی ممكن اولمدیغن بیلوب بربرینك لازمه سی اولدیغن مشاهده قیله زیرا اول بادمی طشره سنده اولان ظرفی وقایه وحفظ ایلمشدر . لكن مقصود بالذات بادمك لبیدر ماعداسی اول لبك حفظی ایچوندر وانلرك وجودنه اول لب بادی اولمشدر عجبدر كه لب دخی انلرسز كمال بولمز

﴿ كلشن راز ﴾

تبه كردد سراسر مغز بادام * كرش از پوست بخراشی كهی خام
ولی چون پخته شد بی پوست نیكوست * اكر مغزش برآری بركنی پوست
شریعت پوست مغز آمد حقیقت * میان این وآن باشد طریقت
خلل در راه سالك نقض مغزست * چو مغزش پخته شد بی پوست نغزست
بلی بی پوست ناپخته است هر مغز * زعلم ظاهر آمد علم دین نغز
چو عارف بایقین خویش پیوست * رسیده كشت مغز و پوست بشكست
وجودش اندرین عالم نیاید * برون رفت ودیكر هر كز نیاید

ایمدی بر كمسنه كه ظاهره اقرار وباطنی انكار ایتسه معاند وناقابلدر وباطنه اقرار وظاهری منكر اولسه ملحددر وظاهر وباطنی جمع ایتسه ویاخود ایكیسنه دخی ایمان بالغیب ایلسه مؤمن وموحد در طریقت حكمنه داخل اولان عاشقلر یجوز ولا یجوز مرتبه سنه قناعت ایتمیوب شریعتك احوطیله عمل ایدرلر ﴿ حكایت ﴾ بر كون بر عزیزك فقراسی ایام صیفده ذكر الله صحبتی ایتمك ایچون تفرجه چیقدقلرنده اخواندن ایكی كمسنه كلوركن یول اوزرنده بر باغه ملاقی اولوب یولدن طشره بر صالقم اوزوم كوردكلرنده مقتضای طبعه اویوب خوشهٔ انكوری قوپاروب تناول ایدرلر بعده صحبت ذكر اللهه كلوب داخل مجلس اولدقلرنده مرآت قلبلرنده غبار ونفسلرنده كدورت واقع اولوب نور محبت كمافی الاول متجلی اولمغله بو سببدن بونلرك عملی سؤال اولنوب باغ وقعه سنی اقرار وجرملرینه اعتراف ایتدكلرنده صحبته داخل ایتمیوب سز شریعتدن دوشمش سزدر واروب اول باغ صاحبنی بولوب اوزومك قیمتنی ویروب استحلال ایتدكدنصكره طریقتده كله سز كه لازم كلن اجرا اولنه دیو طریقت اختیارلری حق ابلاغ ایلدكلرنده انلر دخی واروب باغ صاحبن بولوب انكورك بهاسن ادا ایدوب انواع مسكنت واصناف معذرت ایله حلاللق دیلدكدنصكره داخل طریقت اولدقلرنده طریقت حكمی دخی اجرا اولنوب بعده داخل صحبت ایدرلر وبو مرتبه دنصكره تقوی رعایت اولنور . كذلك

﴿حكايت﴾ اولنور كه برقاچ اخوان تفرجه مأذون اولدقلرنده برقاچ
كشى برسمته كيتمكه عزيمت ايدوب بربلوكى قصاب دكاننه اوغرايوب
برمقدار لحم آلوب اول بربلوكى لحوم قسمندن نسنه لرى اولميوب
وبونلر الدقلرى كوشت پاره دن انلره حصه ويرمك خاطرلرينه كلميوب
بعده منزللرينه كلدكلرنده بوخصوصك اصلنى عزيز حضرتلرى سؤال
ايدوب واقف اولدقلرنده «انما المؤمنون اخوه» دكلميدر نيچون برى
بريكزدن لقمه آيرديكز ديو انلره اجراى طريقت بيوردیلرزيرا «لايؤمن
احدكم حتى يحب لاخيه المسلم مايحب لنفسه» حديث شريفى
مصداقنجه حقيقت ايله مؤمن اولدر كه كندى نفسنه ديله ديكنى برمسلم
قرنداشنه دخى آنى لايق كوره بلكه صاحب ايثار اولوب نفسندن
آنى تقديم ايليه وتفوق وترفع بولنميه . بوخصوصده ايسه طرفينده
ترجيح ونوع ترفع بولنمغله اجراى طريقت لازم كلمش ايدى

﴿بيت﴾

عمل كان از سراحوال باشد * بسى بهتر زعلم قال باشد

وتقوادن اتقا برمقام دخى واردر كه عاشق صادقك كوكلنه حق
محبتندن غيرى هرنه خطور ايدرسه اول كمسنه اول حينده حقيقت جنبى
اولوب اول جنابت معنويه ايچون عندالله مسؤل اولور واندن طاهر
اولمغيچون ايام وليالى يوزين يردن وباشن سجده دن قالدرميوب
اشك چشم خونفشانيله باطنى غسل وتطهير ايدر . وبالجمله طريق
مستقيم قلدن اينجه وقيغدن تيزدر «ان اكرمكم عندالله اتقاكم»
موجبنجه الله قتنده مقبول كمال تقوى ايله متصف اولوب برآن
محبةالله دن جدا اولمغه بذل همت ايليانلردر «اللهم يسرلنا بحرمة
سرالانبياء والاولياء» ﴿توصيه﴾ طريق حق سالكلرى و واحد
مطلق عاشقلرى اكرايكى اكراوچ يادخى زياده بريره كلوب وياخود
توحيد وذكرالله صحبتنه داخل اولدقلرنده خلقله اختلاطدن قلبلرينه
ماسوادن هرنه صورت پذير اولمش ايسه منزلندن انلره وارنجه يه دكين
فكر ماسوايى قلبندن اخراجه كمال خلوص اوزره توجه وپيردن

استمداد ايدوب داخل صحبت اولدقده صغار وكبار جمله يه على السويه
تواضع وتنزل ايله مصافحه ايدوب اندنصكره لوجه الله كوكل حالنه
واروب حقك لطفنه ومحبة اللهك طلوعنه متوجه اولوب دنيا كلامن
اكرلسانا واكر فكرا وحالا ظهوره كورميوب كمال جلا واستجلا ايله
توحيد شريف وذكراللهدن صكره دعا اولنوب قاعدهٔ طريقت
اوزره هركس بولنديغى يرده اوطوروب ايچلرندن برخوب نفس قرآن
عظيمدن برعشر شريف تلاوت ايدوب وانبيا واوليا مناقبندن
والهياته متعلق كلمات اكا براسماع واستماع اولنوب دنيا كلامنه رغبت
قيلميه لر بعده «وابتغوامن فضل الله» قول كريمى اوزره هركس
طاغيلوب كارلرينه مشغول اوله لر وهرنه كاروكسبده ايسه لر جهد ايدوب
كوكل حالندن ومحبة اللهدن ايرو دوشميه لر وقلبه ماسوا غالب اولسه
اللنده كى ايشى قويوب اهل فنا اولان فقرا ايله صحبت وتجليه وتصفيهٔ
درون ايده لر . والحاصل بارماسوايى قلبلرندن كيدرنجه اول
كيجه آرام ايتميه لر ومتصل بربريله كوريشوب للهسويشه لر وهركس
كمسنه دن كندويى اعلا كورميوب كندودن افقر واحقر كمسنه وار
ايديكن بلميه بلكه برقرنجه ايله ميزان اولنسه آغر كلميه بواسلوب اوزره
يولن كوزليوب ممكن اولديجه خلقدن عزلت ايليه وكسبن حلالدن
ايدوب ظاهرا وباطنا خلوت معنوى اوزره اوله وحالنى هيچ فرده
آچميه بلكه اجنبئ حال اولدقدنصكره اهل وعيالندن دخى صاقليه
مكر طالب صادق اوله وسندن مدد طلب ايدوب طريق حقه دلالت
ايسته يه اول زمان طالبه ظلم اولمز وظلمه رضا يوقدر اما طالب دخى نادردر
﴿توصيه﴾ اهل سلوك اولان عاشقلرك بودخى اركاننددر كه اكراخوانله
اكرمنفردا طعام يديكى وقتده كوكلى حاضر بولنوب بعد الطعام شكر
لسانى ايتدكدنصكره حق طعامى يرينه كتورمك ايچون صمت ذكرالله
ايله كوكل حالنه واروب اول طعامدن حاصل اولان قوتى تجلى نوريله
امحا ايليه زيرا هرلقمه زبان حال ولسان استعداديله الهى سن بزى
برعبد مؤمن وموحدك نصيبى قيل ديو دركاه حقه نياز ايدرلر

پس ایمدی اول نعمته حقیقت اوزره شکر اول طعامی معده‌ده محبة الله نوریله محو ایتمکدر والا اول طعامك حقیقتده ظلم ایتمش اولورسن اولدخی سندن شاکر اولمیوب الهی « کلوا واشربوا ولاتسرفوا » دیو بیورلمش ایکن بوظالم بنی ضایع قیلدی دیو حضور حقده سندن حق طلب ایدر اکرچه کولات قسمی یانباتاتدر یاخود حیواناتدر انلرده نطق وارمیدر دیرسك « وان من شیء الا یسبح بحمده » آیت کریمه سن ایشتمدکمی انلرك نطقن استماع ایلیانلر تنلری جان وظاهرلری باطن اولان اهل عشق وکامل ومکملردر که اقتضا ایتدکده عوامدن دخی نیچه منکره ایشتدررلر اول زمانده بونك امثالی حالات انبیادن صادر اولدقده معجزه واولیادن صادر اولدقده کرامت دیرلر اما انبیا علیهم السلام حین دعوتده منکرلری تبکیت ایچون اظهار معجزه ایله مأمورلردر اما اولیاء الله اظهار کرامت ایله مأذون اولمیوب بلکه ستریله مأمورلردر اظهار کرامته حریص اولان انلرك قتنده مقبول دکلدر مکر اقتضا ایلیه اول وقت امر الهی ایله اظهار لازم کلور بومقوله نوادره شاذ تعبیر اولنور

❊ کلشن راز ❊

کرامت آدمی را اضطراریست * نه زان کورا نصیبی زاختیاریست

حقك قدرتیله اولیاء الله حیوان ونبات وجمادی نطقه کتورمکه قادرلردر بومقوله حالاتك ظهوری خود مناقب اولیاده چوقدر

❊ مثنوی ❊

سیل وجوها برمراد او رود * اختران زان سان که خواهد آن شود
زندکی ومرك سرهنکان او * برمراد او روانه کو بکو

❊ حکایت ❊ حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم ابتداء ظهور اسلامده اصحاب کزین رضی الله عنهم اجمعین کثرت بولمامش ایکن حنانه نام ستونه اتکا بیوروب مسجد شریفده اصحابه خطبهٔ بلیغه ایله معارف الهیه واحکام شرعیه بیان بیورورلرایدی صکره دین اسلام قوت بولوب هرجانبدن مهتدیلر فوج فوج کلوب ظلمات کفردن نجات ونور ایمان ایله حیات بولوب اصحاب چوغالدقده حبیب اکرم علیه السلام مبارك

صوتلرین مستمعینك سمعلرینه ایرشدرمکیچون اوچ پایه برمنبر شریف وضع اولنوب اول ذات مکرمت سمات سعادتله منبره صعود ایلدکده ستون حنانه زبان فصیح ایله آه وانین ایدوب انك فغانن عوام وخواص ایشیدوب جکرلرین دلدیلر . وستون حنانه فریاد ایدوب یارسول الله علیك صلوات الله سنك فراقکه صبر ایتمکه طاقتم یوقدر دیو نالش ایلدکده حضرت سید الانبیا صلی الله علیه وسلم اول ستونی دفن ایدوب جنت درختلرندن بر درخت معتبر اولمق ایچون دعا ایلدی

❊ ترجمهٔ کلشن راز ❊

دیدی اول دیرك ایچون کیم پیمبر * بهشت اوزره اوله سن بکا منبر
دیرك چون آنی ایشتدی آوندی * ایکلدیسنی کسدی وسوندی
کر اول دیركك اولماسیدی جانی * نیچون ایدر ایدی اول بوفغانی
رسولك معجزاتیدر ولیکن * کتورمك کرك ایمان بوکا مؤمن

❊ مثنوی ❊

آن ستون را دفن کرد اندر زمین * تاچو مردم حشر کردد یوم دین

❊ حکایت ❊ برکون ابوجهل لعین آویجی ایچنده برقاچ دانه سنك ریزه قویوب یامحمد عالم ملکوت وجبروت وعرشدن وحقدن خبر ویروب حق رسولم دیرسن دعواده صادق ایسه‌ك کفمده اولانلری بیل دیو تکلیف ایلدکده حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم کفکده اولانلر دنمی خبر ویره‌یم یوخسه اول سنك ریزه‌لر بقدرة الله بنم نبوتمه ورسالتمه شهادتمی ایتسونلر دیو اشارت بیوردقده سنك ریزه‌لرك هربری لسان ظاهر ایله فصیح وبلیغ بیانه کلوب « اشهد ان لا آله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله » دیو کلمهٔ شهادتی اعلان ایتدیلر نیچه‌سی اول معجزه‌یی کورد کده هدایت بولوب شرکك شرك ودركك ناردن خلاص ونور ایمان ایله تابان اولدیلر لکن « ومن لم یجعل الله له نورا فماله من نور » فحوای شریفنجه ابوجهل لعین کفری زیاده اولوب جحود وعنود اولدیغندن حاشا اول معجزه‌یی سحره حمل ایلدی « اللهم یاهادی اهدنا الصراط المستقیم » ومولانا قدس سره مثنوی شریفده

نظم لطیفله بیان بیوررلر ✻ مثنوی ✻

سنکها اندر کف بو جهل بود * کفت ای احمد بکو این چیست زود
کررسولی چیست در مشتم نهان * چون خبر داری ز راز آسمان
کفت چون خواهی بکویم آن چهاست * یا بکوید آنکه ماحقیم وراست
کفت بوجهل این دوم نادر ترست * کفت آری حق ازان قادر ترست
ازمیان مشت او هر پاره سنك * در شهادت کفتن آمد بی درنك
لااله کفت الا الله کفت * کوهر احمد رسول الله سفت
چون شنید از سنکها بوجهل این * زد ز خشم آن سنکها بر زمین

پس « کرامات الاولیاء حق » موجبنجه ذهنك ایمان بالغیب ایله مزین اولوب حقیقت محمدیه وورثه‌سندن دخی بونك امثالی خوارق عاده ظهوری ممکن اولدیغنه درست اعتقاد اوله سن ومنکریندن اولوب تابع جهل اولمیه سن ✻ توصیه ✻ سالك طریق محبة الله اولان صادقلر وجه معاش وکفاف نفس ایچون « الکاسب حبیب الله » موجبنجه مشاغل دنیویه دن برکار مشروعه مشغول اولوب کثرت کسب ایلسه‌ کرکدر که منزلنه کاد کده وزر کثرتی قلبندن رفع ایچون درکاه حقه توجه ونیاز وتواجد ایله قلبی آینه‌سی مجلا اولوب وحدت اله کتورمك ایچون کوکل حالنه وار، وتواجد ایله وجدك فرقی واردر وجد اولدر که جانب حقدن ومرشد طرفندن قلبکه نظر اولندقده صفای درون حاصل اولوب بی اختیار اول ذوقك ایچنده بولنه‌سن پس وجد جانب حقدن دعوت وقبولدر وتواجد اولدر که ذکر اولندیغی اوزره دلده اولان کثرتی رفع ایچون توجه ونیاز ونالش وزاری وذکر الله وحرکت شدیده واسم هو ایله وجده وصولی طلب ایدوب اثناء طلبده فتح باب اولوب وجذبهٔ رحمان کلوب مستغرق ذوق اوله . تواجدك نهایتی وجد ووجدك نهایتی وجوددر اما تواجد اجنبی وخلق یاننده اظهار اولنمق حرامدر لکن اغیاردن خالی کوشهٔ وحدتده عاشق اولانه جلای قلب ایچون تواجد واجبدر وتوحید صحبتنده ودخی فقرا ایله جمع اولوب کوکل حالنه واردقلرنده جائزدر امابین الاخوان

بکا اهل شوق دیسونلر دیو تواجد ایتسه صورة ریادر ریا ایسه نفاق ونفاق شرکی مستلزمدر زیرا اول اقتضا وخواطر نفسکدر هر تقاضانك ابتداعلتی تجسس ومحاسبهٔ نفس اولندقده حیلهٔ نفس بفضل الله هویدا ولبن شهبا ایچنده اولان موی سیاه کبی پیدا اولور . امابو دیدکلریمز سیر وسطده اولانلرك حاللرنده در . والا اهل فنا مخلصین زمره‌سندن اولوب بو مقوله غایه‌لردن مخلصلردر حتی انلر جوارح ظاهره‌لرین امور دنیویه‌یه مشغول قیلسه‌لر قلبلرین برآن محبة اللهدن خالی کورمزلر اهل فنا منزلی طور عقلدن خارجدر انلرك حالنه دست عقل ایرشمز . نفحات الانسده مسطوردر که ابو سعید ابوالخیر قدس سره‌یه فلان کمسنه ماش علی الماء دیدکلرنده صعوه دیدکلری مرغ وبط دخی صو اوزرنده یورر دیو بیوردیلر وفلان کمسنه هواده طیران ایدر دیدیلر زغن ومکس دخی بویله در دیدیلر وفلان کمسنه برلحظه‌ده برشهردن برشهره وارر طی مکان ایدر دیدیلر شیطان دخی برنفسده مشرقدن مغربه وارر دیدیلر . پس بونلرده قیمت اولمیجق اهل الله کیملردر دیو سؤال ایتدیلر بیوردیلرکه ناسله مختلط اولوب وبیع وشرا ایلیوب برلحظه خدادن غافل اولمیه مرتبهٔ ولایت بودر دیدیلر تصوف ندر دیو سؤال ایتدیلر هر بلدیکك فراموش وقیل وقالی ترك ایلیه سن وحقدن نه کلورسه قبول ایده‌سن « الله بس . وماسواه هوس . وانقطع به النفس » بنده ایله خدا بیننده حجاب زمین وآسمان وعرش وکرسی دکلدر بلکه سنك پندارکدر وبنلککدر (ع)

ازمیان برکیر وخداوند رس * دیو بیورمشلر طیب الله انفاسه

پس سالکلر کوکل بکلمك ایله مأمورلر ایکن کوکل انلری بکلمکه مأمور اولور « اللهم یسرلنا بحرمة اهل الفناء والبقاء » مقام بقا بو فناده حاصل اولور وجود دیدکلری بودر قال الله تعالی « رجال لاتلهیهم تجارة ولا بیع عن ذکر الله » اماسلوك اوزره اولانلر بسیار کوشش ومجاهده ایله بو مقامه نائل اولمغه سعی ایدوب ودائما نفی خواطر دنیویه وشیطانیه بلکه نفی خواطر ملکیه ایدوب خاطر رحمانی که محبة الله در اندن

غیری قلبده برنسنه قالمیه . زیرا خواطر درت قسمدر حتی کمل سالفه
تعریفنده بیوردرلر که «الخاطر وارد یخطر بالقلب نازلا من باطنه المسمی
بالسر الی ظاهره المسمی بالصدر و یقال الخاطر ایضا لانه محل خطوره
وکل خاطر یرد بمصاحبة ما یتعلق بالسر من محبة الله والنفس والدنیا
والعقبی عند ظهوره فلذلك انقسمت الخواطر الی خاطر الحق والنفس
والشیطان والملك» پس وقتا که سر طالبده محبة الله ظاهر اولوب
وقوای روحانیه وجسمانیه سکونت بولسه اول زمان تجلئ الهی
پرتو صالوب دل سالکی مجلا ومصفا ایلر اکا خاطر رحمانی دیرلر .
وچونکیم محبت نفس ودنیا ظاهر اولوب قوای جسمانیه اوزرینه غلبه
ایلسه اکا خاطر نفس دیرلر وصورت شهوت ومعصیتده ظاهر اولسه اکا
خاطر شیطانی دیرلر . وچونکیم محبت آخرت ظاهر اولوب قوای روحانیه یه
غلبه ایلیوب صورت طاعتده ظهور ایتسه اکا خاطر ملکی دیرلر یعنی
طاعتدن مرادی جنان «ما تشتهیه الانفس» ده تنعم اوله حور وقصور
وغلمان و نعم جنته متعلقه مرادات هر نه ایسه تجلئ جمالدن غیری

نظم

ما که دردی کشان خماریم * جام جم در نظر نمی آریم
کشته در فکر دوست مستغرق * وزدو عالم فراغتی داریم
کر بجنت تجلئ نکند * از نعیم بهشت بیزاریم
ور در آتش رویم همچو خلیل * با خیالش درون کلزاریم

پس عشاق الهی محبة الله دن غیری خواطر ثلثه نك دفعنه کوشش
ایدوب محبتده ثبات واستقرار بولدقده اهل فنا اولور . بلکه فناده
بر مرتبه دخی واردر که سلطان العارفین ابو یزید بسطامی قدس سره یه
واقع اولدیغی کبی بونلرك دخی سرنه سؤال اولنسه آرزوی دیداردن
دخی کچر . زیرا رؤیت دیدار طلبنده اولمق انلره کوره اثنینیتدن خالی
دکلدر محض فناده حق مرادندن غیری شی قالمز عاشق خود فنای
محض اولیجق عین عشق اولوب حب وحبیب ومحبوب قیدلری اطلاقه
واروب حقدن غیری نه قالور

نظم

الله اکبر ان یقیده الحجی * بتعین فیکون اول آخر
هو واحد لا غیر ثانیه ولا * موجود ثمه فهو غیر مکاثر
هو اول هو آخر هو ظاهر * هو باطن کل ولم یتکافر

قال علی کرم الله وجهه «الحقیقة کشف سبحات الجلال من غیر اشارة»

نظم

احدست وشمار ازو معزول * صمدست ونیاز ازو مخذول
آن احدنی که عقل داند وفهم * وان صمدنی که حس شناسد ووهم

محمد ابو نصر حبیبی نیشابوردن مکتوب یازوب دیار مروده ابو سعید
ابو الخیر روح الله روحه یه سؤال ایدوب آثاره محو وارمیدر دیو اعلام
ایتدکده انلر دخی جوابنده بو ابیات شریفه یی یازوب کوندردیلر

قطعه

* چشم همه اشك کشت وچشم مکریست *
* در عشق تو بی چشم همه باید زیست *
* از من اثری نماند این عشق از چیست *
* چون من معشوق شدم عاشق کیست

ابو سعید الخراز قدس سره العزیز دخی بو مقامدن بر قطعه ایله
نه خوش جواب ویرمشلر

قطعه

الوجد یطرب من فی الوجد راحته * والوجد عند وجود الحق مفقود
قد کان یطربنی وجدی فاذهلنی * عن رؤیة الوجد من بالوجد مقصود

بو ابیات شریفه نك جمله سی کمال فنا وذهول ووجود حقانی و بقا بالله
مقامنده اولانلرك حاللریدر

محمدیه

* ایره حقانی وجود آندن سکا کشف اوله حال *
* کیم اودرمذ کورونذ کرو ذاکر واذکار حق *

توصیه معلوم اوله که طریق حقه سلوك ایدنلرك منازلی یا توکل

وياخود كسبله در اما توكل اهل فنادن غيره جائز دكلدر اولدخی اهل
فنانك جمله سنه دكل بلكه زمانه ده نادر اولوب « النادر كالمعدوم »
ديمشدر توكل شول كمسنه نك حقيدر كه طريقه داخل اولدقده كندويی
ميت حكمنده بيلوب درونده اولان داعيه كليت اوزره فنا اولمغله ظاهراً
و باطناً پير كامله جميع وارلغنی تسليم ايدوب اصلا بر وجهله كندويه
قيد و بر اهل وعيال واولاد واتباعدن برشی قالميوب وياخود اصلی
ايله اولميه هر بامن الحساب ترك اسباب ايدوب عزيز وهاب جانبنه توكل
ايليه وعلايقدن مجرد اوله اول زمانده انك قيدی الله امر يله پير اوزرينه
لازم كلور كندوسی دائما فناده اولور بو اسلوب اوزره حركت زمانه ده
عسير اولوب ونفسه حرج يوقدر « لايكلف الله نفسا الا وسعها »
الآية و بونلرك حقنده حضرت فخر كائنات بيورمشدر قال صلی الله
عليه وسلم « يدخل الجنة من امتی سبعون الفا بغير حساب وهم الذين لايكتون
ولا يسترقون ولا يتطيرون وعلی ربهم يتوكلون لم يأمنوا انفسهم ان تجرهم الی
الاسباب دون المسبب بل رفضوا الاسباب اعتمادا عليه وتفويضا اليه »

❊ مثنوی ❊

نيست كسبی از توكل خوبتر ❊ چيست از تسليم خود محبوبتر

پس فی زماننا توكل صرفه قدرت عبد اولمديغی معلوم اولديسه « الكاسب
حبيب الله » فحواسنجه كسب حلال مقاماتك اولاسی اولديغی مقرردر
كما قال رسول الله صلی الله عليه وسلم « اعقلها وتوكل » يعنی
ناقه يی باغله بعده توكل ايله ديو بيورمشلر پس ايمدی اسبابه مباشرت
اولنور بعده اول اسبابه نائل اولمغيچون مسببه توكل اولنور عاشق
صادقلر اسبابه مباشرت ايتدكلری لاجل انفسهم دكلدر بلكه مسببه
عبوديت محضه ايچوندر وجميع حركات وسكناتی الله ايچوندر
ودخی عباد اللهك هر حالده ربلرينه علی الدوام افتقارلری اولديغی
معلوملريدر قال رسول الله صلی الله عليه وسلم « ان الله يحب ان يری
المؤمن محترفا وان الله يحب العبد المحترف ولم تزل الرسل تحترف ٠ وقال

عليه السلام ٠ لكل نبی حرفة ولی حرفتان الفقر والجهاد فمن احبهما
فقد احبنی ومن ابغضهما فقد ابغضنی فالجهاد حرفة ظاهرة والفقر
حرفة باطنة لايعرفها الا من ذاقها » يعنی حق تبارك وتعالی محترف
كورديكی مؤمنی وصنعتی اولان قولنی سور وجميع مرسللر بر صنعتسز
اولمامشدر وهر نبينك بر صنعتی واردر بنم ايكی صنعتم واردر
بری فقردر و بريسی جهاد شول كمسنه كه بو ايكيسنی سوه بنی سور
وشول كمسنه كه بو ايكی صنعته بغض ايليه بكا بغض ايتمش اولور ٠ پس
جهاد حرفت ظاهره در وفقر حرفت باطنه در اول حرفتی بيلمز الا ذوق
ايدنلر بيلور اويله اولسه اول جهاد وفقرنه مقوله صنعت اولديغی
اهل ذوقه معلومدر كما قال صلی الله عليه وسلم « رجعنا من الجهاد الاصغر
الی الجهاد الاكبر » وانبيا عليهم السلامدن بعضيسنك حرفتلری سؤال
اولنورسه ٠ حضرت زكريا عليه السلام دوركر ايدی ٠ وحضرت داود
عليه السلام صباوتنده اكنجی ايدی صكره زرهچيلك حقدن اكا معجزه
ويرلدی ٠ وحضرت سليمان عليه السلام زنبيل اورجی ايدی ٠ وحضرت
ابراهيم وموسی عليهما السلام چوبان ايديلر ٠ وحضرت ادريس درزی
ايدی ٠ وحضرت صالح وجرجيس عليهما السلام تجارت ايدرلر ايدی
صلوات الله علی نبينا وعليهم اجمعين ٠ بر كون عمر بن الخطاب رضی الله عنه
بر جماعتك اوزرينه اوغرادقده بيكار كوروب سز كيملرسز ديو سؤال ايلدی
بز متوكللرز ديو جواب ويرديلر عمر رضی الله عنه انلرك جوابلرين رد
ايدوب بلكه سز متأكللرسز متوكل اولدر كه حبه يی زمينه القا ايليه بعده
توكل قيله ديو بيورديلر اكابر صحابه وصديقين رضی الله عنهم هر بری
بر صنعت و بر كسب ايله مشغوللر ايدی ابو المكارم علاء الدولة السمنانی
بيوررلر كه عجبدر كه خلق عالم درويشلری محتاج اعتقاد ايليوب والبته محتاج
وبی نوا اولمق كركدر ديرلر اما خبرلری يوقدر كه حق تعالی فقراسنی
آج وخلقه محتاج ايتمز بلكه آفرينش جهاندن مقصود انلردر نيجه محتاج
ايدر كه انلر حقدن غيره مشغول ومحتاج دكللردر ٠ حتی مجد الدين
بغدادی حضرتلری سفره لرينه سنوی ايكيوز بيك دينار خرج ايدرلر ايمش

وعلاء الدوله بيورديلر كه بن حساب ايلدم فقرايه بشيوز بيك التونلق املاك وقف ايلدم ديديلر « نعم المال الصالح للرجل الصالح »

مثنوى

چيست دنيا ازخدا غافل بدن * نى قماش ونقره وفرزند وزن

پس ايمدى ممكن اولدقچه لوجه الله بر كسبله تقيد كركدر . امابعض كاهللر و بطاللر تكاسللرندن بر كسبله مقيد اولميوب انك نامنى ترك وزهد ديو تسميه ايدرلر اومقوله لر تسويلات شيطانيه يه تابع اولمشلردر آدمك جمله دن اسفل وكمترى بيكار اولانلردر و ينه انلر بيورمشلردر كه حق تبارك وتعالى اولياسنى بر پرده التنده كيزلمشدر « اوليائى تحت قبابى » بو معنادر يعنى غضا كرپاس وغيرى دكلدر بلكه قبابدن مراد صفات بشريه وبعض كار و كسب وعيوب ظاهره دركه اول لباس وعيوب ظاهره ايله چشم ظاهر بين انلرى ادراك ايتمز « لايعرفهم غيرى » بو معنادر كه مادامكه بر كمسنه نك ديدهٔ بصيرتى انلرده تابان اولان كحل نور محمديدن مكحل ومجلا اولماينجه اولياء اللهى حقيقتله ادراك وفهم ايتمز . پس انلرك حقيقتلرينى اول نوردن غيريسى كورمز و اكلامز انكيچون عشاق الهى اسباب ريادن فراغت ايتمشلردر . ايمدى بو تفصيل اولنان اوصاف جليله واخلاق جميله ايله آراسته اولوب برلك وديرلك ايليان طائفهٔ عليه حقنده عين القضاة همدانى زبدة الحقايق نام كتاب لطيفنده بوذكر اولنان حديث مفصلى ايراد ايتمكله بو عبد ناچيز دخى عاشقلرك سلسلهٔ عشقلرين تحريك وآتش شوقلرين مشتعل ايتمكيچون اول حديث شريفى عينيله ايراد ايلدك بركون حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم ابوذر غفارى رضى الله عنهه بيورديلر كه « يا اباذر ان الله جميل يحب الجمال يا اباذر اتدرى ماغمى وفكرى والى اى شئ اشتياقى . فقال اصحابه رضى الله عنهم اخبرنا يارسول الله بغمك وفكرك ثم قال . آه واشوقاه الى لقاء اخوانى يكونون من بعدى شانهم شان الانبياء وهم عند الله بمنزلة الشهداء يفرون من الآباء والامهات والاخوة والاخوات ابتغاء لمرضات الله تعالى وهم يتركون

المال لله ويذلون انفسهم بالتواضع لايرغبون فى الشهوات وفضول الدنيا يجتمعون فى بيت من بيوت الله تعالى مغمومين محزونين من حب الله قلوبهم الى الله وروحهم من الله وعملهم لله اذا مرض واحد منهم هو افضل من عبادة سنة وان شئت ازيدك يا اباذر . قال بلى يارسول الله قال الواحد منهم يموت فهو كمن مات فى السماء لكرامتهم على الله وان شئت ازيدك يا اباذر . قال بلى يارسول الله . قال الواحد منهم يؤذى بقملة فى ثيابه فله عند الله اجر سبعين حجة وغزوة وكان له اجر عتق اربعين رقبة من ولد اسمعيل كل واحد منهم باثنى عشر الف وان شئت ازيدك يا اباذر . قال بلى يارسول الله . قال الواحد منهم يذكر اهله ثم يغتم يكتب له بكل نفس الف الف درجة وان شئت ازيدك يا اباذر . قال بلى يارسول الله قال . الواحد منهم يصلى ركعتين فى اصحابه افضل عند الله من رجل يعبد الله تعالى فى جبل لبنان مثل عمر نوح عليه السلام الف سنة وان شئت ازيدك يا اباذر . قال نعم قال . الواحد منهم يسبح تسبيحة خيرله يوم القيمة من ان يسير معه جبال الدنيا ذهبا وان شئت ازيدك يا اباذر . قال قلت بلى يارسول الله . قال نظرة ينظر الى احدهم احب الى الله من نظرة الى بيت الله ومن نظر اليه فكأنما ينظر الى الله ومن سره فكأنما سر الله تعالى ومن اطعمه فكأنما اطعم الله تعالى وان شئت ازيدك يا اباذر . قال بلى يارسول الله قال . يجلس اليهم قوم مقصرين مثقلين من الذنوب مايقومون من عندهم حتى ينظر الله اليهم ويغفر لهم ذنوبهم لكرامتهم على الله يا اباذر ضحكهم عبادة ومزاحهم تسبيح ونومهم صدقة ينظر الله اليهم فى كل يوم سبعين مرة يا اباذر انى اليهم مشتاق . ثم اطرق رأسه مليا ثم رفع رأسه وبكى حتى دمعت عيناه فقال . آه واشوقاه الى لقاء اخوانى . ويقول عليه السلام . اللهم احفظهم وانصرهم على من خالفهم واقر عينى بهم يوم القيمة ثم قرأ الا ان اولياء الله لاخوف عليهم ولاهم يحزنون » الهى بو لطف و كرمك ذره سن نصيب ايله بزلرنى وكمتر قوللركده لياقت يوق احسان ولطف وهدايت سندن مدد وعنايت سنكدر كرم ورحمت سندن

توصيه * مرشد كامله تسليم نه وجهله اولديغن ارباب حقيقت

تعریف ایدوب بیوردرلر که « الشیخ الکامل المربی للمرید کالغسال للمیت فینبغی للمرید ان یکون بین یدیه کالمیت بین یدی الغسال یتصرف فیه کیف یشاء لیغسله بماء الولایة عن جنابة الاجنبیة ولوث الاحداث » خلان صفا واخوان باوفانك علم شریفلرینه خفی اولمیه که طریق حقه سالك اولانلرك برکاللری دخی بودر که فنا اختیار ایدوب محو وجودده ثابت قدم وبقا بالله ده راسخ دم اولوب حتی انك یوزندن انواع کرامت عالیه وولایت سامیه ظهور ایدوب ونظرندن نیجه طالبلر هدایت بولوب فیض الهی وجذبهٔ حقه واصل اولورلرسه دخی هیچ وجهله اصلا وقطعا وجود ویرمیوب درکاه حقده کندی نفسنی جمله دن احقر وافقر بیله تاکیم « موتوا قبل ان تموتوا » مزلته ایریشوب مقتضای بشریه دن خلاص بولمغه لیاقت حاصل قیله زیرا نظر وقدرت وقبض وبسط وفیض وقوت حقکدر . وارباب طریقتدن بر کمسنه بر طالبی وحدت حقه ارشاد ایلسه اول کمسنه اول طالبك رهبری اولوب پس اول رهبره واجبدر که طالبی حق اوزرینه تربیه ایدوب اولا جمله زلاتنه توبه ویروب دنیا ومافیها ولذات نفسانیه وشهوات شیطانیه وجمله آرزو وامنیه لردن بلکه « ماتشتهیه الانفس » اولان لذات اخرویه دن دخی چکوره حتی طالب جناب حقه یوزطوتمغه مستعد اوله وجان ودلدن اصناف شوق واشتیاق ایله مرآت قلبنی مشکات مرشده توجیه وجان وتنی اعتقاد وصدق وخلوص ایله تسلیم ایدوب کندی ارادن چیقه

﴿ مثنوی ﴾

چون رسید آن وعدگاه وروز شد * آفتاب ازشرق اخترسوز شد

مضمونی اوزره اول حینده رهبر اولانه کرکدر که طالبی کوکله کتوروب توجه حق تعلیم وتلقین ایلیه

﴿ مثنوی ﴾

مائده ازآسمان در میرسید * بی صداع وبی فروخت وبی خرید

اول زمان طالب دخی کویا لسان حال ایله سویلر که

﴿ نظم ﴾

* جان برقله دونمشدر اینجلدی اوزلمزسه *

* درکاه حقه طوغری طوتدم براولومیدان *

* جاننی فدا قیلن کیشی ایریشور حقه *

* حق بولنه جان ویردم جان اوینادم الدم جان *

چونکه قلب طالبه نور فیض الهی پرتو ایدوب « تجلیٔ حق ناگاه آید اما بردل آگاه آید » مصداقنجه تجلیٔ مذکور تابان ودرخشان اولدقده رهبره واجبدر که اول حالك ظهوری ونور محمدینك پرتوی اللهك قدرتیله مرآت مرشددن طلوع ایلدیکنی بیلدیره تاکه طالب غلطه دوشمیوب « فول وجهك شطر المسجد الحرام » فحواسنجه قبلهٔ حقیقی بی ادراك ایلیه زیرا مرشد کامل مرآت تجلیٔ حقدر دل طالب اندن یکا متوجه اولدقده اثر فیض الهی منعکس اولور فیاضده بخل اولمز شمسه مقابل دوشن آینه ده شمش درخشان اولمق نه ممکندر زیرا اول متوجه اولدیغی (ع) دل نظرگاه جلیل اکبرست * قبیلندن اولان کعبهٔ مقصود وقبلهٔ حقیقی اولیجق نام شریف وطریق منیفی مذکور واستمداد اولنسه نور تجلی وجذبهٔ رحمان بقدرة الله تعالی بهر تقدیر ظهور ایدر بوحال مرشدك کمالاتندندر سالکك انده مدخلی یوقدر لکن طالبه رهبر اولوب حقه دلالت ایدر پس بووجه اوزره سالکده کمالات الهیه دن هرنه واقع اولسه مرشدك شفاعتی بیلوب کندویه وجود ویرمیه ودائما یوقلقده اولوب حرکات وسکناتی مرشد رضاسنه موقوف اوله عاشق پاشا قدس سره بومحلده بیوررر

﴿ نظم ﴾

هرنه قیلسه شیخ امریله قیله * شیخ امریله دونه حالدن حاله

هرکه شیخنی سوه دوستی اوله * سومینلر شیخنی دشمن بیله

﴿ مثنوی ﴾

سایهٔ یزدان بود بندهٔ خدا * مردهٔ این عالم وزندهٔ خدا

دامن اوكير وزوتر بى كمان * تارهى در دامن آخر زمان
كيف مدالظل نقش اولياست * كودليل نور خورشيد خداست
اندرين وادى مرو بى اين دليل * لااحب الآفلين كوچون خليل
رو زسايه آفتابى راىياب * دامن شه شمس تبريزى بتاب
پس اعدى مرشدك سرى وقدرت الى هر يرده حاضردر اكر
جهانك هر كوشه سنده نيچه بيك طالب مرشده توجه واستمداد ايلسه‌لر
حضرت حق اول عبد خاص وكامل ومكمله كمال فضلندن بر قوت
قدسيه ارزانى بيورمشدر كه برآن ايچنده جمله سنك احوالندن آكاه
اولوب سرشريفى ايله جمله سنه امداد ايدوب هر برى مستفيض
اولورلر زيرا انك سرى مظهر حقيقت محمديه‌در اول برنوردر كه
عالم وعالميان آنك قننده ذره‌در (ع) ذره‌نك اولمز وجودى بى وجود
آفتاب * واول برساقيدر كه برقطره باده سندن نوش ايدن ايكى
جهاندن ال يور

﴿ نظم ﴾

بو خمده درپياله وجه باقى * سقاهم ربهم دير آكه ساقى
ايچرسك اندن ايچكل كه آريدر * سنى سنلك حدوثندن آريدر
ملوثلكدن اولدم پاك اولورسن * جميع قورقودن بى باك اولورسن
مهيادر راول حقانى مجلس * غنى اولور اكا ايرسه مفلس
كوكل اقليمنه اورر قدم اول * وجودين ايليوب انده عدم اول
كذر قيلور طبيعت ظلمتندن * خلاص اولور ايكيلك شركتندن
ايكيلكدن كچوب برليكه بركور * حق اولوب حقله خلق اونيدر
جنابنه چو حقك واصل اولور * دياكلر درلو درلو حاصل اولور
ايچى وطيشى نوريله طونانر * حقك رحمتلرين كوروب كوانر
چكيلور كوزينه كحل جواهر * حقى كورر كوكل كوزيله ظاهر

﴿ تنبيه ﴾ اما حق سبحانه وتعالى حفظ ايليه طالبه رهبر اولان كمسنه
اغواء شيطانى والقاء نفسانى ايله انانيته دوشوب طالبده ظهور ايدن
حال بندندر وطالب بكا توجه ايتمكله حال حاصل اولور ديو غلط

ايدوب انانيتده اولسه اولزمان الله عز وجل انى قربدن بعده رد ايدوب
ومرشدككندن دخى دوشوروب عياذا بالله تعالى بى بهره
وبى نور اولور بو منزلده نيچه صاحب پندارك نيچه‌سى سرنكون اولوب
قارون ماليله زمينه خسف اولوب الى الآن قعر زمينه كتمكدن زائل
اولمديغى كبى انانيته دوشنلر دخى ابد الآباد اسفل سافلينه كتمكده‌در
كما قال صلى الله عليه وسلم « وجودك ذنب لايقاس عليه ذنب »

﴿ مؤلفنك ﴾

* كناهمدندر افغانم درونم ياندى آهمدن *
* وجودمش كناهم توبه يا ربى كناهمدن *
* چيقار افلاكه افغانم ملكلر ايكلر آهمدن *
* بو ياندى قاره‌يه روى جهان دود سياهمدن *
* اوصاندم وارلغمدن شرم ايدوب حال تباهمدن *
* وجودمش كناهم توبه يا ربى كناهمدن *
* دلا نولدك ديو صوروب بنى يوقلرميسن بركز *
* فضاى صدره اوددوشدى غمكله هر كون آهمدن *
* رجوع ايت توبه قيل اى دل كه بيك كره كناهكدن *
* وجودمش كناهم توبه يا ربى كناهمدن *
* حجاب اولور كوكل حقه شو برقيلجه سكاسنلك *
* كيدر اول قيلى كوزكدن كه رفع اوله بو ايكيلك *
* بى عاشق ايكيلكله نيجه ممكن اولور برلك *
* وجودمش كناهم توبه يا ربى كناهمدن *
* كوكل آينه سن ايلرمكدر ذنبله ديرلك *
* معاصى ظلمتنده خود مقرر در مكدرلك *
ايكيلك جرم ايمش بيلدم الهى ايسترم برلك *
* وجودمش كناهم توبه يا ربى كناهمدن
* مجلى كوز كيدر كوكلك سنك حسن دلارايه *
* كورر كندو بى اول محبوب كيره مز كيمسه آرايه *

* زهی عز وسعادت کیم بو معنایی دل آرایه *
* وجودم مش گناهم توبه یاربی گناهمدن *
* قیاس اولورمی کیم هر کز وجود اوزره گناه اوله *
* وجودی ترکن اورمایان ایشی آخر تباه اوله *
* خلاص ایدن بزی قیددن مگر اول پادشاه اوله *
* وجودم مش گناهم توبه یاربی گناهمدن *
* اکر ایستر ایسك یاری وجودك عشقه یاق باری *
* زلال شوق آبندن سکا یاری قیله باری *
* وصالی غالب اولمشدر قومز هیچ فصلنه باری *
* وجودم مش گناهم توبه یاربی گناهمدن *

ایمدی خود بینلك صفت شیطانیه در کاشف اسرار معنوی مولانا جلال الدین رومی قدس سره مثنوی شریفنده حضرت رسول الله علیه السلامك زمان شریفلرنده کاتب وحی ایکن کرداب انانیته دوشوب پرتو نور محمدی‌یی کندودن قیاس وخیال باطل ایتمکله کفر ظلمته دوشوب حسناتی سیئاته ونوری ظلمته وایمانی کفره تبدیل اولدیغی بو ابیات شریفه ایله بیان بیوردلر

❊ مثنوی ❊

چون نبی از وحی فرمودی سبق * او همانرا بر نوشتی در ورق
پرتو آن وحی بروی تافتی * از درون خویش حکمت یافتی
عین آن حکمت بفرمودی رسول * زین قدر گمراه شد آن بو الفضول
کانچه میکوید رسول مستنیر * مر مرا هست آن حقیقت در ضمیر
پرتو اندیشه اش زد بر رسول * قهر حق آورد بر جانش نزول
هم ز نساخی بر آمد هم ز دین * شد عدو مصطفی ودین بکین
مصطفی فرمود کای گبر عنود * چو سیه گشتی اگر نور از تو بود
گر تو ینبوع الهی بودهٔ * اینچنین آب سیه نگشودهٔ
تا که ناموسش به پیش این وآن * بشکند بر بست این او را دهان
اندرون میسوختش هم زین سبب * توبه کردن می نیارست این عجب

آه میکرد ونبودش آه سود * چون در آمد تیغ سر را در ربود

کاتب مزبورك مرتد اولمسنه باعث بودر که کاتب مردودك اسمی عبدالله بن سعد در حضرت عثمان رضی الله عنهدن اول کاتب وحی اول ایدی اتفاقا سورهٔ مؤمنون نازل اولوب « ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طین ثم جعلناه نطفة فی قرار مکین ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فکسونا العظام لحما ثم انشأناه خلقا آخر » کاتب معهود مردود بو محله ایرشدکده حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم قراءت بیورمزدن اول لسانته « فتبارك الله احسن الخالقین » جاری اولدی حضرت رسول علیه السلام دخی نازل اولان بودر « فاکتب » دیو بیوردقده اول بی دولت اغواء شیطانی ایله مغرور اولوب بنم قلبم دخی محل وحیمش دیو غلطه دوشوب شرك شره گرفتار اولدیغی کبی رسول الله علیه السلامه نور نبوتله عیان اولوب کاتب مردودك قلبنده نور ایماندن ذره وشمه قالمدی « او کظلمات فی بحر لجی یغشاه موج من فوقه موج من فوقه سحاب » قول کریمی اوزره ظاهر وباطنی کفر دریاسنه غرق اولدی وناموس انانیت دهانن توبه یه کشاد ایتمیوب مدینه دن قالقوب مکه یه کیدوب اول حال ایله مردا اولدی

❊ نظم ❊

اندن ارتق واقف اسرار یوق * اندن ارتق دنیاده دیار یوق
کیجه وکوندز انك اسراریدر * هرنه کورر سك انك انواریدر
ای خداوند زمین واسمان * پادشاها آشکارا ونهان
رحمتك دریاسنه یوق در کنار * فضل واحسانك ایچون ای پروردکار
عالما علم وکمالك حقیچون * مالکا عز وجلالك حقیچون
احمد مختار وعیسی حقیچون * نوح وابراهیم وموسی حقیچون
انبیا واولیا قرآن حق * انجم وافلاك وچار ارکان حق
عاشق صادقلر کدن قیل بزی * خدمته لایقلر کدن قیل بزی
قوللغکدن غافل ایتمه بر نفس * ای قمو دوشمشلره فریادرس
قومه کیم قول اولاوز نفسمزه * همت عالی نصیب ایتکل بزه

سكا آساندر قول آزاد ايلمك * قيغولو كوكللرى شاد ايلمك
قوللر كدن صاى بزى ياذا الجلال * قولك اولمقدر كمال اهل حال
بو دعامز مستجاب ايت يا مجيب * لطفك اظهار ايت بديدار حبيب

﴿ توصيه ﴾ اى عاشق ربانى بو عجب وانانيتلر نفس وشيطانك اغواسندن وبين الناس نامور اولمق ملاحظه سندن نشأت ايدوب انسانى كماله وصولدن محروم ايدر

﴿ مثنوى ﴾

خدمت خودرا سزا پنداشتى * تو لواى جرم ازان افراشتى
زان دعا كردن دلت مغرور شد * چون تراذكرو دعا دستور شد
همسخن ديدى تو خودرا باخدا * اى بسا كوزين كمان افتد جدا

آه كه نفس شوم اهل سلوكى معصيت ايله فريفته ايتمكدن نا اميد اولدقده زهد وصلاح كه ريا اوله وياخود عباد تكدن كندويه عجب كتوره اكا شوق ووجدان ارائيله اضلال ايتمكدن خالى اولمز نفس مشؤمه بهر روز تيغ صدقله نيجه كره كشته اولسه انواع سحر ايله هزار كوشه دن رونما اولوب افسونلر اوقور

﴿ مثنوى ﴾

نفس اژدرهاست اوكى مرده است * ليك از بى آلتى افسرده است

ايمدى تختهٔ بدن موتهٔ حقيقه ايله تنشويه ارقه وير مينجه حيلهٔ نفسدن خلاصه مجال يوقدر همان « فاقتلوهم حيث ثقفتموهم » فرمانيله نفس كافرى تجسس ايدوب جهاددن خالى اولميه سن ﴿ دقيقه ﴾ بر كون سيد الطائفه جنيد بغدادى قدس سره نك فقراسندن بريسى كندو حالنى استعلام ايچون حضور شيخه واروب مراسم تعظيم وتكريمه رعايت قيلدقدن صكره اى حلال مشكلات اولان عزيزم بكا بر مشكل واقع اولدى ديو حلن التماس ايلدكده مشكلن سؤال ايدوب بو وجهله عرض حال قيلديكه خلقدن عزلت وكوشهٔ حجره ده سكونت ايله كمربسته اولديغمده انقباضه دوشوب بالاخره لاجل الانبساط صحرا وچمن زاره خرامان اولدقده مستغرق تجلى اولوب ذوق وشوق ايله

مست ومدهوش اولورم وحجره يه كلدكده تكرار منقبض اولورم ديدكده اول واقف اسرار ربانى وكاشف استار صمدانى تبسم ايدوب بيورديلركه اى درويش اول انبساط وشوق قبل نفسدندر تجلىٔ حق دكلدر زيرا تجلىٔ ربانى مكانه تخصيص اولمز اكر رحمانى اوليدى كوشهٔ زندان ايله صحن سراى يكسان اولوردى درون حجره ده خلقدن انقطاع ايله نفسك عزلتدن عسرت چكوب وسنى غيرى وجهله فريبه مجالى اولميوب دشت ونشيمن سيرينى القا ايتمكله جيد اختيارك الجام وكندو داعيه سنه رام قيلدقده سرو وچمن زار وباغ وكلزار عنصريتده كندو ايله هم طبع اولمغله كسب انشراح ايدوب روحه تجلى وذوقلر عرض ايدر حتى سنى تدريجله مغلوب هوا وانواع بلايه كرفتار ايتمكه قصد ايتمشدر ديو حل اشكال وسحر نفسى ابطال بيورمشلر . ايمدى چنكال حيل نفسدن خلاص ايچون حق سبحانه وتعاليدن توفيق وهدايت ايستيه سن زيرا حضرت مبدأ موجودات عليه اكمل التحيات امته تعليم ايچون «اللهم لا تكلنى الى نفسى طرفة عين» ديو بيورمشلر سندخى اكا كوره متنبه اوله سن

﴿ نظم ﴾

خلاص اولان بو خلقك شهرتندن * خلاص اولور بو نفسك آفتندن
چكيلور خلقدن عزلت قيلور جان * درون دلدن ايلر ذكر سبحان
شريعتدر طريقتدر حقيقت * شريعت اولمسه اولمز طريقت
اولورسه عشق حق دللرده حاكم * قرار ايتمز اوملكده نفس ظالم
حجاب نور وظلمانى قومز اول * سورر آنى بر ايكى اوچ ديمز اول
خدايا قيل ميسر آنى جانه * كه عشق ايچره اوله اول جاودانه
آلهى رحمتك نورين بزه صاچ * بو نفس شومه قيله جانى محتاج
آيرمه جانى شيخك همتندن * مشرف اوله لم خوش صحبتندن

﴿ باب خامس ﴾

نقشبنديه . وبيراميه . وخلوتيه . ومولويه . وقادريه . وكبرويه .

عموما عنعنه ایله سلسله لری ابو بکر الصدیق وامام علی دن حضرت
محمد المصطفی علیه السلامه منتسب اولوب وهر بریسی نه محلده متحد
اولورلر وائمهٔ صحابه وبعض تابعین وائمهٔ اثنی عشر وتذکرة الاولیا
ونفحات الانس وبعض کتب معتبره دن مناقب اولیا ومسالك
اصفیا قصه ومستعینه حصه اولمغیچون بیان اولنمشدر

❊ دربیان سلسله ❊

چون حبیب الله اولور کوزدن نهان * سلسله ایکی اولوبدر بعدازان
ایکیسندن ایشیلدی فیض رسول * چار یارك هر بریدر قبول
حضرت بوبکر صدیق یار غار * حال وحیرت اکا اولدی خوش نثار
چون دلیلدر اهل عشقه مرتضی * اول رضایله بولوبدر هم رضا
جان فدا قیلمشدی بونلر ابتدا * بونلرك اولدی مقامی منتها
اولدی اصحاب سابقون السابقون * امت ایچره اولدی انلر رهنمون
فیض وحالی انلره ویردی خدا * انلره قیلدی مشایخ اقتدا
اولیا سرچشمه سیدر بوتراب * فیض علم من لدنه فتح باب
آقدی اندن نهری علمك بیکران * اهل عشقه خوش دلیل اولدی عیان
عزم قیلدی مرتضی چون ازحجاز * پس عراقه کلدی قیلدی کشف راز
عشقله چوق کشف اسرار ایلدی * هم ولایت سرین اظهار ایلدی
اولدی پس سلمان حسن بصری مرید * ماه کشور هر بری مهر فرید
سیر قیلدی ملك شرقه سر حق * اولیاء اهل اسلام ماصدق
پرتو نور هدایت جام عشق * هر برندن ظاهر اولدی حال عشق
هم شریعت هم طریقت معرفت * اهل اسلام بولدیلر چوق منفعت
یوقدر تفصیله هرکز احتیاج * جان ودل دردینه قیلدیلر علاج
سیر قیلدی ملك رومه سر عجب * اولدی روم اهلی تمام اهل طلب
قنغی پرده سر عشق ایتسه قرار * روزوشب رونق بولیسر اول دیار
بولدی عاشقلر هدایت هم سرور * خانهٔ دللر تمامت طولدی نور
سالك مجذوب اولورلر عاشقان * مخزن کنج معارف عارفان
اهلنه دیرلر انك قطب زمان * جذبه وفیض وهدایتدر نشان

ای عاشق صادق وطالب طبیب حاذق وراغب عیسی دم مشفق رسول
الثقلین وامام الحرمین وجد السبطین اعنی محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم
«عند ذکر الصالحین تنزل الرحمة» بیورمشلردر . بو عبد احقر وچاکر
کمتر دخی حق جل وعلانك رحمت وعنایتی امیدنه اصحاب رسول الله دن
عشرهٔ مبشره واصحاب صفه دن بعضنك تبرکا اسم شریفلرین وچهار
یار کزین رضوان الله علیهم اجمعینك مناقب جلیله لرین بطریق الایجاز
ذکر ایدوب ابو بکر الصدیق وامام علی یه حضرت سرور انبیا ومسافر
وادیٔ «سبحان الذی اسری» کرم رو «ماضل صاحبکم وماغوی»
وراست کفتار «وما ینطق عن الهوی» ومتعلم مدرسهٔ
«علمه شدید القوی» یعنی محرم قرب «لی مع الله» صاحب توقیع
«لا اله الا الله محمد رسول الله» علیه صلوات الله ذکر خفی
وذکر جهری بی نه وجهله تلقین بیوردقلرین بیان وبو آنه دك
هر برندن تلقین ذکر الله نه طریقله متسلسل اولدیغن عیان
ایدهلم ان شاء الله تعالی ❊ دربیان اسامیٔ عشرهٔ مبشره ❊ دوستان
خداوند داور . محرمان احوال پیامبر . سرهنکان مهاجر وانصار .
ومتوجهان خدای جبار . کنوز علم . وخزائن حلم . ابوبکر بن ابو قحافه
. عمر بن الخطاب . عثمان بن عفان . علی بن ابی طالب . عبیدة
ابن الجراح . سعد بن ابی وقاص . عبد الرحمن بن عوف . زبیر بن عوام .
طلحة بن عبد الله . سعد بن زید . معلوم اوله که اصحاب حدیث نبوی
وارباب ارشاد طریق مصطفوی اولان علمای کرام ومشایخ عظام بلکه
عامهٔ امت محمد سید الانام اتفاق واجماع ایتمشلردر که اصحاب رسول اللهدن
بر کروه پرشکوه وار ایدیکه ملازم عتبهٔ علیهٔ مسجد رسول الله ومداوم
عبادت بالله اولوب دنیادن وکار وکسبدن کلیت اوزره اعراض
ایتمشلر ایدی . وانلر حقنده حق سبحانه وتعالی حبیبنه انزال وحی
ایدوب «ولا تطرد الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی» دیو صدق
وصفا وعهده وفالرین بیان بیورمشدر . وابن عباس رضی الله عنهما
روایت بیوررلر که «وقف رسول الله صلی الله علیه وسلم عند اصحاب الصفة

فرأى فقرهم وجهدهم وطيب قلوبهم فقال ابشروا يا اصحاب الصفة
فمن بقى من امتى على النعت الذى انتم عليه راضياً بما فيه فانه من رفقائى
فى الجنة » صدق رسول الله اما انلرك عددنده اختلاف اولنمشدر لكن
صاحب كتاب كشف المحجوب ابو الحسن على بن عثمان بن على الجلابى
الغزنوى تقرير وبيان و كشف وعيان ييوردیغی اوزره اصحاب صفه
بونلر در كه ذكر اولنور ٠ زينتهاى ارباب وكزيدكان اصحاب
وسالكان طريقهٔ عزلت وكريزندكان از اصابت زلت ٠ وراعيان
مقام تقوى ٠ وراضيان ببلا وبلوى ٠ وطالبان بقا اندر لقا ٠
وقاصدان دركاه رضاوخداوندان مجاهدات وبهره مندان مشاهدات
٠ ومقيمان استقامت ومستقيمان متابعت ٠ وصافيان همت ٠ خاليان
ازتهمت اعنى بهم ٠ بلال بن رباح الحبشى ٠ وابو عبد الله بن مسعود ٠
وسلمان الفارسى ٠ وابو عبيده عامر بن عبد الله بن جراح ٠ وابو مسعود
عبدالله بن مسعود الهزلى ٠ وابو اليقظان عمار بن ياسر ٠ وعتبه
ابن مسعود برادر عبدالله ومقداد بن الاسود ٠ وحباب بن الارت ٠
وصهيب بن السنان ٠ وبرادر فاروق زيد بن الخطاب ٠ وابو كبسه
مولى نبى عليه الصلوة والسلام ٠ وابو المدينه كنانه بن الحصين العدوى ٠
وسالم بن حذيفة اليمانى ٠ وعكاشه بن محصن ٠ ومسعود بن ربيع
القارى ٠ وابوذر جندب بن جنادة الغفارى ٠ وصفوان بن بيضا ٠
وابو دردا عويم بن عامر ٠ وابو لبابه بن عبد منذر ٠ وعبدالله بن منذر
الجهنى ٠ وحامل اخبار نبوى ٠ ناقل آثار مصطفوى ٠ ابو هريره ٠ ومتعلقان
دركاه خدا ٠ وكزيدكان اصحاب رسول مجتبا ٠ اعنى ثوبان ٠
ومعاذ بن الحارث ٠ وسايب بن خلاد ٠ وثابت بن وديعه ٠ وابو عيسى
ابن عريم بن سالم ٠ وسالم بن عمير بن ثابت ٠ وابو البشر كعب بن عمر ٠
وهيب بن يسار ٠ وعبدالله بن انيس ٠ وحجاج بن عمر الاسلمى رضى الله
عنهم اجمعين ٠ بونلر دخى جملهٔ اصحاب صفه دن اولوب لكن كاه
بيكاه سيره دخى تعلق ايدرلر ايدى ٠ اما جملهٔ درجهٔ واحده ده موجود
ومعدودلر ايدى وشيخ ابو عبد الرحمن محمد بن السلمى قدس سره خاصة

فضائل ومناقب اصحاب بياننده بر تاريخ تصنيف ايدوب اول كريم
الخصاللرك اسامى وكنيتلرينى تفصيل ايتمشدر ٠ طالب اولنلر اكا
مراجعت ايتسونلر وبالجمله قرن صحابه رضى الله عنهم خير قرون اولوب
هر نه درجه ده اولورلرسه قرون آتيه ده اولان خلقدن فاضلتر وبهترلر
در زيرا حق سبحانه وتعالى صحبت رسول عليه السلامى انلره ارزانى
قيلوب اسرار عليه لرين جمله عيوبدن محفوظ ومصون ايلدى كما قال
عليه السلام «خير الناس قرنى ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم» الحديث
وقال الله تعالى « والسابقون الاولون من المهاجرين والانصار والذين
اتبعوهم باحسان رضى الله عنهم ورضوا عنه » پس اول رضاى
« الا ابتغاء وجه ربه الاعلى » صاحب جاه « ولسوف يرضى »
رفيق شفيق « ثانى اثنين اذهما فى الغار » سيد اهل تجريد ٠ وشهنشاه
ارباب تفريد ٠ مهاجر وانصارك اولاسى ٠ وحبيب پروردكارك خليفهٔ
اولىسى ❊ ابو بكر عبدالله بن عثمان الصديق ❊ رضى الله عنه معاملات
وحقايقده صاحب آيات ظاهره وذو الكرامات الباهره اولوب اخبار
صحيحه ده مسطور ٠ وبين العلما مشهور دركه ٠ حضرت ابو بكر
الصديق نماز قيلدقده آواز نرم ايله قرأت وحضرت عمر رضى الله عنه
صوت بلند ايله تلاوت ايدرلر ايدى ٠ رسول الله عليه السلام يا ابا بكر
نيچون نرم اوقورسون ديو سؤال بيوردقلرنده « يسمع من اناجى »
يعنى يا حبيب الله عليك سلام الله يقينم وار دركه مناجات ايلديكم
قاضى الحاجات بندن غائب دكلدر اكر اخفا اكر جهر اول سميع وبصير
ولطيف وخبيرك قتنده مساويدر ديو جواب ويردى ٠ وحضرت
رحمة للعالمين عمر فاروقدن سؤال بيوردقلرنده « اوقظ الوسنان واطرد
الشيطان » ديو جواب ويردى ٠ بريسى مجاهده سنى بيان ٠ وبريسى
مشاهده سنى عيان ايلدى ٠ پس مقام مجاهده جنب مرتبهٔ مشاهده ده
بحره كوره قطره وشمسه كوره ذره در ٠ زهرى روايت ايدر كه چونكه
جمهور اصحاب كزين باجمعهم ابو بكر الصديقه رضى الله عنه بيعت
ايلدكلرنده منبره صعود ٠ وخطبهٔ بليغه بيوروب اثناء خطبه ده « والله

ما كنت حريصا على الامارة يوما وليلة قط ولا كنت فيها راغبا ولا سألتها
الله قط فى سر وعلانية ومالى فى الامارة من راحة » ديو واقع ما فى الضمير
مهرتنو يرلرين بيان بيوردیلر • يعنى اى اصحاب رسول الله رب العالمينه
قسم ايدرمكه امارته حريص اولمدم • وهر كز حريص دكلم وروز وشبده
آنات وساعاتده قلبمه خطور ايتمدى • وامارته در ونمدن رغبت
اولمادى • وسرا وعلانية خدادن امارت ديله مدم وبكا اندن صفا
وراحت يوقدر ❊ الحصه ❊ پس حق سبحانه وتعالى برعبد خاصنى
كمال صدقه نائل ومحل تمكينه واصل ايلسه منتظر امر حق اولوب
نه وجهله صدور ايدرسه رام اولور فرمان اولورسه فقير • وامر
اولورسه امير اولوب خود رأى اولمز • وذره قدر كندوده اختيار
كورمز وتجريد وتفريد وتمكين وفقره رضاده پيروابو بكر الصديق
اولور • وبالله التوفيق والهداية وله العصمة والعناية • سرهنك
اهل ايمان • صعلوك ارباب احسان امام اصحاب صفوت •
غريق درياى معدلت ❊ ابو حفص عمر بن الخطاب رضى الله عنه التواب ❊
انلرك كراماتى مشهوره وفراساتى كتب معتبره ده مسطوره در
وفطانت وصلابت انلرك شان شريفنه مخصوصدر وحضرت سيد
المرسلين حضرت عمر حقنده « قد كان فى الامم محدثون فان يك
فى امتى احد فعمر » ديو بيوردیلر • وعمر الفاروق طريقتده اول قدر
اشارات بيورمشلردر كه قابل احصا دكلدر دريادن قطره سى بودر كه
بيوررلر « العزلة راحة من خلطاء السوء » يعنى عزلت ايدن
همنشينان بددن راحت اولور ديمكدر ❊ الحصه ❊ عزلت ايكى
نوعدر بريسى خلقدن اعراض • وبريسى دخى انقطاعدر • وخلقدن
اعراض برمكان خاليده ظاهرا صحبت اجناسدن تبرأ ايدوب وكندى
ايله مأنوس اولوب • واعمالنك عيوبنى رؤيت ومخالطت ناسدن
كندويه رها طلب ايليوب وخلق كندى مضرتندن امين ايتمكدر •
اما خلقدن انقطاع قلب ايله اولور • وكوكلى ظاهره متعلق
اولميوب كرچه اختلاط ايدر لكن خلقدن وحيد • وهمتى انلردن فريد

اولور • پس عزلت ايله انقطاع بيننده رتبۀ عاليه ودرجۀ ساميه واردر
وحضرت عمر رضى الله عنهك قدر عاليسى همان شوندن معلوم اوله كه
ابتدا عهد اسلامه داخل اولدقده جبريل عليه السلام كلوب « يا محمد
قد استبشر اهل السماء اليوم باسلام عمر » ديو خبر ويرمشدر • كنج حيا •
وعابدترين اهل صفا • ومتعلق بدركاه رضا • ومتولى برطريق مصطفى •
❊ ابو عمر عثمان بن عفان ❊ رضى الله عنه معانئ كليه ده مناقب
وفضائلى ظاهره در عبد الله بن رياح وابو قتاده رضى الله عنهما
روايت ايدرلر كه بز ايكيمز يوم حرب الدارده عثمان يانند ايدك اول
سرورك دركاه سعادت دستكاهنده آتش غوغا مشتعل اولدقده
عثمان رضى الله عنهك درتيوز نفر عبد مشتراسى وار ايدى هر بريسى
آراستۀ سلاح اولوب حرب وقتال ومعارضلر ايله جداله كلديلر حضرت
عثمان انلره خطاب بيوروب هر كيم سلاحدن عارى وجدالدن برى
اولورسه آزاد اولسون بز خود غائلۀ خوف خوديدن فارغ البالز ديو
وصيت قيلديلر • پس بزدخى حضور شريفلرندن مفارقت ايدوب
كتدك ناكاه امام حسن رضى الله عنهه يولده ملاقى اولدق تكرار انلر ايله
دونوب حضور عثمانه واردق امام حسن بن على كرم الله وجههما سلام
ويروب وتعزيۀ بليه قيلوب فرمان ايديكز تا كه سزدن بو قومك
بلاسن دفع ايده لم ديو توقع ايلديلر حضرت عثمان « يا ابن اخى ارجع
واجلس فى بيتك حتى يأتى الله بامره فلا حاجة لنا فى اهراق الدماء » ديو
بيورديلر يعنى اى فرزند اخى امام على ونور ديدۀ بنت نبى واروب خانه
نشين اولوب بنى حالمه ترك ايده سن كه تقدير فرمان منان عز شانه هر نه ايسه
ظهور ايده اهراق دماء مسلمينى ديله مزم ديديلر بارك الله تعالى حقا
نزد ورود بلاده كمال تسليمى علامت ونشان درجۀ خلتدر ❊ نكته ❊
حضرت ابراهيم خليل عليه صلوات الله البر الرحيم دخى كفۀ منجنيقه
وضع اولنوب جبريل عليه السلام « هل لك من حاجة » ديدكده
« اما اليك فلا » ديو جواب ويرمكله پس خداى متعالدن مسئلت ايله

دید کده « حسبی من سؤالی علمه بحالی » دیو بیوردی . کذلك
عثمان رضی الله عنه دخی خلیل آسا منجنیق بلا ایله آتش غوغایه دوشمکه
راضی اولوب ماننـد جبریل اولان امام حسن رضی الله عنهك امدادندن
استعفا قیلدی لکن حضرت ابراهیم نبی یه آتشدن نجات وعثمان
تقی یه بلاده هلاك مقدر اولوب نجات بقایه وهلاك فنایه اشارت
اولندی ﴿ الحصه ﴾ پس عاشق صادقلر بذل مال ووجودده وحیاده
وتسلیم ورضاده حضرت عثمان رضی الله عنه المنانه پیرواولمق کرکدر .
وصی مختار مصطفی . غریق بحر بلا . حریق نار ولا . مقتدای اتقیا .
پیشوای اصفیا ﴿ ابوالحسن امام علی المرتضی بن ابی طالب کرم الله
وجههما ﴾ طریق طریقتده انلر واصل اولدیغی مرتبهٔ منیعه ودرجهٔ
عظیمه یه هیچ فرد نائل اولمیوب واصول حقایقده انلرك تحقیق ایلدیکی خطبه
وبیانك عباراتی دقیقه سی کبی هیچ احد کویا وقائل اولمامشدر حتی
روندکان اثر رسول الله اولان مجموع اولیا « ان شیخنا فی الاصول والبلاء
علی المرتضی » دیو شهادت ایتدیلر پس بو جهتدن امام علی خاتم
الاولیا اولدیلر یعنی جمیع اصفیا طریقتده بلاکش اولمقده علی المرتضی
امام ومقتدامزدر دیدیلر پس بویله سالك اولان عشاقك معامله سی
بلاکش اولمقدر . مرویدر که بریسی امام علی رضی الله عنهك حضورنه
کلوب یا علی بکا بر وصیت قیل دید کده « لا تجعلن اکبر شغلك باهلك وولدك
فان یکن اهلك وولدك من اولیاء الله فان الله لا یضیع اولیاءه وان کانوا
اعداء الله فما همك وشغلك فی اعداء الله » دیو وصیت بیوردیلر یعنی
اهم اشغالکی زن وفرزندیکه مصروف قیلمیه سن اکر زن وفرزند
حق دوستلرندن ایسه حق تعالی دوستلرین ضایع ایتمز اکر اعداء حق
ایسه لر نیچون الله دشمنلرینك اندوهن چکرسن دیمکدر . پس اصول
صوفیه ده بو مسئله قلب سالکك ماسوادن انقطاعنه متعلقدر حق سبحانه
وتعالی عبادنی حافظدر . همان سنك حقه یقینك صادق کرکدر
ایشتمدکمی که حضرت موسی صلوات الله علی نبینا وعلیه السلام دختر
شعیب علیه السلامی اصعب حالت ایله قویوب حقه تسلیم ایلدی وابراهیم

علیه السلام هاجر واسماعیل علیه السلامی وادیٔ غیر ذی زرعه ایلتوب
حقه ودیعت قیلدی وکندولری کوکللرین حقه بند ایدوب لازم
اوله جق کارنه ایسه اکا مشغول اولمغله سعادت دارین انلرك اولدی
﴿ الحصه ﴾ پس نامراد اولوب جمله اموری حقه تسلیم ایدنلر
انبیاء عظام واولیاء کرام اثرینه کتمش اولورلر . بر کون حضرت علیدن
پاکیزه ترین کسب ندر دیو سؤال اولندی « غناء القلب بالله » دیو
جواب باصواب بیوردیلر . ایمدی هر کیمکه قلبی حقله غنی اوله دنیایو قلغندن
فقیر وغمناك وارلغندن دخی فرحناك اولمز غم وشادی صفتلرندن
خلاص اولمدقچه فنا دیدکلری حاصل اولمز زیرا ایکیسی دخی مقتضیات
بشریه دندر طبیعت بشریه فنا بولوب اقتضاسی برطرف اولمدقچه
بقا باللهده دوام اولمز . پس طریق حق سالکلری ومحبوب مطلق عاشقلری
حقایق عبارات ودقایق اشارات وتجرید دنیا وتخییر عقبی وشادی
وغمومدن رهاده امام علی المرتضی رضی الله عنهه اقتدا ایتمشلردر .
وبالجمله اول سروران طریقت وپیشروان حقیقتك هر بری معدن
نور محمدیدن انتخاب اولنمش بر جوهر کرانمایه وکوهر بی بهالردر

﴿ نظم ﴾

چون ابو بکر آیت توفیق شد * باچنان شه صاحب وصدیق شد
چون عمر شیدای آن معشوق شد * حق وباطل را چودل فاروق شد
چونکه عثمان ازعیان راعین کشت * نور فائض بود وذی النورین کشت
چون زرویش مرتضی شد درفشان * کشت او شیر خدا وموج جان

آفتاب امت شمع دین وملت ﴿ اویس قرنی رضی الله عنه ﴾ حضرت
فخر کائنات علیه اکمل التحیات ایله هم عهد اولوب لکن چشم ظاهر
ایله رسول علیه السلامی کورممشلر ایدی وملاقات صوری واقع
اولمادیغنه باعث ایکی وجه بیان اولنوب بریسی غلبهٔ حال وبریسی
حق مادر مشفقه بالدر دیمشلر اماسید الانبیاء والمرسلین وسند الاولیاء
والمؤمنین صلی الله علیه وسلم انلرك علوشان وسمومکانلرندن خبر ویروب
اویس قرنی نام بر مرد کامل واردر ربیعه ومضر قبیله سنك تعدادنجه

امتمه قيامتده شفاعت ايده جكدر ديو بيوروب وامام على كرم الله وجهه يه
نظر ايدوب ياعلى سن آنى كوروب صحبت ايدرسن ديو بشارت وحليهٔ
شريفه سنى اشارت بيورديلر واكاملاقى اولديغكده بزم سلاممزى ايصال
ايدوب شفاعت ايستيه سن ديديلر امام على كرم الله وجهه بعد از وفات
النبى الهاشمى الابطحى مكهٔ مكرمه يه واروب اهل نجددن سز كاه قرندن
كلمش كمسنه وارميدر ديو سؤال بيورديلر انلردخى نعم واردر ديو خبرويروب
اويس قرنى نك احوالندن استفسار بيوردقلرنده بلى اويس نام بركمسنه
واردر لكن ديوانه در آبادانه كلمز وهيچ كس ايله مصاحبت ايتمز وغم
وشادى نيديكن بيلمز وبزم كبى خوار وآشاميده قيلمز خلق عالم خنده اولسه
اول كريان وناس اغلسه اول خندان اولور ديو تحقيق ايدوب امام على
دخى بنم ايستديكم اولدر ديو بيورمغله حالا صحراده در ديديلر حضرت
على زمام اشترين اول جانبه معطوف قيلوب روانه اولدى واويسه
قريب اولدقده قائم على الصلوة بولدى پس فارغ اولنجه توقف
بيوروب بعده سلام الله عليك يا اويس ديوب حضرت محمد رسول الله
عليه السلامك سلامن ايصال وامتنه دعا وديعت قيلديغن خبرويردى
وبر زمان كوريشوب جان صحبتن ايتديلر بعده اويس قرنى ياعلى
بزم ايچون قدم رنجه قيلديكز شمدنكرو عودت ايديكز كه قيامت
قريبدر بزى آنده كوره سز اوله كه باز كشته لردن اولميه لم . حالا
زاد راه قيامت تهيئه سنه مشغولز ديوب بربريله معانقه قيلوب
وداع ايتديلر بعده اويس قرنه واروب خلقدن كنديه توقير واحترام
مشاهده ايتمكله قرندن نقل ايدوب كوفه يه كلدكلرنده تابعينك كزيده سى
هرم بن حيان بركون اويسى كوروب بعده آفتاب طلعتن چشم
مردمدن پوشيده ايتمكله امير المؤمنين على مرتضى ايله واقع اولان
حروب وفتن وقتنه دك اويسى كيمسه كورمدى وقت فتنده كلوب
امام على مرتضايه موافقةً اعداسيله جنك ايدوب يوم حرب الصفين ده
نائل شهادت اولدى « عاش حميدا ومات شهيدا » انلرك كلام معجز
نظامندندر ديو روايت اولنور « السلامة فى الوحدة » يعنى سلامت

تنهالكده در . زيرا هر كيمك كه قلبى تنها اوله انديشهٔ غيردن رسته
وسر آمد اولور . وجميع احوالده خلقدن نا اميد اولان آفات
مخلوقدن سلامت بولور . ويوزين جمله خلقدن پوشيده قيلور
وانلر كه مشغولدر عزلت دخى ايدرلرسه سبب فراغت اولمز ✲ الحصه ✲
ايمدى انقطاع عن الانس انسدن غيريله اولمز حقله مأنوس اولانك مخالطت
انس انسنه مضرت قيلمز . اكر موانست انس قورت وديوى انسه
كتوررسه دخى مادامكه اول داعيه دن كلميه انسدن خبرى اولمز « لان
الوحدة صفة عبد صاف سمع قوله اليس الله بكاف » مخزن صفا . معدن
صدق ووفا ✲ هرم بن حيان ✲ رضى الله عنه صحابهٔ كرام ايله
صحبت ايدوب واويس قرنى يى زيارت ايچون قرنه واروب اويس
رضى الله عنه قرندن نقل ايلمش بولنماغله نا اميد اولوب مكهٔ مكرمه يه
كلدكده اويسك كوفه ده اولديغندن خبرالوب كوفه يه كلدى كوفه ده دخى
بولميوب برمدت مكث ايلدى بعده بصره يه متوجه اولوب لب فراتده
آبدست الوركن اويسه دوش اولدى وحضورينه واروب سلام
ويردى اويس دخى عليك السلام ياهرم بن حيان ديو مرحبا قيلدى هرم
بن حيان يا اويس بنى ندن بيلدك ديدى « عرف روحى روحك »
ديو بيوردى . روايت ايدرلر كه برمقدار اويس ايله جلسهٔ خفيفه
ايلدك « عليك بحفظ قلبك ياهرم » ديو بيورديلر يعنى فكر ماسوادن
قلبكى حفظ ايتمك اوزريكه واجب اولسون ديمكدر . پس بو اشارتك
ايكى معناسى واردر بريسى مجاهده ايله قلبى متابع حق قيل وبريسى
مشاهده ايله كنديكى متابع قلب قيل ديمك اولور . پس قلبى متابع
حق ايتمكه ايكيسى دخى اصل قويدر ✲ الحصه ✲ ايمدى كار
مرد اول زمان تمام اولور كه مكايد شهوت وموانست طبيعتدن
كسسته دل اوله وافكار ناموافقدن من كل الوجوه منقطع اوله وتدبير
صحبت وحفظ امورده نظرنى آيات حقه بند ايليه حتى قلبى صفوت
بولوب محل تجلئ نور محبة الله اوله ✲ ذكر اهل بيت النبى واولاد السبطين
وائمهٔ اثنى عشر صلى الله على نبينا وشفيعنا محمد وآله واصحابه اجمعين ✲
معلوم اوله كه امام على كرم الله وجهه نك اوتوز التى اولادى وجوده

كلوب اون سكزى پسر واون سكزى دختر واقع اولمش شيخ شرف الدين
عبيد نسابه اركك اون طقوز ماعداسى انثى ايدى ديو تحقيق ايتمشلر
الله اعلم • وامام على رضى الله عنه دنصكره • امام حسن • وامام
حسين • ومحمد حنفيه • وابو بكر • وعمر • وعثمان • وعون
• وجعفر • وعبدالله • وعباس • باقى قالوب وبونلردن دخى
ابو بكركه اسمى • محمد اصغردر • وعثمان • وعون • وجعفر •
وعبدالله • وعباس كه التى نفردر وبرقولده عمر بن على كربلاده
امام حسين رضى الله عنه ايله بيله اولوب حائز شرف شهادت
اولديلر • رضوان الله تعالى عليهم اجمعين • پس جكر بند مصطفى
• وريحان دل مرتضى • وقرة العين زهرا ❋ ابو محمد حسن
ابن على رضى الله عنهما ❋ اكبر اولاد على وامام ثانيدر لقب شريفلرى
مجتبادر امام حسن الشهيدك ولادتى هجرت نبويه نك اوچنجى سنه سنده
واقع اولوب • وشرف شهادتلرى هجرتك اللنجى سنه صفرينك
يكرمى طقوزنجى يوم السبتك كيجه سنده واقع اولوب • مدت عمر
شريفلرى قرق التى ييل وبش بچق آى اولمشدر • وزيد • وحسن
• مثنى • وطلحه • واسمعيل • وعبدالله • وحمزه • ويعقوب • •
وعبدالرحمن • وعمر • وقاسم • امام حسنك فرزندارجمندلريدر
• وعبد الله ايله قاسم عم بزركوارلرى امام حسين شهيد ايله
كربلاده حاضر اولوب مستسعد عز شهادت ودار القراره خرامان
وعزيمت ايتمشلردر وسادات حسنى زيد وحسن مثنى رضى الله عنهما شجرهٔ
وجودلرندن مثمر اولمشلردر امام حسن بن على بن ابى طالب رضى الله
عنهمانك وصيتى حالنده «عليكم بحفظ السرائر فان الله تعالى مطلع
على الضمائر» ديو بيورمشلردر يعنى ظواهركزى حفظ ايتديككز كبى
سرائركزك حفظى دخى اوزريكزه واجب اولسون زيرا تحقيقا حق تعالى
ضمائره مطلعدر ديمكدر ❋ الحصه ❋ پس اغياره التفاتدن حفظ
اسرار ومخالفت جباردن حفظ اظهار لازمدر • روايت اولنوركه
چونكه معتزليلر جهانه پراكنده اولوب وقدريلر غلبه ايتديلر

حسن بصرى رضى الله عنه امام حسن بن على كرم الله وجههما يه
بومكتوبى يازوب «بسم الله الرحمن الرحيم • السلام عليك يا ابن رسول الله
وقرة عينه ورحمة الله وبركاته اما بعد فانكم معاشر بنى هاشم كالفلك
الجارية فى اللجج ومصابيح الدجى واعلام الهدى والائمة القادة الذين
من تابعهم نجا كسفينة نوح المشحونة التى يرد اليها المؤمنون وينجو
فيها المتمسكون فما قولك يا ابن رسول الله عند حيرتنا فى القدر واختلافنا
فى الاستطاعة لتعلمنا بما تأكد عليه رأيك فانكم ذرية بعضها من بعض
بعلم الله علمتم وهو الشاهد عليكم وانتم شهداء الله على الناس» يعنى
اى فرزند نبى ونور چشم هاشمى القريشى حق تعالى نك رحمت وبركاتى
وسلام سعاتآياتى اوزريكزه اولسونكه جمله بنى هاشم درياده روان اولان
كشتيلر كبى سز • ونجوم زاهره واعلام هدايت وامام الامتسز • پس
حقه مؤمن اولانلر كشتئ نوحده نجات بولدقلرى كبى سزه دخى هركيم
متابعت ايدرسه نجات بولورلر وبزم قدرده اولان حيرتمز وقدريلرله
استطاعتده اختلافمز خصوصنده سزنه بيوررسز تا كه بزدخى حقيقت اوزره
بيله لم كه سز بوباده نه نك اوزرينه سز وسز فرزند پيغمبرسز هركز نسلكز
منقطع اولمزوسزك علمكز تعليم خدا وسزك حافظكز حق جل وعلادر
وسزنكاه دارندهٔ خلق سز چونكه نسق مزبور اوزره حسن بصرى
حضرتلرينك مكتوبى امام حسن رضى الله عنهه واصل اولدقده بووجهله
جواب باصواب تحرير وارسال بيورديلركه «بسم الله الرحمن الرحيم • اما بعد
فقد انتهى الى كتابك عند حيرتك وحيرة من زعمت من امتنا والذى عليه
رأيى ان من لم يؤمن بالقدر خيره وشره من الله فقد كفر ومن حمل المعاصى
على الله فقد فجر ان الله لا يطاع باكراه ولا يعصى بغلبة ولا عمل العباد
من الملكة لكنه المالك لما ملكهم والقادر على ما عليه قدرلهم فان ائتمروا
بالطاعة لم يكن لهم صادا ولا لهم عنها مثبطا وان اتوا بالمعصية ان يمن
عليهم فالحول بينهم وبينها فعل اولم يفعل فليس هو حملهم عليها اجبارا
ولا الزمهم اياها باحتجاجه عليهم اذعرفهم ومكنهم وجعل لهم السبيل
الى اخذ ما دعاهم اليه وترك ما نهاهم عنه ولله الحجة البالغة والسلام»

معنای اجمالیسی بودر که شومکتوبی که حیرتکدن یازمش سن وشونلر که قدر انچنده اولوب بزم امتمزدن اولدقلرینی زعم ایدرلر اول نسنه که بنم رأیم انك اوزرینه در هر کیمکه قدر خیر وشر خدادن اولدیغنه ایمان کتورمیه کافردر وهر کیم معاصی یی خدایه حواله قیاسه فاجردر یعنی انکار تقدیر مذهب قدر وخدایه حوالهٔ معاصی مذهب جبردر پس بندهٔ عاجز خدا عزوجل دن استطاعتی مقداری کندی کسبنده مختاردر ودین اسلام جبر ایله قدر بیننده در ❊ الحصه ❊ پس بو مکتوبلرك صورتلرین ثبت ایتمکدن مراد لابد دین اسلام بین الجبر والقدر اولدیغن بیان وحسن بصری رضی الله عنهك علوم دینده امام حسن رضی الله عنه ایله اولان معامله سنی عیان ایتمکدر . وحکایتده وارد اولمشدر که اعرابیدن بری کلوب امام حسنه وپدر ومادرینه دشنام قیلدی وحضرت امام یا اعرابی مکرسن کرسنه سن ویاخود تشنه سن ویابودر که سکا برحالت واقع اولمشدر دیو بیوردی اعرابی دیدیکه یا امام سن بویله سن وپدرك ومادرك دخی بو خلق عظیم اوزره ایدیلر امام حسن رضی الله عنه غلامنه امر ایدوب بربدره درهم کتوروب اعرابی یه عطیه قیلدی وخانه مزده بوندن غیری نسنه قالممش معذور طوت والا سندن دریغ دکلدر دیو بیوردیلر اعرابی امامك چونکه بومروتن کوردی ومعذرتن ایشتدی « اشهد انك ابن رسول الله » دیوب بن همان سنك حسن خلق وحلم شریفك تجربه یه کلمش ایدم دیدی . پس بو صفت مشایخ محققانده دخی مقرردر خلقك جفاسندن متغیر اولمیوب ناسك مدح وذمی انلرك یاننده یکساندر

❊ عطار ❊

امامی کو امامت را حسن بود ❊ حسن آمد که جمله حسن ظن بود
همه حسن وهمه خلق وهمه حلم ❊ همه لطف وهمه جود وهمه علم
شب ازروی سیاهش تیره مانده ❊ زرویش ماه روشن خیره مانده
لبش قائم مقام حوض کوثر ❊ که بودی چشمهٔ نوش پیمبر
چنان نوشی بزهر آلوده کردند ❊ دلش خون وجکر پالوده کردند

ززهرش چون جکر شد پاره پاره ❊ زغصه کشت خونین سنك خاره
کمالش کرچه نزد ماست ظاهر ❊ زبان ما زمدح اوست قاصر
دو کیتی راوجودش زیب وزینست ❊ نظیر او اکرجویی حسین است

❊ بیت ❊

بسبطی رسول الله صدر منور ❊ وحبهما فی حبة القلب ازهر

شمع خاندان نبوت وعلایق کونیه دن مجرد محقق اولیا قبلهٔ اهل بلا وقتیل کربلا ❊ امام حسین بن علی بن ابی طالب کرم الله وجهه ورضی الله عنه ❊ کنیتلری ابو الحسن ولقبلری شهید وسید در امام ثالث وابو الائمه در ولادتلری هجرتك دردنجی سنه سنده واقع وشرف شهادتلری التمش برسنه سی محرمینك اوننجی کونی واقع اولدی . وامام حسنك ولادتندن امام حسینك حملی اللی کون صکره واقع اولدی وعباس بن عبد المطلب رضی الله عنهك زوجه سی ام الفضل رضی الله عنها امام حسینك دایه سی اولمشدر وامام حسین رضی الله عنهك درت اوغلی وایکی دختری اولوب اولاد کراممدن بریسینك اسمی علی اکبر . وبریسی علی اوسط که زین العابدیندر . وبریسی علی اصغردر . وبریسی عبد الله در وبر روایتده التی اوغلی اولدی دیرلر بریسی محمد وبریسی جعفردر وبعضیسی محمد یرینه عمر ثبت ایتمشلردر . وامام حسین رضی الله عنهدن صکره امام زین العابدین قالمشدر زین العابدینه دخی بعضلر علی اصغر دیمشلردر

❊ روضه ❊

پسر مرتضی امام حسین ❊ که چواویی نبود در کونین
مصطفی مراورا کرفته بدوش ❊ مرتضی پروریده در آغوش
عقد در بند عهد وپیمانش ❊ بود جبریل مهد جنبانش

حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیات سید وسعید امام حسین شهید رضی الله عنهك سر انجامندن اشارات کثیره ایله انواع تنبیهلر بیوروب روضة الشهدا وشواهد النبوه ونیجه کتب معتبره ده تفصیل اولنمشدر . روایت اولنور که برکون امام حسین صباسی حالنده

حضرت رسول علیه السلامك مبارك دوشنده اوطوروب و بررشته‌نك
براوجی حضرت رسول مجتبانك دهان مبارکنده اولوب وسر رشته‌نك
بریسی دخی امام حسین شهیدك الده اولمغله امام حسین رضی الله
عنه سررشته‌یه یاپشوب کتدکجه حضرت مقدس نبوی دخی امام
حسینه تبعیت ایدوب مبارك زانولری اوزره کیدرلر ایدی اصحابدن
بریسی کلوب بوحاله دوش اولدقده « نعم الجمل جملك یا ابا عبدالله »
دیدی حضرت رسالت پناه « نعم الراکب هو » دیو بیوردیلر لکن روضة
الشهداده بو حکایتی سنن ترمذیده مرفوعا ابن عباس دن منقولدر دیو امام
حسن رضی الله عنهه تعیین ایتمشلردر . کشف المحجوبده امام حسینه
واقع اولدیغن تحقیق ایتمشلر هر قنغیسی اولورسه اولسون مقصود اول
سلطانلرك علوشانلرینی بیاندر

❊ روضه ❊

هست بر اهل معرفت روشن * صفت حضرت حسین و حسن
آن یکی اختریست تابنده * وان دیگر گوهریست رخشنده
آن یکی نور دیدهٔ نبوی * وین یکی شمع جان مصطفوی
روی آن صافتر ز لمعهٔ بدر * گیسوی این نمونهٔ شب قدر
آن یکی ماه آسمان کمال * وین دیگر سرو بوستان جمال

امیر السعدا سلطان الشهدا امام حسین قتیل کربلا رضی الله عنهك کلام
معجز نظامندندر که « اشفق الاخوان دینك » یعنی اشفق اخوان دینکزدر
❊ الحصه ❊ حقا نجات دینه متابعت وهلاك مخالفتنده در پس
مرد خردمند اولدر که مشفقانك کندویه اولان شفقتن ادراك واذعان
ایدوب فرمانه رام اوله ومتابعتندن روگردان اولمیه و برادر دخی
اولدر که نصیحت کوی اولوب مجرد شفقت بند اولمیه حقیقت شفقت
اولدر که مؤمن قرنداشنك خلاف مرضی اولان اوضاعنه رضا
کوسترمیوب منعنه سعی ایلیه ❊ حکایت ❊ بر کون بر مرد غریب امام
حسینك حضور سعادتنه کلوب یا ابن رسول الله فقیر الحال واهل عیال
اولوب حتی بو کیجه‌لك قوته مالك دکلم دیو اعلام حال ایلدی حضرت

امام کمال رفقله جواب ویروب برمقدار بزمله مأنوس اول کله‌جك
رزقمز وار یولده‌در ان شاء الله کلدکده دفع ضرورت اولنور دیو
بیوردیلر ناکاه برکمسنه کلوب بش عدد صره وهر صره‌ده بیکر دینار
کتوروب حالا بونلری سزه معاویه کوندروب انواع معذرت دیلدی
دیو ابلاغ سلام ایلدی حضرت امام حسین دخی اول فقیره اشارت
و بش صره التونی عینیله عنایت ایلدی . وای درویش سنی
عوق ایلدك اکر بو مقدار اولدیغن بیلیدك سزه بوقدر مکثی روا
کورمزدك معذور طوت بز اهل بلاییز وکم کردهٔ مراد و بازماندهٔ رجایز
مراد اوزره زندگانی بی غیر یلره فارغز دیو اصداف حروف مقالندن
انواع درر ولآلی نثار قیلدیلر زهی سخا وکرم زهی خلق وشیم

❊ روضه ❊

* جدمن خیر الوری فاضلترین انبیاست *
* آفتاب اوج عزت شمع جمع اصفیاست *
* منقبتهای پدر کر برشمارم عیب نیست *
* در درج لافتی و بدر برج هل اتی است *
* مادرم خیر النسا فرزند خاص مصطفی *
* بر کمال او کلام بضعة منی کواهست *
* وز برادر کر بپرسی هست شاه دین حسن *
* آنکه سبط مصطفی ونور چشم مرتضاست *
* هست عمم جعفر طیار کاندر باغ خلد *
* دائما پرواز او تا آشیان کبریاست *
* حمزه سرخیل شهیدان باشدم عم پدر *
* اینچنین اصل ونسب در جملهٔ عالم کراست *
* ای ستمکاران سنکین دل که اخلاق شما *
* بی وفایی ونفاق وحیله وجور وجفاست *
* جمله فرزندان وخویشان وعزیزان مرا *
* قتل کردید این چه آیینست واین طغیان چراست *

* این زمان بهر هلاك من کمر بربسته اید *

* کشتن من در کدامین مذهب وملت رواست *

* تشنه لب رفتند یاران ومن از پی میروم *

* در قیامت حضرت حق حاکم ما وشماست *

حضرت سلطان الشهدا امام حسین قتیل کربلانك یزیدیلر الندن کوردیکی جور وستم نیجه کتابلرده تفصیل و بیان ومشهور جهان اولمغله تطویل کتابت اولنمدی

❊ نظم ❊

* سهل کاری نیست خون آل احمد ریختن *

* خاك غم بر فرق فرزند محمد ریختن *

وارث نبوت چراغ امت زین عباد شمع اوتاد ❊ ابو محمد علی بن الحسین ابن علی بن ابی طالب رضی الله عنهم ❊ امام رابعدر کنیتلری ابو محمد ولقب شریفلری زین العابدیندر ولادتلری هجرتك اوتوز التیسنده ووفاتلری یتمش بش تاریخنده واقع اولمشدر طقوز فرزند ارجمند وطقوز دخترلری وجوده کلوب فرزندلرندن التیسی کندولردن صکره باقی قالدیلر اسملری بونلردر . امام محمد باقر . وعبدالله . وزید شهید . وعمر اشرف . وحسین اصغر . وعلی اصغر . رضی الله عنهم . بر کون امام زین العابدیندن سؤال اولنوب سعید ترین دنیا وآخرت کیمدر دیدیلر « من اذا رضی لم یحمله رضاه علی الباطل واذا سخط لم یخرجه سخطه عن الحق » دیو بیوردیلر ❊ الحصه ❊ پس اوصاف کمال راستان باطله رضا ویرمیوب وخشمنه غالب اولوب خارج از امر حق غضبن استعمال ایتمکدر وغضب حالنده حقدن عدول ایدوب مغلوب غضب اولمق باطلدر مؤمن خود مبطل اولمز پس صفت ردیهٔ مزبوره صفت راستان وخلق پارسایان دکلدر ❊ حکایت اولنور که ❊ امام حسین شهید کربلاده قتل اولندقده یاننده اولان اصحاب رسول الله واولاد حبیب الله باجمعهم شهید اولوب ذکوردن امام زین العابدیندن غیری کمسنه قالمیوب واهل بیت اولان نسوان قالدی . زین العابدینك مزاج

شریفلری دخی ضعیف وشکسته ایدی . پس امام حسین شهید رضی الله عنهك اهل بیتی وامام زین العابدین عریان وبرهنه وکریان اشتر سواران شامه کتوریلوب انواع اهانت ایله یزید علیه ما یستحقك حضور پرغرورینه کتوردیلر اتباع یزیدن بریسی « کیف اصبحتم یا علی ویا اهل بیت الرحمة » دیو سؤال ایلدی امام زین العابدین « اصبحنا من قومنا بمنزلة قوم موسی من آل فرعون یذبحون ابناءهم ویستحیون نساءهم فلاندری صباحنا من مسائنا وهذا من حقیقة بلائنا » دیو جواب ویردیلر یعنی سائل یا علی ویا اهل بیت الرحمة نیجه صباحلدیکز دیو سؤال ایلدکده امام دخی کندو قومز جفاسندن بزم صباحمز آل فرعوندن قوم موسانك صباحی کبیدر فرعون انلرك فرزندلرین قتل ایدوب زنلرینی الیقویوب کوتوردیلر نه روزمزی بیلورز نه خود شبمزی فرق ایدرز وبو حال بزم حقیقت بلامزدر دیو جواب ویردیلر یعنی حق تعالینك نعمتلرینه شکر وبلالرینه صبر ایدرز دیمکدر

❊ نظم ❊

* هر سال تازه میشود این درد سینه سوز *

* سوزی که کم نکرد دو دردی که بی دواست *

* اندر شفق هلال محرم ببین که هست *

* چون نعل اسب شه که بخون غرقه کشت راست *

* ای تشنهٔ فرات یکی دیده بازکن *

* کز آب چشم بر سر قبر تو دجلهاست *

❊ حکایت اولنور که ❊ هشام بن عبدالملك بن مروان برییل حجه کلوب طواف بیت الله ایدوب حجر الاسودی بوس ایتمك ایستدکده ازدحام ناسدن ممکن اولمغله واروب منبره چیقوب خطبه اوقودی اول اثناده امام زین العابدین رضی الله عنه دخی کلوب طوافه سعی ایلدی حجر الاسوده قریب اولدقده حجاج مکه وطواف بکه اول ذات کریم الخصالك جمال فرخنده فالنی کوردکلرنده تکریم واقبال وتعظیم

واجلال ايدوب حجرالاسودی خالی قودیلر . امام الهدی بی ازدحام
وتنها واروب حجرالاسودی بوس ایلدی شامیلردن بریسی بو هیبت
عظیمه یی مشاهده ایتمکله هشامه واروب یاهشام سن حجرالاسودی بوسه
واردقده سنکچون هیچ فرد توسیع طریق ایتمیوب مقید اولمدیلر
حتی حجره قریب اولمغه مجالك اولمدی . حالا بر وجه مقمر .
وخدمنور . وجامهٔ معطر . کویا نور آفتاب انك جمالیله مزهر .
برشاب مطهر . طوافه کلوب . حجرالاسوده قریب اولدقده خلق
انواع توقیر واحترام ایله توسیع راه ایدوب حجرالاسوده واروب منفردا
بوس ایلدی دیو حکایت ایلدی هشام تجاهل ایدوب نه مقولهٔ شخصدر
بن آنی بلمم دیدی سلطان الشعرا فرزدق اول مجلسده حاضر بولنوب
بن آنی بیلورم دید کده اول کیمدر یا ابافراس دیدیلر فرزدق دخی نطقه
آغاز ایدوب سمع جان و کوش جنان ایله اصغا ایدیکز تا که اول شمس
ضحا ونور ارض وسمانك اوصاف علیه ونسب سمیه سندن خبر ویره یم
دیوب بو قصیدهٔ بلیغه یی انشایه سخن پرداز اولدی

هذا الذی تعرف البطحاء وطأته * والبیت یعرفه والحل والحرم
هذا ابن خیرعبادالله کلهم * هذا التقی النقی الطاهر العلم
اذا رأته قریش قال قائلها * الی مکارم هذا ینتهی الکرم
ینمی الی ذروة العزالتی قصرت * عن نیلها عرب الاسلام والعجم
یکاد یمسکه عرفان راحته * رکن الحطیم اذاما جاء یستلم
فی کفه خیزران ریحه عبق * من کف اروع فی عرنینه شمم
یغضی حیاء ویغضی من مهابته * فما یکلم الاحین یبتسم
ینشق نورالهدی من نور غرته * کالشمس ینجاب عن اشراقها القتم
مشتقة من رسول الله نبعته * طابت عناصره والخیم والشیم
هذا ابن فاطمة ان کنت جاهله * بجده انبیاء الله قد ختموا
الله شرفه قدرا وعظمه * جری بذاك له فی لوحه القلم
ولیس قولك من هذا بضائره * العرب تعرف من انکرت والعجم
کلتا یدیه غیاث عم نفعهما * یستوکفان ولایعروهما عدم

سهل الخلیقة لاتخشی بوادره * یزینه اثنان حسن الخلق والشیم
حمال اثقال اقوام اذا افتدحوا * حلو الشمایل یحلو عنده نعم
ما قال لاقط الافی تشهده * لولا التشهد کانت لاءه نعم
عم البریة بالاحسان فانقشعت * عنها الغیاهب والاملاق والعدم
من معشر حبهم دین و بغضهمو * کفر وقربهم منجی ومعتصم
ان عد اهل التقی کانوا ائمتهم * أو قیل من خیر اهل الارض قیل هم
لایستطیع جوادا بعد غایتهم * ولایدانیهم قوم وان کرموا
هم الغیوث اذاما ازمة ازمت * والاسد اسد الشری والبأس محتدم
لاینقص العسر بسطامن اکفهم * سیان ذلك ان اثروا وان عدموا
مقدم بعد ذکرالله ذکرهم * فی کل بدء ومختوم به الکلم
یأبی لهم ان یحل الذم ساحتهم * خلق کریم واید بالندی هضموا
ای الخلائق لیست فی رقابهم * لأولیة هذا اوله نعم
من یعرف الله یعرف اولویة ذا * فالدین من بیت هذا ناله الامم

پس فرزدق اول امام فحول اهل بیت رسولك مدح وثناسنده بو کا
ماند نیچه ابیات بی ماند انشا ایتمکله هشام فرزدقه خشم ایدوب
مکه ایله مدینه بیننده عصفان نام موضعده فرزدقی حبس ایتدیلر قضیهٔ
مزبوره امام المهدیین زین العابدین رضی الله عنهك معلوم همایونلری
اولدقده فرزدقه اون طقوز بیك درهم معدود کوندروب وفرزدقه
بعدالسلام اعلام وافهام ایلیه سز که معذور طوتسون بوندن ماعدا
شی بولنمدی و بز بحمز اکر زیاده اولایدی دریغ ایتمزدك دیو سپارش
بیوردی . پس فرزدقه امام رضی الله عنهك هدیه سی وسلامی واصل
اولدقده هدیه یی قبول ایتمیوب ای فرزند رسول مجتبا بو عبد احقر
وبندهٔ کمترلری برای زروسیم نیچه اشعار نظم ایدوب دروغ بیشمار
سویلدم وحالا اول غفار وستاردن سزلك مدحکرده اولان کفتاری
ذنوب ماضیه مه کفارت دیله دم وحق مدحکرلك دریادن قطره سن ومهردن
زره سن دیمدم دیو انواع چاکری ایله نیازلر ایلدی . حضرت امام
بیوردیلر که تکرار واریکز و بو سیمی اکا ویریکز وسلامدن صکره

اعلام ایدیکز که یاابا فراس سنك خاندان نبوته اولان کمال محبت وفرط
مودتك ضمیر عزه ستر دکلدر لکن عطیه مزی دوندرمیوب وملکمزدن
افراز اولنانی کیرویه الماغی بزه مستحسن کورمیه سن دیو بیوردیلر ۰
پس فرزدق حضرت امامك کلمات معجز آیاتندن وارد
اولان فوایح مسکیه دن دماغ جان وخانهٔ جنانی معطر ومجمر قلبی
آتش عشقله منور اولوب وجود بهبودی مانند عود بوی
محبت ایله مبخر اولدی وآه دروننده شررلر صاچوب وچشمهٔ
چشمیله سینهٔ سوزانی صولادی وهدیهٔ امامی قبول ایدوب کلن
رسوللرین یوللادی رضی الله عنه ۰ نور حدیقهٔ رسول ونور حدقهٔ زهرا
وبتول بدر دجا نورهدا ✻ ابو جعفر امام محمد الباقر بن علی بن الحسین
ابن حیدر کرار رضی الله عنهم ✻ امام محمد الباقر امام خامسدر کنیتلری
ابو جعفر ولقبلری باقردر ولادتلری مدینهٔ منوره ده هجرتك اللی یدنجی
تاریخی صفرینك اوچنجی کونی یوم جمعه ده واقع اولوب وفاتلری
دخی هجرتك یوز اون درت سنه سنده واقع اولدی ۰ والده لری
ام عبدالله فاطمه بنت الحسن بن علیدر وسادات حسینیدن ولادت
حسن وحسین جمع اولانك اولکیسی امام محمد الباقردر قبر متبرکلری
مشهده قریب بقیعده در امام محمد الباقرك درت فرزند ارجمندی
وجوده کلوب اسم شریفلری بونلردر ۰ امام جعفر الصادق ۰ وعبدالله ۰
وابراهیم ۰ وعلی ۰ وامام محمدك عقبی امام جعفر الصادقدن منتشر
اولمشدر وباقر دیو ملقب اولمغه باعث علوم کلیه وعالیه ده کمال وسعتی
اولدیغیچوندر و بعضلری بو لقبی انلره رسول اکرم صلی الله علیه وسلم تعیین
بیورمشدر دیرلر ✻ روایت اولنور که ✻ جابر بن عبدالله رضی الله عنهك
چشم روشنلری آخر عمرلرنده تیره اولوب صورهٔ کسنه یی بیلمز ایدی
برکون اول ثمرهٔ شجرهٔ طیبهٔ محمدی امام محمد الباقر مبادیٔ شبابنده
جابرك یاننه واروب سلام ویردی جابر دخی علیك سلام الله ورحمته سن
کیمسن دیدی محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب دیو جواب
ویردی جابرك چشم دلی روشن وروضهٔ جنانی کلشن وبلبل زبانی

نغمه زن اولوب ای ولد سید بنی آدم ایلروکل ومبارك الکی بو اختیار
غمکساره ویردی اول روح الانام وسید همام دخی دست مبارکن
مانند ید بیضا چیقاروب جابره ویردی ۰ جابر بن عبدالله دخی الوب
انواع شوق ومحبت ایله تقبیل ید بیضا قیلوب بوی لطیفن استشمام
مشام جان ایتدی وخاکپاینه محاسن شریفه سن مالیده قیلوب تلثیم
مراد ایتدکده حضرت امام قدم مبارکن کشیده قیلوب بوس
ایتمکدن منع ایلدی ۰ پس جابرك مانند سحاب چشم تیره سندن
قطرات رحمت دوکیلوب قلهٔ رأسندن فضای سینه سنه سیل فراوان
روان اولوب دل تشنه سی صولاندی وکلشن باغ وجودنده معارف
وحقایق کللری آچیلوب عندلیب وار کفتاره کلوب « یا ابن
رسول الله ویا قرة عین حبیب الله ان محمدا رسول الله یقرؤك
السلام » دیدی امام محمد دخی « وعلی رسول الله السلام ورحمة الله
وبرکاته » دیوب ای جابر بو بشارت نشانك تفصیلن بیان ایله دیو
بیوردی ۰ جابر دخی نطقه آغاز وهتك استار راز ایدوب یاامام برکون
رسول الثقلین وامام القبلتین حضرت محمد سید الکونین علیه السلامك
حضور سعادتلرنده ایدم بن بندهٔ عاشق وعبد صادقنه خطاب مستطاب
بیوروب ای جابر شایدسن شول وقته قاله سنکه اولادمدن محمد بن
علی بن الحسین نام برفرزندار جمند نورنهاد ودل آباده ملاقی اوله سن
حق سبحانه وتعالی اول ولد مکرمه نور حکمت وکمال فطنت ارزانی
قیلمشدر بنم سلام سعادت فرجامم اکا ایصال ایلیه سن دیو ودیعت
بیوردیغن اعلام ایلدی ۰ پس امام محمد الباقرك سلام رسول اللهدن
قلب مجلا ومرآت مصفاسی نور علی نور شعشعه باز اولدی ودرون
وبیرونی نور السموات والارض ایله طولدی امام محمد الباقرك کرامات
علیه وبراهین سنیه سنه حد وغایت یوقدر رضی الله عنه وعن اهل بیت
رسول الله اجمعین ۰ سلطان ملت مصطفوی برهان حجت نبوی
جکر کوشهٔ سید الانبیا قرة عیون الاولیا عاشق صادق ✻ ابو عبدالله
جعفر الصادق بن محمد الباقر بن علی بن الحسین رضی الله عنهم ✻

انلر امام سادس اولوب وجمله علوم واشارانده کامل و مکمل اولوب
مشایخ عظام انك پیروی وارباب ذوق واصحاب شوقك پیشروی
وعشاقك پیشواسی وعباد وزهادك مقتداسی اولمشدر. کنیتلری
ابوعبدالله وابو محمد واشهر القابی صادقدر . ولادتلری مدینهٔ منوره ده
هجرتك سکساننجی سنه سنده ربیع اولك اون یدنجی کونی یوم
الاثنین ده واقع اولوب وفاتلری دخی مدینهٔ منوره ده هجرتك یوز قرق
سکزنجی تاریخنده رجب الفردك اون بشنجی بازار ایرتسی کونی واقع
اولدی . وبعضیلر یوز قرق سکز شوالنك اون بشنجی روزدوشنبه ده
وفات ایلدی دیمشلر . وامام جعفر الصادق رضی الله عنهك یدی فرزند
سعادتمندی وجوده کلوب اسم شریفلری بونلردر . امام موسیٔ
کاظم . واسمعیل . وعبدالله . واسحق مؤتمن . و محمد مأمون
. وعباس . وعلی عریض . وامام جعفرك عقبی بش اولادندن مثمره
اولوب اسم شریفلری بونلردر. اماموسی دن . واسمعیل دن .
وعلیدن . و محمددن . واسحق دن . اما اسحق موسیٔ کاظمك
برادر اعیانندن اولوب صورت وهیئتده حضرت رسالت پناهه
مشابهت تامه سی واردر دیو تحقیق ایدرلر . وچوق احادیث
شریفه روایت ایدوب حتی سفیان بن عیینه حدثنی ابو الرضا اسحق
ابن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب دیو بو طریق
ایله انلردن نقل حدیث ایلمشدر . نقل اولنورکه امام جعفر
الصادق بر مدت خلوت وعزلت اختیار ایدوب وخورشید تابان
سحابده پنهان اولدیغی کبی مهر جمالنی اعین ناسدن پوشیده قیلمشیدی
سفیان ثوری رضی الله عنه بر کون حضرت امامك سعادتخانه لرینه
واروب آفتاب جمال فرخنده فالکز طلعتنه احباب مشتاق وشوریده
حال اولمشلردر فوائد انفاس نفیسه کزدن انلری محروم ایتمکی
روا کورمیه سز دیو نیازا یتدکده شمدی عرض جمال وقتی یچدی
احوال احبا متبدل وکون فساده متحول اولدی دیو کلام معجز
نظاملرندن بو قطعهٔ جکرسوز لمعان ایلدی

قطعه

ذهب الوفاء ذهاب امس الذاهب * والناس بين مخايل ومحارب
يغشون بينهم المروة والوفاء * وقلوبهم محشوة بعقارب

زیرا امام جعفر الصادقك وجود شریفلرینه عباسیاندن سوء قصد
اولنمشدی . نقل اولنورکه بر کون جعفر صادق امام ابو حنیفه رضی الله
عنهدن سؤال ایدوب یا ابا حنیفه عاقل کیمدر دیدیلر ابو حنیفه دخی
عاقل اولدرکه خیر ایله شرك بیننی فرق ایلیه دیو جواب ویردیلر امام
جعفر الصادق رضی الله عنه یا ابا حنیفه خیر ایله شرك بیننی تمییز امر
سهلدر عند اهل التحقیق عاقل اولدرکه خیرینك خیرنی وشرینك شرنی
تمییز ایدوب خیرك خیرنی اختیار وشرك شرندن فرار ایلیه دیو بیوردیلر
امام جعفر رضی الله عنهك معجز آیاتندندر که بیوردیلر توبه سز اولان
عبادت درست اولماز زیرا حق تبارك وتعالی کلام مجیدنده توبه یی عبادت
اوزره تقدیم ایتمشدر قال الله تعالی « التائبون العابدون » مؤمن اولدرکه
نفسله طوره عارف اولدرکه حقله طوره شول کمسنه که کندو نفسیچون
مجاهده ایلیه کرامته ایریشور وحق ایچون مجاهده ایلیان واصل حق
اولور . و بیوردیلر که مقبولان درکاه خدانك اوصافی هر مشکلی الهام
ربانی ایله کشف ایتمکدر و بغیر الالهام استدلال ایله بیلنلر مردودلر
علامتیدر بکا معاینهٔ سر اول زمان میسر اولدی که اوزریمه رقم جنون
یازدیلر و بیوردیلر که لاجرم بش کمسنه دن احتراز کرکدر . اولکیسی
کذابدنکه همیشه دروغ کفتاریله مغرور اولورسن . ایکنجی احمقدنکه
سکا فائده ظن ایلدیکی زیان اولور زیرا صاحب تمییز دکلدر . اوچنجی
بخیلدنکه وقت ضرورتده سندن رو کردان اولور . دردنجی بدخلقدنکه
وقت حاجتده سنی ضایع ایلر . بشنجی فاسقدنکه سنی بر لقمه یه فروخت
ایلر بلکه بر لقمه دن کمتره تبدیل ایلر . یا امام بر لقمه دن کمترندر دیدیلر اول
لقمه یه طمعدر دیو بیوردیلر . و بیوردیلر که حق سبحانه وتعالینك دنیاده
دخی جنتی ودوزخی واردر. دنیاده عافیت جنت وعدم عافیت جهنمدر
جنت اولدرکه کندی کارکی حقه تفویض ایلیه سن دوزخ اولدرکه

حق مرادين قويوب نفسك مرادينه كيده‌سن وحق ذكر ايدركن
توبه ذكر ايتمك حقدن غافل اولمقدر ديو بيورمشلر حقيقة ذكر
اولدر كه حق محبتيله جميع اشيا بالكليه فراموش اولنه زيرا محبت الله جمله
شيدن عوض در . پس حق ذكر محبت الهه مستغرق اولوب صفات
بشريه‌دن نسنه قالمامقدر توبه ايسه نفسه ونفسك زلاتنه عذردر تجلئ
جمالده خود اعذار برطرفدر . كل بوستان نبوت . در درياى ولايت
ناقد على وارث نبى ❊ ابو ابراهيم امام موسئ كاظم بن جعفر بن محمد
الباقر رضى الله عنهم ❊ انلر امام سابعدر كنيتلرى ابو ابراهيم ولقبلرى
كاظمدر كاظم الغيظ وحليم النفس اولمغله كاظم ديو ملقب اولمشلردر .
ولادتلرى بين المكة والمدينه ابوا نام منزلده هجرتك يوز يكرمى سكزنجى
تاريخى صفر ينك يدنجى كونى يوم الاحدده واقع اولوب هجرتك يوز سكسان
التى رجبنك بشنجى كونى يوم الجمعه‌ده هارون الرشيدك حبسنده
مسموما نائل شرف عز شهادت اولمشدر . قبر متبركلرى بغدادده در
انلرك صلب پاكندن التمش فرزند واوتوز التى دختر وجوده كلوب
ويكرمى اوچ اوغلندن عقبى اوليوب وبعضنك دخى عقبنده اختلاف
اولنمشدر واولادنك بشندن سادات كثيره متولد اولوب دردندن چوق
وبرندن از عقب اولمشدر . امام موسئ كاظمك كرامات وولايتنه
نهايت يوقدر . غصن درخت باغ مصطفا . ميوۀ بوستان
على المرتضا ❊ ابو الحسن امام على الرضا بن موسى بن جعفر رضى الله
عنهم ❊ انلر امام ثامندر كنيتلرى ابو الحسندر ولادتلرى مدينۀ منوره‌ده
هجرتك يوز اللى اوچ تاريخى ربيع الاولنك اون برنجى كوننده
يوم الخميسده واقع اولوب شرف شهادتلرى بلدۀ طوسده ايكيوز
اون سكز رمضاننك اولكى كونى يوم الجمعه‌ده واقع اولمشدر . انلرك
مناقب عليه وفضائل منيعه سنه حد وغايت يوقدر . وابن يمين
بو قطعه‌يى انلر ايچون ديمشدر

❊ قطعه ❊

چه بنده ابن يمين كفت دوستى كه تويى * كه شعر تست بر آسمان رسيد سرش

بكفتمش كه بنامى ستود امامى را * كه جبريل امين بود جامۀ پدرش
قرۀ عين حبيب الله جكر كوشۀ اسد الله جواد وقانع وتقى ❊ امام
محمد التقى بن على رضا بن موسئ كاظم رضى الله عنهم ❊ انلر امام تاسعدر
كنيتلرى ابو جعفر ولقبلرى تقى وجواد وقانعدر ولادتلرى هجرتك يوز
طقسان بش سنه سنده واقع اولوب ووفاتلرى ايكيوز يكرمى ذى الحجه سنك
التنجى كونى يوم الثلثاده معتصم بالله عهد خلافتنده واقع اولمشدر .
ومسموما شهيد اولمشدر دخى روايت اولنور . قبر متبركلرى بغدادده در
ومأمون خليفه حضرت امامه صغر سننده ام الفضل نام بر دخترن تزويج
ايتمشدر وحضرت امام حال صغرنده يحيئ اكثم ايله مباحثۀ علم ايدوب
فضائل عظيمه سى ظاهر اولمشدر . وانلرك عقبى ايكى فرزندندن
اولمشدر بريسى . امام على الهادى . وبريسى . امام موسئ مبرقعدر .
سيد موسى قم نام محلده وفات ايدوب انك اولادينه رضوى ديرلر . كل
كلزار نبوت . غنچۀ شكوفه زار رسالت ❊ ابو الحسن امام على
الهادى بن محمد التقى بن على رضا رضى الله عنهم ❊ انلر امام عاشردر
كنيتلرى ابو الحسندر وانلره ابو الحسن رابع ديرلر . زيرا ابو الحسن
اول على مرتضى در . ايكنجى على بن حسيندر . اوچنجى على بن موسى
الرضادر دردنجى على الهاديدر وانلرك لقبى نقى در عسكرى دخى ديرلر
. ولادتلرى مدينۀ منوره‌ده هجرتك ايكيوز اون تاريخى رجبنك اون
اوچنجى كوننده واقع اولوب ووفاتلرى منتصر خليفه زماننده سر من راى
نام شهرده هجرتك ايكيوز اللى اوچ تاريخى جمادى الآخره سنك
آخرنده يوم الاثنين ده واقع اولوب قبر متبركلرى سر من رأى ده در .
انلرك اوچ فرزند سرو قدى وجوده كلوب اسم شريفلرى حسن
وحسين وجعفردر وانلرك عقبى حسن عسكرى وسيد جعفردندر كنيتلرى
ابو عبد الله در . سرو آزاد جنان احمدى . ونور آباد جنان محمدى
❊ امام حسن الزكى بن على الهادى بن محمد التقى رضى الله عنهم ❊
انلر امام حادى عشردر كنيتلرى ابو محمد ولقبلرى زكى وخالص
وسراجدر عسكرى دخى ديرلر انلرك ولادتى مدينۀ منوره‌ده هجرتك

ایکیوز اوتوز برتاریخنده‌دز ووفاتلری هجرتك ایکیوز التمش تاریخنده واقع اولوب قبر شریفلری سر من رای‌ده پدرلرینك جنبنده در . وانلرك تازه‌نهال باغ وجودی ✻ امام محمد المهدی بن حسن الزکی بن علی الهادی بن محمد التقی بن علی الرضا بن موسىٰ کاظم بن جعفر الصادق ابن محمد الباقر بن زین العابدین بن الحسین بن علی بن ابی طالب رضی الله عنهم اجمعین ✻ امام الحسن الزکی دن انجق امام محمد المهدی وجوده کلمشدر امام ثانی عشردر . کنیتلری ابو القاسم ولقبلری امامیه قولنجه حجت وقائم ومهدی ومنتظر وصاحب الزمان در وخاتمهٔ ائمهٔ اثنی عشردر . ولادتلری سر من رای‌ده هجرتك ایکیوز سکزنجی تاریخی رمضاننك یکرمی اوچنجی کوننده واقع اولوب وایکیوز التمش برتاریخنده آفتاب طلعتلری سحاب عنایت ربانیده تیره دلاندن مختفی اولوب نه‌برجده غروب ایتدیکندن کمسنه خبردار اولمادی . پس اون ایکی امامك هربری روشن چراغ دین مبین وانوار عیون مؤمنین اولوب کرامات علیه‌لرینه حدو غایت یوقدر اکر هربرینك مناقب سنیه سی سلك تحریره کشیده قیلنسه نیچه مجلد کتاب اولوب بیکده بری بیان اولنمز جمله‌سی برحال وبرقدم اوزره اولوب ✻ ع ✻ جسمشان معدود لیکن جان یکی * مضمونجه بربرندن فرقلری یوقدر انلر ایله صحبت ایدن صادقلر ودرونی محبت ایدن عاشقلردن مشکات قلبلرنده نور محمدی فروزان اولمامش فرد یوقدر . ابراهیم ادهم قدس سره محمد باقر ایله صحبت ایتمشدر . وسراج الامت مقتدای اهل سنت وجماعت امام ابو حنیفه امام جعفر صادق ایله صحبت ایتمشدر . وامام العرب والعجم محمد بن ادریس الشافعی موسىٰ کاظم ایله صحبت ایتمشدر . حتی امام شافعی حب اهل بیت مصطفویده برمرتبه افراط ایتمشلردر که اول ذات محمدت صفاتی حاشا رفضه نسبت قیلوب حبس ایتدیلر اول زمانده لسان شریف وطبع لطیفندن حب اهل بیته متعلق برشعر جریان ایدوب بربیتی بودر

✻ بیت ✻

ان کان رفضی حب آل محمد * فلیشهد الثقلان انی رافض

یعنی اکر حب آل محمد رفض ایسه انس وجن بنم رفضمه شهادت ایلسونلر دیمکدر . ای ذهن پاك صاحبی چونکه خاتم النبیین . وسید المرسلین . علیه السلامه صدق ایله ایمان کتوروب اول شفیع المذنبین . ورحمة للعالمین . دنیا وعقبی پادشاهی اولدیغی مشهودك اولدیسه چهار یار باصفا واصحاب باوفانك وزرا واعوانی اولوب وجکر کوشه‌لری کندونك وارث حقیقتلری اولدیغن بیلوب شك وکماندن بری اوله سن . امام اعظمدن حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم دن صکره پیوستهٔ حیات اولنلرك قنغیسی افضلدر دیو سؤال اولنوب پیرلرده صدیق وفاروق شابلرده عثمان وعلی نسوانده عایشهٔ صدیقه بناتده فاطمة الزهرا دیو بیور دیلر رضی الله عنهم اجمعین . ایمدی حق تعالی جل شانه‌نك رسول وحبیبی محمد المصطفی علیه الصلوة والسلامه امت مقبوله اولان اول بدر دجانك اصحاب واولادنی سور وقلبندن ظن وکمانی سودر

✻ نسیمی ✻

* سنسن اول ذات مطهر یا محمد مصطفا *
* سنسن اول شاه ولایت یا علی المرتضا *
* اول حسن خلق رضادر سرور لشکر کشا *
* هم حسین کربلادر نور عین مصطفا *
* شاه زین العابدیندر مظهر سر علی *
* هم محمد باقر اولدی اهل فقره پیشوا *
* جعفر صادق کیم اولدر پیشوای اولیا *
* موسیٰ کاظم حقیقت دینی یولنده رهنما *
* شاه سلطان خراساندر ولایت معدنی *
* هم تقی وبا نقی در قبله کاه انبیا *
* اول حسن العسکریدر قبله وایمانمز *
* مهدیٔ صاحب زمانسن یا علی المرتضی *

* چون نسیمی در حقیقت بندهٔ لطف خدا *
* دستگیر شاه مردان اولیا وانبیا *

امام اما مان مقتدای سنیان شرف فقهاء عز علما ✱ ابو حنیفه
نعمان بن ثابت الخراز رضی الله عنه ✱ انلرك مجاهده وعبادتده
قدم درستی واصول طریقتده شان عظیمی وار ایدی ابتداء حاللرنده
قصد عزلت وخلقدن انقطاعه نیت ایدوب دل پاکی جاه
وریاستدن بری اولمش ایدی بر کیجه واقعه سنده حضرت رسالتپناهك
عظام شریفه لرین لحد مبارکندن جمع ایدوب بعضیسن
بعضیسنه اختیار ایدر کوردی وبو واقعهٔ مهیبه دن بیدار اولوب
ابن سیرین اصحابندن برینه واقعه نك تعبیرین سؤال ایدوب اولدخی
تعبیر ایلیوب سن علم شریعتده وحفظ سنتده درجهٔ عالیه یه نائل
وموجبیله عامل اولوب صحیحی سقیمدن تمییز ایدرسن دیدی
وحضرتی بردفعه دخی رؤیاده کوروب یا اباحنیفه سنی سبب
زندکانیٔ سنت ایتمشلردر عزلتدن فراغت ایله دیو بیوردیلر وابو حنیفه
ابراهیم ادهم وداود طائی وبشر حافی وبونك امثالی مشایخ کرامك
استادی اولوب بین العلماء علم اولمشدر وابو جعفر منصور دوانقینك
خلافتی زماننده ابو حنیفه وسفیان ومسعر بن کرام وشریك علماء
فحولدن اولمغله بو دردتدن بریسی قاضی اولمق کرکدر دیو تدبیر
اولنوب احضارلرینه آدم تدارك ایتدیلر امام ابو حنیفه مشار الیهمه
خطاب ایدوب بن بو بابده فراستمله بعض نسنه ملاحظه وهر بریکزك
فراستن مشاهده ایلدم اعلام ایده یمی دیدی انلردخی لطف ایدرسز
یاامام دیدیلر . ابو حنیفه بیوردیلر که الله اعلم بن حیله ایله بلاء
قضایی اوزرمدن دفع ایدرم وسفیان فرار ایدر ومسعر تجنن ایدر
وشریك قضایه رضا ویروب قبول ایدر دیو بیوردیلر فی الحقیقه
سفیانی کتوررلر ایکن یولده فرار ایدوب وبر کشتی یه واروب
« من جعل قاضیا فقد ذبح بغیر سکین » تأویلی اوزره بنی سر بریده
ایتمك استرلر مدد پنهان ایدیکز دیوب کمیجیلر سفیانی پنهان ایتدیلر .

وابو حنیفه ومسعر وشریکی اوچنی دخی منصورك حضورنه
کتوردیلر منصور ابو حنیفه یه خطاب ایدوب سن قضایی قبول
ایتمك کرکسن دیدی . ابو حنیفه بن عرب دکلم موالی وسادات
عرب بنم حکممه راضی اولمزلر دیو جواب ویروب ابو جعفر منصور
امر قضا نسبه متعلق دکلدر بلکه علم کرکدر سن خود مقدم علماسن
دیدی ابو حنیفه تکرار جواب ویروب بن قضایه لایق دکلم
باخصوص بو قولمده راست کوایسه م خود لایق دکلم والا بو سوزم
دروغ ایسه دروغ کویه خود قضا لایق دکلدر پس دروغ زن
اولانی کندوکه خلیفه ایدوب دماء واموال وفروج
مسلمانانی اوزرینه نیجه تحمیل ایدرسن دیوب بو اداء نازك
ایله قضادن نجات بولدی بعده مسعر منصورك اوکنه واروب
الن طوتدی ویا منصور نیجه سن وفرزندان وستورانك نیجه در دیوب
دیوانه وار پریشان سوزلر سویلدی منصور مسعرك بو حالن کورد کده
بونی طشره چیقارك دیوانه ایمش دیوب مسعری طشره چیقاردیلر بعده
منصور شریکه توجه ایدوب امر قضایی سن قبول ایتمك کرکسن
دیدی شریك دخی بن مردسودایی یم ودماغم خفیفدر دیوب منصور
دخی یاشریك طبعکه موافق بعض عصیدهٔ مهرا ونبیذهٔ مربا ایله
علاج ایله عقلك کامل ومزاجك معتدل اولور دیوب شریکه تقلید
قضا ایتدیلر ابو حنیفه من بعد شریکی مهجور ایدوب هرکز انکله
صحبت ایتمدی . پس ابو حنیفه رضی الله عنهك قبول قضاده شریکه اولان
صدق فراست وکندویی ملامت ایله جاه دنیادن اعراض وعدم
ملاینتی کمال نظافتنه دلالت ایلدی . پس ذکر اولنان علماء دین وعظماء
متقین وجه مشروح اوزره حیلهٔ مقبوله ایله خلق کندولرندن منع
ایتدیکلری صحت ملامته حجت قاطع وبرهان ساطعدر وکشف المحجوبده
مسطور درکه هوا جس هوا ایله آرامیده وطریق مستقیمدن
رمیده اولمغله جمیع زمانده باب امرایی قبله وسرای ظالمانی حاجتلرینه
کعبه ایدنلر علماء عاملیندن بو مقوله معاملات صدورینی منکرلردر قنده

قالديكه تكليف قضايه عدم رضا اوله ديو بيوروب وقضايه رضا ديمشلر

﴿ بيت ﴾

بوحنيفه قضا نكرد وبمرد * تو بميرى اكر قضا نكنى

روايت اولنوركه ٠ داود طائى امام ابوحنيفه دن تحصيل علم دين ايدوب صدر فقها اولدقده ابو حنيفه يه كلوب پس دخى نه كاره شروع ايده يم ديو سؤال ايلدى امام ابوحنيفه « عليك بالعمل فان العلم بلا عمل كالجسد بلا روح » ديو بيورديلر الحق علم عمله مقرون اولمسه صاف اولمز وهر كيم علم مجرد ايله قناعت ايتسه عالم اولمز عالم خود مجرد عمله قانع اولمز زيرا عين هدايت مقتضئ مجاهده اولديغى كبى عين علم دخى عملى مقتضى اولور ومجاهده سز مشاهده اولمديغى كبى علم دخى عملسز اولمز پس علم اولدر كه مورث عمل اوله

﴿ بيت ﴾

* خوانش براى دانش ودانش براى ديد *

* چون ديده نيست خوانش ودانش براى چيست *

مقتداى امت ٠ پيشواى ملت ﴿امام مالك رضى الله عنه﴾ انلر دخى خصال حميده وافعال جميله ايله محلى ونور شريعت وضياء فقاهت ايله مجلى اولمشلر ايدى ٠ حجة الاسلام امام محمد غزالى كتاب احياء علومنده بيورورلر كه « سئل مالك فقيل يا مالك ماتقول فى طلب العلم فقال حسن جميل ولكن انظر الذى يلزمك من حين تصبح الى حين تمسى فالزمه » يعنى طلب علم حقنده نه ديرسز ديو امام مالكدن سؤال اولندقده خوب وجميلدر لكن نظر ايله شوكاكه صباحلد يغك حيندن كيجه لديكك حينه وارنجه سكا لازمدر اكا ملازمت ايله ٠ يعنى عبادت خالق وجواده مداومت وقلبكى فكر ماسوى الله دن تخليه قيل ديمكدر ٠ امام مالك حضرتلرى تعظيم علم دينده مبالغ اولوب حتى برحديث شريف روايت ايتمك ايسته سه تجديد وضوء وتسريح لحيه واستعمال رائحهٔ طيبه ايدوب صدر فراشنده وقار وصلابت وآدابى رعايت اوزره اوطوروب بعده نقل حديث ايدردى يامالك

نيچون بويله ايدرسن ديديلر « احب ان اعظم حديث رسول الله » ديو جواب ويردى يعنى حديث نبوى يه تعظيم ايتمكى سوريم ديمكدر « وقال المالك العلم نور يجعله الله حيث يشاء وليس بكثرة الرواية » يعنى علم بر نوردر حق تعالى انى ديلديكنه عنايت ايدر يوخسه كثرت روايت ايله دكلدر ٠ محمد غزالى امام مالكك بوتوقير واحترامى معرفت جلال الله ده كمال قوتنه ودخى « الجدال فى الدين ليس بشئ » بيورديغى علم ايله مرادى انجق وجه الله اولديغنه دلالت ايدر ديو بيورمشلر ٠ روايت اولنوركه ابوجعفر منصور دوانقى طلاق مكرهده حديث روايتندن امام مالكى نهى ومنع ايدوب بعده مالكدن طلاق مكرهى سؤال ايتمكيچون امتحاناً بركمسنه كوندروب كندى دخى خفيةً واردى پس اول سائل مسئلهٔ مزبوره يى مالكه آواز نرم ايله سؤال ايلدى مالك دخى « ليس على مستكره طلاق » ديو ملأ ناسده روايت ايلدى ٠ پس منصور تازيانه ايله امامى ضرب شديد ايدوب وامام مالك ترك روايت ايتمدى « ماكان رجل صادقا فى حديثه لايكذب الامتع بعقله ولم يصبه مع الهرم آفة ولاخرف » ديو بيورديلر ٠ روايت اولنوركه امير المؤمنين مهدى يامالك ملك سكنا كز وارميدر ديو سؤال ايلدى يوقدر ولكن « احدثك سمعت ربيعة بن عبدالرحمن يقول نسب المرء داره » ديو بيورديلر ٠ يعنى سكا برحديث روايت ايده يم ايشتدم ربيعة بن عبدالرحمن دير كه مردمك نسبى خانه سيدر پس بوكمال زهدينه دلالت ايدر ٠ امام مالكك علم وفضلى جهان وجهانيانه منتشر واصحاب واحبابى بسيار ووافر اولمغله اطراف واكنافدن اموال كثيره اهدا اولنوب جمله سنى وجوه خيراته صرف وانفاق فى سبيل الله ايدرلر ايدى ٠ بودخى جود وسخاسنه ودنيايه قلت محبتنه علامتدر ٠ حجة الاسلام محمد غزالى « وليس الزهد فقد المال وانما الزهد فراغ القلب عنه فلقد كان سليمان عليه السلام فى ملكه من الزهاد » ديو بيورمشلر يعنى زهد فقد مال ايله فقير الحال اولمق دكلدر ٠ بلكه مالدن فراغ

بالدر زیرا سلیمان علیه السلام بو قدر سلطنتده ایکن زهاددن اولدی
دیو بیوردیلر . وامام مالکك دنیایی استحقارینه بوذکر اولنه جق
حکایت برهان واضحدر که امام مالك روایت ایدر که بر کون بنی
هارون الرشیده دعوت ایتدیلر واردم یا اباعبد الله بزم صبیانمز سزدن
استماع موطأ رجا ایدرلر سز ایسه کلمزسز روامیدر که بزه مخالفت
ایلیه سز دیدی اعزك الله یاامیر المؤمنین اکر سز علمی عزیز ایدرسه کز
عزت بولورسز واکر تذلیل ایدرسه کز ذلت کورورسز « والعلم
یؤتی ولایأتی » دیو جواب ویردم دیدیلر . یعنی علم طالبی کتورر
کندوسی کلمز دیمکدر . امام مطلبی . وابن عم نبی ✻ ابو عبد الله
محمد بن ادریس الشافعی رضی الله عنه ✻ زمانه سنك کبارندن اولوب
جمله علوم وفنونده وزهد وورعده امام ومعروف انام ایدیلر مناقبنه
نهایت وفضائلنه غایت یوقدر امام مالکك مدینه ده ایکن شاکردی
ایدی عراقه کلدکده امام محمد بن الحسن ایله بعض مسائلده اختلاف
ایلدی وطبیعتنده عزلت غالب وشریعتك حقیقتنی طالب وعلم لدنه
راغب اولوب کبارك اکثری انلره اقتدا ایدوب واحمد حنبل دخی امام
شافعی یه تبعیت ایدوب بعده اجتهاد وورزش امامته اشتغال ایتدیلر امام
شافعی رضی الله عنه ابتداء حالنده طائفهٔ صوفیه دن طبعنده خشونت
کلیه سی اولوب سلیم راعی یه تقرب ایتدکدنصکره قنده کتدیسه جویندهٔ
حقیقت اولدیلر امام شافعی « اذا رایت العالم یشتغل بالرخص
فلیس یجیٔ منه شیٔ » دیو بیورمشلر یعنی قچان بر عالمی تأویل ورخص
جانبنه مشغول کوره سن معلوم اوله که اندن برشی وجوده کلمز « قدهلك
المأولون » دائرهٔ شرعدن تجاوز ایتمك ایچون رخصت طلب ایتمك
عوام درجه سیدر وشجرهٔ سرلرندن ذوق مشاهدهٔ ثمرات ایچون اختیار
مجاهده خواص مرتبه سیدر . پس عالم مجاهده دن فرار ایتدکده
طالب رخصت اولور « وقال الشافعی من ادعی انه جمع بین حب الدنیا
وحب خالقها فی قلبه فقد کذب » یعنی شول کمسنه که حق محبتی ایله
دنیا محبتن قلبنده جمع ایلدی ادعا ایلسه تحقیق کاذبدر دیو بیورمشلر .

حمیدی روایت ایدر که امام شافعی رضی الله عنه ولاة یمندن بعضیسی ایله
یمنه کیدوب بعده مکهٔ مشرفه یه کلدکده اون بیك درهمه مالك اولمشیدی
خارج مکه ده بر خیمهٔ پشمین نصب ایدوب فقراء مکه امام شافعی یه
ازدحام ایدوب موجود اولان اون بیك درهمك کلیسن نثار اتمینجه اول
محلدن کتمدی و بر کون تازیانه سی دست مبارکندن زمینه دوشوب
بریسی قالدیروب امامه ویردی امام اول شخصه اللی عدد دینار عطیه
قیلوب معذرت دیلدی جود وسخا ولطف وعطاسنه غایت اولمز امام
شافعیدن ریا ندر دیو سؤال اولندی « الریاء فتنة عقدها الهوی بحبال
ابصار قلوب العلماء فنظروا الیها بسوء اختیار النفوس فاحبطت اعمالهم
وقال اذا انت خفت علی عملك العجب فاذکر رضاء من تطلب وفی ای
نعیم ترغب ومن ای عقاب ترهب وای عافیة تشکر وای بلاء تذکر فانك
اذا فکرت فی واحدة من هذه الخصال صغر فی عینك عملك » یعنی ریا
بر فتنه در که هوا اول فتنه یی حبال ابصار قلوب علما ایله بند ایدوب
فتنهٔ مزبوره یه سوء اختیار نفوسله نظر ایدوب عملری حبط اولنور
پس قچان عملك اوزرینه وقوع عجبدن خوف ایلسك کیمك رضاسنی
دیلرسن وقنغی نعیمه رغبت ایدرسن وقنغی عقابدن قورقارسن وقنغی
عافیته شکر ایدرسن وقنغی بلایی ذکر ایدرسن فکر ایلیه سن قچان خصال
مزبوره دن برینی ذکر ایلیه سن چشم دلکه عملك صغیر وحقیر
کورینور . پس ارباب بصیرت قتنده حقیقت ریا وعلاج عجبی بوندن زیاده
بیان اولمز حقا ایکیسی دخی کبار آفات قلبدندر دیو بیورمشلردر .
صلحاء رجالدن بریسی امام شافعی رضی الله عنهدن سؤال ایدوب صبر
ومحبت وتمکین بواوچدن قنغیسی افضلدر دیدی . تمکین درجهٔ انبیادر
محبتدنصکره اولور زیرا امتحان اولنسه صبر ایدر وصبر ایلسه تمکین بولور
کورمزمیسن حق تعالی انبیادن ابراهیمه وموسایه وایوبه علیهم السلام
بعد الامتحان تمکین ویردی وسلیمانه دخی امتحاندنصکره ملك ویردی
. پس تمکین افضلدر جاندر کما قال تعالی « وکذلك مکنا لیوسف »
وایوبه بعد المحنة العظیمه تمکین ویروب کتاب کریمنده « وآتیناه اهله

ومثلهم معهم » دیو کمال لطف واحسانی بیان بیوردی

نظم

ای همه هستی زتو پیداشده * خاك ضعیف ازتو توانا شده
زیرنشین علمت کائنات * ماتبو قائم چو تو قائم بذات

ایمدی امام شافعی رضی الله عنهك بو کلام اعلا مقامی اسرار قرآنیه ده تبحرینه وسائرین الی الله اولان انبیای عظام واولیای کرامك مقاماتنه اطلاعه دلیل واضح وبرهان لایح اولوب مجموع اشارات مزبوره علوم آخرت اولدیغی مقرردر شیخ سنت وقاهر بدعت ❊ ابو محمد امام احمد حنبل رضی الله عنه ❊ حامل احادیث نبوی ۰ وکامل در شریعت مصطفوی ۰ وصاحب ورع وتقوی اولوب حنفیه وشافعیه آنی مبارك طوتمشلردر ومشایخ ایله صحبت ایدوب بشر حافی وسری سقطی یه ملاقی اولوب ظاهر الکرامت وصحیح الفراست ایدی حالا بعض مشبهلر کندیلری انلره تعلیق وبهتان ایدرلر اصول دینده انلرك اعتقادی پسندیدهٔ علما اولمشدر روایت اولنور که معتزلیلر غلبه ایدوب قرآنه مخلوق دیسون دیو احمد حنبله هجوم واللرینی بند ایدوب ضعف وپیری ده بیك تازیانه ضرب ایتدیلر هنگام ضرب بده بندا زاری کشاده اولوب حالا که دست مبارکی محکم بند ایکن ایکی آخرال دخی ظاهر اولوب ازارین بند ایتدی اول معاندلر احمد حنبلدن بو کرامتی عیانا کوردکلرنده ضرب ولتدن فراغت ایلدیلر لکن اول ضربك جراحتندن حق امرینه تسلیم اولوب وفات ایلدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة روایت اولنور که بر جماعت آخر عمرلرنده احمد حنبلك حضورینه واروب سزی ضرب ایلیان قومك حقینه نه دیرسز دیدیلر نه دیسه‌م کرکدر که کندیلری حق وبزی باطل قیاس ایدوب حق اوزره اوردق ظن ایتدیلر مجرد بنی زخمدار ایتدکلری ایچون قیامتده انلره خصومت ایتمزم دیو بیوردیلر زهی حلم وکرم ۰ وهر کیم احمد حنبلدن بر مسئله سؤال ایلسه اگر مسؤل عنها معاملاتدن ایسه جواب ویروب اگر حقیقتدن ایسه بشر حافی یه حواله ایلر ایدی بر کون بریسی کلوب

اخلاصدن سؤال ایلدی « الاخلاص هو الخلاص من آفات الاعمال » دیو بیوردیلر یعنی اخلاص اولدر که آفات اعمالدن خلاص اوله‌سن یعنی عملك بی ریا وسمعه اوله توکل ندر دیدیلر « الثقة بالله تعالی » دیدی یعنی نصیبکده حقه اعتماد دردیمکدر رضا ندر دیدیلر « تسلیم الامور الی الله تعالی » دیو بیوردی یعنی جمیع کاری حقه سپارشدر ۰ پس محبتدن سؤال ایتدکلرنده انی بشر حافیدن سؤال ایدیکز که مادامکه بشر حافی حیاتده در بن محبتدن جواب ویرمزم دیو بیوردیلر

❊ فصل در ذکر سلسلهٔ طریقهٔ نقشبندیه ❊

وقتا که حضرت حبیب الله علیه صلوات الله اذیت مشرکیندن مدینهٔ منوره یه هجرت ایله امر اولندقده قرب مکهٔ مکرمه ده حجاج ذوی الابتهاجك زیارتکاهی اولان غار معروفده ابو بکر الصدیق رضی الله عنهه ذکر قلبی بی زانو نشین اولوب مبارك چشملرین غامض اولدقلری حالده علی وجه التثلیث تلقین بیوروب طریقهٔ نقشبندیه انلره متسلسل اولور « کما روی انه لقنه رسول الله صلی الله علیه وسلم الذکر الخفی القلبی فی الغار المعروف جالسا علی فخذیه المبارکتین وغامضا عینیه المتبرکتین وکان ذلك التلقین علی وجه التثلیث » حدیث مزبور فصل الخطابده وجه مشروح اوزره مسطوردر وقال علیه السلام « یا ابابکر ابشر ان الله تجلی للخلق عامة ولك تجلی خاصة »

❊ بیت ❊

* هرچه در صدر نبی ریخت خداوند ز فیض *
* او ز شفقت همه در سینهٔ صدیق بریخت *

نسئل الله التوفیق والعنایه وله العصمة والهدایه

❊ رباعی ❊

* آنکس که طریق خواجگان کرد طلب *
* سر در ره شان نهاد از روی ادب *
* زین سلسلهٔ شان بما نماید معلوم *
* هم معرفت نسبت وهم علم نسب *

پس طريقهٔ نقشبنديه ابن ابو قحافه ابو بكر الصديق رضى الله عنهدن سلمان الفارسيدر رضى الله عنه سلمان فارسى ديار اصفهانده رامهرمز نام قريه دندر ايكيوز اللى ييل عمر سوردى دخى زياده اولمشدر ديرلر وفاتلرى عثمان رضى الله عنهك اول خلافتنده واقع اولمشدر ديرلر اما بر روايت دخى واردر كه امام على كرم الله وجهه دن تكميل طريقت ايتمشدر حتى مذهب مالكيدن على بن محمد الصباغ المكى مناقب ائمهٔ اثنى عشرده تأليف ايلديكى فصول المهمه فى معرفة الائمه نام كتابنده سلمان فارسى رضى الله عنه امام على كرم الله وجهه‌نك بوابى اولمشدر ديو تحقيق ايلمش العهدة على الراوى ۰ وسلمان فارسيدن قاسم بن محمد بن ابى بكر الصديقدر اكابر تابعين وفقهاى سبعه دندر وكنيتلرى ابو عبد الرحمندر ۰ وقاسم بن محمددن امام جعفر الصادقدر ۰ قاسم ابن محمد جعفر صادقك جدمادريدر قاسم ايله صحبت ايدوب لكن سر امامت وشرف امامت والدماجدلرى امام محمد الباقردن ميراث اولمشدر ۰ وجعفر صادقدن شيخ ابو يزيد بسطامى درلقبلرى سلطان العارفين واسملرى طيفور ٧ بن عيسى بن آدم بن سروشاندر وكنديلرى بسطامدندر وبسطام ولايت خراسانك عراق جانبنده در وقبر متبركلرى بسطامده در قدس سره امام جعفر صادقك روحانيتندن تربيه بولمشدر ۰ زيرا امام جعفرك انتقاللرندنصكره وجوده كلمشدر اما بعضلر امام جعفرك صغرى حالنده ايرشمشدر ديرلر ۰ وابو يزيد بسطاميدن شيخ ابو الحسن خرقانيدر حسن خرقانى ابو يزيد بسطامى نك روحانيتندن تربيت بولمشدر زيرا ابا يزيد بسطامى نك وفاتلرندن نيچه زمان صكره وجوده كلمشدر ابو يزيد بسطامى نك وفاتى هجرتك ايكيوز اوتوزدرت بعضلر ايكيوز التمش بر تاريخنده واقع اولدى ديرلر ۰ ابو الحسن خرقانى نك وفاتى هجرتك درتيوز يكرمى بش عاشورا سنك يوم الثلثاسنده واقع اولوب قول اول اوزره ابو يزيد بسطامى ايله ابو الحسن خرقانى نك وفاتلرى تاريخنك بيننده يوز طقسان برسنه مرور ايدوب قول ثانى اوزره يوز التمش درت سنه مرور ايتمش اولور ۰

٧ بايزيد بسطامينك تاريخ وفاتلرنده اختلاف واردر بعضلر ايكيوز التمش برسنه سنده وفات ايتمشدر ديرلر وبعضلر ايكيوز اوتوزدرت تاريخنده وفات ايتمشدر ديرلر امام جعفر صادق ايسه يوز قرق سكز سنه سنده وفات ايتمشدر قول ثانى اوزره جعفر صادق ايله بايزيد بسطامينك وفاتلرى تاريخنك بيننده سكسان التى سنه مرور ايدوب جعفر صادقه ملاقى اولمق صحيح اولور اما قول اول اوزره ما بيننده يوز اون اوچ سنه مرور ايدوب ملاقات ممكن اولمز منه

وابو الحسن خرقانينك اسم شريفلرى على بن جعفردر ۰ پس ابو الحسن خرقانيدن ۰ شيخ ابو على فارمدى در تصوفده انلرك انتسابى ايكى طرفه در بريسى ۰ ابو القاسم كركانيدن جنيد بغدادى حضرتلرينه منتسب اولور وبريسى دخى ۰ شيخ ابو الحسن خرقانيدر قدس سرهم ۰ وابو على فارمديدن خواجه يوسف همدانيدر ۰ خواجه حسن انداقى ۰ وخواجه عبد الله برقى ۰ وخواجه احمد يسوى يوسف همدانينك خلفاسيدر ۰ واحمد يسوى يوسف همدانينك اوچنجى خليفه سى اولوب ۰ منصور اتا ۰ عبد الملك اتا ۰ سلمان اتا ۰ تاج خواجه ۰ وسعيد اتا ۰ وحكيم اتا ۰ خواجه احمد يسويدن اولوب ۰ زنكى اتا ۰ وسائر اتالر عنعنه ايله احمد يسوى يه منتسبلردر ؛ وخواجه عبد الخالق غجدوانى خواجه يوسف همدانينك دردنجى خليفه سى اولوب سرور طبقهٔ خواجكاندر ۰ وطريقهٔ نقشبنديه ده بونلرى حضرت خضر عليه السلامه منتسب ايدرلر ۰ خواجه سليمان كرمينى ۰ خواجه احمد صديق ۰ خواجه اولياء كبير ۰ خواجه خباز ۰ بونلر عبد الخالق غجدوانى خلفاسى اولوب هر بريندن نيچه خلفا منشعب اولمشدر ۰ وعبد الخالق غجدوانيدن ۰ خواجه عارف ريوكريدر وانلرك خليفه سى ۰ خواجه محمود انجير فغنوى در ۰ وبونلر ذكرى جهر ايله ابتدا ايدوب نقشبنديه ده بوندن اول ذكر جهرى غيريسى ايتمشدر ۰ امير كلان ۰ وامير خورد آبكينوى بونلرك خليفه سى اولوب هر بريندن نيچه خلفا منشعب اولمشدر ۰ وخواجه عارفدن برخليفه دخى ۰ خواجه على رامتينى در ۰ بونلره منتسب اولان خواجكان عزيزان ديو ملقب اولمشلردر ۰ خواجه خرد ديكر ۰ وخواجه ابراهيم ۰ وخواجه محمد كلان ۰ وخواجه محمد باوردى ۰ وخواجه محمد حلاج ۰ بونلرك خليفه سى اولوب منشعب اولمشلردر ۰ وخواجه عليدن برخليفه دخى ۰ خواجه محمد باباى سماسى اولوب عزيزان ملقب اولنلرك جمله سى بونلرى اختيار ايتمشلردر ۰ خواجه محمود سماسى ۰

وخواجه صوفی سوخاری ٠ ومولانا دانشمند ٠ بونلرك خلفا سیدر ٠ خواجه محمد بابانك بر خلیفه سی دخی ٠ سید امیر کلالدر ٠ امیرحمزه ٠ وامیرشاه ٠ وامیرعمر ٠ وامیر برهان ٠ ومولانا عارف دیك کرانی ٠ امیر کلالك خلفاسیدر ٠ وبوندن ماعدا ٠ شیخ یادکار ٠ وشیخ جمال الدین دهستانی ٠ وامیر کلان واشی ٠ وشیخ شمس الدین کلال ٠ ومولانا علاء الدین کن سرونی ٠ وشیخ محمد خلیفه وشیخ ایمن کرمینی ٠ وخواجه محمد آبکینی ٠ وخواجه درازونی ٠ ومولانا بهاء الدین طوایسی ٠ وبابا مبارك کرمینی ٠ ومولانا جلال کشی ٠ وشیخ بدر الدین میدانی ٠ وخواجه سلیمان کرمینی ٠ جمله سی سید امیر کلال قدس سره نك خلفاسندن اولوب هر برندن نیجه شعبه لر یوریمشدر ٠ وخواجه بهاء الحق والدین محمد نقشبند قدس سره نك دخی پیری سید امیر کلالدر وایام طفولیتنده خواجه محمد بابانك دخی نظر شریفلرینه مظهر اولمشدر ٠ اما حقیقتده اویسی اولوب وعبد الخالق غجدوانی روحانیتندن تربیه بولمشدر دیرلر ٠ ومشایخ ترکدن دخی بعضیسنه ملاقی اولوب طریقهٔ نقشبندیه ده بونلری خواجه بزرك وخواجه نقشبند دیمكله ملقب ایتمشلردر وبو بیت شریف انلرك مدحنده در

بیت

سکه که در یثرب وبطحا زدند * نوبت آخر بخارا زدند

٠ خواجه علاء الدین عطار خواجه بهاء الدینك برنجی خلیفه سی اولوب سید شریف جرجانی ٠ خواجه علاء الدینه ارادت کتورمشلردر ٠ ومولانا عبدالرحمن جامی دخی ٠ مولانا سعدالدین کاشغری ٠ ونظام الدین خاموشدن ٠ خواجه علاء الدینه منتسب اولوب ٠ خواجه بهاء الدینه متسلسل اولور ٠ وخواجه بهاء الدینك خلیفهٔ ثانیه سی ٠ خواجه محمد پارسا قدس سره در کبار نقشبندیه دن اولوب چوق تصانیفی واردر فصل الخطاب خواجه

محمد پارسانکدر بونلردن دخی نیجه خلیفه لر ظهور ایدوب قول قول اولمشدر ٠ وخواجه علاء الدین غجدوانی ٠ وخواجه افضل خالدی ٠ وخواجه مسافر خوارزمی ٠ وشیخ خسرو ٠ ومولانا محمد فغانزی ٠ ومولانا سیف الدین مناری ٠ ومولانا سیف الدین بخاری ٠ وشیخ سراج الدین کلال یرمستی ٠ وشیخ شادی ٠ ودرویش نیك روز ٠ وشیخ عبدالله خجندی ٠ ومولانا عبدالعزیز ٠ وخواجه علی داماد ٠ ومولانا عزیز بخاری ٠ وشیخ محمد درزی طوایسی ٠ وابو بکر افسخی ٠ وخواجه محمود قصرمغانی ٠ وشیخ قطب الدین ٠ ومولانا لطف الله بونلرك جمله سی خواجه بهاء الدین نقشبند قدس سره اصحابندن اولوب هر برندن نیجه آثار ظهوره کلمشدر ٠ وخواجهٔ بزرك بهاء الدینك برخلیفه سی دخی مولانا یعقوب چرخی در علوم ظاهره وباطنه صاحبی اولوب چوق تصانیفی واردر ٠ وسورهٔ تبارك دن آخر کلام عزته دکین برتفسیر یازمشلردر ٠ خواجه ناصر الدین عبیدالله احرار ٠ مولانا یعقوب قدس سره نك خلیفه سی اولوب طبقهٔ خواجکانك رابطهٔ انتظامی انلره متسلسلدر ٠ وخواجکان بیننده بونلری خواجهٔ احرار دیو ملقب ایتمشلردر

بیت

* هر طالبی که رخت طلب سوی او کشید *

* اول قدم بغایت مقصود خود رسید *

بو بیت انلرك تعریفنده دینمشدر خواجکان عبیدالله احرارك فرزنداولی در وخواجه محمد یحیی فرزند دوم وخواجه محمد امین دخی فرزندی اولوب هر بری صاحب طریقت اولمشلردر ٠ وشیخ عیان کازرونی ٠ ومولانا سید حسین ٠ ومولانا قاسم ٠ ومیر عبد الاول ٠ ومولانا جعفر ٠ ومولانا برهان الدین ٠ ومولانا لطف الله ٠ وشیخ رحمةالله ٠ ومولانا سلطان علی ٠ ومولانا ابوسعید اوبهی ٠ وخواجه علی تاشکندی ٠ ومولانا موسی ٠ ومولانا نور الدین تاشکندی ٠ ومولانا زادهٔ اترارى ٠ وناصر الدین اترارى وهندو خواجهٔ

ترکستانی • وشیخ حبیب تاشکندی • ومولانا نجم الدین وعبد الوهاب
سمرقندی • وعبد الله سرملی • وخواجه محمد امین بلغاری • ومیرقناد هروی
• وخواجه مصطفی الرومی • ومولانا اسماعیل فرکتی • واسماعیل قری
• واسماعیل شمسی • واسماعیل شروانی • وفخر الدین علی واعظ • بونلرك
جمله سی خواجه عبید الله احرار قدس سره نك اصحابندن اولوب هر بری
انواع آثار جلیله صاحبلریدر • وعبید الله احرارك بر خلیفه سی دخی
شیخ عبد الله الهی در مولد ومنشألری قصبهٔ سماوده در وامیر احمد
بخاری شیخ عبد الله الهینك خلفاسندندر دیار عجمدن رومه یله کلوب
خواجه احرار ایله دخی صحبت ایتمشدر • وساداتدن اولوب حسینی
النسب در طقوز یوز یکرمی ایکی تاریخنده استانبولده وفات ایدوب
حالا مرقد شریفلری استانبولده سلطان محمد غازی جامع شریفنك جانب
غربیسنده در طیب الله انفاسهم وقدس الله ارواحهم

❊ نظم ❊

نقشبندیه عجب طائفهٔ مختارند * کز سعادات ولایت همه برخوردارند
نقش بندند بدل زان شه بی نقش مدام * نقش غیری چو به بینند دران نگذارند
نقش الله بلوح دل خود نقش کنند * نقش چیزی که نه آنست ازان بیزارند

معلوم اوله که طریقهٔ خواجکان ذکر اولندیغی اوزره بتمامه خواجه
عبد الخالق غجدوانی یه منتهی اولور عبد الخالق ایسه انتسابی خواجه
یوسف همدانی یه اولوب انلر دخی ابو علی فارمدیدن تربیه بولوب
خراسانك کبار مشایخندن اولمشدر • انلر خود تصوفده انتسابلری
ایکی جهتدن اولوب بر جهتی ابو قاسم کرکانی وابو عثمان مغربی وابو
علی کاتب وابو علی رودباری وسید الطائفه جنید بغدادی وسری
سقطی دن بو اسلوب اوزره حضرت علی یه متسلسل اولور • وبر
جهتی بالاده بیان اولندیغی اوزره • ابو علی فارمدی • وعلی بن جعفر
ابو الحسن خرقانی • وابو یزید بسطامی • وامام جعفر الصادق • وقاسم
ابن محمد بن ابی بکر الصدیق • وسلمان فارسیدن ابو بکر الصدیقه منتهی
اولور • بو تفصیلدن مراد بودر که حقیقت بینه اولانلر حضورنده

نقشبندیه ایله خلوتیه جمله سی متحد اولوب امام علی کرم الله وجهه
آخرین خلیفهٔ فخر عالم صلی الله علیه وسلم اولدیغی جهتدن جمله
طرق ظاهرا وباطنا انلره منتهی اولور • وابو علی فارمدیدن تربیهٔ
ظاهره ایله معنعن اولان سلسله جنیده واحدا بواحد واصل اولوب
ابو الحسن خرقانی حضرتلرینه ظاهرده مربی اولمیوب ابو یزید
بسطامینك روحانیتندن وابو یزید بسطامی دخی امام جعفر صادقدن
تربیه بولدقلرندن اشارت اولنور که معنی انتسابلری اول جانبه ایسه
دخی حقیقةً بحسب السلسله امام علی کرم الله وجهه یه رسیده اولوب
عموما ارباب طریقت متحد اولدیغنده اشتباه یوقدر

❊ مثنوی ❊

* تفرقه در روح حیوانی بود *
* نفس واحد روح انسانی بود *
* چون نظر در قرص داری خود یکیست *
* وانکه شد محجوب ابدان در شکیست *

• روایت اولنور که خواجهٔ بزرك بهاء الدین نقشبنددن سلسله کز
نه جانبه ایریشور دیو سؤال اولنوب « از سلسله کسی بجایی نمیرسد »
دیو بیورمشلر فی الحقیقه حق بیورمشلر ❊ نکته در سر عبادت
نقشبندیه وخلوتیه ❊ (نون) ماسوادن نفی خواطر ونفی
آلههٔ موهومه (قاف) فناده قدم راسخ (شین) شهود
شعاع جمال لایزال (با) بقا بالله (نون ثانی) نور تجلیٔ وحدت
ایله شب تیرهٔ کثرت برموجب قول کریم « الله نور السموات والارض »
ضیابخش وجود حقانی اولمق (دال) بعد الفنا بقاده دوام (یا)
یم احدیتده استغراق کلی (ها) هویت حقده استهلاك • پس لفظ
نقشبندیه نك روح معناسی بونلردن عبارتدر ❊ خلوتیه ❊ (خا) فکر
ماسوادن خلو قلب (لام) لذت ذکر (واو) غیر رضادن وقایهٔ
ظاهر وباطن وعهده وفا (تا) تمکین بعد التلوین (یا) یسر بعد
العسر کما قال الله تعالی « فان مع العسر یسرا ان مع العسر یسرا » (ها)

هیمان فی المشاهده . پس لفظ خلوتیه نك دخی روح معناسی بونلره
اشارتدر بو تقدیرجه سیر و سلوکده مقامات مزبوره یه نائل اولنلره اکر
نقشبندیه واکر خلوتیه اطلاقی صحیح اولوب اسم مسمایه موافق اولور
والا مجرد نقشبندیه وخلوتیه دنم دیو رعنالنمك نبی مفید اولور مادر
وپدرك اولادنه تسمیه ایتدکاری نبی وصالح وولی وعابد اسملرندن
شخص مسماده انلره مناسب عمل اولمسه مجرد تسمیه‌ده اثر وارمیدر

بیت

* چون نهٔ همکار بانیکان زهنمامی چه سود *
* یك مسیح ابراء اکمه کرد ودیکرا عوراست *

ایمدی مرید اولدرکه تأثیر آتش ارادت ایله سوزان
اوله وکندی مرادندن هیچ شی قالمیوب جمال مرادی دیدهٔ
بصیرت ایله مرآت پیرده مشاهده ایلیه وکوکلی یوزنی هواسی
قبله سندن دوندیروب وجه پیری قبله ایدینه وپیرقوللغندن هرکز
آزادی دیله‌میه وروی نیازی عتبهٔ پیردن غیره سورمیوب مجموعدن
اعراض ایلیه وکندی سعادتنی پیرك کندوبی قبولنده بیلوب شقاوتنی
دخی ردنده فهم ایلیه وناصیهٔ وجوده رقم نیستی چکوب وجود پیردن
غیره تفرقهٔ شعوردن خلاص اوله حقیقت مرید بودر

بیت

* انکس که درسرای نکاریست فارغست *
* ازباغ وبوستان وتماشای لاله زار *

ارباب تحقیق طریقهٔ عشاقدن بعض اصولی طالب صادق اولنلره
افاده وافهام ایچون نقش کلمات قدسیه لرین رقم زدهٔ خامهٔ مسکیة
الختام ایدوب بیوررلرکه قلب سالك ماسوی اللهدن تهی وبریده
اولمسی دل طالبك وصف احدیت ایله تجلیٔ ربانی یه مظهر اولدیغنه
دلالتدر زیرا نیل معارف حقایق اسما وصفات تخلیهٔ باطن اولمینجه
متعذردر شو وجهله که قابلیت قبول عکوس انوار تجلیات ذات وصمت
پذیر اولان هرحد وثه التفاتدن بری وکسسته اولمینجه میسر اولماز

باخصوص خلو قلب وصف احدیت ایله تجلیٔ ذاته موقوفدر وبو معنانك
حصولی الله ورسولنه وما جاء من عند الله ورسوله اولان مجموعه
علی مراد الله ورسوله ایماندنصکره حبل متینه اعتصام ورسول مبینه
کمال خضوعله متابعت واستسلام ایله اولور لکن بو وجهله اولان
انتساب تامك تحصیلنه سبب قوی بلکه علت مستقله برمرد خدانك
مجالستنی التزامدرکه باطنی تجلیٔ مزبورك مظهری اولوب سطوت
تجلی ایله حسبان وجود غیر پیش بصیرتندن مرتفع وشهود غیردن
تمامه آزاد وفناء حقیقی ایله مزاحمت شعور خودی وغیر خودیدن
خلاص اولمغله بعد از تحقق فناء مذکور حق سبحانه وتعالی کندی
وجودندن وجود موهوب حقانی ایله کندولکسز ایدوب وسکردن
صکره صحوه کلوب واسطهٔ وصول حقایق اوله . پس فنادن صکره
بقابوندن عبارتدرور جال کملینی بومقامده تمکناتدن برشی شهود
حقدن محجوب ایتمز پس اذکیایه واجب اولان بودرکه حقیقت حجاب
بندانائیت اولدیغن اذعان ایدوب قلبی وجود وهمی کرفتارلغندن
خلاص اولمغیچون سبب آزادی اولان آشنالق آشیاننه قبل الموت
پرواز وصحبت مردان خدایی دمساز ایلیه . ایمدی حقیقت اوزره
ماسوی اللهه کرفتار اولان دل افسرده نك زمان خلاصی
زمان وصول شهوددن غیریله اولمز وسطوت نفی مادون حقله
قلب سالك غیرحقه اولان غبار التفاتدن خلاص اولدقده
اثبات حقدن غیری شی قالمز

رباعیه

تیغ لادر قتل غیرحق براند * پس نکرزان پس که غیرحق چه ماند
ماند الا الله باقی جمله رفت * شادباش ای عشق شرکت سوز رفت

پس برموجب «انما الاعمال بخواتیمها» ارباب کشف شهود قبل التمکین
ارباب ذوقی بومقام عالی یه زمرهٔ بالغیندن عد ایتمزلر . زیرا مدار
کار خاتمه‌یه‌در . حال تلوینده خود خاتمه معلوم دکلدر . پس
بومعنا برمقدمهٔ فنا ومبشر بقادرکه مطلع احدیتدن بروز ایدن صبح

سعادت وصولك تأثيريله شهود ذاتده وجود غير بى مزاحمت
شعور استغراق واستهلاك كدر بلكه بومقامده بر ترقى واردر كه مترقينك
شعورى ذوق تجليات اسمادن دخى منقطع اولور ارباب مشاهده
ديمشلردر كه سالكه اوصاف حقله اتصاف يوز كوسترلكن
هنوز غير واصل زمره سندندر . زيرا وصلدن مقصود بى مزاحمت
شعور بوجود كثرتى شهود ذاتيدروبى كثرت اوصاف مرتبهٔ
تجليات صفاتله مرتبهٔ اتصاف من وجه متعذر در . پس اكر مقام
انس وشهود حقده حضورايله مكرو وسوسهٔ شيطاندن آزاد ودخى
« لايسع فيه ملك مقرب » دنويله دلشاد اولمق ايسترسك برقرب
وحضوركه كندى نفسك دخى مطلع اولميه كركدر كه همنشين
مردخدا اولوب وتوجه وجذبهٔ مرشدى قبول وكليت ايله پرورش
وورزشلرينه كنديكى تسليم ايدوب مافوق متصور اولميان دولت
عظمى وسعادت كبرايه ايريشه سن « ليس وراء الله المنتهى والى ربك
المنتهى »

※ بيت ※

عاشقانرا شادمانى غم - اوست * مزدكار واجرت وخدمت هم اوست
پيران حقيقت ورهروان طريقتك قبول جذبه ده وپرورش نسبت
باطنيده قاعده لرى بودر كه هركاه كه اشتغاله نيت ايده لر
اولا منتسب اولدقلرى پيرك صورت شخصيه سن خيال بند ايدوب
آنك اثرى اولان حرارت واهل ذوقك معهودى اولان كيفيت ظهور
ايتدكده من بعد اول خيالى دروندن ازاله اولنيوب چشم كوش
وجميع قوى ايله توجه وملاحظه اوزره اوله زيرا علواً وسفلاً
جميع كائنات حقيقت جامعهٔ انسانيه وانده وديعت اولان لطيفهٔ
ربانيه دن عبارتدر . امازنهار كژ فهم اولميه سن كه ※ ع ※ حلول واتحاد
اينجا محالست * مفهوم نجه اول ذات مقدس اجسامه حلولدن منزهدر
لكن انكله لحم صنوبرى ميانده برنسبت واقع اولمشدر كه ذكرحق
وتوجه ونياز ونفى ماسوا ايله صقاله اولندقده نور آفتاب مرآت مجلى
وآيينهٔ مصفاده عكس ايلدكده حلول تصور اولنمديغى كبى بو دخى
حلولدن عاريدر

※ بيت ※

وحدتى كشته كثرتش طارى * درهمه سارى ازهمه عارى
پس حالت كيفيت غيب وبيخودى يوز كوستردكده بهر حال خيال
بند ايتديكى صورت دخى نفى اولور . اما شخص متوجه كنديلكيله
صورت شخص مرشدى نفى ايتمك كركدرحتى دخول وخروج
نفسه واقف اولوب نسبت حضور مع الله ده برفتور واقع اولميه .
تاكه بردرجه يه قدم نهاده اوله كه بى تكلف انك نكاه داشتى اولوب
هميشه نسبت مزبوره قلبنده حاضر اولوب تكلف ايله صفت مزبوره يى
قلبندن دور ايتمكه قادر اولمز . كاه اولور كه انى كليت ايله
كنديلكندن الورلر . نه كنديدن خبرى اولور ونه مقصود قلبندن .
پس طريقهٔ مقرره اوزره چونكه كنديلكنه كله نكاه داشتىٔ نسبت
آكاهى بى كمال سعى ايله يرينه كتوروب واسطهٔ عوارض نفسانيه ايله
اكا فتور يول بولمز

※ نظم ※

* كرشود كون ومكان جمله حجاب رهشان *
* بتوجه همه درپيش نظر بردارند *
* چون نشينند مراقب بنشينند بدوست *
* چه مقاميست كه برترهمه ازاطوارند *
* همه شب محرم خلوتكه يارندولى *
* چون شود روزتو كويى كه همه اغيارند *
* همه جاباهمه كس درهمه حال وهمه كار *
* ظاهر وباطن اكر فهم كنى بايارند *
* پاى دركشتىٔ وحدت چونهادند همى *
* دستكيرند ولى نفى كن ديارند *
* نار در وادىٔ ايمن چواناالله كويد *
* چون كليم ازهمه سو درطلب آن نارند *
* منكر احول اكر نپسند شان از انكار *
* ليك ايشان زصفا باهمه بى انكارند *

* اشتری الله بجنات لهم انفسهم *

* تاشنیدند بی سود درآن بازارند *

﴿ درذکر سلسلهٔ طریقهٔ خلوتیه ﴾ حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم امام علی کرم الله وجهه یه بر حجرهٔ دربسته ده مربع نشین وعینین مبارکتینی غامض اولدیغی حالده علی وجه التثلیث تلقین بیوروب جمیع طرق انلره متسلسل اولمشدر «کماروی انه علیه السلام لقنه الذکر الجهری اللسانی فی البیت المغلق بابه جالسا علی وجه التربیع غامضا عینیه المبارکتین بالتلقین علی وجه التثلیث • وقال علیه السلام علی منی وانامنه • وقال انت منی بمنزلة هارون من موسی • وقال انامدینة العلم وعلی بابها»

﴿ نظم ﴾

محرم اوبوده کعبهٔ جانرا * محرم اوبوده سر یزدانرا
کاتب نقش نامهٔ تنزیل * خازن کنج نامهٔ تأویل
هم نبی راوصی وهم داماد * جان پیغامبراز جمالش شاد

﴿ شیخ فریدالدین عطار قدس الله سره بیورر ﴾

مصطفی کفتاکه حیدر جان من * مرتضی کفتا نبی ایمان من
مصطفی کفتاکه حیدر پاك زاد * مرتضی کفتاکه علمم او بداد
مصطفی کفتا علی بابها * مرتضی کفتاکه یاخیر الوری
مصطفی کفتاکه ای شیر خدا * مرتضی کفتاکه ای نور لقا
مصطفی کفتاکه دیدم دیداوست * مرتضی کفتاکه عیدم عیداوست
مصطفی کفتا چراغ شرع من * مرتضی کفتاکه حب زرع من
مصطفی کفتاشریعت جان ماست * مرتضی کفتاطریقت زان ماست
مصطفی کفتاکه شرع دین شده * مرتضی کفتا دلم حق بین شده
مصطفی کفتاکه نورکل علیست * مرتضی کفتاکه نام من ولیست
امام ومقتدا می دان علی را * امیرالمؤمنین می خوان ولی را
تمام اولیارا اوست رهبر * تمام اصفیا را اوست مهتر
این سخن رازان زبان عطار کفت * اینچنین درها همه عطار سفت

کرتومرد حق این سرکوش کن * وززبان خامشی خاموش کن
کین زبانرا خود زبان دیکرست * وین سخن راخودعیان دیکرست
چارعنصر راکذار وفردباش * درمیان اولیا چون کردباش
مصطفی ختم رسل شددرجهان * مرتضی ختم ولایت درعیان
الهی چون مراتوفیق دادی * که کاراینچنین راکردم انجام
بحق مقبلانی کاندر اینجا * زمجمل بامفصل هستشان نام
کزان می جرعهٔ بامن کنی لطف * که ایشانرا ازان پرساختی جام
بود کردم خلاص ازخویش وکیرم * بکوی نیستی باعشقت آرام

پس معلوم اوله که اسدالله الغالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه دن سرحقیقت احمدیه علی وجه الاکملیه حسن بصری رضی الله عنهك جبین مبارکنده درخشان اولوب • برشعبه دخی • کمیل بن زیاد رضی الله عنهدن متسلسل اولوب شیخ • اسمعیل قیصری • شیخ محمد مابکیل • شیخ داودبن محمد • وابوالعباس بن ادریس • وابوالقاسم ابن رمضان • وابو یعقوب طبری • وعبد الله بن عثمان المکی • وابو یعقوب نهرجوری • وابو یعقوب السوسی • وعبد الواحد بن زیددن بواسلوب اوزره اونجی یعنی بعدده کمیل بن زیاده منتسب اولوب • اخی علی لالا • وشرف الدین بن جلال الدین • ونجم الدین محمد الاسفرائینی اسمعیل قیصرینك خلفاسندندر • مالك بن دینار • ورابعة العدویه حسن بصری حضرتلرندن استفاضه ایتمشلردر • پس نور محمدی علی وجه الاکملیه • حبیب عجمی ده ظهور ایدوب اندن • داود طائی • اندن • معروف کرخی • حضرتلرنده ظاهر اولوب امام احمد حنبل انلر ایله صحبت ایتمشلردر • وسهل بن عبد الله تستری دخی معروف کرخی ایله صحبت ایدوب کبار اولیادن اولمشدر • سید ابوالوفا قدس سره ایکنجی خرقه ده انلره منتسبدر معروف کرخیدن سر حقیقت محمدیه علی وجه الاکملیه • سری سقطی • قدس سره ده طلوع ایدوب ابو سعید الخراز وحسین بن منصور الحلاج انلر ایله صحبت وتحصیل

فنا وفرديت ايتمشلردر . وسرى دنصكره . جنيد بغدادى . قدس سره مطلع شمس حقيقت محمديه اولوب انلرك استعداد ذاتيسنده حددن بيرون وقياسدن افزون كمالات باهره ظاهره اولوب مجمع نقشبنديه وخلوتيه وسيد الطائفه اولمشلردر

نظم

چون جنيد ازجنداو ديدآن مدد * خود مقاماتش فزون شداز عدد

وحسين بن منصور الحلاج انلرك زمان شريفلرنده بردار اولمشدر . وابو سعيد ابو الخير ابو العباس آملى واسطه سيله جنيده منتسبدر . وابو على كاتب . وابو القاسم . وابو محمد رويم مشكات قلبلرين مصباح جنيددن منور ايدوب بونلردن ماعدا چوق كمسنه تكميل طريقت ايتمشلردر . واخوين محترمين امامين همامين . احمد غزالى . ومحمد غزالى ابو على رودبارى . وابو على كاتبدن جنيده منتسب اولور . وابو اسحق كازرونى ابو الحسن البان يار . وعبد الله خفيف شيرازى . وابو محمد رويم وساطتلريله جنيده ملحق اولورلر . ابو بكر خطيب . وابو قاسم خطيب ابو اسحق كازرونى يه منتسبلردر وجنيددن برشاخ دخى ابو بكر شبلى دن نمودار اولوب ابو الفضل عبد الواجد اندن ابو الفرج طرسوسى وابو الحسن على قرشى . وابو سعيد المخزومى . وعبد القادر كيلانى . ويونس الفضل المكى . وابو مدين . ومحيى الدين العربى . وصدر الدين القنوى . وسعيد الدين الفرغانى قدس الله اسرارهم بو اسلوب وبو سلسله ايله اون برنجى يعتده جنيد بغداديده جمع اولورلر سعدى ورفاعى دخى انلردندر پس جنيددن سر حقيقت احمديه على وجه الوراثة الكماليه . ممشاد دينورى يه انتقال ايدوب . اندن محمد دينورى . اندن محمد البكرى . اندن وجيه الدين القاضى . اندن ابو النجيب السهر وردى ده ظاهر اولوب . شهاب الدين سهر وردى قدس سره ابو النجيبك اقرباسندن اولوب انلردن تكميل طريقت ايتمشلردر . شهاب الدينده دخى برشاخ يوريوب زين الدين حافى حضرتلرى عبد الله مصرى ويوسف كورانى وحسن شمشيرى وبدر الدين محمود اصفهانى وعبد الصمد نطيرى وعلى ابن البزغش

الشيرازى وساطتلريله شهاب الدين سهرورديدن ابو النجيبده جمع اولورلر . وابو النجيبدن عمار دخى برقول اولوب نجم الدين كبراء شهيد انلردن تكميل طريقت ايدوب . مجد الدين بغدادى . ونجم الدين دايه . وسعد الدين حموى . وخواجه فريد الدين العطار . ومولانا جلال الدين رومى نك والد ماجدى بهاء ولد كه سلطان العلماء ديمكله معروفدر وبونك امثالى كبار مشايخ نجم الدين كبراء شهيددن تكميل طريقت ايتمشلردر . پس وراثت كماليه على وجه الاكمليه . قطب الدين ابهرى يه انتقال ايدوب اندن . ركن الدين محمد سجاسى يه منتقل اولوب . شمس الدين تبريزى بونلرك اشارتيله محروسهٔ قونيه ده حضرت مولانا جلال الدين رومى قدس سره يى ارشاد ايدوب طريقهٔ مولويه ركن الدين سجاسى ده جمع اولور . اوحد الدين كرمانى . ووجيه الدين اصفهانى دخى ركن الدين سجاسى حضرتلريله صحبت ايتمشلردر . بعده وراثت كماليه ركن الديندن . شهاب الدين محمد تبريزى يه نقل ايدوب اندن . جمال الدين تبريزى . اندن ابراهيم زاهد كيلانى يه منتقل اولوب خلوتيه ايله بيراميه ابراهيم زاهد ده جمع اولور * خلوتيه قولى اخى محمد خلوتى الحاج عز الدين خلوتى صدر الدين خياوى خيامى دخى ديرلر وسيد يحياى شروانى سيد يحيادنصكره نيچه شعبه لر اولوب خلفايه اذن اولمغله خلوتيه قولى جمله دن چوقدر . وطريقهٔ بيراميه ابراهيم زاهد دن . شيخ صفى الدين اردبيلى . اندن ولد مكرمى شيخ صدر الدين اردبيلى بعده . خواجه علاء الدين اردبيلى . اندن ابو حامد اقسرايى . اندن الحاج بيرام انقروى طيب الله انفاسهم وقدس الله ارواحهم هر برى تموج درياى محمديدن ساحل شهادته چيقارلمش برردر يتيم اولوب تلاطم بحر محيط احديتدن دم چكوب قعر درياى وحدت مطلقه يه غوطه ايتمشلر . وجوهر فرد اولان نور محمدى وجمع احديته محشور اولمشلردر

بيت

هر كس كه باين طائفهٔ پاك درافتد * ناچيده گل راحتى ازبيخ برافتد

بوآنه كلنجه طريق حق نسق مزبور ونسبت مذكوره اوزره امام على

ابن ابی طالب وحضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه واصل اولوب
هر بری قلبلری مرایاسنی پرتو نور محمدیدن مجلا قیلمشلردر وهر قنغی
طریقك سلسلهٔ انتسابلری عداولنسه دست بیعتلری اوتوز برنجی ده
غالبا حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه ملاقی اولور اوتوز بردن زیاده یه
چیقماز والی قیام الساعه انتساب تامهٔ مزبوره دن زائل اولمز
دنیاده وعقباده دولت عظمی وسعادت کبری اول عاشقلره که
در رجلایل همتنی بو حبل متینه منتظم قیلوب نور محمدیدن بهره منداوله

بیت

هر کس که طریق ایشان رفت دمی * زیشان نشود جدا بهر بیش وکمی

پس سید یحیای شروانیدن درت قول خلفا منشعب وهر قولدن نیچه
خلیفه لر منتشر اولوب جوانب اربعه ده اعلان کلمهٔ ذکر الله ایدوب
انواع آثار جلیله لری وجوده کلمشدر . سید یحیای شروانینك بر خلیفه سی
مولانا علاء الدین رومی اندن . شیخ حمزه اندن . شیخ حسام الدین . وکمال
خلیفه بر قول اولوب . وینه سید یحیادن . شیخ عمر روشنی اندن . شیخ
ابراهیم کلشنی . بشقه قول اولوب حالا انلره کلشنی دیو تسمیه
اولنمشدر . ودده عمر روشنی نك دیاربکر وارضروم جانبلرنده طریقتی
سوریلوب شیخ حاجی ارضرومی عمر روشنی یه منتسبدر . وسید
یحیادن بر خلیفه دخی شیخ پیری اندن . ابراهیم قیصری اندن . علاء الدین
عشاقی که قباقلی علاء الدین دیمکله مشهوردر اندن شیخ احمد
صاروخانی که یکیت باشی دیمکله معروفدر . انك چوق خلفاسی ظهور
ایدوب الحاج قرمان صاروخانی وقاسم لارندی یکیت باشی دندر .
وامی سنان قاسم افندیدندر ومحیی الدین قره حصاری دخی قاسم
افندیدندر ورمضان افندی محیی الدین قره حصاری خلفاسندن اولوب
بر پیر نورانی واول طریقه نك اختیاری نیك خوی عزیز ایدی .
حالا استانبولده شغل ایتدکلری خانقاه بازرکان تکیه سی دیمکله
معروف اولوب قبر متبرکلری محل مزبوره ده در وامی سناندن چوق
خلفا آیریلوب حسام الدین عشاقی امی سنان خلفاسندن اولوب

مصلح الدین افندی اندن خلافت الوب ظاهر وباطنی قوی کمسنه
اولمغله خلافت ویرلدکده محمیهٔ ادرنه یه کوندریلوب آخر عمرلرینه دك
ادرنه ده ساکن اولمشلردر . حالا انلره طریقهٔ عشاقی دیرلر .
اول طریقده اولانلر صائم الدهر اولوب عبادات بدنیه وخلوت وعزلتی
مقدور بشر اولمیه جق مرتبه یه ایلتوب تزکیهٔ نفس وتصفیهٔ باطن
ایله مقیدلردر . وقاسم پاشاده مدفون شیخ ابراهیم المعبر دخی یکیت
باشی یه منتسب اولوب صحبتلری لطیف کمسنه لردر وحسام الدین
عشاقی دخی قاسم پاشاده مدفوندر . پس سید یحیادن بر خلیفه دخی
پیر محمد ارزنجانی در انلردن چوق خلفا آیریلوب لکن چلبی خلیفه
حضرتلری سلطان بایزید ولی زماننده محمیهٔ قسطنطینیه یه کلدکده
سلطان بایزید وزراسندن مصطفی پاشا چلبی شیخه ارادت کتوروب
ومعبد قدیم اولان دور عیسادن قالمش بر کنیسایی جامع شریف
ایدوب اقامت صلوة جمعه وعیدین اولنوب وجامع مزبورك
اطرافنی حجرات ایلیوب چلبی خلیفه قدس سره طریقه سنده
اولان خلفانك اکلنه شرط ایتمشلر . استانبولده طاعون عظیم
اولمغله چلبی خلیفه حضرتلری دفعنه دعا ایچون بیت الله
الحرام وروضهٔ مطهرهٔ سید الانام علیه السلام زیارتنه جانب
پادشاهیدن مأمور اولمغله اسکداره کچدکلرنده بفضل الله تعالی
خیر دعالری برکاتنده طاعون دفع اولوب بعده استانبوله عودت
بیورمه لر ایچون تکلیف اولندقده یولیمزدن رجوع ایتمزز دیو متوجه
حج اولوب کیدرکن طریق حجده شام شریفه قریب تابوت
قوروسی نام منزلده دنیای فانیدن سرای باقی یه رحلت ایدوب
حجاج ذوی الابتهاج ذهاب وایابده یوزم اوزرندن عبور ایتسونلر
دیو وصیت ایتمشلر علیه رحمة الله وبرکاته وچلبی خلیفه بیت الله
الحرامه متوجه اولدقده مصطفی پاشا خانقاهنده . سنبل سنان
افندی مرحومی خلیفه نصب ایدوب اندن . مرکز افندی اندن
. یعقوب افندی اندن مرحوم . نجم الدین شیخ حسن افندی

حضرتلری خلیفه اولوب عبادات وریاضاتده انلرك مجاهده سنه
طاقت كتورر فرد یوغیدی . زمان شریفلرنده تفرد ایدوب
چوق كراماتی ظهوره كلمشدر وصلبندن چوق اولادی وجوده
كلوب آخر عمرلرنده اون طقوز اولادی موجود اولوب لكن ابراهیم
ادهم وار جمله سندن ترك وتجرید اولوب دیار بكر وبغداد یولندن
حج شریفه واروب انبیاء عظام واولیاء كرام مراقد مطهره لرین
زیارت وسیاحت طریقیله یمن حجاجی ایله یمنه واروب عودت ایتدكده
ارض یمندن اولان یریم نام محلده وفات ایدوب حالا قبر متبركلری خواص
وعوامك زیارتكاهی اولوب تراب قبرلری خسته لره شفا ودیده
رمدیده یه دوادر رحمة الله علیه رحمة واسعه وانلرك یرینه . عدلی
افندی خلیفه اولوب صاحب ترك ومجذوب مشرب واهل بذل برعزیز
ایدی . سنبل افندی . ویعقوب افندی . وعدلی افندی
مصطفی پاشا جامعنك حرمنده مدفونلردر . قاسم افندی . وشیخ
سنان افندی وصوفیه لی . بالی افندی . وقسطمونیلی . شعبان افندی
وممالك عثمانیه ده واعظ وناصح اولان افندیلر اكثریا پیر محمد
ارزنجانی یه منتسبلردر . پس طریقۀ خلوتیه وجه مشروح اوزره
قول قول اولوب لكن بو حقیرك ضبطی بو مقدار اولمغله علی قدر
الطاقه بیان اولندی : پس قطب زمان ومركز دوران ❊ الحاج
بیرام انقروی ❊ قدس الله روحه زمان شریفلرنده بشقه خلیفه
چیقارمق دأب شریفلری اولمیوب دار فنادن سرای بقایه خرام قیلدقده
كندولردن صكره التی نفر اهل فنا ظهور ایدوب بو آنه كلنجه هربری نیچه
شعوب وفروع اولمشدر . حاجی بیرام سلطاندن برقول . اینجه
بدر الدین وقرنجه بدر الدین . واوزون صلاح الدین كه بونلر .
ابو حامد ایله دیار عجمدن بیله كلمشلردر بونك طریقه سنده قویون ذكری
دیمكله معروف برنوع ذكر الله اولور صوتی سماعه موقوفدر وبرقول
آق بیق المجذوب وبرقول . آق شمس الدین وبردخی . عمرده
البرسوی كه امیر سكینی دیمكله معروفدر . واشرف زاده ابتداء

حاجی بیرام ولی یه ارادت كتوروب . حاجی بیرام حضرتلری اشرف
زاده نك مشرب شریفلرین كمال زهد وریاضت اوزره مشاهده
ایتمكله فقراسی بیننده تربیه سنده صعوبت مشاهده بیورمغله طریقۀ
قادریه دن . شیخ حسین حموی یه كوندروب مقتضای مشربی
اوزره بوتۀ مجاهده ده قال ودنس بشریه دن پاك بال اولوب نه مرتبه
مجاهده چكدیكی مزكی النفوس نام كتابنده مسطوردر بعده ینه
. حاجی بیرامه كلوب جام عشقدن شراب حب الهی سقی ایلدكده
سلطانم بنی بو قدر زمان نیچون كزدردیكز دیمكله اول چكدیكن مجاهدات
سزه لازم ایدی فقرامزده مشربكزه موافق كمسنه بولنمامغله حسین
حموی دخی معنی جهتندن بزه منتسب ومشربكزه موافق اولدیغیچون
انلره كوندردك دیو بیورمشلر . اشرف زاده مرحومك كمال
لطافتده آلهیاته متعلق بر دیوانی اولوب كلمات عجیبه ونكات غریبه
بیان ایلمشدر . وامیر سكینی ایله اق شمس الدین بیننده برمقدار قیل
وقال اولمغله تاج وخرقه سیله آتشه كیروب خرقه وتاج یانوب كندولر
سالما مستغرق عرق چیقوب من بعد تاج وخرقه قبول ایتمیوب طریق
ملامته ذاهب اولمغله حالا اول طریقۀ شریفه ده اولان ارباب سلوك
وپیران طریقت قباب التنده وملامت سمتنده « اولیائی تحت قبابی
لایعرفهم غیری » زمره سنه داخل اولمشلردر . امیر سكینی
حضرتلرینك حكایه سی ان شاء الله الملك الاعز محلنده مفصلا ذكر
اولنور . زبدة العارفین . شیخ محمود اسكداری . حضرتلری
دخی افتاده افندیدندر وانلر . خضر افندیدندر . اق بیق
المجذوبدن . حاجی بیرام سلطانه منتسبلردر . وابراهیم تنوری
القیصری آق شمس الدیندندر . وشیخ محمد شامی آق شمس الدین
قولندندر صوم وریاضتده انلرك فوقنده كیمسه اولمز . وابراهیم تنورینك
كلزار معنوی دیمكله مسمی بیان سلوكده بر منظوم كتابی واردر
مقبول السالكیندر . فقراء بیرامیه ده . عاشق پاشا . وكلزار
معنوی متداولدر . وخلفاء سائره نك بروسه وبولی وانقره ولارنده

جانبلرنده خلفاسی وبسیار فقراسی واردر . پس امیر سکینی
قدس سره دن صکره مطلع نور محمدی . بنیا من ایاشی حضرتلری اولوب
انلردن . خواجه علاء الدین اقسرایی اندن . اسماعیل کمال معشوقی اندن
. احمدساربان خیره بولی قدس سره برج آفتاب حقیقی اولوب انلردن
دخی ایکی قول یوریوب برقول ویزه لی . علاء الدین افندی اندن
. غضنفر افندی اندن دخی ایکی قول اولوب بریسی ویزه لی . بالی
افندی وبریسی قاسم پاشاده مدفون . امیرافندی یوریوب بعده
نور الدین زاده دن تاج قبول ایتمشلردر . وساربان احمد افندیدن
سر حقیقت محمدیه . شیخ حسام الدین انقره وی ده درخشان اولوب
انلردن دخی ایکی قول یوریوب برقول . شیخ حسن قبادوز
بروسه وی وبرقول . بالی افندی . وخواجه علی الرومی الخیاط طیب الله
انفاسهم وقدس الله اسرارهم . مرشدان طریق حق اولوب
بونلرك پرورشلری وراه حقه روشلری سباق سلسله ده بیان
اولنان ورزش جذبه وتوجه قلب وعشق وتجلیٔ وحدت ذات
مطلقه ده استغراق وتحت قباده متواری وملامت اختیاریله عجب
وانانیتدن عاری وچشم ظاهر بیندن مستور وبری اولمشلردر .
اما ملامت اختیار ایتدکلرندن مراد کار نامشروعی ارتکاب دکلدر .
بلکه بی شال وخرقه زی عامیده بیع وشرا وکار وکسبه اشتغال الله
مرئی اولمغله اعین ناس خیاللرینه ایرمیوب وهواجس وسواس
کوکللرینه یول بولمیوب ظاهراً خلقله مختلط لکن قلبلری ماسوادن
وحید وهمتلری جمله دن فرید اولمغله خلوت درانجمن قیلوب ناسك
مدح وذمی یانلرنده برابر اولوب ولباس شهرتی خلع ایدوب احرام
ملامت کیوب مقدم یاره کاشانهٔ قلبلرین تخلیه ایتدکلری یچون خلوتیه
تعبیری موافق ولوح دللرنده نقشبند محبة الله اولدقلری یچون نقشبندیه
تسمیه سی لایق ومقتضای طبعه مخالفت ومشتهیات نفسه عدم
متابعت ایله خواطر شیطانیه یی رمی حجارهٔ منع ایله طرد ورد ایدوب
میلین شریعت وطریقت میاننده سعی ایدوب طواف کعبهٔ جماله

واصل وعرفات کماله نائل اولمغله سکین فنا ایله کبش انانیتی عید
وصله الله اکبر دیو قربان ولبیك وسعدیك نیاز یله رضایه تسلیم
اولدقلری یچون بیرامیه اطلاقی حاللرینه مطابق اولوب نور محمدی
مشاهده سی ایله مجاور روضهٔ جنان اولدقلری یچون حاج الحرمین
دیمکله نامور اولمق مناسبدر وبیرامیه نك جمله سی بو یله میدر دیو سؤال
اولنورسه سوزیمز صفات مزبوره ایله متصف اولنلره در

شیخ عطار

اکر دانی تونابجی را خلاصی * وکرنی هالك دریا تو باشی
اکر دانی تونابجی اندرین راه * هرآنکس کوشده از حال آکاه
تونابجی دان هرآنکو واصل آمد * مراد هردو کونش حاصل آمد
تونابجی دان محقق رادرین راه * برون از راه تودد دان وروباه
تونابجی دان هرآنکو دین حق داشت * طریق احمدی رادررمق داشت
تونابجی دان هرآنکو یارحق شد * محمد را بطاها همسبق شد
تونابجی دان هرآنکو احمدی است * زجان ودل محب آن ولی است
توحاضردان ولی حق هم اینجا * میفکن این نظر راخود بفردا
اضاء نا الله بنور اسرار هم آمین یامعین

نظم

الا ای طالب جویای اسرار * معانی قلزمی دریای انوار
هدایت بیله سن قال ایله اولمز * مجرد خرقه وشالیله اولمز
ظهور جام جذبه فیض حقدر * کرامات وکشف برهانی چوقدر
معارف کلدر رچیچکلری قال * ولایت فیض معنی دردخی حال
بولانلر حالی قاله قالمدیلر * بوقیل وقاله هم الدانمدیلر
سقاهم ربهم خمرین ایچن جان * اولانلر اولیا بزمنده حیران
شراب عشقله معتاد اولانلر * ظهور فیضله دلشاد اولانلر
انی الدایه مز مرد فسونساز * سماع حرف وصوت ولحن وآواز
کرك طالبلره فیض وهدایت * ظهور ایده بدنده بی نهایت
طلوع ایده کوکل ملکنده اول نور * اوله عرش الهی بیت معمور

کهی حیران ومست اوله کهی شوق * ظهور ایده معارف فیض اوله ذوق
ارادت کوسترنلر اوله مجذوب * شوجذبه کیم اوله عالمده محبوب
اکر بولدکسه محکم طوت اتکن * زیارتکاه ایدین انك یتاغن
جهانك ترکن اورترك ایتمه آنی * اله کیرمز بیلورسن هر زمانی
صفا بولسون دل وجان اول نظردن * کرملر حاصل ایتسون کرچك اردن
مرادینی بولوب قیلسون قراری * قفسدن قیلدین بلبل فراری
شراب جام عشق کار مردان * درونی نوش ایدن جان اوله حیران
اول ایچمکده نه لب واردر نه خود کام * نه ساقی وارنه می واردر نه خود جام
شراب عشقله مست اولمسه جان * بولورمی دردنه عالمده درمان
بوحالدر جانلرك دائم امیدی * بو آشفته قیلوبدر بایزیدی
تصرفده اولان فردایه صالمز * شب و روزایله اولان آیه صالمز
ولایت نقد معنی دردخی حال * همان تك مشتری اول جانله آل
نشانی بودرر قطب زمانك * محبت ایلسك مست اوله جانك
اوله خمخانۀ وحدتده مهمان * بودر آخرنشان کامل انسان
هدایت ایسته ین قیلسون ارادت * ارادتدن ندر حاصل هدایت
بوسوزلر سریدر فیض قدیمك * بولردر قطره‌سی بحر عظیمك
دل عارفدرر دریای مواج * کاری نطق وحرفی درهم امواج
معارف بخش اولوبدر اولیادن * خلاص ایتمشدر رجانی هوادن
انکچون نظمه کلدی بونجه کفتار * حقایق درلرندن نیچه اسرار
الهی قیل بزه عشق قولاوز * اویوب عشقه واروب سرك طویاوز
اوله لم عشقله عالمده خندان * معارف فیض اوله لطفکدن احسان
اشیدنلر اوله حیران ومدهوش * کورنلر جام عشق اوله بیهوش
بوراده قالسون اشبو در شهوار * قیلالم بحر عشقه ینه رفتار
سلسلۀ مزبوره دن اولان اولیاء کرامدن بعضنك مناقب وآثار وکلمات جواهرنثارلری بیانده‌در روح الله روحهم

✻ ذکر مناقب حسن بصری رضی الله عنه ✻

پرورده‌ٔ نبوت . خوکردهٔ فتوت . کعبهٔ دانش وعلم . خلاصهٔ ورع وحلم . حسن بصری قدس الله

سره‌نك مناقب جلیله‌سی بسیار . ومحامد جمیله‌سی بیشمار در حسن بصری حضرتلرینك والده‌سی زوجات نبویه دن ام سلمه رضی الله عنهانك معتقه‌سی ایدی . برکون حسن بصرینك والده‌سی برکاره مشغول ایکن حسن بصری کریه ایتمکله ام سلمه پستان مبارکن دهاننه وضع ایدوب حسن بصری امر ایکن برقطره لبن چکیده اولوب آنك برکاتیله حق سبحانه وتعالی حسن بصری‌یه انواع علوم ظاهره وباطنه اعطا ایلدی . روایت اولنورکه حسن بصری حضرتلری رحم مادردن دنیایه قدم نهاده اولدقده حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمك حضور شریفلرینه کتوردیلر نظر فرخنده اثرلری متعلق اولدقده زیاده حسن الوجه وکریم المنظر مشاهده بیورمغله بونی اسم حسن ایله تسمیه ایدیکز دیو فرمان ایتدیلر دیو مرویدر . العهدة علی الراوی . پس ام سلمه رضی الله عنهانك پرورشن کندی اوزرینه تعهد ایدوب دائما درکاه بی نیازه نیاز ومناجات ایلیوب الهی بو پسری امام عالم ومقتدای بنی آدم ایله دیو دعا ایدرلردی . حسن بصری اصحاب کزیندن یتمش نفر بدری واوتوز نفر دخی سائر صحابی‌یه ملاقی اولوب صحبت ایلدی . وابتداء حالده جوهرفروشلق ایدوب دیار رومه تجارت ایدردی اول جهتدن حسن لؤلؤی دیرلرایدی بعده جمله دن فارغ اولوب علمه مشغول اولدی وحضرت علی کرم الله وجهه دن بیعت ایدوب وضوئی تعلم ایلدکده تطهیر باطنی دخی تحصیل ایلدی . نقل اولنورکه برکون حسن بصری حضرتلری برجنازه ایله کورستانه کیدوب میت دفن اولندقدنصکره او زرنده اوطوروب اولقدر کریه وزاری قیلدیکه تراب یابس چشمهٔ چشمیله صولانوب کل اولدی بعده بیوردیلرکه ای بنی آدم اولیکز وآخریکز قبردر اکر دنیانك آخرینه نظر ایتسه کز قبردر واکر اول آخرته نظر قلسه کز قبردر زیرا « القبر منزل من منازل الاخرة » نه دیلرسز شول عالمدنکه آخری کور اوله سؤال ایتمزسز شو عالمدن که منزل اولی قبر اوله

نظم

عاقبت بایدز عالم رخت بست * هیچکس ازموت این دنیا نجست
روتوترك این جهان كن ای پدر * تابیابی همچو ایشان خود نظر
هر كه او اهل دلست ترکش گرفت * هر که او اهل کلست برکش گرفت
عاقبت راه فنا خواهی گرفت * زین جهان آخر هبا خواهی گرفت
روتو جام از بادهٔ ما نوش کن * وین سخن از راه معنی گوش کن

ایمدی چونکه اول وآخر معلوم اولدی خواب غفلتدن بیدار اولوب اوله وآخره لازم اوله جق کار وعمله مشغول اولیکز دیو کلام معجز نظامندن دروجواهر نثار ایدوب انده اولانلرك درونلرینه تأثیر ایتمکله گریه وزاری قیلقده جمله سی یکرنك اولدیلر

نظم

مرد آنست کو بود همرنك من * نه بدو رنکیش باشد جنك من
مرد آنست کوفنای خویش دید * بعدازآن نورلقای خویش دید
مرد آنست كز جهان بیزار شد * بعدازآن در کوچهٔ اسرار شد
مرد آنست کوزنی حالش گرفت * نه برفت ونالهٔ زارش گرفت
مرد آنست کو بحق واصل شود * این مراتب خودورا حاصل شود

نقل اولنور كه بركون احباب واصدقاسیله صحبت ایدركن یاران فی زماناسز اصحاب رسول الله علیه السلامه مشابه سز دیو تبشیر بیوردقلرنده جمله سی خندان اولوب بلکه بعضیلری کرمیت وبشاشت کوستردیلر حسن بصری دخی لالاریش خندد ر یوخسه سزانلره فچن بکزرسز اکرسز شمدی انلری كوریدیکز مجنونلردر درایدیکز وانلرسزی کوریدی مسلمان دیمزلردی دیو بیوردیلر

نظم

کار آسان نیست ای دلدار من * جان بباید باختن ای جان من

وبیوررلر كه رمهٔ کوسفندان آدمیلردن آکاهتردر زیرا برسوری قیونی برچوبان چراکاهدن دوندروب منزلنه کتورر بنی آدمی کوریکز کیم مرادات نفسانیه ایچون خدا عز وجلنك فرمانی دوندرر .

بنی شرب خمره دعوت ایلیان طلب دنیایه دعوت ایلیاندن یامنده یکرکدر دیو بیورمشلر « حب الدنیا رأس كل خطیئة » حسن بصری حضرتلرینك گفتار جواهر نثارلرندندر كه معرفت اولدر كه کندکده خصومتدن برذره کورمیه سن بهشت جاودان بی پایانه دخول انجق عمل بسیار وصیام بیشمار ایله دکلدر بلکه نیت نیکو ایله در

بیت

وربهر روزی گذاری صدنماز * ور بروزه باشی خود عمردراز .

گفتار بی حکمت عین آفتدر . وسکوت بی فکرت شهوت وغفلتدر . عزلت ایلیان سلامت بولور . شهوتنه غالب اولان آزا دلق بولور . حسددن ال چکن صاحب مروت اولور . نظر بی عبرت لهو وزلتدر . توراتده مسطوردر كه قناعت ایلیان محتاج اولمز . برقاچ كون صبرایدن برخوردار اولور هزار مثقال روزه ونمازدن مثقال ذره ورع بهتردر ظاهری باطنه وباطنی ظاهره موافق اولمیان منافقدر . مسکین بنی آدم برسرایه راضی اولدیلر که حلالی حساب وحرامی عذابدر . حیفا ودریغا . وبیوررلر كه بنی آدمك جانی دنیادن مفارقت ایتمز الا اوچ حسرتله کیدر . بریسی اولدر كه جمع ایلدیکنه طویمز . ایکنجی اولدر كه امید ایلدیکن بولمز . اوچنجی اولدر كه درپیش اولان راه بی پایانه زواده وزاد دوزمز . بركون فلان کیمسه جان چکیشیور دیدیلر بیوردیلر كه اویله دیمه کزیتمش ییلدر كه جان چکیشر حالا خلاصلق ایستراما قنده خلاص اولور دیو بیوردیلر . سبکبارلر نجات بولور وگرانبارلر هلاك اولور خدای تعالی شونلری مغفرت ایدر كه دنیایی کندیلرده امانت بیله وامانتی صاحبنه تسلیم ایدوب سبکبار کیده لر . مرد عاقل اولدر كه دنیایی خراب وآخرتی آباد ایلیه . مرد نادان اولدر كه آخرتی خراب ودنیایی معمور ایلیه . لجام اورمغه لایق هیچ نفسك ستورندن اولاسی یوقدر . اکرسن دنصکره دنیانك عاقبتن بیلمك ایسترسك برکمسنه یه موت ایرشدکده نظر ایله دنیاسی نه حاله وارمشدر سن دخی کندیکی اکا قیاس ایله . وبیوررلر كه اکثر ناس خدایه

عبادت ایتمزلر الا بت پرستلر کبی حب دنیا ایچون پرستش ایدرلر کما قال علیه السلام « تعس عبد الدنیا تعس عبد الدراهم » سزدن اول اولانلر قرآن عظیمی کندیلرینه حقدن نامه بیلوب لیالیده تأمل ونهارده عمل ایدرلردی حالا سز قرآنك معانیسن خلقه درس دیوب عملن ترك ایدرسز واعراب وحروفن دوزوب بار نامهٔ دنیا ایدرسز خدای لایزال حق ایچون نه برکمسنه زروسیمله عزیز اولدی ونه برکمسنه یی حق تعالی زروسیمسز خور وذلیل ایلدی الهی عنایت سندن اول زمانده حال بویله اولیجق شمدی حال مکدردر

﴿ نظم ﴾

روتو علم حال را حالی ببین * تا که روشن کرددت اسرار دین
روتو کاران جهان اینجا بساز * ورنه آرندت به پوته درکداز

ویوردرلر که سنك حضورکده غیریلرك سوزین نقل ایدن سنك سوزیکی دخی غیریلره نقل ایدر پس اومقوله کمسنه لایق صحبت رجال دکلدر نته که بو کلام معجز نظامك مفهومی نظم اولنمشدر

﴿ سعدی ﴾

* هر که عیب دکران پیش تو آورد وشمرد *
* بیکمان عیب تو پیش دکران خواهد برد *

ویوردرلر که اهل وفرزندیمزدن اخوانمز بزه عزیزدر . زیرا اخوان حقانی دین دوستی در اهل وفرزند ایسه دنیا دوستی ودین خصمی در کما قال تعالی « انما اموالکم واولادکم فتنة »

﴿ بیت ﴾

ولینك اوغلی کوکلندن طوغاندر * آنی صانمه که تخت‌ینه اغاندر

ویوردرلر که پدر ومادرك ایچون احضار ایتدیکك نعمتدن مسؤل اولورسن اما مهمان ایچون احضار اولنان نعمتدن مسؤل اولمزسن خصوصا الله دوستی اوله هر قیلدیغك نمازده که حق درکاهنده قلبك حاضر اولمیه عقوبته یقیندر . خشوع ندر دیو سؤال ایتدیلر بیوردیلر که دائما قلبك حاضر اولوب انك اوزرینه ملازمت ایلمکدر

دیدیلر مشار الیه حضرتلرینه دیدیلر که بر کیمسه واردر یکرمی ییلدر که جماعته چیقماز وبر کوشه‌ده اوطوروب خلقله اختلاط ایتمز انلر دخی سعادت ایله قالقوب اول کیمسه‌نك اوزرینه واروب ای فلان نیچون ترك جماعت ایدوب وعزلت ایله اختلاطدن کندیکی منع ایلدك دیو سؤال ایلدکده مشغولم لطف ایله بنی معذور طوت دیو جواب ویروب حسن بصری نیه مشغولسن دیو سؤال بیوردی جواب ویردیکه هیچ برنفس یوقدر که حقدن بکا نعمت ایرشمیه وبندن ایسه هر نفس اکا معصیت ایریشور اول نعمتك شکرنه مشغولم اندن صکره معصیتك عذرینه مشغول اولسم کرکدر دیدکده حسن بصری حضرتلری خوب حالك واردر همان بونك اوزرینه ثابت اول خلقك سن یکرکی سن دیو جواب ویردیلر . نقل اولنور که حسن بصری حضرتلری یوم عیده بر قومی خنده وبازیچه اوزره کوروب بیوردیلر که عجبلرم شول کیمسه‌لری که حقیقت کارلرینك عاقبتی نیه منجر اوله‌جغین بیلمدین خنده وبازیچه ایدرلر . نقلدر که بر کیمسه حسن بصری حضرتلرینه ندر حالك ونیجه‌سن دیو سؤال ایتدکده نیجه اولسون شول بیچاره‌نك حالی که دریاده کشتی‌سی شکست اولوب بر تخته اوزرنده قالمش اوله دیو بیوردیلر . حسن بصری حضرتلری برکمسنه‌یی کورستانده اوطورمش طعام تناول ایدر کوردی بو کمسنه منافقدر دیو بیوردیلر نیچون دیو سؤال ایتدیلر انکیچونکه موتی نظرنده طوررکن اشتهاسی نیجه حرکت ایدر کویا آخرتی وموتی منکردر بو خود منافق نشانیدر دیدیلر . حسن بصری بو وجهله نالش ومناجات ایدرلر دیکه الهی نعمت ویردك شکر ایده‌مدم مبتلا قیلدك صبر ایده‌مدم حال آنکه عدم شکرم سببی ایله نعمتك اکسك ایتمدك وعدم صبرم مقابله سنده بلایی دائم ایتمدك الهی سندن کرم وعنایتدن غیری نه کلور

﴿ نظم ﴾

ای منزه از همه بود ونبود * وی مبرا از همه کفت وشنود
جسم را از خاك قدرت نقش داد * روح را از آتش واز باد زاد

هیچ کس زان سان بکنهش پی نبرد * تا بظاهر او یقین از خود نمرد
ای بخود مغرور در ملك جهان * کی نیابی توز کنه او نشان

حسن بصری حضرتلری وفات ایلدیکی کیجه کوردیلر که ابواب سموات کشاده اولوب منادیلر ندا ایدرلر که حسن حقه واصل اولدی وحق اندن راضی اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

ذکر حبیب عجمی قدس سره

ولی قبهٔ غیرت ٠ صفی پردهٔ وحدت ٠ صاحب یقین بیکمان ٠ خلوت نشین بی نشان ٠ فقد محض عدمی ٠ حضرت حبیب عجمی ٠ قدس الله سره ابتداء حالنده مالدار وربا خوار ایدی

نظم

هر که دنیا دار شد مر کش کرفت * هر که عقبی دار شد تر کش کرفت
هر که دنیا دار شد بی قدر ماند * او میان عاشقان بی درد ماند
در کذر از جیفهٔ دنیای دون * تا بر آری از صدف کوهر برون
اهل فقر است بر تر از کروبیان * اهل فقرند زبدهٔ ملك جهان

مضمونجه بر کون رباخوارلقدن قلبنه ندامت کلوب ارباب دیونی تجسس ایدرك طشره چیقدی روز آذینه اولمغله چوجقلر اوینارلر کن حبیب عجمی یی کوردکلرنده حبیب رباخوار کلیور قاچیکز تا که انك اياقلری توزی اوزریمزه قونمسون شاید که بزدخی انجلین اولورز دیو بر برینه سویلیوب حبیبه اطفالك بو کلماتی غایت ثقیل کلوب

نظم

یا الهی عفو کن جرم مرا * زانکه در عالم بسی کردم خطا
کر زمن آید خطا عفو آن تست * خود بهشت یك ارزنی از خوان تست
هرچه خواهی آن کنی سلطان تویی * بر جراحتهای من درمان تویی
یا الهی من بتسلیم آمدم * من بفرمان تو چون میم آمدم

دیو کریان وهمان اول حینده حسن بصری حضرتلرینك عتبهٔ علیه سنه یوز سورمکه پویان اولوب واروب قدم پاکنه خاك اولوب توبه

واستغفار ایلدکده حسن بصری رضی الله عنه حبیبه بر نظر ایلدی حبیبك وارلغی یغمایه کیدوب عقل وهوشدن ال یودی وحسن بصری کیم ایدیکن یقینا بیلوب

نظم

بلبل طبعم ازو کویا شده * چشم دیدمن ازو بینا شده
زو شنیدم نطق نطقم او بداد * وین همه اسرار در جانم نهاد
هست از نور خدا روشن دلم * زانکه از نور محمد خوش دلم

دیوب دامن شریفنه تشبث ایلدی چونکه حسن بصرینك مجلسندن قالقدی مدیونلر حبیب عجمی یی کوردکلری کبی کریزان اولدیلر ٠ حبیب عجمی حضرتلری نیچون فرار ایدرسکز شمدی یه دکین سز بزدن فرار ایدر دیکز شمدنصکره بز سزدن فرار ایتمك لازم کلدی دیو عودت ایدوب ذکر اولنان اطفاله اوغرادی هنوز لعب وبازیچه ده ایدیلر اطفال حبیبی کوردکلرنده بر برینه سویلیوب یولدن دور اولیکز حبیب تائب اولمش بزم کرد دامنز اکا اصابت ایتمسون دیدیلر پس حبیبك سوزش وحرارتی مشتد اولوب بر منادی یه ندا ایتدیروب هر کیمك حبیبه ویره جکی وار ایسه فراغت ایلدی کلوب رهنلرین السونلر دیو اعلان وشمدی یه دکین ویردکلری ربحی طلب ایتسونلر دیو اخبار ایتمکله اطرافنه مدیونلر جمع اولوب هر کسه رهنلرین توزیع وتسلیم ایدوب وهر کیمدن ربح المش ایسه رد ایدوب جمله ماملکنی بذل ایلدی صکره بر کمسنه کلوب دعوی ایدوب مالی قالمغله زوجه سنك چادرین ویروب بعده بر مدعی دخی کلوب پیراهنن ویردی ولب فراتده بر صومعه یه واروب عبادت وطاعت وحسن بصری ایله صحبت ایتمکدن بر نفس منفك اولمدی امی اولوب قراءت قرآن بلمکله حبیب عجمی دیدیلر کرامات باهره سنه حد وغایت یوقدر جمله سی تحریر اولنسه مستقلا بر کتاب اولور لکن دریادن مقدار قطره سمع جان مستمعینه حلقه زرین اولمغیچون ذکر اولنسون ٠ نقل اولنور که بر کون امام احمد حنبل وشافعی رضی الله عنهما

بروده صحبت ایدرلر ایکن حبیب عجمی بر کوشه دن ظاهر اولوب
امام احمد حنبل حبیبه برنسنه سؤال ایتمك ایسترم دیدی . امام
شافعی بونلر برعجب طائفه در حقیقتلرینی عقل ادراك ایتمز

﴿ بیت ﴾

کز علوم ظاهری جز قال نیست * وز علوم باطنی جز حال نیست

سؤال ایله دیدکده ممنوع اولمیوب یا حبیب بر کمسنه اوقات خمسه دن
بر وقتی تارك اولسه و ترك ایلدیکی قنغی وقت ایدیکن بیلمسه نیلك
کرکدر دیو سؤال ایتدکده « هذا قلب غفل عن الله فلیؤدب » یعنی
بومقوله قلب حقدن غافلدر لاجل التأدیب اوقات خمسه یی قضا
ایلك کرکدر دیو جواب ویردی امام احمد حیرتده قالدی . امام
شافعی حضرتلری احوالی مقدم اعلام ایتمش ایدم بونلری امتحان جائز
دکلدر دیو بیوردیلر . رسالهٔ قشیریه ده بو سؤالی امام احمد حنبل
شیبان راعی یه ایتمشدر دیو بیورمشلر هر قنغیسی ایسه خوشدر مقصود
قصه دن حاصل اولان حصه یی جان قولاغنه منکوش قیلمقدر .
. نقل اولنور که حبیب عجمی نك بر جاریه سی وار ایدی اوتوز ییلدنبرو
هنوز یوزینه تمام نظر ایتمامش ایدی . بر کون مذکور جاریه یه
ای مستوره بزم کنیزه که خبر ویر کلسون دیو بیوردیلر بن سنك کنیزکك
دکلمیم دیدکده اوتوز ییلدر که حقدن غیری یی کورمدم سکا نیجه
نظر ایده یم دیو بیوردیلر . نقل اولنور که حبیب بر کوشه ده منزوی
اولوب دیر ایدی الهی هر کیمك قلبی سنکله خوش دکلسه هرکز روشن
چشم اولمدی و هر کیمك سنکله انسی یوغیسه هیچ فرد ایله انسی اولمدی

﴿ بیت ﴾

هر که اورا دیدهٔ احول بود * در دو عالم کار او مهمل بود
هر که با اهل جهان همراز شد * او چو شیطان نفس را همباز شد
هر که او اسرار سبحانی شنفت * در حقیقت راه انسانی کرفت
هر که با اهل معانی یار شد * زو یقین میدان که او عطار شد

رضا ندر دیو سؤال ایتدیلر بر کوکلدر که انده غبار نفاقدن ذره اولمیه

بیوردیلر هر بار که حبیبك یاننده قرآن کریم تلاوت اولنسه کریه وزاری
قیلوردی یا حبیب سن عجمی و قرآن عربیدر معناسن فهم ایتمزسك
باعث کریه ندر دیدیلر لسانم عجمی ایسه قلبم عربیدر دیو بیوردیلر

﴿ نظم ﴾

تو زدینت لفظ داری بر زبان * خود نمیدانی معانی را عیان
روز قرآن صورة و معنی ببین * تا شود روشن ترا دنیا و دین

بر درویش حکایت ایدر که حبیب عجمی یی کوردم که مرتبهٔ عظیمه سی
وار عجمی ایکن بو قدر مرتبه یه وصلت ندنکه دیو متفکر اولدم کرچه
عجمیدر لکن حبیبدر دیو کوشمه ندا ایتدیلر قدس الله سره و روح الله
روحه ﴿ ذکر مناقب ابراهیم ادهم قدس سره ﴾ سلطان دنیا
و دین . سیمرغ قاف یقین . کنج عالم عزلت . کنج سرای دولت . شاه اقلیم
آدم . ابراهیم بن ادهم . متقیٔ زمان و صدیق دوران ایدی کنیتلری
ابو اسحقدر . جنید قدس سره ابراهیم ادهم مفتاح علومدر
دیو بیوررلر ایدی . بر کون ابراهیم ادهم امام اعظم حضرتلرینه
کلدی امام اعظمك اصحابی اکا چشم کوتاه ایله نظر ایتدیلر ابو حنیفه
رضی الله عنه اصحابنك نظر حقارتلرین کوروب اهلا و سهلا سیدنا
ابراهیم دیو تواضع تمام ایله تکریم قیلدیلر بعد المفارقه بو کمسنه نه
وجهله لایق سیادتدر دیو سؤال ایتدکلرنده انکچونکه علی الدوام حقه
مشغولدر بز ایسه کار آخره مشغولز دیو هر برین ایقاظ ایلدیلر

﴿ بیت ﴾

علم اسرار لدنی پیش اوست * سالك اسرار حق درویش اوست

ابراهیم ادهم ابتداء حالده بلخده پادشاه ایدی و نیجه ممالك قبضهٔ
دستنده و زیر فرماننده ایدی

﴿ نظم ﴾

بود شاه عادل و بس هوشمند * هیچ شیئی را نبوده زو کزند
صیت عدلش در جهان مشهور بود * زانکه ظلمت از دل او دور بود

و شکاره سوارا ولدقجه قرق عدد سپر زرین و سرج مذهب و رکاب

مرصع اسب تازيلر وزرين كمرلو خدام وانواع حشم واحترام ايله
كشت وكذار وصيد وشكار ايدردي بر كيجه تختنده خواب وراحتده
ايكن كوشي بركمسنه‌نك حركتن حس ايدوب سقف قصر متحرك اولدي
كيمدر ديو آوازه ايتدكده آشنايم برقطار دوه اضاعت ايلدم آني
جست وجويه كلدم ديدي ابراهيم ادهم اى شخص ضايع اولان
دوه بى بام سرايده‌مى طلب ايدرسن ديدكده اول شخص اى غافل
سندخى خدايى اطلس وديباجامه لر وزرين تخت اوزرنده‌مى طلب
ايلرسن ديدكده بو خود بام قصرده شتر كم شده طلبندن
عجب ركدر ديدي

❋ از كفتار عطار ❋

دولت حق پيش آن كامل بود * كوز بى خوابيش درد دل بود
هر كه‌در خوابست اودولت نيافت * هركه بيدار ست اورحمت بيافت
هر كه‌در خوابست درغفلت بود * هركه بيدار ست در عصمت بود
روتو بيدارى كزين وختم كن * تودرون خواب چند كويى سخن
هر كه او باخلق عالم آشناست * درجهان مى‌دان كه‌براوصد بلاست
كرهمى خواهى كه‌باشى در امان * ازميان خلق بيرون شو چوجان
روتوبا اويار شو از غير بر * زانكه دارى توباوخود كار پر
روتوبا ارباب معنى كن حضور * زانكه ايشانند چون درياى نور
كرتواهل فضل رابشناختى * دين ودنيى رابيك جو باختى
تارسى در آنچه مقصودت بود * خود ببينى آنچه مطلوبت بود

ديو خطاب ايدوب كلمات مذكوره‌دن دل ابراهيمه هيبت عظيمه
مستولى اولوب بر زمان بحر فكرته طالدي چونكه صباح اولوب اركان
دولت يرلو يرنده قرار ايتديلر ناكاه بر رجل مهيب ظاهر اولوب هيچ
فردك بكجاميروى ديمكه زهره‌سى اولمدي بالاخره ابراهيم ادهم نه حاجته
كلدك ونه مراد ايتدك ديو سؤال ايتدكده ابناء سبيلدنم حالا بو كاربان
سرايه تنزيل بار ايتمكه كلدم ديدي ابراهيم ادهم اى شخص بو بنم
سرايمدر رباط دكلدر ديو جواب ويردكده سندن اول كيمك ايدي

ديو سؤال ايدوب ابراهيم ادهم پدرمدن قالدي ديدكده اندن اول كيمك
ايدي ديو سؤال ايلدي ابراهيم ادهم دخى جدمك ايدي ديو جواب
ويردي بريسى كلوب بريسى كيدن خانه كاربان سراى دكلميدر اى غافل

❋ بيت ❋

نيجه‌لر ديدى بندر بو مكان * اكه بنم ديديكى قالدى همان

ديو كيدوب كوزدن نهان اولدي . ابراهيم بن ادهمه حيرت كلى
مستولى اولوب من بعد صبره قرارى قالميوب جانب صحرايه روانه
اولدى واول رجل كريمك عقبندن ايريشوب لله تعالى سز كيمسز
بنم درونمه آتش ياقديكز ديو نياز ايلدي بن خضرم وقتم ديو كندوسن
بيلديروب جان ابراهيمه زياده آتش دوشوب شعله‌سى باشدن اشدي سلطانم
لطف ايله جزئيجه توقف بيوريكز اويمه واروب كله‌يم ديو استيذان
ايدوب « الاجل اعجل من ذلك » يعنى اجل بوندن اقربدر غفلت
وتوقف زمانى دكل وقت بيداربدر ديمكله ابراهيم ادهم بيدار اولوب

❋ نظم ❋

من درين مدت زتو غافل بدم * بلكه خود در علم دين جاهل بدم
هرچه فرمايى بجان فرمان برم * من ز پيش تو يقين ايمان برم
من ترا دانم بمعنى پيشوا * زانكه هستى در معانى مقتدا
يا الهى دور كردانم زخلق * تا روم با اوليا در زير دلق
كوشهٔ كيرم بايشان درجهان * تا شود حاصل مرا مقصود جان

ديوب فى الحال سلطنت ومملكتندن ال يويوب انصار واعواندن جدا
اولدي ناكاه هاتفدن بر آواز استماع ايلديكه وقت اجل داخل اولمزدن
اول بيدار اول ديديلر بوندنصكره نفس ووجودندن كليت ايله ال يويوب
طالب مطلوب حقيقى اولدي بعده نيشابوره عزيمت ايدوب اول دياره
بر مشهور غاره داخل اولوب روزوشب حقه توجه ونياز اوزره اولدي
يوم الخميس اولدقده كوهدن هيزم كسوب ارقه‌سنه يوكلنوب كفاف
نفس ايچون جمعه كون شهره كلوب فروخت ايدردي و بعد اداء
صلوة الجمعه كرو غار مزبوره واروب كاملاً طقوز يل وجه مشروح

اوزره مجاهد، ایدوب بعده بادیه‌یه دوشوب کعبهٔ مکرمه‌یه واردی
وامام محمد الباقر ایله ملاقی اولوب کبار اولیادن اولدی

❊ بیت ❊

ترك دنیا کن اکر مرد حق * که نباشی در دو عالم توشق

نقل ایدرلر که ۰ ابراهیم ادهم حضرتلری بیور دیلر که بز درویشلك
طلب ایتدکجه توانکرلك اوکیمزی الور غیریلر توانکرلك ایستدکجه
درویشلك بولورلر. ریسی ابراهیمه بیك درهم کتوردی قبول ایتمیوب
شیٔ حقیر ایله اسممزی دفتر درویشاندن حك ایتمك ایسترسن کبی
دیدی ابراهیم ادهمك کفتار کهربارلرندندر که طالب شهوت صادق
دکلدر اخلاص حقه صدق نیتدر علامت عارف اولدر که خاطری تفکر
وعبرت وکلماتی حقه ثنا ومدحت وعملی طاعت وعبادت ونظری صنع
وقدرتده، اوله طریق حقه سلوکدن صکره نفسمه جمله‌دن زیاده کوج
کلان کتاب مطالعه‌سندن مفارقت ایدوب من بعد کتابه نظر ایتمه دیدیلر

❊ بیت ❊

رو تو چون منصور در دریای محو * چند خوانی پیش مفتی صرف ونحو

اوچ حجاب قلب سالکدن رفع اولمینجه در دولت کشاده اولمز
بریسی اولدر که دوجهان دولتنی ویرسه‌لر شاد اولمیه زیرا موجودات
ایله شاد اولان حریصدر پس « الحریص محروم » ایکنجی
اولدر که دنیا وآخرتی الندن السه‌لر افلاسنه غم چکمیه ومحبة الله ایله
اولان نشاطی اندوهه مبدل اولمیه پس « المسخوط خبیث » اوچنجی
اولدر که مدحت ونواختده هیچ وجهله فریفته اولمیه مدحت ناسه
فریفته اولان دون همتدر وقاصر الهمة اولان محجوبدر پس « علو
الهمة من الایمان » ایمدی طالب عالی همت کرکدر ۰ اصحابندن
ریسنه بیوردیلر که ولایت مرتبه‌سنه نائل اولیم دیرسك دنیا
وآخرتدن برذره‌یه رغبت ایتمه ومستمرا حقه توجه ایدوب ماسوادن
فارغ اول وحلال لقمه تناول ایله والاحقه وصول قیام شب وصیام
روز ایله اولماز ۰ نقل اولنور که معتصم بالله ابراهیم ادهمه سزك

صنعتکزندر دیو سؤال ایدوب دنیانی طالبلرینه وعقبانی راغبلرینه
فراغت ایلدك وکندیمز بوجهانده ذکر الله واول جهانده لقاء الله
اختیار ایلدك دیو جواب ویردکده تکرار نه صنعت ایله مقیدسز دیو
سؤال ایلدی کارکنان ذکر خدانك پیشه‌یه احتیاجی اولمدیغنی بیلمزمیسن
دیو جواب ویردی ۰ برکون ابراهیم ادهمه سن کیمك بنده‌سیسن
دیو سؤال ایتدیلر فی الحال لرزان اولوب زمینه دوشدی ووجه مبارکی
خاك آلود اولوب بعد زمان بوآیت کریمه‌یی اوقودی « ان کل
من فی السموات والارض الا آتی الرحمن عبدا » نیچون اول جواب
ویرمدیکز دیدیلر عبد الله دکلم دیمکه قادر دکلم عبد فقیرم دیرسم
قورقدمکه بنده‌لك حقن طلب ایلیه‌لر دیو بیوردی ۰ ابراهیم ادهم
قدس الله سره برکون ارباب فنادن بربلوك عشاقك جمعیتنه واروب
صحبتلرینه دخول رجا ایلدی هنوز سنده، پادشاهلق رجاسی واردر
دیو داخل صحبت ایتمدیلر الهی سیدی ومولای بوقدر ترك وفنا ایله
ابراهیمه یول ویرلمینجه بیلمزم غیریلرك احوالی نیجه اوله مدد سندن
یا کریم ۰ ابراهیم ادهم دخی امام محمد باقر وزین العابدین وامام حسیندن
حضرت علی‌یه منتسب اولوب ابراهیم ادهمدن شقیق بلخی وحذیفة
المرعشی تکمیل طریقت ایدوب شقیقدن ۰ شیخ حاتم اصم ۰ وشیخ احمد
خضرویه واندن ۰ ابو بکر وراق ۰ ومحمد الفضل الترمذی واندن ۰ محمد بن
علی الحکیم الترمذی قولی یوریوب ۰ خواجه ابو علی الجرجانی ۰ وابو سهل
صعلوك ۰ وابو ذرعهٔ اردبیلی ۰ ومحمد زجاجی ۰ وابو النصر قبانی ۰ وابو القاسم
نصر آبادی ۰ واسماعیل نصر آبادی ۰ وعبد الرحمن سلمی ۰ وحسین السلقی
حکیم ترمذیدن تکمیل طریقت ایدوب طریقهٔ ادهمیه بو اسلوب
اوزره متسلسل اولور ❊ ذکر مناقب ذی النون مصری قدس سره ❊
پیشوای اهل ملامت ۰ شمع جمع قیامت برهان مرتبهٔ تجرید ۰
سلطان معرفت توحید ۰ حجت الفقر فخری ۰ ذو النون مصری ۰ قدس
سره‌نك اسم شریفلری ثوبان بن ابراهیم ۰ وکنیتلری ابو الفیض ولقبی
ذو النون در ملك ملوك ارباب ملامت اولوب اسرار توحیده، وریاضت

ومجاهدەدە فريد دهر ايدی ٠ اهالیٔ مصر اول ذات ملك سماته زنديق اعتقادندە اولوب و بعضيلری شك وحيرتدە قالوب مادامكه حيوتدە اولدقجە عموماً اهالیٔ مصر اكا منكرلر ايدی وفاتندە دكين علو شانندن نكسنه آگاه اولمدی عجبدر فی زماننا دخی اولياء اللهك اكثری طعن وتشنيع و بونك امثالی تهمتدن خلاص اولمشلردر

﴿ع﴾ ازلی بويلەدرر بويله زمانك حالی * دولت اول باشه كه اوليايه صورت انكار ايله ظاهر اولميوب سر فرو ايليه

﴿نظم﴾

روبسوی حق وبغض دل تراش * تاكه درعقبی بيابی تولقاش
روتو بغض اوليا از دل ببر * ورنه می افتی تومغبون در سقر
حيف باشد كه توبی ايمان شوی * همچوشيطان راندهٔ رحمان شوی
اهل فسق آنست كه اوبی اولياست * اسفل دوزخ ورابرك نواست
ای برادر غير اين ره نيست راه * وررو ی جزاين نيابی تو پناه
جمله درويشان حق اين رەروند * بصری وبسطامی هم دررە شوند
سلسله در سلسله رفتند همه * تو بماندی درپی اين قافله

ذوالنون مصری حضرتلری بركون راكب فلك مشحون اولوب كيدركن كشتی دە اولان جماعتدن برينك بر كوهر ذی قيمتی ضايع اولوب اهل كشتی نك جمله سی ذوالنونه متوجه اولوب البتە سن سرقت ايلدك ديو بالاتفاق رنجيدە وشان شريفنی تخفيف ايتديلر

﴿نظم﴾

هر كه آزار دل دانا كند * در دوعالم خويش را رسوا كند
رومجو آزار دلهابی گناه * ورنه باشی در دوعالم روسياه
جهد كن دلهای ايشان شادساز * تاشود در های جنت برتو باز
هر كه يك دل رابيازارد بدان * جمله دلهارا بيازارد عيان

چونكه خلقك تعديسی حددن تجاوز ايلدی ذوالنون حضرتلری ای دانندهٔ غيب وشهادت ديو توجه ونياز ايدوب سرگا نيجه ناز واقع اولدقده دريادن نيجه بيك ماهيلر سر برآورده اولوب ودريا

يوزينی طوتوب هر بری دهاننده بر گوهر گرانمايه چيقاروب قدم پاك ذی النونه نثار ايتديلر ذوالنون دخی ديدهٔ عبرت ديدەسندن اشك لعل گون ودمع در مكنون نثار ايدوب وگوهر يكتاك بربسن آلوب جوهری ضايع اولان بازرگانه وير دی اهل كشتی غرق بحر حيرت ومستغرق دريای خجلت اولوب « العذر مقبول عند كرام الناس » مضمونن گويان اولدقلری حالده معذرت ديلديلر پس بوسببدن ذوالنون ديو ملقب اولديلر انلرك گفتار نصيحت شعارلريدر كه بيوررلر ٠ سخت ترين حجب كشی نفسنی گور مكدر ٠ عبداوزرينه غضب اللهك علامتی فقر اصابتندن خوف ايتمكدر كماقال تعالی « الشيطان يعدكم الفقر » علامت محبة الله اخلاق حبيب اللهە متابعتدر مادامكه خلقله مأنوس اولەسن حقله انس طمع ايلمه ماسوادن فكری منقطع اولميوب قلبی سوزان اولميان محب خدايه كأس محبت صونمازلر هر شيئك عقوبتی واردر عقوبت محبت اولدر كه حقدن غافل اولەسن عارف هرساعت خاشعتردر زيرا هرساعت نزديكتردر معرفت اسرار الهيهيه اطلاعدر زيرا كه عارف پيوستهٔ انوار ربانيدر آفتاب نور افتاب ايله گوريلور ﴿ع﴾ آفتاب آمد دليل آفتاب * وبيوررلر كه زاهدان پادشاهان آخرتدر عارفان پادشاهان زاهداندر ٠ توبه ايكی قسمدر برقسمی توبهٔ انابت وبرقسمی توبهٔ استجابتدر توبهٔ انابت اولدر كه عبد مولينك عقوبتی خوفندن تائب اولە توبهٔ استجابت اولدر كه شرمندهٔ حق اولوب تائب اولە هر برعضوك توبەسی واردر ٠ توبهٔ دل ترك شهوته نيتدر ٠ توبهٔ چشم محارمدن گوز يوممقدر ٠ توبهٔ گوش غيبتدن احتراز در ٠ توبهٔ پای مناهی يە عزيمت ايتممكدر ٠ توبهٔ دهان حرام خوارلقدن دور اولمقدر ٠ توبهٔ فرج فواحشه قريب اولممقدر ٠ صادق اولدر كه لسانی حق وصواب نطق ايليه صادق شمشير خدادر شمشيره قرشو كيم طورديكه ايكی شق اولميه حقايق قلوب تعبيهٔ نفوسی فراموش ايتمكدر ٠ نفسنه اعلم اولدر كه قسمت ازلی يە راضی اولە صبر ثمرهٔ يقيندر ٠ علامت اخلاص اوجدر ٠ اولكيسی جمله اشيادن منقطع اولوب حقه ناظر

اولمقدر . ایکنجیسی جمله کارلردن کسسته اولوب حقه راجع
اولمقدر . اوچنجیسی جمیع احوالده حقدن مدد طلب ایلمکدر
ذکر مناقب داود طائی رضی الله عنه وقدس سره وروح روحه

شمع دانش وبینش . روشن چراغ آفرینش . عامل طریقت . عالم
حقیقت . مرد خدایی . داود طائی قدس سره سید الاولیاء وسند
الاصفیا ایدی . یکرمی ییل متوالیا امام ابوحنیفه رضی الله عنهدن تعلم
علم ایدوب فضیل بن عیاض وابراهیم بن ادهم ایله صحبت ایتمشدر .
بعده حبیب عجمیدن دولت سرمدیه یه ایرشمشدر

نظم

آن معلم بود وعالم در جهان * همچو خورشیدی که باشد او عیان
آن معلم بود وارث در علوم * حکمت لقمان نموده در نجوم
او تصوف را نکو دانسته بود * در بالماس معانی سفته بود
وسبب سلوکی بو بیت اولمشدر

بیت

ای خدیك تبدی البلا * وای عینیك اذا سالا
یعنی قنغی رو وابرو وقنغی چشم آهو درکه خاك زمینه ریخته اولمیه

بیت

* شو توزلر کیم دونر یوللرده طورمز تند بادیله *
* کیمی قیصر کیمی خسرو وکیمی اسکندر وجم در *

وبالجمله بو معنادن داود طائی حضرتلرینه دردبی درمان حاصل
اولوب صبر وقراری الدن کیدوب وبو حیرت ایله درسه حاضر اولدی

بیت

* نشان عاشق صادق رخ زرد ست وسوز دل *
* زعشقت سوز دل گر هست روی زرد می باید *

مفهومی اوزره امام ابوحنیفه حضرتلری داودك درونند‌ه حیرت
و بشره سنده صفرت مشاهده ایدوب حالندن سؤال ایلدی اولدخی
ماوقع نه ایسه تقریر ایدوب

بیت

لقد شربت شرابا حیوته ابدی * فصار محدا ذلك الشراب بماهی
دیوب قلبمه دنیادن فراغ کلدی ودرونمده برسوزش ظاهر اولدی
اول دردك دواسنه ظفر بولمدم وبر کتابده معناسن کورمدم واکا
فتوی ویرر بولمدم دیوب

نظم

داود طایی بکردش خود سلام * کفت ای در دین احمد با نظام
خود مرا ای نور عرفان پند ده * خود مرا با اهل دل پیوند ده
دید که ابوحنیفه حضرتلری ای اوغل خلقدن عزلت ایله دیو بیوردیلر

نظم

تو برخیز این زمان در را طلب کن * پس آنکه در ولایتها طرب کن

بیت

داود طائی از و بشنید این * کفت حقا کین چنین باید چنین
دیو عزلت ایدوب معتکف خانه اولدی برمدتدن صکره امام اعظم
حضرتلری واروب یا داود حجره ده متواری اولمق ایش دکلدر

ع

جانا بیا که صحبت جان بی تو هیچ نیست * کلوب بین الائمه اوطورب
انلرك قال وکلمات وسخن ومعلوماتنی استماع ایلیه سن لکن صبر ایدوب
هیچ قال وقیل دیمیه سن اول وقت مسائلی انلردن اعلی بیلورسن
دیو بیوردیلر

بیت

ترا کرد د معانیها مسلم * شوی در قرب ابراهیم ادهم
داود طائی یه بو نکته وکنایه دن مشار الیه نه ایسه معلوم اولوب سنهٔ
کامله تمامیجه عند الائمه اوطوروب قال وقیلدن ساکت اولدی .
وهر نه بحث اولندیسه صبر ایدوب سائله دخی جواب ویرمدی .
تمام سنه دنصکره بر ییل صبرم اوتوز سنه یه مقابل اولدی دیو بیوردیلر

بیت

اکر خامش نشینی توچو مردان * نباشد خود تراز اسرار نقصان
پس داود طائی نفسنه خطاب ایدوب

نظم

بروای یار بادانا قرین شو * پس آنکه باملائك همنشین شو
اکر دانا بیابی اندرین راه * ترا مظهر کند از حال آکاه
اکر در منزل اوراه یابی * بهر دوکون بی شك جاه یابی

دیو حبیب عجمی نك تراب قدمن سرتاج ودامن شریفنه تشبث ایلدکده خانهٔ قلبی پرتو نور محمدیدن تابان اولوب جمله کتابلرین نهر دجله یه آتوب خلقدن بالکلیه منقطع اولدی وعزلت اختیار قیلدی

نظم

علم ومعنی دان واز صورت کذر * تا خلاصی یابی از نار سقر
علم معنی در درونم زد علم * زان سبب برهم زدم لوح وقلم
علم صورت اهل صور ترا نکوست * لیك در معنی بغایت سرنکوست
علم معنی کشت در بازار عشق * یافت او سر رشتهٔ اسرار عشق

نقل اولنور که داود طائی حضرتلرینه یکرمی بیك دینار میراث انتقال ایدوب یکرمی سنه یه وارنجه قوتنه وخرقه وملازمه سنه انی صرف ایلدی بعض اهل فنا انك حضورنده طریقت خود ایثاردر نکاه دکلدر دیمشلر . آنلر دخی بز بو مقداری نکاه ایلدك تا که فارغ البال اولوب جمله کاردن آسوده حال اوله لم دیو بیوردیلر . حتی برحاله ایرشدیکه نان پارهٔ خشکی آب آلود ایدوب کفاف ایدینورلردی . نقل اولنور که برکون هارون الرشید امام ابو یوسفله داود طائی زیارتنه کلوب اوقپولرین کشاده بولمدیلر فتح باب ایچون مادر داوددن استشفاع ایتدیلر داوده اعلام ایلدکده اهل دنیا ایله حاجتم یوق دیو قبول ایتمدیلر

نظم

ای برادر حال دنیا دار بین * او برون راه کشته زار بین
خود مکن با اهل دنیا دوستی * رو بکوی عارفان کن دوستی
هر که دنیا دار شد اورا مبین * تا نینـدازد ترا او بر زمین
هر که دنیا دارشد آلوده شد * او بکفکیر جهان پالوده شد
هر که دنیا دار شد لذت نیافت * او به پیش عارفان همت نیافت

هر که دنیادار شد چون خلق عام * من نکویم خود بروی او سلام

پس هارون الرشید تکرار مسکنت کوستروب انواع نیاز ایله رجا وتمنا ایتمکله مادر داودای فرزند سعادتمند بحق شیرم اجازت ویر کلسونلر دیو شفاعت ایتمکله الها ملکا ومعبودا رعایت حق مادرسنك فرمان وامر کدر . و بنم رضام انك رضاسی در والا انلر ایله هرکزنه کارم وار در دیو اذن ویردی . پس داخل باب اولوب حضورنه کلدکارنده دست هارون داود طائینك مبارك النه طوقنوب یا خلیفه عجب دست نرم در . اکر نار جحیمده احراق اولنمزسه دیوب « فاتقوا النار التی وقودها الناس والحجارة » آیت کریمه سی فحواسنجه ظلمدن احتراز وعدالته اهتمام ایچون چوق نصیحت ایدوب بسیار کریه قیلدیلر . وآه وفغان ایله یورکلرین دلدیلر

نظم

چو فاروقش تو باید کار کردن * زشیطان هوا باید بریدن
چو فاروق این زمان کن احتسابی * که تا یابی زکوثر خوش شرابی
بکن عدل ارزمان خواهی دکریار * وکرنه پیش ما نبود ترا بار
بکن عدل وکرم با خلق آفاق * که باشی تو میان صالحان طاق
بکن عدل وکرم کر میتوانی * که این ماند بدنیا جاودانی
بکن عدل وکرم کر ملك خواهی * که این باشد نشان پادشاهی
بکن عدل وکرم ورنه خرابی * درون آتش سوزان کبابی

پس هارون بو نصح وپندی منکوش سمع قبول ایدوب وداع ایتدکده داود طائی یه بر کیسه زر سرخ عرضه قیلوب حلالدر دیو قبولن التماس ایلدی بیوردیلر که احتیاجم یوقدر خانه می بیع ایلدم ومال حلاله وارث اولدم حالا بو آنه دکین آنی نفقه ایدندم وحق سبحانه وتعالیدن رجا ایلدمکه بو مال حلال تمام اولدقده عمرم دخی پایانه ایریشوب غیره محتاج اولمیم امیددر که تیر دعا هدف اجابته واصل اوله . پس امام ابو یوسفله هارون الرشید کیدوب امام ابو یوسف داود طائینك وکیل خرجی اولان درویشدن عزیزك نفقه سنه یومیه

نمقدار خرج كيدر ديو سؤال ايدوب ايكى دنك صرف اونور ديو
جواب ويردى ابو يوسف رحمه الله حساب ايدوب تاروز آخرده محرابده
اوطورركن داود طائى بوكون رحمة اللهه واصل اولدى ديو سويلدى
واروب وفات ايتمش بولديلر . امام يوسفه داودك وفاتنى ندن
بيلديكز ديو سؤال ايتديلر نفقه‌سن حساب ايلدم بوكون تمام اولمشدى
ومعلوممدر كه انك دعاسى مستجابدر ديوب والده‌سندن داودك وفاتى حالنى
سؤال ايلديلر . حكايت ايلديكه ليله نك كليسنده توجه ونياز وتسبيح
ونمازده قائم اولوب آخر ليلده سر مبارك وجبهۀ متبركه سن سجده‌يه
وضع ايدوب زياده مكث ايلدى بندخى برايشه مشغول ايدم كوردمكه
رفع رأس ايتمدى وقت صلوتدر ديو اخباره واردم كوردمكه روح
مطهرى عرش اعلايه پرواز ايلمش رحمة الله عليه رحمة واسعة

✵ ذكر مناقب معروف كرخى قدس الله روحه ورضى عنه ✵ همدم
نسيم وصال . محرم حريم جلال . مقتداى ارباب طريقت . رهنماى
اصحاب حقيقت . عارف اسرار شيخى . حضرت معروف كرخى قدس
سره . كنيتلرى ابو محفوظ وپدرلرينك اسمى فيروزدر . امام على
ابن موسئ رضا حضرتلرينك النده مسلمان اولوب دربانى اولمشدر .
سيد محبان وقت وخلاصۀ عارفان عهد ايدى . اكر عارف اولمسه
معروف اولمزدى . علوم وفنونده وفتوى وتقواده آيت كبرى ايدى .

✵ نظم ✵

بود شيخ عارفى پس پارسا * مثل او شيخى نبوده باصفا
علم معنى اش همه عالم كرفت * باركاهش خانۀ آدم كرفت
داد اورا معرفت يزدان پاك * غير حق را كرده او در زير خاك
ديد او در علم معنى شرع را * ترك كرده او بمعنى فرع را

معروف كرخينك پدر ومادرى ترسا ايديلر بركون معروفى معلمه
كوندرديلر راهب ثالث ثلثة ديو تعليم ايلدى معروف كرخى حاشا بل
« هو الله احد » ديدى راهب هرچند كه « ثالث ثلثة » ديدكجه
معروف « هو الله الاحد » ديو موفق من عند الله اولدى

✵ نظم ✵

چون در آمد در وجود او نور يافت * او وجود خويش را مستور يافت
بالاخره راهب معروفى ضرب شديد ايدوب معروف دخى

✵ نظم ✵

* دوپى شر كست از آن بكذر موحد باش ويكتا شو *
* وجود ماسوى الله را بلا بكذار والا شو *
* نباشد معدن لؤلؤ كار بحر خشك اى دل *
* اكر در دانه ميخواهى فرو در قعر دريا شو *

ديو فرار ايلدى نه جانبه كتديكن بيلمديلر وپدر ومادرى چوق
ارايوب بولمديلر كاشكه بولنسه هرنه دينى اختيار ايدرسه بز دخى قبول
ايدردك ديديلر

✵ شعر ✵

* لك الخالق لك الامر لك المنّ لك الاعطا *
* لك الملك لك الاشيا لك العز لك القدره *
* لك التنزيه يا طاهر لك التعظيم يا ظاهر *
* لك التقدير يا قادر لك الحول لك القوه *
* لك الفرد لك المجد لك العرش لك الكرسى *
* لك الصدق لك الوعد لك القهر لك العزه *
* لك الانعام يا منعم لك التوفيق يا محسن *
* لك التفضيل يا مفضل لك الجاه لك الحشمه *
* لك التوحيد يا واحد لك التمجيد يا ماجد *
* لك التحميد يا حامد لك العلم لك الحكمه *

پس معروف واروب امام على رضا النده مسعود بالايمان اولدى
برقاچ كوندنصكره پدر ومادرينه واروب دق باب ايلدى كيمدر ديو
سؤال ايلدكلرنده معروفم ديو جواب ويردى پدر ومادرى
درحال شرف اسلام ايله مشرف اولديلر بعده معروف كرخى داود
طائى يه واروب شمع چراغ نور محمديدن فتيلۀ قلبنى ايقاد ودرون
پاكنى آباد ايلدى

✵ نظم ✵

برون آى از كرفتارئ اين چرخ * كه تا كردى چو معروفى دران كرخ

زكرخ دل برون آى وتوجان بين * تومعروف حقيقى بى مكان بين

• سرى سقطى قدس سره روايت ايدرلر كه روزعيد ده معروفى كوردم كه خرمادانه لرينى جمع ايدر بونلرى نيلرسز ديدم بيوردبلر كه اطفال مؤمنينى كوردم لهو وبازيچه ايدرلر لكن ايچلرنده بر طفل لهو ايتميوب كريه وزارى قيلور وبن پدر ومادر سز يتيمم سائر اطفالك ملبوسات جديده سى واللرنده جوزلرى اولوب بازى وخنده ايدرلر بنم دخى بوقدر كه انلر ايله ملاعبه قيلم ديو ماتم ايدر حالا دانه چين اولدمكه فروخت ايدوب اول يتيمه جوز اليويرم تاكه اول دخى واروب ملعبه قيلوب شاد اولسون ديديلر معروفدن بوخبر سمعمه القا اولندقده پس بكا بوكار كافيدر ديو واروب اول يتيمى بولوب جامه پوش ايتدم وجوز اليويردم درحال قلبمده بر نور پيدا اولوب خوشحال اولدم

✻ نظم ✻

دل بدست آر ومجوآزار دل * زانكه باشد مخزن اسرار دل

خودنكوتر باشد ازصد كعبه دل * ساز دل نيكو ترست ازساز كل

دل بود منزلكه اسرار غيب * كرنميدانى توخود اين نيست عيب

معروف كرخى حضرتلرينك كفتارندندر علامت جوانمردى اوچدر • بريسى وفاى بى خلاف • وبريسى بى ستايشىٔ خود • وبريسى عطاى بى سؤال در • علامت ولى اوچدر • انديشه سى حق اوله • وقرارى اللهله اوله • وشغلى دائما حقده اوله • عاشق رياست اولان ابدى فلاح بولمز « آخرما يخرج من رؤس الصديقين حب الجاه والرياسة »

✻ شعر ✻

* كر طالب بقايى اوّل فنا طلب كن *

* واندر فناى مطلق عين بقا طلب كن *

* اى طالب هويت فانى شو ازانيت *

* اينجامبين خود را وانجا خدا طلب كن

* درسلك بى نيازى سلطان كدا شداى دل *

* سلطانى واميرى دارد كدا طلب كن *

✻ ذكر مناقب سرى سقطى قدس الله سره ورضى الله عنه ✻

نفس كشنده • ودل زنده • سالك حضرت ملكوت • شاهد عزت جبروت • نقطهٔ دائرهٔ لاتقطى • سرى سقطى • قدس سره العزيز • اصناف علوم وكمالات وانواع رموز واشاراتده اعجوبهٔ دهرايدى • وبغدادده ابتدا اسرار توحيددن سخن پردازلق ايليان سرى سقطى قدس سره ايدى • ومعروف كرخى حضرتلرينك والده سنك برادرى ايدى دكانده اوطوروب ودر دكانده بر پرده وضع ايدوب سرا پرده ده دائما توجه ونياز وقائم نماز ايدى

✻ نظم ✻

اوز عرفان خدا آكاه بود * هم باواسرار حق آكاه بود

سى هزار اسرار حق دانسته بود * ازوجودخويش كلى رسته بود

جمله اين سرهاز مكتوبات غيب * از درون او بر آمد جيب جيب

اوزخود كم كشته وكلخن شده * درميان عاشقان كلشن شده

مرويدر كه جبل لبناندن بركمسنه سرى سقطى نك زيارتنه كلوب وپرده يى رفع ايدوب سلام ويردكدنصكره كوه لبناندن فلان كمسنه سزه سلام امانت ايلدى ديو ايصال امانت ايتدى سرى سقطى رد سلام ايدوب اول پيرك مسكنى كوه اولوب برسركار دكلدر • مرد خدا اولدر كه بازارده بيع وشرا ايدوب كروحقه مشغول اوله وبرلحظه حقدن غافل اولميه ديو بيورديلر

✻ نظم ✻

بود مستغرق حق درهمه حال * نه پرواى بهشت حور وافعال

نه پرواى وجود وفكر جانست * نه پرواى نشست آشيانست

نه پرواى مكان ولامكانش * نه پرواى زمين وآسمانش

نه پرواى ملائك در بلندى * نه پرواى علوم هوشمندى

نه پرواى وجود درد وناله * نه پرواى شب باران وژاله

نه پرواى محال حال عالم * نه پرواى وجود دور آدم

نه پرواى وجود هستىٔ او * نه پرواى زمين وپستىٔ او

نه پرواى هدايت كان بجاشد * نه پرواى ولايت كان روا شد

انلرك كفتار دربارلرندندر كه شومىٔ كناهدن عجبا روسياه اولدممى ديو بهرروز كرات ايله آيينه يه نظر ايدرم ديو بيورديلر مرآت مزبوره نه مقوله مرآت وزلهٔ مذكوره قنغى زلات اولديغى آيينهٔ مجلاسى اولان عاشقلرك معلوم شريفلريدر

بيت

آيينه صاف بايد تا يار رو نمايد * آيينه راجلاده يعنى صفا طلب كن

« حسنات الابرار سيئات المقربين »

نظم

من كنهكارم خدايا عفو كن * جمله مكروهات مارا محو كن

من كنهكارم زدست خويشتن * عفو تو شد مرهم اين جان وتن

من كنهكارم زدست خويش خويش * خود خلاصى ده مرا از لطف بيش

من كنهكارم زدست روزكار * يا احد اين بنده را بيرون آر

من كنهكارم همه از كفت خود * عفو كن اين كفت من از لطف خود

من كنهكارم زقيد اين جهان * يا اله از قيد مارا وارهان

من كنهكارم ولى عفو آن تست * جان جمله عارفان كريان تست

• سرى سقطى حضرتلرى اوتوز يللدر كه برشكرم ايچون استغفار ايدرم ديو بيورديلر اول نه كونه شكردر ديو سؤال ايلديلر بغداد چارشوسنده احراق واقع اولوب بنم دكانم سالم اولديغن خبر ويرديلر شكر ايلدم اول ضررى كويا اخوان مسلمينه ارزانى كوردم ودنيا ايچون حمد ايلديكمه شرمنده يم استغفارم اكا در ديو بيوردى • دنيانك جمله سى فضولدر الا بش نسنه دكلدر • مقدار سد رمق نان پاره • ودفع عطش مقدارى آب • وستر عورت ايچون برجامه • وقابل سكنى برخانه • وشول عمل كه آخرتده نافع اوله • علامت استدراج نفسك عيوبنى كورممكدر • اقواى قوت اولدر كه نفسكه غالب اوله سن كندى نفسى تأديبنه عاجز اولان غيرك نفسى تأديبنه هزار بار عاجزدر • ترجمان قلب زباندر • وروى آيينهٔ قلبدر دلده پنهان اولان روده پيدا اولور • قلوب اوچ قسمدر برقلب واردر كه

جبل شامخ كبيدر اصلا متزلزلندن ايلمز • وبرقلب واردر كه درخت عظيم كبيدر لكن بادوزان كاه كاه تحريك ايدر • وبرقلب دخى ريشهٔ پر كبيدر ريح هرجانبدن وزان اولسه تقليب وتحريك ايدر • حسن خلق اولدر كه بى كينه ومكافات رنج كش خلق اولوب سن كمسنه يى رنجيده ايتميه سن • اقواى خلق اولدر كه غضبك سكا غالب اولميوب سن خشمكه غالب اوله سن • عبد كامل اولدر كه دينى شهوتنه غالب اوله • بركون صبره متعلق كلام افاده بيورركن برعقرب مباركك اياغنه برقاچ دفعه زخم شديد اوردى نيچون دفع ايتمزسز ديديلر چونكه كفتارمز صبردندر شرم ايدرم ديو بيورديلر

ذكر مناقب سيد المشايخ ابو القاسم جنيد بغدادى قدس الله سره ورضى الله عنه

منبع اسرار • مطلع انوار • قطب زمان • مركز دوران • سلطان طريقت • جنيد بغدادى قدس سره شيخ مشايخ جهان وامام ائمهٔ زمان ايدى • كنيتلرى ابو القاسم • ولقبلرى قواريرى وزجاج وخراز در • پدرلرى آبكينه فروخت اولمغله قواريرى وزجاج ديرلرايدى • وسيد الطائفه اولمشلر • وشريعت وطريقت وعشق وحقيقتده نائل غايت اولوب عوام وخواصك مقبولى اولمشلرايدى

نظم

آن ولى عصر سلطان جهان * منبع احسان ونور صادقان

سالها براهل دل همراز بود * وزمقام جان وتن ممتاز بود

نام ابو القاسم كه اسم نيك داشت * او بجان سالكان عرفان نكاشت

او بزرك دين وانسان جهان * درطريق راه خود اسرار دان

شد بزركان واكابر صد هزار * بهر ديدارش بعالم بيقرار

جملهٔ خلقان زفيضش بهره مند * عارفان بودند در زلفش كمند

هست مقصودم ازين كفتن بتو * تا بدانى سر اسرارش نكو

جنيد بغدادى قدس سره بيورديلركه بز تصوفى قيل وقال وبحث وجدال ايله بولمدق بلكه سهر وكرسنكى ودنيادن كوتاه دست اولوب محبة اللهدن غيرى هرنه ايسه ترك ايتمكله بولدق

دیدیلر اوتوز ییلدر که حق سبحانه وتعالی جنیدك لسانیله جنیده
کلام سویلر او رتاده جنید یوق وخلقك دخی آکاهی یوق دیو
بیوردیلر

❋ شعر ❋

لقد فنیت عن الغیر لا وجود سوای * لان نفی وجودی ثبوته بقای
اما البقاء ولا البقاء للعدم * فکیف اثبت شیئا بقاء لا ببقای
لواء وجهك نوری ظلاله یتمدی * بذیلها یتمسك بان تلك لوای
انا سقمت من الجنة امالی منها * شفاك فیه شفء شفای فیه شفای

جنید قدس سره دن صادر اولان کلام بایزید بسطامی حضرتلرندن
دخی صدور ایتمشدر . اوتوز ییلدر که حقله تکلم ایدرم خلق بنی
کندولریله سویلشر قیاس ایدرلر دیو بیورمشلر معنی بر عبارت مختلف
لکن ایکی عبارت بیننده بر دقیقه وار در اهل فنا اولان عشاقك
معلوم شریفلریدر فلیتأمل . جنید قدس سره نك لباسی اول زمانك
علماسی رسمنده ایدی اصحابی برکون اتفاق ایدوب ای سرور طریقت
برای اطراد یاران مرقع پوش اولوب موافقت ایتسه کز اولمزمی دیو تکلیف
ایتدکلرنده اکر مرقع پوشلغله اولیدی آهندن وآتشدن لباس کیردم
لکن هر ساعت قلبه ندا کلور که « لیس الاعتبار بالخرقة بل الاعتبار
بالحرفة » یعنی اعتبار خرقه یه دکلدر بلکه حرفه یه در وصورته اعتبار
یوق نظر سیرته در دیو بیوردیلر

❋ نظم ❋

تو مبین صورت بمعنی کن نظر * کر همی خواهی که یابی کان زر
تو مبین صورت که صورت پوستست * در حقیقت صورت ما کوشتست
تو مبین صورت که بی معنی شوی * کر ز صورت بکذری عیسی شوی
هست معنی شاه وصورت دین تو * زان درین دینت همه خودبین تو
تو مبین صورت که صورت بت بود * وز وجود اوبسی نفرت بود

برکیجه جنید بغدادی بر درویش ایله کیدرکن بر کلب عوعو ایلدی
جنید لبیك لبیك دیدی درویش سلطانم بو نه حالدر دیدی قوت
دمدمهٔ کلبی حقك قهرندن کوروب لاجرم لبیك ایله جواب ویردم
دیو بیوردیلر انلرك کفتار حقایق آثارلریدر که ابلیس طاعتده مشاهده

بولمدی وآدم زلتده مشاهده دن منقطع اولمدی انسان سیرت ایله
انساندر صورت ایله دکل حقدن غافل اولمق آتشده اولمقدن بتردر

❋ ع ❋ بی خدا آب حیات آتش بود . اللهی بیلمیان ابدی شاد
اولمز . تصوف اولدر که حق تعالی سنی سنلکدن مرده وکندوسی
ایله زنده ایلیه معرفت مکر خدادر یعنی هر کیم عرفاننده پندار صاحبی
اولورسه ممکوردر . معرفت حقله مشغول اولمقدر . عارف
ومعروف حقدر . محبت امانة اللهدر . محبت درست اولدقده شرط
ادب ساقط اولور . طریق محبتده جان نثار ایتمینجه محبت خدا عبدی
مولایه واصل ایتمز

❋ بیت ❋

هر شبنمی درین ره صد بحر آتشینست * دردا که این معما شرح وبیان ندارد

❋ ذکر مناقب حسین بن منصور الحلاج قدس الله سره
وروح الله روحه ❋ قتیل فی سبیل الله . عاشق بالله . شیر بیشهٔ تحقیق .
شاه شجاع صدر صدیق . غرقهٔ دریای مواج . حسین بن منصور
الحلاج . کنیتلری ابو المغیث در کندیلری حلاج دکلدر . برکون
بر حلاجك دکاننه واردی قدیمی آشناسی اولمغله بر مصلحته کوندردی
واروب مصلحتی ادا ایدوب کلدکده یا حسین سنك ایچون برکون
ایشمدن قالدم دیدی . حسین منصور انکشتیله اشارت ایدوب
پنبه بر جانبه ودانه بر جانبه آیریلوب بو کرامت خاص وعامك مشهودی
اولدقده حلاج دیو ملقب ایتدیلر . حکایاتی عجیبه وواقعاتی غریبه در
. کندیلری اصلده بیضاوی در بعده دیار واسطده پرورده اولمشدر
ابو عبدالله خفیف حسین بن منصور عالم ربانی ایدی دیو بیوررلر
ایدی . وشیخ شبلی حضرتلری بز منصور ایله شیء واحد ایدك
لکن خلق بزی جنونه حمل ایتمکله خلاص اولدق وحسینی عقله
نسبت ایتمکله هلاك ایتدیلر دیو بیورمشلر

❋ نظم ❋

بیا بر کو تو حال عاشقانرا * که چون کردند نثار آن جان جانرا

بیاوصدق خودرا صادقان خوان * توحال منصوری برعاشقان خوان
میادر خانهٔ مستان هشیار * اکرهستی توخود واقف زاسرار
اکرآهی تو ایشان مست کردی * بدور سالکان پابست کردی
ولیکن هر که صالح نیست چون ما * ندارد اومیان اولیا جا

نقل اولنور که منصور حلاج شب وروزده درتیوز رکعت نماز قیلاردی سز بودرجه‌ده ایکن بونجه رنج اختیاری ندندر دیدیلر دوستان خدایه نه راحت اثر ایدر نه رنج اثر ایدر زیرا حق دوستلری فانی صفتدر دیو بیورمشلر

بیت

پیش ماباشد نماز واصلان * پیش ماباشد نیاز صادقان

نقل اولنور که ابتداء ریاضتلرنده ارقه‌زینه برخرقه کیوب یکرمی ییل کامل چیقارممشلر. نقل ایدرلر که حضور شریفنه برکمسنه کلوب اطرافنی برعقرب طولانور کوردی هلاکنه قصد ایتدکده منصور حلاج رنجیده ایلمه فارغ اول اون ایکی ییلدر که ندیممزدر اطرافمزی طولانور دیو بیوردیلر

بیت

دیکری آنکه بکومنصوررا * تاکند آن روح اوبامن صفا

منصورك کفتار حرقت آثاریدر بیوررلر که. معرفت اشیایی معناده هلاك کورمکدن عبارتدر. خاطر حق اولدرکه برشی اکا معارضه‌یه قادر اولمیه. مرید کندی توبه‌سی سایه‌سنده در مراد حقك عصمتی سایه‌سنده‌در. دنیا ترکی نفسك زهدیدر. آخرت ترکی قلبك زهدیدر. وکندیکی ترك جانك زهدیدر. منصوره صبردن سؤال ایتدیلر صبر اولدرکه دست وپایك قطع ایده‌لر ودخی بردار ایده‌لر دیو قبل الوقوع کندی سرکذشتنی کشف ایتدیلر چونکه منصوردن حالات عجیبه وکلمات غریبه صدور ایدوب خلق انك کارنده متحیر اولدیلر زیرا انا الحق دمدمه‌سیله جهانه زلزله ویروب یامنصور هوالحق دی انا الحق سویلمه دیدکلرنجه بلی انك غیری نه‌واردر حسین خودکم اولمشدر بحر محیط کم اولمز دیر ایدی. جنید قدس سره‌یه منصورك سوزلرندن خبرویروب عجبا بوکلماتك

تأویلی وارمیدر دیو سؤال ایتدکلرنده تأویل کونی دکل بلکه کربلاسی کونلریدر حالنه قویکز دیو بیوردیلر

نظم

ای شده تودرانا الحق نور ذات * ای بداده توبحلاج این حیات
ای ربوده هستیٔ منصوررا * جام مستی دادهٔ آن نوررا
ای توکرده یك نظردر جسم او * خود انا الحق کفتهٔ براسم او

وبالجمله منکرلردن بیحد وعلمادن دخی برجماعت ومقرلردن بی عد جمع اولوب منصوره هجوم وانواع تشنیع وشتوم ایدوب کفتارینی معتصم بالله حضورنه ابلاغ وبالاتفاق قتلنه یراغ ایتدیلر

نظم

جمله اهل سازبا اهل علوم * جمله کردند پیش سلطان خودهجوم
من چه کویم خودبحلاج این زمان * زانکه کردد اینچنین شیخ زمان
بوداین معنی میان ما وخلق * بعدازانی زدانا الحق اوزحق
جمله اهل علم خود جمع آمدند * این معانی رابخود سمع آمدند
جمع ازشیخان دین حاضربدند * برکمال کفت اوناظربدند
جمله فتواها بخونش داشتند * خودزخون اوکلستان کاشتند

پس خلیفه منصوری زندانده برییل محبوس اولمغه امر ایدوب حبس ایتدیلر خلق عالم زیارتنه واروب مشکلاتلرین حل ایتمکدن خالی اولمیوب وخلال کلامده کلمات غیرمأوله ایتدیکی تکرار معتصمه اعلام اولنمق ایله من بعد برکمسنه وارمسون دیو تنبیه اولنوب بش آی مقداری منصوره کمسنه قریب اولمدی بردفعه ابن عطا وایکی دفعه عبدالله خفیفی کوندروب ای منصور سوزکدن عذر دیله خلاص اول دیوچوق نصیحت ایلدی سوزی کیم سویلرسه عذری دخی اول دیله سون دیو جواب ویردی

نظم

ما انصف ندمانی لوانکراد مانی * فالقهوة من شرطی لاالتوبة من شانی
لوتمزجها بالدم من ادمع اجفانی * یزداد لها صبغ فی احمر القانی

یا یوسف عللنی اولاءك اخوانی * كم من علل یشفی من علة اخوانی
اقبلت علی وصلی واحتلت بهجرانی * این القدم الاول این النظر الثانی

ابن عطانك بو كلام سمع جانه طوقوندقده كریه ونالشه آغاز ایدوب بزخود
نیجه كره حسین منصور اولمشز در دیو آه ایلدی . حكایت اولنور كه
منصوری زندانه حبس ایتدكاری كیجه كلوب منصوری زندانده بولمدیلر
ایكنجی كیجه كلدیلر نه زندانی ونه منصوری كوردیلر . اوچنجی كیجه
كلوب كما كان منصوری زندانده محبوس كوردیلر سؤال ایتدیلر كه شب
اولده قنده ایدیكز وشب ثانیده زندانه وسزه نه حالت واقع اولدی حالا
ایكیكز دخی عالم شهادتده سز بونه حكمتدر دیدیلر اولكی كیجه
حضرتده ایدم انكچون نابود اولدم ایكنجی كیجه حضرت بونده
ایدی ایكیمز دخی محو اولدق حالا صحو وبشریته رد ایلدیلر تا كه
شرع شریفی حفظ ایدوب ایشكزی كوره سز دیو جواب ویردی . نقل
اولنور كه منصور حلاج زندانده ایكن كیجه ده وكوندزده بیك ركعت
نماز قیلاردی سن خودانا الحق دیرسن نمازی كیمك ایچون ادا ایدرسن
دیدیلر بزم قدریمزی ینه بز بیلورز دیو جواب ویردی حسین منصور ایله
زندانده اوچیوز نفر محبوس وار ایدی حسین منصور ای محبوسلر سزی
حبسدن اطلاق ایده یمی دیدی كندیكی نیچون خلاص ایتمزسن
دیدیلر بز الله حبسیز دیوب اشارت ایلدی جمله سنك بندلری اطلاق
وزندانك هر كوشه سندن ابواب مكشوفه پیدا اولوب محبوسلر خلاص
اولدیلر سز نیچون كتمزسز دیدیلر حقك بكا عتابی واردر بن كتمزم دیو
جواب ویردی بو خبر خلیفه یه اعلام اولندقده بر فتنهٔ عظیمه در واروب
انی ضرب شدید ایده سز دیو تنبیه ایلیوب منصوره اوچیوز تازیانه اوردیلر
هر تازیانه اورلدقجه «لا تخف یا ابن منصور» دیو زبان فصیح ایله هاتفدن
ندا كلوردی . وبالجمله تأخیری ممكن اولمیوب منصوری بالاخره
داره كتوردیلر صد هزار بنی آدم جمع اولوب حسین بن منصور اطرافه
باقوب حق حق انا الحق دیو فریاد ایدردی اول حالده بر درویش حسین
ابن منصوردن عشق ندر دیو سؤال ایلدی بو كون ایله یارین كورر سن

دیو جواب ویردی . فی الحقیقه منصوری اول كون بر دار ایتدیلر
وایكنجی كون آتشه یاقدیلر . واوچنجی كون رمادین باده ویردیلر
عشق بودر دیو اشارت ایلمش

نظم

عشق چه بود قبلهٔ سلطان دل * عشق چه بود كعبهٔ سلطان دل
عشق باشد مقصد ومقصود تو * عشق باشد عابد ومعبود تو
عشق دارد در جهان دیوانها * عشق كرده خانمان ویرانها
عشق باشد تاج جمله انبیا * عشق باشد صدق جمله اولیا
عشق كفته با محمد را زخود * هم ازو بشنید او آواز خود
عشق كفته آنكه پنهانی بود * عشق كفته آنچه سبحانی بود
عشق كفتا من بتو ایمان دهم * بعد ازانی در معانی جان دهم
عشق كوید اولیا شاكرد من * خواندن درس معانی ورد من
عشق میكوید علی بر من كذشت * زان بكوید مظهر من سر كذشت
چونكه در عشق آمدی منصور بین * همچو موسی نور حق از طور بین
چونكه در عشق آمدی از سر كذر * تا بیابی از معانی ام خبر
چونكه در عشق آمدی داری حیات * خود نماید زندكی ات در ممات
چونكه در عشق آمدی همرنك ما * پردهٔ صورت برافكن از لقا
هر كه اودر عشق باما یار نیست * دیدن او خود مرادر كار نیست

نقل ایدرلر كه منصوری داره ایلتدیلر یوزین قبله یه طوتوب قدمن
نردبانه بصدقده نه حالدر دیو سؤال ایتمشلر معراج عشاق سردار در
دیو جواب ویرمش شیخ شبلی منصورك مقابله سنده طوروب «اولم
ننهك عن العالمین» آیتنی اوقوردی یا منصور تصوف ندر دیو سؤال
ایتدیلر كمترین تصوف بنی كوردیككز حالدر دیو بیوردی یا منصور تصوفك
اعلاسی ندر دیدیلر آنی كورمكه سزه یول یوقدر دیو جواب ویردی

نظم

توچه دانی حال اهل دردرا * زانكه بی دردی ندیدی مردرا
فهم این درپیش آن نادمشكلست * لیك در معنی محقق حاصلست

خلق عالم منصوره رمی حجاره ایدوب شبلی دخی موافقت ایچون
بر كل اوردی منصور آه ایلدی ای منصور رجم اولند یغكدن آه وناله
ایلمدك بر كلدن آه ایلمكه باعث ندر دیدیلر سنك انداز اولانلر عامیدر
حالدن بیلمزلر معذورلردر اما حالمه واقف اولانك بر كلی داغ
سینه اولدی دیو جواب ویردی

❊ نظم ❊

عوام الناس اندر جهل باشند * دل دانا ونا دانرا خراشند
عوام الناس خود بیرون زمعنیست * برون از حالت معنی وتقویست
عوام الناس انهانید كه تقلید * به پیش خویشتن دانند توحید
عوام الناس در ظاهر بمانده * مكر او علم باطن را نخوانده
عوام الناس این عرفان چه دانند * طریق وحالت مستان چه دانند
عوام الناس را دیكر چه كویم * ازواین علم معنی را نجویم

پس منصورك اللرین بدنندن جدا ایتدیلر دست بربسته یی بدندن تفریق
آساندر مردان خدا اولدر كه تارك عرشدن كلاه همتی چكن دست
صفاتی قطع ایلیه دیو جواب ویردی ٠ پس منصورك قدمن
قطع ایتدیلر تبسم ایلیوب بیوردیلر كه بو قدمله زمین جهانی كشت
وكذار ایدردم اما برقدمم دخی واردر كه انكله دو عالمی سیر ایدردم
اكا فنا كلمز دیدی ٠ منصورك اللری بدنندن جدا اولدقده قاننی وجهنه
سوردی نیچون بویله ایتدك دیدیلر بندن خون فراوان روان اولوب
یوزم زرد اولمشدر سز خوفدن صارار دم قیاس ایدرسز قانمی
یوزمه سوردم كه سزك چشمكزه سرخ روی كورینم زیرا مردان
خدانك رخ كلكونی حق یوانده دوكلن قانیدر دیدی یوزكی خون
آلود ایتدكسه ساعدینكی نیچون پرخون ایتدك دیدیلر آبدست
آلدم دیو جواب ویردی بونه مقوله آبدستدر دیدیلر « ركعتان
فی العشق لایصح وضؤهما الا بالدم » دیو جواب ویردی یعنی عشق
ایچنده ایكی ركعت نماز واردر انك وضوئی قاندن غیریله اولمز دیمكدر
منصورك زمینه چكیده اولان هر قطره خونندن نقش انا الحق

یازیلوردی ٠ پس منصورك دیدهٔ نور دیده لرین اوید قلرنده خلق
عالم كریه وزاری قیلوب قیامتدن برعلامت اولدی دیرلردی وبعض
كمسنه لر دخی بو حالده ایكن سنك وخسك اورلردی منصورك زبان
نغمه زنن قطع ایتمك ایستدكلرنده جزئیجه توقف ایدیكز برقاچ كلمات
سویلیم دیدی توقف ایتدیلر مبارك یوزین آسمانه برابر ایدوب الهی
ومولای بورنج وعذابی كه بكا سنك ایچون ایدرلر انلری رحمتكدن
محروم ایتمه وبو دولتدن بی نصیب قیلمه الحمد لله كه بنم دست وپایم
سنك یولكده بریده قیلدیلر سرم دخی بدندن جدا ایدرلر سر دارده
سنك مشاهدهٔ جلالك ایدوب جانم صاقنمم دیدی پس بو حال وبو جفا
ایله صلوة مغربه قریب مبارك باشن بدنندن جدا قیلدیلر سر مباركی
تندن جدا اولدیغی حینده تبسم ایدوب جانی محبوبنه فدا قیلدی خلق
عالم جوش وخروشه كلوب منصورك هر بر عضوندن انا الحق صداسی
كلوردی بو فتنه حیاتندن زیاده در دیو ایرته سی كون جمله عضوین
جمع ایدوب احراق ایتدیلر خاكسترندن دخی انا الحق آوازه سی كلوب
كولنی روزكاره ویردیلر وبعضیسن دجله یه دوكدیلر

❊ كلشن راز ❊

انا الحق كشف اسرار است مطلق * بجز حق چیست تا كوید انا الحق
همه ذرات عالم همچو منصور * توخواهی مست كیر وخواه مخمور
درین تسبیح وتهلیلند دائم * بدین معنی همی باشند قائم
اكر خواهی كه برتو كردد آسان * وان من شیء رایكره فرو خوان
چو كردی خویشتن را پنبه كاری * توهم حلاج وار این دم برآری
برآور پنبهٔ پندارت از كوش * ندای واحد قهار بنیوش
ندا می آید از حق بر دوامت * چرا كشتی تو موقوف قیامت
درآ در وادیٔ ایمن كه ناكاه * درختی كویدت انی انا الله
بدان كس را كه اندر دل شكی نیست * یقین داند كه هستی جز یكی نیست
من وما و تو وا و هست یك چیز * كه در وحدت نباشد هیچ تمیز

حسین منصور برقاچ كون اول بر درویشه وصیت ایدوب شول وقتكه

بنم خاکسترم دجله یه دوکه لر دجله جوشه کلوب خوف ایدرمکه
بغداد غرق آب اوله کرکدرکه اول حینده بنم خرقه می دجله کنارینه
ایلته سن تا که نهر دجله ساکن اولوب بغداد غرقدن خلاص اوله
فی الحقیقه اویله اولدی . پس منصورك خاکسترین جمع ایدوب
بر یره دفن ایتدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة . عجبدرکه بونلرك
احوالنده عقول متحیره در

نظم

من زمعنی کنج دارم صدهزار * میکنم در روح منصورش نثار
زانکه منصور ازحقیقت کفته بود * درحقیقت خود وراسر رفته بود
می نبودش اختیار از کفت خود * خودنموده در وجودش لطف خود
چونکه منصورم درون جان نشست * زاهد ومفتی روان ازمن بجست
حال ما باقالا بشان جمع نیست * زاهد مارا بمعنی سمع نیست

بعضلری منصورك قتلنه جنید بغدادی فتوی ویرمشدر دیو یازمشلر
لکن جنید قدس سره نك فتوی ویردیکی محقق دکلدر زیرا
حضرت مولانا قدس سره منصورك حقنده ذوالنون مصری
حکایه سنده مثنوئ شریفده بو بیتلری یازوب فتوی غیرك اولدیغنه
شاهد دوشمشدر

مثنوی

چون قلم در دست غداری بود * بیکمان منصور برداری بود
چون سفیهانراست این کار وکیا * لازم آمد یقتلون الانبیا

عین القضاة همدانی قدس سره — کشتکان عشق الهیدن بریسی
دخی مصباح الاشباح . مفتاح الارواح . مثل نوره کمشکوة فیها
مصباح . واصل رحمت صمدانی . عین القضاة همدانی در . کنیتلری
ابو الفضائل در . اسملری عبدالله بن محمد بن محمد در عین القضاة
لقبلری در . عربی وفارسی مصنفات کثیره سی واردر . زبان فارسیده
اون تمهید اوزرینه زبدة الحقایق نام برکتاب لطیف تألیف ایدوب
اسرار عشقدن اولقدر حقایق بیان ایتمشدرکه باب عشقده انك فوقنده
تألیف اولمز . حقا رفیق صادق وکویا کتاب ناطقدر . مطالعه
قیلانلر عاشق اولمغه لایقدر زیرا عشقدن صادر اولان کلام ذوحیاتدر

پس بهر حال آثاری مشاهددر امام احمد غزالی حضرتلرینك
تربیه سیله تحصیل کمال ایتمشلر قدس سرهما . زبدة الحقایقده
طقوزنجی تمهیدده مسطوردرکه بن وپدرم شهرمزك اعیان
وائمه سندن بر جماعت ایله مقدم صوفی نام درویشك خانه سنده
صحبت وسماع ورقص وصفا ایدردك وابو سعید ترمدی الهیات
اوقوردی پدرم کریهٔ بسیار قیلوب امام احمد غزالی یی کوردم شومقوله
لباس وکسوه ایله کلوب روحانیتی بزم ایله برابر رقص ایدردی دیدکده
قوالمز اولان ابو سعید ترمدی کوکلمز آرزوی موت ایدر دیوب بن دخی
بمیر دیو نطق ایتدیکمده فی الحال زمینه دوشوب بیهوش ومیت اولدی
مفتی وقت مجلسمزده حاضر ایدی بو فقیره خطاب ایدوب چونکه
اماته یه اظهار قدرت ایلدك مرده یی دخی احیا ایله دیدکده مرده
کیمدر دیدم فقیه محموددر دیدی خدا وندا فقیه محمودی زنده قیل دیو دعا
ایلدم فی الحال زنده اولدی . پس بو وقعه صراحة کورلدکده
ملك الدوله یه مکتوب یازوب عین القضاة دعوای ربوبیت ایلدی
دیو اعلام ایدوب بنم قتلمه فتوی ویردیلر سندن دخی فتوی ایسترلرسه
قتلمه فتوی ویره سن

بیت

روتو چون منصور بردار فنا * تا ببینی روی حق را بالقا
روتو چون منصور باحق رازکو * وانکهی بااهل وحدت بازکو
روتو چون منصور وعاشق کرد ومست * تا تو روشن شود سر الست
روتو چون منصور خود منصور شو * روز خود بکذر بمعنی نور شو
روتو چون منصور حق رافاش کو * وانکهی ازسر ومعنیهاش کو
روتو چون منصور فرد فرد وشو * همچو ماه آسمان شب کرد شو
روتو چون منصور نور نور شو * یا چو موسئ زمان بر طور شو
روتو چون منصور صفابین در صفا * تا رسی در وادئ رب العلا

دیوب پس بهر حال منصوره واقع اولان حال بکا دخی واقع اوله جقدر
واول وقته منتظر واول حاله آرزومندم ونه کون اوله دیو مشتاق وتیزجه

اولمدیغنه محزونم دیو انواع شورشلر ایدوب بالاخره جام شهادتی
نوش ایلدی بو قطعه عین القضاتکدر

قطعه

پرکن قدح باده وجانم بستان * مستم کن وازهر دوجهانم بستان
درهشیاری غمست ودرسود زیان * از دست غم وسود وزبانم بستان

رحمة الله علیه رحمة واسعة کتاب لوایحده مسطوردرکه «من قتلته
فعلی دیته ومن علی دیته فانا دیته» ع کسی سر ش نمی داند زبان در
کش زبان در کش *

رباعیه

گفتم کرخم بکونه کاه مکن * احوال دلم بکام بد خواه مکن
کفت او که اکر رضای من می طلبی * چون من کشمت دم مزن وآه مکن

میدان عشقده کأس محبتدن شراب طهور شهادت نوش ایدنلرك بریسی
دخی تخت نشین اقلیم ازادی شیخ مجدالدین بغدادی
قدس سره در انلرك کنیتلری ابو سعید ونام شریفلری مجد الدین در
مولدلری بغداددر . محمد خوارزمشاه خلیفهٔ بغداددن بر طبیب حاذق
طلب ایتمکله مجدالدینك پدری طبابتده جالینوس ثانی واول وقتك
فریدی اولمغله خوارزمشاهه کوندروب مقبول پادشاه اولمغله
معتبر عالم اولمشیدی . مجدالدین دخی نجم الدین کبرادن
بیعت ایدوب انلرك تربیه سیله تحصیل کمال ایلدی صورةً وسیرةً
خوب ولطیف ایدی . حکایت اولنور که برکون مجد الدینه
سکر غالب اولوب بر بیضهٔ مرغاب ایدك نجم الدین بزی ساحل دریاده
بولوب ظل ظلیل بال همتنده آسوده قیلمغه ارزانی بیوروب تا که
درون ظلمت بیضهٔ عنصریه دن عالم انوار ملکوته ابراز ایدوب بچهٔ
مرغابی اولمغله دریای وحدته غوطه ایلدك نجم ساحلده قالدی
دیو کرمیت ایلدی . بو کفتار نجم الدینك معلوملری اولمغله «همچنان
باشد و بدر یاشود» دیو نطق ایتدیلر مجدالدین کفتارندن نادم اولوب
وسعدالدین حموی یه نیاز ایدوب نجم الدین خوشحال اولدقده بزه

اعلام بیوره سز عذر خواهلق ایده لم دیو منت ایلدی برکون
نجم الدینك مجلسنده سماع اولوب خوشحال اولمغله مجدالدین
برهنه اولوب وبر لکنچه یی باشنده طوتدی نجم الدین شهید نظر ایدوب
چونکه طریقهٔ درویشانی اجرا ایلدك ایمانك سالمدر لکن بو یولده
جان فدا ایتمامکه چاره یوقدر فاما بز دخی سر بریده وشهید
اولورز وهم ملك خوارزم سکا خون بها اولمیچون خراب
اولوب اهالیسی طعمهٔ تیغ ایدرلر دیو بیوردیلر . پس مجد الدین
نجم الدین کبرانك تراب اقدامنه رومال اولوب فلکنه یوزدن چهره کشا
اوله جغن بیلدی وکندو نفسنه خطاب ایدوب

نظم

رو تو بی حکم خدا کاری مکن * کر کنی باری تو بیزاری مکن
رو بدریا وصل کن این قطره را * کرهمی دانی علوم نقطه را
رو بلای آسمانی را بخر * تا که یابی از بلای خود ثمر
چون بلا ازوی بود نیکو بود * خود بلایی تو همه از تو بود
هر بلا کزوی بیاید خوش بود * بر سر تو خود بلای توش بود
کفت یارب آکهی از کار من * اربدوار نیك این کفتار من
یا اله ایمان خود همراه کن * از بدیها دست من کوتاه کن

دیو نالش وآه ایدرك کندی . حکایت اولنور که محمد خوارزمشاهك
والده سی محبهٔ مشایخ اولمغله مجد الدین بغدادی حضرتلرینك
احیانا زیارتنه کلوردی وسلطان محمد خوارزمشاه باده نوش اولمغله
مدعیلر کمین فرصتده انتقامه مترقبلر ایکن برکون خوارزمشاهی زیاده
مست مشاهده ایتمکله بربرینه

بیت

توانی کاه فرصت ناتوانیست * مکن انجا توانی ناتوانی

بیتنی انشاد ایدوب ای ملك فلك حشمت سنك والده کی امام ابو حنیفه
مذهبی اوزره مجدالدین نکاح وتزوج ایلدی دیو اسناد ایدوب مجدالدین
بغدادی یکرمی درت یاشنده شاب وزیاده خوب جمال وملك نژاد

اولمغله محمد خوارزمشاه مدعیلرك كفتار دروغلرین تحقیق وصدقه
حمل ایدوب نار غضبی مشتعل اولمغله فی الحال مجدالدینی اخذ ایتدیروب
جیحونه آتدیلر

بیت

شیخ مجدالدین زاد وبو سعید * عاقبت ازظلم او كشت اوشهید

قبل وقوع الشهاده برایكی كون اول مجدالدین علیه رحمة رب العالمین
بو رباعی یی اوقویوب سر انجامندن خبر ویرمشدی

رباعی

در بحر محیط غوطه خواهم خوردن * یاغرقه شدن یا كهری آوردن
كار تو مخاطره است خواهم كردن * یاسرخ كنم روی ز تو یا كردن

پس مجدالدینك سر كذشتی نجم الدین كبرایه اعلام اولندقده « انا لله
وانا الیه راجعون » آیتنی اوقویوب متغیر الحال اولدی ٠ فرزندم
مجدالدین جام شهادتمی نوش ایلدی دیو جبههٔ مباركه سن سجده یه
وضع ایدوب

نظم

یاالهی پیش تو روشن شده * كین جهان بر من یكی كلخن شده
یاالهی داد من زنها ستان * زانكه هستند جمله اینها عامیان
یاالله این جمله را كن سر نكون * زانكه هستند جمله از دینت برون

دیو مكث مدید دنصكره سر براورده اولوب مجدالدینك خون
بهاسیچون سلطان محمدك ملكی الندن كتمك دیلدم اجابت بیورلدی
دیو كریه ایتدیلر

بیت

قصد اهل الله كردن جرم دان * ازچنین جهلی تو داری صد زبان

محمد خوارزمشاهك قضیه معلومی اولیجق خمار خماری باشندن
كیدوب كوزی آچلدی وحال نیه منجر اوله جغنی بیلدی صد هزار
ندامتله دود آهی افلاكه پیوسته اولوب برالتون لكنچه یی زر سرخ ایله
پر ایدوب و بیله سنجه شمشیر وكفن آلوب حضور شیخه كلدكده
كفنی باشنك اوزرنده طوتوب صف نعالده طوردی وعذر
خواهلق ایدوب اكر دیت بیوریاورسه ایشته التون واكر قصاص

فرمان اولنورسه ایشته تیغ وكردنم دیدكده شیخ نجم الدین كبری
« كان ذلك فی الكتاب مسطورا » آیت كریمه سنی اوقویوب

نظم

بروظالم كه محرومی زعدلش * به بستند بر رخ تو باب فضلش
بروظالم كه داغت بر جبین است * بدوزخ آتشت پس در كمینست
بروظالم كه مست خمر جاهی * كرفته كشتیٔ عمرت تباهی
بروظالم تو خودرا مسخ كردی * تو تعلیق ولایت فسخ كردی
بروظالم زكوی اولیا تو * كه در عالم نداری خود حیا تو
بخود كردی تو ظالم هرچه كردی * تو از معنای ما بویی نبردی

پس مجدالدینك خون بهاسی سنك ملكك وباشك ودخی نیچه سنك
كبیلرك باشلریدر وبزم باشمز دخی بو یولده فدادر دیو جواب ویردی
سلطان محمد بو خبری الوب وجان وخانماننده ن ال یویوب كندی چوق
زمان یچمدین چنكیز خان خروج ایدوب اهل تواریخ قولنجه ملك
خوارزمی الوب وسلطان محمد مقتول اولوب نجم الدین كبری
دخی اول معركه ایچنده شهید اولدی ویكرمی درت كره یوزبیك آدم
هدف تیر وطعمهٔ شمشیر اولدی دیو مذكوردر چنكیز آتش
پرست ایدی لكن من حیث الحكمة الالهیه هر قنده وار دیسه
غضب الهی اولوب اوغرادیغی یرلرده قان طوفانی اولوردی تفصیلن
ایستیان كتب تواریخ تتبع ایلسون

نظم

كر تو صد اشتر پر از دنیا كنی * وین جهان را تو پراز غوغا كنی
سقف وایوان سازی وسلطان شوی * تاجدار ملك هندستان شوی
ورچو اسكندر شوی برتاج وتخت * یاچو افریدون شوی باجر ورخت
یاچو كیكاوس رستم خود بزور * عاقبت كردی بدنیا عور عور
عاقبت راه فنا كیری به پیش * تو عدم بینی همه اعضای خویش
اینچنینها بین وفكر خویش كن * زاد راحت مظهر درویش كن

وخمخانهٔ عشق الهیدن شراب طهور محبت . وکأس رحیق
شهادت نوش ایدنلرك بریسی دخی المولی الاعز الداعی الی الخیر
خلاصة الارواح * سر المشکوة والزجاجة والمصباح ﴿ شیخ
متین شمس الدین تبریزی در قدس سره ﴾

﴿ مثنوی ﴾

چون حدیث شیخ شمس الدین رسید * شمس چارم آسمان سردر کشید
واجب آید چونکه آمدنام او * شرح کردن رمزی از انعام او
شیخ شمس الدین ابتدا ابو بکر سله باف تبریزی وشهاب الدین
سهروردی وباباکمال خجندی ایله صحبت ایدوب بعده رکن الدین
سجاسیدن تکمیل طریقت وتحصیل فنا وفردیت ایتمشدر ورکن الدینك
اشارتیله قونیه شهرنه کلوب شکر ریزلر خاننه نزول ایدوب ومولانا
جلال الدین رومی‌نه صورته منکردر دیو سؤال ایدوب قلندریلره
رعونت وکمال خشونت اوزره اولدیغن خبرالمغله کندوبی قلندری
الشکل ایدوب مولانانك کذرکاهنده قدوم میمنت لزومنه مترقب
اولدی اول زمان حضرت مولانا تدریس علومه مشغول ایدی
فضلادن برجماعت ایله سعادتخانه سنه کلورکن شکرریزلر خاننده
شمس تبریزی توقف ایتدیکی محله کلدکده

﴿ ازدیوان مولانا ﴾

ای ظریف، جهان سلام علیك * ان دائی وصحتی بیدیك
داروی درد بنده چیست بکو * قبلة لو رزقت من شفتیك
مضمونجه شمس تبریزی‌یه سلام ویروب روی جلال ایله حضرت
مولانانك عنان مرکبن اخذ ایدوب یاامام المسلمین بایزیدمی بیوکدر
یوخسه حضرت محمد صلی الله علیه وسلم می بیوکدر دیو سؤال
ایلدی حضرت جلال الدین رومی حکایت بیورورلرکه اول سؤالك
هیبتندن کویا هفت آسمان بربرندن جدا اولوب زمینه دوکلدی
قیاس ایلدم ودرونمدن دماغمه برآتش عظیم صعود ایدوب
وآتشدن بردود پیدا اولوب پیوستهٔ ساق عرش اولدی پس جواب
ویردمکه مصطفی علیه السلام بزرکترین عالماندر بایزید کیمدر .

﴿ مثنوی ﴾

آن محمد فخر خیر المرسلین * آن محمد نور رب العالمین
آن محمد آیت صنع اله * آن محمد آفتاب عزوجاه
آن محمد مقتدای اهل دید * آن محمد آیت حبل الورید
آن محمد کو حبیب الله بود * درمیان اهل وحدت شاه بود
پس نه معنا درکه مصطفی علیه السلام « ماعرفناك حق معرفتك »
بیورورلر وبایزید بسطامی « سبحانی مااعظم شانی وانا سلطان
السلاطین » دیو خبر ویرر جواب ویردمکه بایزیدك عطش
وحرارتی برجرعه‌دن تسکین بولوب سیرابلکدن دم اوردی اما
حضرت فخرعالم صلی الله علیه وسلم تشنکی برتشنکی واستسقای
عظیمی اولوب انك سینهٔ مبارکی « الم نشرح لك صدرك » خطابیله
«ارض الله واسعة» مفهوم مجیدی اوزره رحب الفضا اولمشیدی لاجرم
تشنه لکدن دم اوروب هرنفس زیادت وقربت استدعا ایدردی

﴿ فرید الدین عطار ﴾

سر اسرار خدای اوبود * نور انوار عطایی اوبود
مصطفی ختم رسل شد درجهان * مرتضی ختم ولایت درعیان
ربنا الاعلی که کفته بایزید * آن معانی را زجعفر اوشنید
اولیا باانبیا هرد ویکند * هردونور ذات حق دان بی‌شکند
آن محمد بهترین خلق بود * نه‌چوتو وابستهٔ این دلق بود
بوکلمات سنیه شمس الدین تبریزینك مسموعی اولدقده برنعرهٔ سهمناك
اوروب زمینه دوشدی حضرت مولانا مرکبندن زمینه اینوب
شمس تبریزینك سرمبارکن زانوسنه قویوب صحوه کلنجه توقف
ایلدی بعده تلامذه سندن برینه اشارت ایدوب الن الوب حضرت
مولانانك سعادتخانه سنه ایلتدیلر ﴿ ع ﴾ دست اوبکرفت
وبداندر حرم * حضرت مولانا برحوضك کنارنده اوطوروب
حضور شریفلرینه برقاچ کتابلر قومشلردی جلال الدین رومی
شمش تبریزی حضرتلرینی کوردکده

﴿ ازديوان مولانا ﴾

تعال يامدد العيش والسرور تعال * تعال يافرح الهم فاتح الاقفال
لقاء وجهك فى الهم فالق الاصباح * سقاء جودك فى الفقر منتهى الاقبال

ديو استقبال ايدوب صدره ايلتدى شمس تبريزى كتابلرى كوروب بونه مقوله كتابلردر ديو سؤال ايلدى . حضرت مولانا بوكا قيل وقال ديرلر ديدى . شمس تبريزى اول كتابلرى آلوب جملەسن حوضه آتدى . مولانا تأسف تام ايله هى درويش نيلدك اول كتابلرده والدمك فوائدندن چوق منافع وارايدى ديو منفعل اولدقده شمس تبريزى دست افراز اولوب كتابلرينى يك بيك حوضدن طشره چيقاردى مولانا نظر ايلدى بريسنده رطوبتدن اثر كورميوب بونه سرونه حالتدر ديو سؤال ايلدى شمس تبريزى بوكا ذوق وحالت ديرلرسنده بوذوقدن لذت وارميدر ديوب مولانا خوابده ايكن بيدار اولوب اوچ آى مقدارى ليلا ونهارا خلوت وصوم وصال ايله صحبت ايتديلر قطعا طشره چيقميوب وبركمسنه دخى خلوتلرينه كرمكه قادر اولمدى

﴿ ازديوان مولانا ﴾

* الايا ساقيا انى لظمآن ومشتاق *
* ادركأسا ولاتنكرفان القوم قدذا قوا *
* اذا ماشئت اسرارى ادركأسا من النار *
* فاسكرنى وسائلنى الى ما انت مشتاق *
* اضاء العشق مصباحا فصار الليل اصباحا *
* ومن انواره انشقت على الاحجار احداق *
* نداء العشق ادوايى ومر العشق حلوايى *
* وانى بين عشاق اسوق حيث ماساقوا *
* خذ الدنيا وخلينا فدنيا العشق تكفينا *
* لنافى العشق جنات وبلدان واسواق *
* وارواح تلاقينا وارواح سواقينا *
* وخمر فيه مدرار وكأس العشق رقراق *

بر كون شمس تبريزى مولانادن محبوب التماس ايلدى مولانا واروب كندو حرمن كتورديلر . بنم خواهر جانمدر بزه جوان رعنا اولسه ديديلر فى الحال ولد مكرملرى اولان سلطان ولدى كتورديلر . بو بنم فرزندار جمندمدر حالا بر مقدار باده اوليدى ذوق ايدردك ديو بيورديلر . حضرت مولانا ايكى الينه دستى الوب يهوديلر محله سندن خمر الوب

﴿ شعر ﴾

* اى عاشقان اى عاشقان پيمانه راكم كرده ام *
* زان مى كه در پيمانها اندر نگنجد خورده ام *
* مستم زخمر من لدن رو محتسب را غمز كن *
* مر محتسب راوترا هم چاشنى آورده ام *

ديو سماع ايدرك حضور شمس الدينه كلدى شمس تبريزى حضرتلرى بز مولانانك قوت مطاوعت وقوت مشربلرين امتحان ايلدك وصف اولنديغندن زياده ايمش ديو بيورديلر

﴿ بيت ﴾

* ياملك المغرب والمشرق * مثلك فى العالم لم يخلق *

امابوكا تقليد ايله انواع فساداته مباشرت ايدوب درويش نامنده اولان بعض مقلد حاشا كه انلرك ذوقندن بر شمه استشمام ايتمش اوله لر . حاشا اولياء الله اومقوله اعمالى مرتكب اوله لر لكن شمس تبريزى مولانا جلال الدينى تجربةً بعض حجبن دفع ايدوب انكله ارشاد ايلمشلرنه انكه شرب خمر ايدوب وسائر فساداته نيت ايليه لكن بعض مقلد مقتضاى نفسه تابع اولوب شمس تبريزى بويله ايتمش ديو ميخانه دن چيقمازلر . دنياده وآخرتده اكر شمس تبريزى واكر حضرت مولانا اومقوله لردن بيزارلر در غفلت اولنميه

﴿ مثنوى ﴾

جمله عالم زين سبب كمراه شد * كم كسى زابدال حق آگاه شد

وحق سبحانه وتعالينك وليلرى محل ضرورتده بر حال ايله اومقوله منكراته قصد ايتسه لر تبديله قادرلردر تقليد ايله تحقيقك بينده فرق بين السماء والارض كبيدر مولانا بيوررلر كه

مثنوی

جام ظاهر خمر ظاهر نیست این * دور دار این را زشیخ عیب بین
جام می مستیٔ شیخست ای فلیو * کاندر واندر نگنجد بول دیو
پرمالا مال از نور حقست * جام تن بشکست نور مطلقست
نور خورشید ار بیفتد بر حدث * او همان نورست نپذیرد خبث
هر یکی آهو گیا خوردند و آب * زین یکی سرگین شد و زان مشک ناب
این خورد گردد پلیدی ز وجدا * وآن خورد گردد همه نور خدا
این خورد زاید همه بخل وحسد * وآن خورد زاید همه نور احد

بعده شمس تبریزی حضرتلری بعض مخالفانك كندویه انكار وسوء قصدین حس ایدوب رومدن حلبه هجرت بیوروب ایام مفارقت متمادی اولمغله حضرت مولانا بر قاچ درویشلر ایله سلطان ولدی كوندروب

از دیوان مولانا

ایها النور فی الفؤاد تعال * غایة الجد والمراد تعال
انت تدری حیاتنا بیدیك * لاتضیق علی العباد تعال
فمن الهجر ضجت الارواح * انجز الوعد یامعاد تعال
استر العیب وابذل المعروف * هکذا عادة الجواد تعال

دیو قدوم میمنت لزومنی رجا ایتمكله سلطان ولد حضرتلری حلبه واردقده مشهوردر كه شمس تبریزی بر فرنك بچه ایله علی طریق البحث بازیچهٔ شطرنجده بولوب سلطان ولد حضرتلری شمس حضرتلرینك خاكپای سعادتبخشلرینه رومال قیلوب

بیت

بجان پاك توای معدن سخا ووفا * كه صبر نیست مرا بی توای عزیز بیا

دیو كفش نیتلرین جانب رومه دوندردی شمس الدین تبریزی قدس سره دخی

بیت

* چو بوی یوسف معنی از گریبان یافت *
* دهان كشاد بخنده كه های یابشری *

دیو قالدی ترسابچه شمس تبریزینك علو قدرینه واقف اولوب اول حینده شرف اسلامله مشرف اولوب اولیاء اللهدن اولدی دیو روایت اولنور

مكر كه شطرنج اورتاده بر بهانه ایمش معلوم اولدیكه مردان خدانك بر مكروهی ارتكابلری دخی لحكمة ولمصلحة در

بیت

لیك هر گمراهرا همره مدان * غافلان خفته را آگاه مدان

پس شمس تبریزی حضرتلری متوجه جانب روم اولوب گویا بر فحوای «مرج البحرین یلتقیان» بحر فارس ایله بحر روم بر یره قاوشدی

• حكایت اولنور كه • حضرت مولانانك علاء الدین محمد نام بر فرزندی وار ایدی. شمس تبریزی ابتدا قونیه یی تشریف بیوردقلرنده علاء الدین محمد سفرده بولنوب قونیه ده دكل ایدی بعده سفردن عودت اولنوب قونیه یه كلدكده بر قلندرئی بی مذهب كلوب پدرك مولانایی اضلال ایدوب مادر و برادر كله مطعن خلق اولوب چوق نام كشیده لك ایلدی دیو بعض اهل فساد افساد ونائرهٔ غضبن ایقاد ایتمكله قتلنه نیت ایدوب بر كیجه شمس تبریزی حضرت مولانا ایله حقانی صحبت ایدركن علاء الدین محمد یدی نفر اشقیای پرشقاق بی مذاق ایله اتفاق ایدوب وقپودن طشره طوروب شمس تبریزی یه كل دیو اشارت ایلدی شمس تبریزی دخی

شعر

* الا یاصاح لاتعجل بقتلی قدد نا المقتل *
* ترفق ساعة واسئل وصل من باد بالهجران *
* وماذنبی سوا انی عدیم الصبر فی فنی *
* فلا تعرض بذاعنی وخذ بالعفو والغفران *

دیو فی الحال قالقوب یامولانا بز قتله دعوت اولندق دیدكده حضرت مولانا سر مباركنی نیجه زمان جیب مراقبه یه كشیده قیلوب «الاله الخلق والامر تبارك الله رب العالمین» آیت كریمه سنی اوقودی شمس تبریزی طشره چیقدیغی كبی اول ناكسلر هر بری النده تیغ و خنجرلر ایله كمینگاهدن صچرایوب شمس تبریزی حضرتلرینه جام شهادت صوندیلر • شمس تبریزی الله دیو بر نعره اوردی كه یدیسی

دخی بیهوش اولدیلر حضرت مولانا اوغلی علاء الدین محمدی « انه
لیس من اهلك » داغیله مرتسم ایلدی چونکه طشره چیقدیلر برقاچ
قطره خوندن غیری نسنه کورمدیلر الی الآن اول سلطان معتادن
برنشان پیدا دکلدر

﴿ ازدیوان مولانا ﴾

نحن الی سیدنا راجعون * طیبة النفس به طائعون
سیدنا یصبح بیتاعنا * انفسنا نحن له بایعون
سوف نلاقیه بمیعاده * تحسب انا ابدا ضایعون

پس اول قاتلان مغبونان آرز مانك ایچنده هر بری بر بلایه مبتلا اولوب
هلاك اولدیلر . وعلاء الدین محمدده دخی بر علت عجیبه ظاهر اولوب
اکا دخی مرارت موت اذاقه اولندی حضرت مولانا جنازه‌سنه حاضر
اولمدی . و بعضلر دیرلر که شمس تبریزی بهاء ولدك جنبنده مدفوندر .
اما اصح روایت اولدر که سلطان ولد قدس سره رؤیاسنده
شمس تبریزینك بدن مبارکن بر چاهده کوروب ایرته‌سی کون اول
محله واروب عینی ایله اول چاهده بولوب امیر بدرالدینك مدرسه سنده
دفن ایتدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة حالا قونیه ده اولدخی بشقه
زیارت اولنور . اما فقراء مولویه‌دن بعض اخوان شمس تبریزی
حضرتلری مولانایی ارشاده کلیوب بلکه کندوسی اکا مرید اولمغه
کلوب حتی جلال الدین رومینك ابتدا خلیفه‌سی اولدر دیو
تحقیق ایدرلر سلمنا خلافتن بز دخی تصدیق ایده‌لم نهایت مرتبه
حضرت شمس اول زمانده موجود اولان غوث اعظمك اشارتیله
حضرت مولانایی ارشاد ایدوب بعده مولانانك علوشان ومرتبهٔ
دنوی شمسه غالب اولدقده حضرت مولانایه ارادت کتورمش
اولسونلر . شمس تبریزی ابتداء حالده مولانایه رهبر اولمشدر والا شمس
مولانادن بیعت وارادته کلمش ایکن مولانایی تجربه وامتحان حد
طریقدن خارجدر زیرا ادنی اعلایی تجربه جائز دکلدر . ومثنویده
بو ایکی بیت خود بو معنادن خبر ویروب حل اشکال ایتمشدر اذهان
پاك صاحبلری اشکال ایتمزلر

﴿ مثنوی ﴾

شیخ را که پیشوا ورهبراست * کر مریدی امتحان کرد اوخراست
امتحانش کر کنی درراه دین * هم تو کردی ممتحن ای بی یقین

ومثنوی شریفك جلد ثانیسنده قطب زمانی وصف ایدوب عقبنده
بو ابیات شریفه‌یی ایراد ایتمشلردر

﴿ مثنوی ﴾

او چو نوراست وخرد جبریل اوست * وان ولی کم از وقندیل اوست
وانکه زین قندیل کم مشکات ماست * نور او در مرتبه ترتیبهاست

یعنی واحد الزمان اولان غوث نور کبیدر وعقل انك جبریلی در
ومرتبه‌ده قطبدن ادنی اولان ولی استفاضه‌ده اکا قندیل کبیدر
واول ولی که بو مرتبه دن دون اوله بزم مشکاتمزدر . پس بو ابیات
شریفه ده اولان ترتیبدن مشکاتله شمس تبریزی‌یه اشارت قابلدر و بعکسه
قندیل ایله کندیلر ومشکات ایله شمس مراد اولنوب کندیلرك رتبه‌سی
شمس تبریزی‌یه غالب اولدیغن بیاندر فلیتأمل . طریق عشق ومحبتده
باش وجان اوینادوب وجود وهمیسندن منسلخ اولمغله پیر ومنصور اولان
عشاقك بریسی دخی ﴿ سید عماد الدین نسیمی در ﴾ عشق بازغریب
وطرح انداز کار عجیب ایدی . سلطان حسین بیقرا . عشق وسوزش
وشوق وشورش ایله پرورش یافته اولان اولیاء اللهك مناقب سنیه‌لرین
سلك تحریره منتظم قیلوب اول کتابك نامنی مجالس العشاق تسمیه ایتمکله
بو حقیرنا چیز دخی اول روضات حب الهیده خرام ایلیان عشاقك
مجالسندن لاجل الاهدا بر ورد رعنا درمیان ایدوب دماغ
اهل مذاقی معطر ایتمك ایچون سید نسیمینك دخی سرکذشتی بیاننه
شروع ایلدك

﴿ بیت ﴾

رو تو چون منصور بردار نعم * تا شوی تو جود مطلق در کرم

سید عماد الدین نسیمینك علوم وفنونده مهارت کلیه‌سی اولوب انك
دروننده بیرونه متقاطر غیث انفاسی طوفان مثابه‌سنده اولمغله دریای

دلی تلاطممندن کلمات عجیبه وعبارات غریبه جوش وخروشه کلوب
اصداف حروف کفتاری درر وجواهر اسرار کاره آتمشیدی ٠
ولایق کوش سروران حقیقت اولان زواهر بواهری پیش افتادهٔ
انظار ظاهر بیشان اولدقده قدر کفتار درر بارنی فهم وادراك
ایده میوب مظهر اسم رقیب اولانلر « افشاء سر الربوبیة کفر »
مضمونیله سیدی مؤاخذه ایتمشلر ایدی

نظم

اینچنین معنی زایشان سرزده * حلقه اش منصور بین تودر زده
سید عمادالدین نسیمی حلبده ساکن اولوب احوالنی منکرلر بیحد
و بیشمار اولمغله اکا الحاد وزندقه اسناد اولنوب برامردك عشقبازلغیله
متهم ایدوب وشطحیاتی ایچون مابینده نیجه اسؤله واجوبه واقع اولمش
ایدی ٠ لکن کندوسی حبر مدقق ومتبحر ومحقق اولمغله هر کلامن
احسن وجهله توجیه وتأویل ایدوب کریبانی تطرق دست قهر اعدادن
آسوده ایدی اتفاقا من حیث الحکمة الالهیه برحسن الوجه وخوب
نفس امرد سید عماد الدین ابیاتندن خاطر نشانی اولان برقاچ
ابیاتنی آواز خوب ایله زمزمه ایدوب

شعر

* من کنج لامکانم اندر مکان نکنجم *
* برتر ز جسم جانم در جسم وجان نکنجم *
* من قرص آفتابم من چرخ آسیابم *
* من کاسهٔ سپهرم درهیچ خوان نکنجم *
* من منطق فصیحم من همدم مسیحم *
* من ترجمان وحیم در ترجمان نکنجم *

وبوکا مانند بعض اشعارینی انشاد ایتدکده استماع ایلیان جماعت
اول جوانی مؤاخذه ایدوب ٠ بوشعر کیمکدر دیدیلر ٠ بمدر دیو
کندویه اسناد ایدوب قتلنه حکم اولنمغله ٠ داره کوتورورلرکن
سید عماد الدین نسیمی کلوب

شعر

* منم آن شکر حدیثی که بنطق چون درآیم *
* رخ وزلف ماه رویان سخنست وترجمانم *
* منم آن زدیده غایب که همیشه در حضورم *
* منم آن وجود ظاهر که زدیده ها نهانم *

اول شعر بمدر لکن امرد کندویه اسناد ایلدی دیو بیان ایلدکده
امرد مزبوری آزاد ایدوب سید نسیمی یی کنده پوست ایتدیلر دریسی
یوزلورکن خون فراوان روان اولوب بشره سنده صفرت مشاهده
ایتدکلرنده رنك ورویك نیچون زرد اولدی دیو سؤال ایتدیلر
مطلع انوار عشقدن طلوع ایلمش برمهر سپهر عشق ومهرم وقت
غروبده خورشید رخشان زرد اولور دیو جواب ویردی

شعر

* برجفاکش عاشقم ای یار سندن دونمزم *
* خنجر ایله یورکیمی یارسندن دونمزم *
* کرزکریاتك بنی باشدن اباغه یارسه لر *
* باشمه قوی اره ای نجار سندن دونمزم *
* کربنی یاندرسه لر طبراغمی صاورسه لر *
* کولم اوتدن چاغرر ستار سندن دونمزم *

شعر دیکر

* چعلنار بکم شامه یازلدی بونده برنامه *
* که مشهور اولدی اسرارم جهانده خاصله عامه *
* یغلدی شیخ وزاهدلر که یعنی صویه لرمنی *
* مرادم بوایدی حقدن ایرشدم بن بوکون کامه *
* یغلدی قاضی ومفتی که یعنی یازه لر فتوی *
* طوتشدی اود ایله دفتر بولاشدی قانله خامه *
* کل ای باد صبا تیز رك الن اوب بندن اول یارك *
* بنم احوالیمی سویله نه حاجتدر دخی نامه *

* كه بردر صورت ومعنى سنك ذاتكده اى عارف *
* چيقردك جامهٔ تقوى يكيدن كيدك اوش جامه *
* يقين بيل روز محشرده طوتارم دامنك محكم *
* ديم اى بى وفا دلبر يتورمدك بنى كامه *
* جهانه طولدى آوازه بشرق وغرب وبحر وبر *
* كه صوبديلر نسيمى يى داغلدى جمله اخطامه *

وسيد نسيمى ايله عداوت تامه سى اولان بر كمسنه بونك دم فاسدى هر كيمك عضونه بولشورسه اول عضو قطع اولنمايجه پاك اولمز ديو تأكيد ايلمش ايكن حكمت الهيه ايله نسيمى دن برقطره خون اول كمسنه نك انكشتنه اصابت ايدوب ستر ايدهيم ديدكجه كفندن وخلال اصابعندن طشره ظاهر اولمغله غسل ايله دخى قابل تطهير دكل در ديوب اول حالده سيد عماد الدين نسيمى بو شعرى ٠ سلك نظمه كشيده قيلدى

شعر

* جانمه سندن نه كيم كلسه جكرلر اغريمز *
* حق بيلور بر نوش ايچون بيك نيش اورولر اغريمز *
* آشنا لقدنمدر ياحق سومكدنميدر *
* جسممى سرتا قدم بيك كز يارهلر اغريمز *
* حق شرابنى ايچهنك يوركى سندان اولور *
* بيك چكيج سندانه اورسك دكمه سندن اغريمز *
* شيشه مى بن طاشه چالدم حقى اظهار ايلدم *
* اندن احول اغريدى عارف بصرلر اغريمز *
* دكمه نامردك قچان ميدانى بندن يخشى در *
* ار بيلور ميدان قدرين ارقدرلر اغريمز *
* زاهدك بر پرمغن كسسك دونر حقدن قچار *
* كور بو كرچك عاشقى سرپا صويارلر اغريمز *

حسين بن منصور الحلاج مقدم الجيش كشتكان عشق الهى اولوب ميدان محبتده سنك نشان آزمايش نصب ايتمكله انك قدمنه كلن عشاق دخى

بيت

* نيجه باشلر طوپ اولمشلر بو ميدان محبتده *
* اوروب چوكان زلفيله چلر ديوان عشقنده *

ديوب تيرانداز جان ونبرد آزماى فضاى لامكان اولوب جانكا، محبتده چوكان عشقه سرلرين كوى غلطان ايتمكله ❊ ع ❊ حق عشقنه قربان اولوب وصل آبنه عطشان كيدر * قدس الله اسرارهم وطيب الله ارواحهم

مثنوى

سوزش عاشق ترا نيكو بود * آب چشم او ترا درجو بود
آتشى كرنيست من پروانه وار * اندر آن آتش درآيم بيقرار
زر خالص را چه باك از سوختن * حال آن باشد در آن افروختن
خود تو بودى در دل منصور نور * زان از و آمد انا الحق در ظهور
غير تو خود نيست در عالم كسى * اين شده بر من معين خود بسى

اما اى طالب مستمع هر دعواى عشق ايليان دعواسنده صادق در قياس ايتميه سن كرچك عاشقلر بين الكواكب عقد پروين جمع كبى نادر الوجود اولورلر بونلرك حركات وسكناتى مقتضاى عشقله در اكرهر تقليد ايليان تحقيقه ايريشيدى دنياده منصور ونسيمى دن كچلمزدى

مثنوى

بود انا الحق درلب منصور نور * بود انا الله درلب فرعون زور
شد عصا اندر كف موسى كوا * شد عصا اندر كف ساحر هبا

پس ايمدى بو ذوق وحالتدر حالته خود تقليد بدعت و بى منفعتدر مجرد لسانلرين مقالات ارباب حاله تقليد ايدن ضال ومضل اولورلر مكركيم حق سبحانه وتعالى كمال لطفندن اول ذوقى اعطا واذاقه ايليه ٠ ايمدى تقليددن احتراز ايدوب ارباب تحقيقك دامنه تشبث قيل

مثنوى

كر هزاران سال تو اين ره روى * بى دليل وراهبر كمره شوى

زيرا محققلرك دامن عصمتلرى كرد معصيتدن پاكدر مقلدلر ايسه درياى معصيته غرق وسراپا چركناكدر

❊ مثنوی ❊

طیبات آید بسوی طیبین * للخبیثین الخبیثا تست هین

حضرت مولانا قدس الله سره مثنوی شریفنده بر روستایی برخواجه یی شهردن انواع تضرع ولاف ایله قریه سنه دعوت وفریفته ایدوب خواجهٔ شهر دخی اهل وعیالیله اعتمادا علیه واردقده کویلو خواجه یی بیلمزلنوب باشلرینه انواع نکاید کتوروب بعده حیله سی ظاهر اولدقده شراب عشقدن بیهوشلق دعواسن ایلدیکن حکایت بیوردلر

❊ مثنوی ❊

لاف درویشی زدی و بیخودی * های هوی مستیان ایزدی
که زمین را من ندانم زاسمان * امتحانت کرد غیرت امتحان
صد هزاران امتحانست ای پدر * هرکه کویدمن شدم سرهنك در
کرنداند عامه اورا زامتحان * پختکان یار جویندش نشان
کرنبودی امتحان هر بدی * هرمخنث دروغا رستم شدی
مست حق هشیارچون شدازدبور * مست حق ناید بخود ازنفخ صور
بادهٔ حق راست باشدبی دروغ * دوغ خوردی دوغ خوردی دوغ دوغ
ساختی خود را جنید وبایزید * روکه نشناسم تبررا ازکلید
بدرکی ومبتلی وحرص وآز * چون کنی پنهان شدای مکرساز
خویش رامنصور حلاجی کنی * آتش بر پنبهٔ یاران زنی
خویش را ازرهروان کمترشمر * توحریف رهزنانی که مخور
باز پر از شید سوی عقل تاز * کی پرد بر آسمان پر مجاز
خویشتن را عاشق حق ساختی * عشق بادیو سیاهی باختی
عاشق ومعشو قرادر رستخیز * دربدو بندند وپیش آرند تیز
این نمی بینی که قرب اولیا * صد کرامت دار دوکار وکیا
ای بخورده ازخیال جام هیچ * همچو مستان حقایق بر مپیچ
آنچنان مستی مباش ای بیخرد * که بعقل آیی پشیمانی خورد
بلکه ازآن مستان چون می میخورند * عقلهای خسته حسرت میبرند

پس ای طالب طریق هدایت اکر تحقیقه رسیده اولمق ایسترسك شریعت محمدیه وسنت سنیهٔ احمدیه یه تشبث وزهد وعبادته تقلید قیل زیرا تحقیقه ایرنلرانکله واصل اولورلر کما قال تبارك وتعالی « واعبد ربك حتی یأتیك الیقین » یعنی ربکه عبادت ایله حتی جان حلقومه کلوب محتضر اولنجیه دکین . ایمدی لازم اولان عبادات خالصه واعمال صالحه ایله اولا تزیین بیرون ایدوب بعده تصفیهٔ درون ایلیه سن طریق مبین شرع متیندر محکم طوتوب مفارقت ایتمیه سن حق سبحانه وتعالی سنی اهل تحقیقه سوق ایدوب بعد الملاقاة سن دخی تحقیقه ایرشدکده اختیار الکدن کیدوب عشق الهی نیجه دیلرسه وجودك ملکتنده حکم ایدر « اللهم یسرلنا ذلك التحقیق بفضلك یاودود » اما عبادتده دخی نیتك خالص کرکدر زیرا خالص النیه اولمیوب قلبکده مزخرفات دنیویه وافکار ردیه دن صدهزار تلویثات اولوب ویاخود عبادت وطاعتدن مرادك خلقه اراءت اولورسه « ولایشرك بعبادة ربه احدا » آیت کریمه سنده اولان نهیدن اجتناب ایتمش اولورسن پس بو وجهله قیلدیغك نمازدن مقدار ذره کندیکه نفع اولمز

❊ مثنوی ❊

درحدیث آمد که تسبیح ازریا * همچو سبزهٔ کلخن دان ای کیا

امازنهار کج فهم اولمیوب بنم خلوص قلبم بوقدر دیوتسویلات نفسانیه ایله عبادتدن منقطع اولمه لکن تزکیهٔ باطنه کوشش ایدوب عبادتده حقدن غیری مرادك اولمامغه حقدن توفیق وعنایت طلب ایله زیرا حق سبحانه وتعالی کلام مجیدنده « اقم الصلوة لذکری » دیو امر ایتمشدر ظاهر امر وجوب ایچوندر امر ایسه مقید بالذکر اولوب غفلت خود ذکرك ضدیدر « ولاتکن من الغافلین » آیت کریمه سنده اولان نهیك دخی ظاهری تحریمیدر . پس جمیع حالده غفلت اوزره اولان کمسنه صلوتده ذکر حق ایله نوجهله قائم اولور « لاتقربوا الصلوة وانتم سکاری حتی تعلموا ماتقولون » آیت کریمه سنك سبب نزولی کرچه سکاری

اولدقلری حالده صلوته قریب اولان طائفه یی نهیدر لکن نیجه
کمسنه واردر که ظاهرا مسکراتدن برشیئی شرب ایتمش ایکن حب
دنیادن اولقدر بنك غفلت وخمر نخوت نوش ایتمشدر که نه قراءت ایتدیکن
بیلور ونه قیلدیغن بیلور سؤال ایتسه‌لر تارك صلوة دکلم دیو غرورلنور
صلوة خودرب العزته تواضع وتمسکندر کما قال علیه السلام « انما
الصلوة تمسکن وتواضع » کلمهٔ انما والف ولام ایله حصر وتحقیق
بیورمشلر ودخی «ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنکر » آیت
کریمه‌سی موجبنجه «من لم ینه صلوته عن الفحشاء والمنکر لم یزده من الله
الا بعدا » دیو بیوروب صلوة غافل ایسه فحشادن منع ایتمدیکنه اشارت
ایدوب بر حدیث شریف دخی بیوردلر که « کم من قائم حظه من صلوته
التعب والنصب » پس بونکله مراد بیوریلان صلوة غافلدر وکما قال
علیه السلام « لیس علی العبد من صلوته الا ما عقل منها » ایمدی
غفلت ایله اولان کلام مناجات اولمز مصلی خود صلوتنده رب العزته
مناجات ایدر صوم وزکوة وحج وجمیع عبادات دخی بویله‌در . پس
ایمدی ظاهر حالده دخی وجه مشروح اوزره خالص النیه اولمق
کرکسن که ارباب تحقیقدن اولمغه لیاقت حاصل ایلیه‌سن

لابی سعید ابی الخیر

تاروی ترادیدم ای شمع طراز * نه کار کنم نه روزه دارم نه نماز
چون باتو شوم مجاز من جمله نیاز * چون بی تو بدم نماز من جمله پیاز

«قال ابو طالب المکی حدثت ان المؤمن اذا توضأ للصلوة تباعدت عنه
الشیاطین فی اقطار الارض خوفا منه لانه یتأهب للدخول علی الملك واذا
کبر حجب عنه ابلیس وضرب بینه وبینه سرادق لا ینظر الیه وواجهه
الجبار بوجهه فاذا قال الله اکبر اطلع الملك فی قلبه فاذا لیس فی قلبه اکبر
من الله فیقول الملك صدقت الله فی قلبك کما تقول قال فتیشعشع من قلبه
نور یلحق بملکوت العرش فیکشف له بذلك ملکوت السموات ویکتب له
حشو ذلك النور حسنات قال وان الغافل الجاهل اذا قام الی الوضوء
احتوشته الشیاطین کما یحتوش الذباب علی نقطة العسل واذا کبر اطلع

الملك فی قلبه فاذا کل شیء فی قلبه اکبر من الله عنده فیقول کذبت لیس
فی قلبك کما تقول قال فیثور من قلبه دخان یلحق بعنان السماء فیکون
حجابا لقلبه عن الملکوت فیرد ذلك الحجاب صلوته وتلتقم الشیاطین
قلبه ولا تزال تنفخ فیه وتنفث وتوسوس وتزین له حتی ینصرف
من صلوته لا یعقل ما کان فیه» ابن عطاء الله اسکندرانینك حکمی
شرحنده ذکر اولنان حدیث شریف ثبت اولنمشدر

نظم

کل ایمدی سن دخی اکله نمازك * که مقبول اوله انده هر نیازك
طیشن قبله‌یه دوندرمك مسلمان * دکل اول قاپویه ارکان ایمان
ایچی قیلمایجق انك نمازی * قچان ایشیدیلور دلده نیازی
همان ظاهر عبادت شرع ایشندن * خراجن کوتورر قولك باشندن
توجه اولمینجه قولده کامل * شریعت اهلی طوتمز انی قابل
اکر جسمك نمازین قیلدك ایسه * انك ارکان وشرطن بیلدك ایسه
نمازین او کرن اول روح روانك * که کوز کوسیدر اول شاه جهانك
ندر شرطی ندر رکنی بیل ایمدی * انك ایله اکا قوللق قیل ایمدی
صلوة جان اوکیم کوتروله شاهد * جمالی جانکه اوله مشاهد
کوره سن جان کوزیله اول جمالی * بویه وارلغنی جانك وصالی
بیله سن جان کوزی هم نور حقدر * جمال پرتوندن برور قدر
انك ایله کورن اولدر جمالی * بو یولده بیلن اولدر قال وحالی
سنك کوکلك مصیقل دوشدیکندن * او نور ایدی چو عکسی دوشدی سندن
او کوردی لیکن انی سنی صاندك * او نورك شوقنك اودینه یاندك
بو منزلده هنوز فانی دکلسن * کوکللر دردی درمانی دکلسن
چو جان اولدی جمالنه مصلی * جمالی جانکه قیلدی تجلی
پس اندن ایسته نور ارکانی انك * که هر رکنی طویا سرین خدانك
کوره سن سرتسر احکام شرعی * نیجه اولمشدر نمازك اصل وفرعی
که فرعنده یوریسك حکم شرعك * صلوة اصلینه ایلتورسنی فرعك
کوررسن آنوکیله اول یوزی سن * بیلورسن پرتو ایمش نور حقدن

پس اول اصلی قویوب فرعه اویانلر * اولار در آز و بن بولده قلانلر
پس آنی طوتکه بولده قالمیاسن * وصالینه دوکونی المیه سن
اتا سن اردیکه ایکی جهانی * کورینه جانکه سر نهانی
که سنلکك بوماینجه اوز کدن * فنا بولمایسرسن کندوزکدن
اکروارلق ایله کلسك سن ای جان * وصالی قانی سن یاقانی جانان
اومنزلده بوالهامی بولانلر * اولار در کندوسن یاوی قیلانلر
وجودی دفترینی غرق ایدنلر * انك ایله اکا انسز کیدنلر
که محو اوله اوزندن کلی کثرت * قبول ایده انی دریای وحدت
بویه اول آریده نام ونشانی * یونه اندن کوتوره آد و صانی
بیلان آدینی انك بوله مقصود * بیله نه و یردیکن اول قوله معبود
حقك لطفن بوله کیم بولسه آنی * یتوره کیمکه یاوی قیلسه انی
اوقونه وارلغندن سر شاهی * اوله اول دفتر حکم الهی
نیجه کیم حق رسوله قلدی بو یرق * که حکممدن آنی کورمیم آیرق
طوتن الکده بنم قدر تمدر * اولان دیلکده بنم حکمتمدر
کل ای عاشق بو یولده فانی اول سن * بو دریا موجنك عمانی اول سن
که سنك موجك اوله کوهر افشان * بوله اندن نیجه لردرده درمان
اودریادن بزی ای حق آیرمه * مخالف یللر ایله یولدن ایرمه
انك سرنده سن ویرجانه تمکین * ترددلر ایله کوسترمه تلوین
ای طالب عاشق وراغب صادق محقق ایله مقلدی ندن بیله یم
دیو سؤال ایدرسك بوآنه دك خود تحقیق اولنان ارباب حقیقتك
علامتلریدر سمع جانله مستمع وهر برینك احوال واطوارین متتبع اولوب
اکا کوره عمل ایده سن زمانه ده قال ایله بایزید لکدن ومنصوریتدن
دم اورنلرك نهایتی یوقدر بلکه انلردن دخی ایلرو وکچنورلر

﴿ بیت ﴾

مرد میباید که باشد شه شناس * کر ببیند شاه را درصد لباس

﴿ بیت ﴾

سویلدرسك دللرنده قال چوق * ذره دکلو بیر ایسنده حال یوق

حق سبحانه وتعالی توفیق وعنایت ایدوب اول وارث حقیقت
محمدی اولان مرآت حقایق نمایه دوش اولدقده « المؤمن مرآت
اخیه المؤمن » مصداقنجه مرآت قلبکده هرکز زنك وغبار دن
اثر قالمیوب شك وکماندن خلاص وشهود وایقان صاحبی اولورسن
مشکلات غریبه نك فاتحی حضرت مولانا قدس الله سره مرشد کامل
نه وجهله معلوم اولدیغن مستمعینه تعلیم ایچون مثنوی شریفی
بو حکایت ایله ختم ایتمشلردر . فی الحقیقه بو وجهله جست وجو ایدن
طلاب بهر حال اهل تمیز اولوب محروم قالمق احتمالی یوقدر مکر کیم
طالب اولمیه . حکایت ایدرلر که . برکسنه نك مانند سروران
اوچ فرزند ارجمندانی وارایدی پدرلری محتضر اولدقده جماعتی
حضورینه دعوت ایدوب بعد الوفات جمیع متروکاتم فرزندلرمدن
هر قنغیسی کاهلتر ایسه اکا ویرلسون دیو وصیت ایدوب وفات
ایلدکدنصکره فرزندلری قاضی یه واروب ای قاضیٔ عادل بز پدرمزدن
اوچ یتیم قالدق وپدرمز زروسیم وجمله مالملکن اوچمزدن
کاهلتر هر قنغیسی ایسه اکا وصیت ایلدی وصیت پدری
اجرا ایدرز وحضرت اسمعیل حضرت ابراهیمك علیهما السلام
حضورنده قربان اولمقدن پیچیده سر اولمدیغی کبی بزدخی پدرمزه
تسلیم اولمشزدر بزی کوروب مابینمزده مال موصی کیمه توجه
ایدرسه حق مستحقنه واصل اولسون دیو سمع وطاعت کوستردکلرنده
قاضی دخی تقریرلرین استماع ایلیوب پس هر بریکز عاقللرسز
کهالتکزدن خبر ویریکز مراتبکز معلوم اولوب اکا کوره اجرای
احکام شرعیه ایده لم

﴿ مثنوی ﴾

تابینم کاهلیٔ هریکی * تابینم حال هریك بی شکی
عارفان از دوجهان کاهلترند * زانکه بی کشت بار خرمن میبرند
کاهلی راکرده اندایشان سند * کارایشانرا جو یزدان میکنند
ایمدی بو ابیات شریفه دن مراد بالذات نه مقوله کهالت اولدیغی

معلوم اولدیسه قاضیٔ مزبور پردهٔ دل اولان زبانلرندن اقامهٔ
بینه طلب ایلدی زیرا فرض ایده لم که برکسنه شمس طالع علوم وفنون
وصندوقهٔ درمکنون ایمش نطقه کلمینجه ندن معلوم اولور مثلا
مانند شرحهٔ کتاب اولان برحائل جزئی چشمی پوشیده ایتسه
صدهزار انجم وآفتابك روپوشی اولور کذلك شرحهٔ کتابه مشابهتی
اولان لسان غیر ناطق دخی صندوقهٔ قلبده مکنوز اولان جواهر
زواهری پوشیده ومقفل ایدر اگرچه نطق کاذبك دخی بیانی واردر
لکن اهل مذاق قندده صدق وکذب طعمندن معلوم اولور وزان
اولان بادنسیم جانب گلشن دنمیدر ویاخود گلخن دنمیدر فاسد المشام
اولمیانلرك دماغی استشمام ایتدکده عیانا بیلور بوی صدق ایله رایحهٔ
کذب مسك ایله سیره بکزر بهرحال تناول ایده نك دهانندن رایحه‌سی
ارباب شمك دماغنه صعود ایتدکده واقع حال منکشف اولور سیر
خوار اولان کمسنه عقیدهٔ ممسك یدم دیدیکی نی مفید اولور وتیز هش
اولانلر تجربه‌ده قاینیان اغذیه بی ترشیدر ویاخود شیرینیدر رایحه
سندن تمیز ایدر پس هرکس نطقه آغاز ایتمینجه احوالی نیجه
معلوم اولور دیو فرزندلردن حاللرینی تقریر طلب ایلدی ایچلرندن
بریسی نسق مزبور اوزره گفتاره گلوب

❋ مثنوی ❋

آدمی مخفیست در زیر زبان * این زبان پرده است در زیر دهان
چونکه باری پرده را درهم کشید * سر صحن خانه شد برما پدید
کاندران خانه گهر یا گندمست * گنج وزر یا جمله مار و کژدم است

مضمونجه بن آدمی نطقندن بیلورم وگفتاره گلمزسه ایکی اوچ گون
صبر ایدوب بعض اطوارندن تشخیص ایدرم دیدی بریسی دخی اگر
گفتاره گلورسه تمیز ایدرم والا بهر حال برطریقله زبان گشاده
اولوب نطقه گتوررم دیدی . پس قاضیٔ عادل دخی سنك مثالك
اکا بکزر که برمادر مشفقه بچه‌سنه نصیحت ایدوب اگر خوابده بعض
خیالات سهمناك گوررسك خوف ایتمه قوی دل اولوب اوزرینه

هجوم ایله بی تاب وروگردان اولوب خلاص اولورسن دیدکده
مادر بچه دخی مادرینه سؤال ایدوب خیالات شیطانیه نك دخی
مادری خیال بچه‌یه بو نصیحتی ایدوب اوزریمه تکرار حمله ایدرسه
اول زمان نیجه ایده یم دیدی . پس اول شخص دخی سنك حیله‌کدن
آگاه اولوب ونطقه گلمزسه لله تعالی اول وقت نه وجهله فرق
ایدرسن دیو سؤال ایلدی

❋ مثنوی ❋

گفت اگر از مکر ناید در کلام * حیله را دانسته باشد آن همام
سر او راچون شناسی راست گو * گفت من خامش نشینم پیش او
صبر را سلم کنم سوی درج * تا برآیم صبر مفتاح الفرج
ور بجوشد در حضورش از دلم * منطقی بیرون ازین شادی وغم
من بدانم کان فرستاد آن من * از ضمیر چون سهیل اندر یمن
زانکه از دل جانب دل روزنست * در دل من آن سخن زان میمنست

پس بونلرك ماوراسی زبانه گلمز حق بودر که مرشد کاملی فرقه بوندن
زیاده دلالت اولمز زیرا حالی تقلید ممکن دگلدر حالات واذواقی فرق
ایدن گوش وزبان دگلدر بلکه هوش ودلدر وبو احوال مرشد کامل
تربیه‌سنده اولانلرك معیاریدر مرشد کامله حق تعالی ارجعی خطابی
ایدوب دار بقایه رحلت ایتدکلرنده نیجه‌سی دعوی ایدوب ارشاددن
دم اورسه‌لر ور وضعات معارفدن نیجه دسته گللر گتورسه‌لر مجرد
دعوی ایله اولان گفتاره اعتبار ایتمیوب مرشددن فتیلهٔ قلبن ایقاد
ایلیان عاشقلر مرآت قلبلرین هر بر سالکه ادنی واعلی دیمیوب مقابل
ایدرلر اول نور محمدی هر قنغیسندن پرتو صالارسه هیچ فرده سؤال
ایتمیوب و واقعه یه باتمغه احتیاج چکمیوب قبلهٔ حقیقی یه متوجه
اولورلر اما فنا وفردیت حاصل ایدن کامللر برحاله وارمشدر که
آفتابك قرصنه داخل اولوب هر قنغی برجدن طلوع ایدرسه بیله
نمایان اولورلر اهل فنا کشف وعیان ایچنده در تحری ایتمزلر وآفتاب
حقیقیدن منفك اولمزلر

مثنوى

آفتاب معرفترا نقل نيست * مشرق او غير جان وعقل نيست
خاصه خورشيد كمالى كان سريست * روز وشب كردار او روشنكريست
مطلع شمس آى اكر اسكندرى * بعد از آن هرجا روى نيكوفرى
بعد از آن هرجا روى مشرق شود * شرقها بر مغربت عاشق شود

مشكل اولدركه حقله باطلى فرق ايدر ديده ويرلميوب « ومن كان فى هذه اعمى فهو فى الآخرة اعمى واضل سبيلا » زمره سيله محشور اوله

مثنوى

كر بديدى حس حيوان شاه را * پس بديدى كاو وخر الله را

الهى مددسندن چشم ودلەسن نور رؤيت وير . پس اى عاشق صادق حسن اعتقادك اولان اعزه‌نك نظرلرينه وارديغكده خلوص قلبله اكا متوجه اولوب وتسليم كلى اوزره خاموش اولوب سكونت ايله طوره‌سن اكر قلبكدن محبت دنيا وفكر ماسوا چيقوب رقت قلب حاصل اولوب نور محبة الله ايله مالا مال اولوب بى اختيار كريه وزارى وسوزش درون حاصل اولورسه اول همانك سايه‌سن سعادت بيلوب دامنن الدن قوميه‌سن « كما سئل عن النبى عليه السلام فقيل من اولياء الله قال هم الذين اذا رأوا ذكر الله » وبو حالى جست وجو ايچون بيك شيخه دخى واررسك تا اله كتورنجيه دك بريسنده قرار ايتميه‌سن طريق طلب بودر والا مجرد قال ايله اولمز الله تبارك وتعالى سكا بو دولتى نصيب ايدرسه كمسنه‌دن شهادت ايستميوب قلبكده طلوع ايدن نور محبة الله انك شاهدى اولور فرضا برعزيزى هواده اوچار وسجاده ايله يدى دريايى كچر كوررسك سنى حقيقتكدن خبردار ايتميوب ونور ايمانله كوكل شمعنى ياندرميوب محبة الله اعطا ايتمدكدنصكره انك كرامتندن سكا نه فائده اولور

مثنوى

خود چه حاصل چونكه خود نشناختى * دين بدعواى سكان رد باختى
چند كويم من بتو اسرار را * خود زكل نشناختى تو خار را

رو بدان خودرا كه تا دانا شوى * هم بنور خويشتن بينا شوى

اكر بو قدر كرامتى مشاهد اولان بو حاله قادر ايكن دل طالبده شمع اوياندرمزمى دير ايسك نعم هر صاحب كرامت ارشاده قادر اولمز اعطا وقدرتى حق سبحانه وتعالى كيمه لايق كوررسه بو ارشاد انلركدر بو حال نه علمله نه كرامتله ونه معرفت ايله اولور پدرندن وارث سلطنت اولان پادشاهلر اول سلطنتى كسب ايله بولميوب موهبهٔ الهيه اولديغى كبى بو دخى بو دولتى عالم بالادن بيله كتورمشدر لكن ارباب كرامت دخى حق تعالينك مقبول قوللرى اولوب فاما ذكرى سبق ايدن سالك غير مجذوب زمره سنده قالوب درونه نفعى اولمز الكن دفع مضرت ومرادات دنيويه‌دن چوق منفعتى اولور سوزمز طالب حق اولانه‌در وماسوايه التفات ايتمينه‌در وحق تعالى ارباب كرامتى مقاملرنده ثابت ايدوب هر برى كندى مقامندن خشنود اولمشلردر

بيت

چند كويى تو بنا اهلان سخن * دم نكه دار ومعانى ختم كن

ايمدى اى برادر جان برابر ونور ديدهٔ پدر ومادر فى نفس الامر كنديكى تجسس ايدوب اكر كرچك طالب ايسك مرشد كاملك نشانى بودر اثرينه كيدوب مقصوده ايره‌سن الله سبحانه وتعالى ميسر ايليه

مثنوى

مهر پاكان درميان جان نشان * دل مده الا بمهر دلخوشان
رو بجو يار خدايى را تو زود * چون چنان كردى خدا يار تو بود
هركه خواهد همنشينى با خدا * كو نشين اندر حضور اوليا
از حضور اوليا كر بكسلى * تو هلاكى زانكه جزوى نى كلى

ذكر مناقب ممشاد دينورى قدس الله سره وروح الله روحه

عامل كاركاه هدايت . كامل باركاه عنايت . ممشاد دينورى مشايخ عراقك مقتداسى سوزندكان اشتياقك پيشواسى ايدى مولد ومنشالرى دينوردر ودينور همدان ايله بغداد بيننده كرمانه قريب قرميسين ياننده كوهستان شهرلرندن برشهردر

بيت

درحقايق سراو اسرار جان * هم همو بوده همه سر نهان

ممشاد دينوری بيوررلر كه حق تبارك وتعالى دل عارفده برمرآت
وضع ايتمشدر كه هربار كه عارف اول مرآته نظر ايتسه حقی
مشاهده ايدر

بيت

* ای آينه دل پاك دار ای طالب ديدار او *
* باشد كه اندازد نظر در آينه رخسار او *

ويبوررلر كه جنتده هرنه وارايسه قرق يلدر كه بكا عرض قبا وررلر
بن كوشهٔ چشمله اكا بركره نظر عاريت دخی ايتمدم

از كفتار نسيمی

* ای جنتك خندان كلی آجی فراقك خار ايمش *
* مشتاقه ديرلك سنسزين والله كه كی دشوار ايمش *
* كلكون يكاغكدن بكا كشف اولدی ای بدردجا *
* اهل وفانك جنتی شول باغ وشول كلزار ايمش *

شيخ الاسلام عبدالله انصاری قدس الله روحه بيوررلر كه حضور
حقده غيره نظر ايتمك شركدر حق سبحانه وتعالى فخر عالم صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينه « مازاغ البصر وماطغی » ودخی « قل الله
ثم ذرهم » ديو بيورمشدر وممشاد دينوری بيوررلر كه معرفت
صدق حقه افتقاردر وطريق حق بعيددر حقله سيرشديددر
عبدالله انصاری تصديق ايدوب راه خدا دوردر مكر كه حق دستكير
اوله وروزكار كچوروب حقه صبر ايتمك مشكلدر مكر كه عبدك
مونسی حق اوله بيورمشدر . ممشاد دينوری فقراسندن ابو عامر عبدالله
انصاری حكايت ايدر كه بركون ممشاد دينوری ايله اوطورركن
برجوانمرد در خانه‌دن ايچرو كيردی فقرايی ضيافت وميزبانلق ايتمك
رجا ايلدی اورتايه برازار وضع ايتمشيكن فقرايه ميزبان اولمق نيجه
ممكندر ديو قبول ايتمديلر شيخك هركز بويله وضعی صدور ايتمش

ايدی بواجلدن فقرا خانقاهدن طشره چيقوب وضع مزبورك
صدورنه حكمت ندر كه ديو فكر وذكر ايدرلر ايكن حضرت شيخ
طشره چيقوب بيورديلر كه حالا بوكلان كمسنه‌نك الندن بعض شی
ضايع اولوب شمدی كلوب فقرايه بعض نسنه انفاق ايدوب سرمايه‌سنی
بولمق ايسترمادامكه قلبی اندن منقطع اولميه اكا يول يوقدر وفتح باب اولمز
ديو بيورديلر . ابو عبدالله الطاقی روايت ايدر كه محمد بن خفيف بكا
حكايت ايلدی بركون رؤياده ممشادی كوردم اللرين سمايه پيوسته ايدوب
يارب القلوب يارب القلوب ديو مناجات ايدر انی كوردم آسمان ممشادك
سر مباركنه قريب ومنشقه اولدی وممشاد دينوری سمايی
حامل اولدی قدس الله روحه

ذكر مناقب محمد دينوری قدس الله سره وروح الله روحه

سيد اتقيا . سند اصفيا . مقرب احديت .
مقدس صمديت . پسنديدهٔ دركاه . بركزيدهٔ الله . محمد دينوری
قدس سره‌نك اسم شريفلری محمد بن عبدالخالق دينوری در اجلهٔ
مشايخدن اولوب نيجه يللر صحبت فقرايی التزام ايدوب تربيه‌لری
ايله تقيد بيوردی

بيت

خذه نور يطفی نارنا * يطفیء النيران نار من هوا

آخر عمرلرنده وادی القرا نام محلده برمسجده نزول ايدوب بعد اداء
صلوة العشاء مسجدده اولانلر خانه‌لرينه كيدوب محمد دينوری‌يی مسافرته
دعوت ايتمديلر حكمت خدا عمر شريفلری پايانه ايروب « فاذا جاء اجلهم
لايستأخرون ساعة ولايستقدمون » فحوای شريفنجه اول كيجه
رحمت رب غفوره واصل اولوب على الصباح خلق مسجده كلدكلرنده
محمد دينوری حضرتلرينی وفات ايتمش بولوب تجهيز وتكفين ودفن
ايتديلر اول كيجه‌نك ايرته‌سی مسجده كلوب كفن مزبوری بركاغد
ايله محرابده وضع اولنمش بولديلر كاغدی اچوب نظر ايتدكلرنده بز سزه
برعزيز مهمان كوندرمش ايدك قدرينی بيلميوب ومسافرته دعوت
قيلوب اطعام ايتمديكز سزك كفنكز دخی كركمز ديو يازلمش كورديلر
رحمة الله عليه . محمد دينوری بيوررلر كه صحبت مردان خدايه دخول

حق تعالینك توفیق وعنایتندندر وهم بر كون اصحابنه بیورمشلر كه البسهٔ ظاهره سزی اعجاب ایتمسون مجرد ظاهرن تزیین ایلیانلر تخریب بواطن ایتمینجه تزیین ظواهر ایتمشلردر ۰ وعبدالله انصاری حضرتلری بو كلامك تاییدی ایچون بیورور كه بز اصحابمزه آرایش جامه وآلایش ظاهر تعلیم ایلمدك بلكه عمارت باطن تعلیم ایلدك خدا راضی اولمسون شول كمسنه لردنكه انجق آرایش جامه ومرقع ومیان بند وسجاده یه قانع اولوب عوالی اموردن اولان صفای باطنه همت ایلیه زیرا هر كیم بونلرك بوزینتن كورسه همان مراد اولان برصورتدر قیاس ایدوب مطلب اصلیدن قالور اما شول كمسنه لركه خداوندان معانی وبواطندر حقدن غیری شیئه كوكل بغلمزلر وماسوایه مشغول اولمزلر

مثنوی

صورت ظاهر فنا كردد بدان * عالم معنی بماند جاودان
چند بازی عشق بانقش سبو * بكذر از نقش سبو روآب جو
صورتش دیدی زمعنی غافلی * ازصدف دری كزین كرعاقلی
این صدفهای قوالب در جهان * كرچه جمله زنده اند ازبحر جان
لیك اندر هر صدف نبود كهر * چشم بكشا در دل هریك نكر
كان چه داردوین چه داردمی كزین * زانكه كمیا بست آن در ثمین

ذكر مناقب شیخ ضیاء الدین ابو النجیب عبد القادر السهروردی قدس سره

قطب مركزدین ودولت سرمدی ۰ شمع جمع سنت احمدی ۰ كلشن توحیدك شكفته وردی ۰ ابو النجیب سهروردی ۰ علوم ظاهره وباطنه ده كامل ومكمل اولوب مؤلفات كثیره صاحبیدر

نظم

شیخ نجیب سهروردی را بدان * مقتدا شد در امام سالكان
هر كه او از جام اویك قطره خورد * كوی دولت ازمیانه او ببرد
عشقشان بردست مارا داد دست * عاشقانرا عشق ایشان كرد مست

تاریخ امام یافعیده مسطوردر كه ابو النجیبك اصحابندن بریسی روایت ایدر كه بر كون ابو النجیب ایله بر قصاب دكاننك او كندن

كچركن یوزلمش وچنكله اصلمش بر قویونی كوردلر حضرت شیخ توقف ایدوب بو كوسفند آویخته بن مذبوح دكلم بلكه مرده یم دیو سویلر بیوردقلرنده قصاب بیهوش اولوب زمینه دوشدی بعده قالقوب حضرت شیخی تصدیق وجرمنه اعتراف ایدوب تائب اولدی ۰ ابو النجیب سهروردی قدس سره آداب المریدین نام كتابنده بیوررلر كه « اجمعوا علی ان الفقر افضل من الغنی اذا كان مقرونا بالرضی فان احتج محتج بقول النبی علیه السلام الید العلیا خیر من الید السفلی قیل له الید العلیا تنال الفضیلة باخراج ما فیها والید السفلی تجد المنقصة بحصول الشیء فیها ففی تفضیل السخاء والعطاء دلیل علی فضل الفقر فمن فضل الغنی للانفاق والعطاء علی الفقر كان كمن فضل المعصیة علی الطاعة لفضل التوبة » یعنی مردان خدانك اكثری فقر غنادن افضلدر دیمشلردر اكر بر كمسنه ویریجی ال الجی الدن بهتر اولدیغنه « الید العلیا خیر من الید السفلی » حدیث شریفی ایله استدلال ایدرسه جواب بو وجهله دركه دست دهنده مالنی ایثار وفی سبیل الله نثار ایتمكله باب فقری فتح ایتمش اولور والجی ال اخذ مال ایله باب غنایی كشاده ایتمش اولور پس خیریت دهنده غنا جهتندن ومفضولیت كیرنده دخی فقر جهتندن اولمیوب بلكه باب غنایی فتح ایتدیكیچون فقر غنادن ادنی اولور ۰ پس ایمدی تفضیل سخا وعطا فضیلت غنایه دلیل اولمز بو تقدیرجه غنایی فقره تفضیل ایدنلر لاجل الانفاق والایثار تفضیل ایتمشلردر مثلا

بیت

جرمنه معترف اولان مسكین * یكدرا ندن كه اوله طاعت بین

مضمونی اوزره شول كمسنه لر كه معصیتی طاعته تقدیم ایتمشلردر معصیت اوزره توبه ترتب ایتمك اعتباریله در والا شول طاعت كه انده عجب وریا اولمیوب خالص اوله اومقوله طاعته معصیت نه وجهله تقدیم اولنور یعنی غنایی فقره تفضیل ایدنلر نفس غنایی نفس فقره تفضیل دكلدر بلكه غنانك لازمی اعتباریله در

مثنوی

اهل فقرند برتر از کروبیان * اهل فقرند زبدهٔ ملك جهان
ملك برهم زن توادهم وارزود * تابیابی همچو اوملك خلود

پس شول غنی كه قلبی دنیایه محبت ایتمیوب فقره مائل اوله اولدخی فقرا زمره سندن عد اولنور

بیت

هر كه آخربین ترا ومسعود تر * هر كه آخر بین ترا ومبعود تر

وشول فقیرك كه قلبی فقرینه راضی اولمیوب غنایه طالب اوله خسران دارینه كرفتار اولور

نظم

مال دنیا پیش شیطان جمع شد * این مرا ازنص قرآن سمع شد
رو بقرآن كار كن از او كذر * تا كشاید جنت حق برتو در

وینه شیخ عطار علیه رحمة الغفار بیورر لركه

از دریای ابرار

* اغنیارا اعتبار ازدر همی چندی بود *
* همچو طفل نفس كوخرم بشیر مادرست *
* اعتبار زینت دنیا بدان ماند كه كس *
* بیند اندر خواب كوراجامهٔ نو در برست *
* زال دنیا هردو روزی باكسی دار دسری *
* زنكه دارد میل نامحرم رها كن كوغرست *
* كرملول از زال دنیایی رها كن زاختیار *
* كفتن لفظ طلاق اندر زبان شوهرست *
* سفله را اقطاع دنیا خوشتراز عقبی بود *
* خود جُعل رابوی سركین به زطیب عنبرست *
* درخیال هرچه باشی عین آنی آن زمان *
* زرچودر آتش درآید در دمی چون اخكرست *
* جزز حق روزی طلب كردن نشان مشركیست *
* التجا بر غیر كردن از كبائر برترست *
* حارس سیم وزر از زر سیر نبود تا بمرك *

* میكشد مستسق آب وان بمر كش منجرست *
* كر كدار اعود سوز از تف نباشد كومباش *
* سینهٔ برآتش او كرم همچون مجمرست *
* منعم ودرویش رانبود خلاصی از اجل *
* صید صیادست صیدار فربه وار لاغرست *

محی الدین عربی قدس سره روایت بیوررلر كه برطالب مدینهٔ اندلسدن دیار مصره كیدر كن ساحل دریاده صورت فقرده برزاهده دوش اولوب شدت حری دفع ایچون سازدن برمسكن اختیار ایدوب وستر عورت مقداری حصیردن لباسی اولوب بهریوم دریادن اوچ بالق آولیوب بریسن آزاد وبریسن فی سبیل الله انفاق وبریسن دخی كفاف ایدینوب بوحال اوزره عبادت ومجاهده ایلمكله بن دخی تعجب ایلیوب ای عزیز بوموضعده مستقر اوله لی نمقدار زماندر دیو سؤال ایتدكده اوتوز سنه یه قریبدر كه بواسلوب اوزره مجاهده ایدرم دیو جواب ویردی طالب مزبور حكایت ایدر كه بنم دخی بوحال خوشمه كلوب برقاچ ایام زاهد مذكور ایله صحبت وحقه عبادت ایلدم بعده مفارقت اقتضا ایلدكده عزیمتكز نه جانبه در دیو سؤال ایدوب بندخی مصره در دیو جواب ویردم ان شاء الله تعالی داخل مصر اولدقده فلان اسمیله مسمی برعزیز واردر انلره ملاقی اولوب بوفقیردن سلام ونیاز ایدوب بزم ایچون برنصیحت التماس ایلیه سن دیو منت ایلدی • پس مصره داخل اولدیغمده اول عزیزی اشارت اولندیغی اوزره استفسار ایلدم مسكننه دلالت ایتدیلر وار دیغمده برسرای عالی ودر سرایده نیچه خدام كورمكله جائز كه بنی تغلیط ایتمشلر دردیو برقاچ كمسنه دن دخی سؤال ایدوب بالاخره طالب اولدیغم صاحب خانه ایدیكی محقق اولمغن كلوب صاحب خانه قنده در دیو سؤال ایلدیكمده حضور سلطانه كتدی دیو جواب ویردیلر حیرتم زیاده اولوب نه حال ایسه قدومنه ترقب ایلدم كوردمكه خدم وحشمله كلوب بكادقت ایله نظر ایلدی وداخل سرای اولدی بعد زمان بنی دعوت

ایلدیلر حضورینه واردیغمده اهلا وسهلا یافلان دیو بکا مرحبا ایدوب
بن دخی مأوی ومنزلمدن خبرویروب اول زاهدك سلامن ایصال
ونصیحت التماس ایلدیکن اعلام ایلدم برقاچ کون مصالحك نه ایسه
اتمام ایدوب کیدر اولدیغکده کاه سن دیو جواب ویردی بن دخی بعد
اتمام المصلحه تکرار حضورشریفنه واروب صحبت شریفلریله مشرف
اولدقده تحصیل منافع کثیره ایدوب بعده اول زاهده بزدن سلام
ایلیه سن محبت دنیایی قلبندن اخراجه بذل همت ایلسون دیو سویلدی

نظم

پیش او باشد طریقت رازها * پیش او باشد همه گفتارها
اوز دانش برتر از کر وبیان * او ز بینش دیده است رفتار جان

پس حیرتم کماله ایروب مصردن عودت ومنزل زاهده مراجعت ایتدکده
بنی استقبال ایدوب عزیزدن نه خبر دیو سؤال ایلدی بعد تبلیغ السلام واقع
حالی تقریر واعلام ایلدم برشهقه ایدوب بیهوش اولدی بعده گفتاره کلوب

نظم

گرچه سالك داشت دنیای بسی * پیش او قربی ندارد چون خسی
خود سخاوت درجهان ختمست براو * نیست شیخی خود بعالم مثل او

دیونالان اولوب اوتوز سنه در که قلبمدن محبت دنیایی ازاله ایچون

بیت

مسکن دنیاست جای ابلهان * خوردن دنیاست کار ابلهان

دیو ظاهرده جمله دن عزلت وبو صورتی اختیار ایلدم هنوز محبت دنیادن
خلاص اولمدم اماصورت غناده مشاهده قیلدیغك کمسنه نك قلبنده
مقدار ذره دنیا ومافیهایه رغبتی یوقدر

بیت

سرم بدنیی وعقبی فرونمی آید * تبارك الله ازین شیوها که درسر ماست

واول صورتی اختیار وباب سلطانه ملازمت ایلدیکی نیجه مظلوملره
دستگیر اولوب گریبان عجزلرین ایدیٔ قهر ظلمه دن تخلیص ایچوندر
دیو تقریر ایلدی

مثنوی

مال را کز بهر حق باشی حمول * نعم مال صالح خواندش رسول
آب در کشتی هلاك کشتی است * آب اندر زیر کشتی پشتی است
چونکه مال وملك را ازدل براند * زان سلیمان خویش جز مسکین نخواند
کوزهٔ سربسته اندر آب رفت * از دل پرباد فوق آب رفت
باد درویشی چو در باطن بود * برسر آب جهان ساکن بود
گرچه جمله این جهان ملك ویست * ملك در چشم دل او لاشی است

حجة الاسلام محمد غزالی رحمة الله علیه بیورورلر که باعث عذاب قبر
دنیایه قلبك علاقه سیدر

بیت

حب دنیا ازحقت دوری دهد * خود ترا در کفر دیجوری دهد

خصوصا اهل وعیال دخی دنیادن معدوددر . پس دنیایه تعلق
ایتمش کیم واردر بو تقدیرجه عذاب قبردن هیچ کس خلاص
اولمق لازم کلور دیو سؤال اولنورسه جواب بووجهله در که دنیای
فراوانی اولان نیجه صادقلر واردر که دنیا ایله مسرور اولمیوب
آرزوی موت ایدرلر زیرا اغنیا ایکی قسمدر برقسمی گرچهماللرینه
واهل وعیاللرینه نوعما علاقه ایتمشلردر لکن حقه اولان محبت
وعشقلری جمله یه غالب اولوب انلرك مثالی بودر که بعض کمسنه نك
ساکن اولدقلری خانه وشهرلرینه گرچه تعلقلری واردر لکن
ریاست وسلطنت وقصر وایوانه اولان تعلقلری اغلبدر پس اومقوله
کمسنه یه منشور سلطانی وارد اولوب بر ولایتك تصرف وایالتی
ویرلسه وطن مألوفندن رخت واسبابن قالدیروب محل مأموره نقل
ایلدیکی کندویه رنج والم کلورمی بلکه مسرت کلیه حاصل اولوب نائل
اولدیغی دولت عظمی ایچون اندن ترکی لازم کلان شی ناچیز وحقیر اولور

بیت

جمله دنیا پیش ایشان پرکاه * تو بدنیا کردهٔ آخر نکاه

پس انبیا واولیا ومؤمنین اتقیانك اهل وعیال ووطنلرینه من وجه

التفاتلری دخی وارایسه ده محبت الله جمله یه غالب ولذت عشقله قلبلری
مأنوس اولوب کوش جانه ارجعی نداسی کلدکده اسباب دنیویه
لاشی اولوب عایقهٔ واحده دن ذره وشمه قلبلرینه یول بولمز

﴿ مثنوی ﴾

هر که ازدیدار برخوردار شد * این جهان درچشم اومردار شد

اما اغنیانك برقسمی دنیایی اتخاذ ایدوب قلبنده محبت الله اولمغله
« ولتنظر نفس ماقدمت لغد واتقوا الله » فحوای شریفنجه نظرلری
درپیش اولدقده درونلرین ظلمت ماسوی احاطه ایدوب عذاب قبر
ودوزخدن خلاص اولمزلر واخلاق سیئه واوصاف شنیعه ایله دنیاده
تحصیل ایلدیکی اعمال خبیثه صورتپذیر اولوب « یوم تبلی السرائر »
فحواسنجه عقارب وحیات وسبعیاتدن نیجه صفاتله محشور اولورلر

﴿ مثنوی ﴾

پیش ازین هرچند جان پرعیب بود * دررحم بود وزخلقان غیب بود
الشقی من شقی فی بطن الام * من سمات الجسم یعرف حالهم
تن چومادر طفل جانرا حامله * مرك درد زاد نست وزلزله
جمله جانهای کذشته منتظر * تاچه کونه زاید آن جان بطر
زنکیان کویند خود ازماست او * درمیان کویند پس زیباست او
چون بزاید درجهان جان وجود * پس نماید اختلاف بیض وسود
کر بود زنکی برندش زنکیان * روم را رومی بودهم ازمیان
تانزاد اومشکلات عالمست * آنکه نازاده شناسد اوکمست

سورهٔ یس ده « ولونشاء لطمسنا علی اعینهم فاستبقوا الصراط
فانی یبصرون ولونشاء لمسخناهم علی مکانتهم فمااستطاعوا مضیا
ولایرجعون » آیت کریمه لری تفسیرنده مسخده اختلاف اولنمشدر
کشافده مسطوردر که ابن عباس رضی الله عنه لمسخناهم قردة وخنازیر
دیو تفسیر بیورمشلردر وبعضلری حجاره یه مسخ اولنورلر دیمشلر
وقتاده رضی الله عنه « لاقعدناهم علی ارجلهم وازمناهم » دیو
بیورمشلر اما سورهٔ نبأده « فتأتون افواجا » آیت کریمه سی تفسیرنده قاضی

بیضاوی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی ایراد ایتمشلر که « روی انه
علیه السلام سئل عنه فقال تحشر عشرة اصناف من امتی بعضهم علی
صورة القردة وبعضهم علی صورة الخنازیر وبعضهم منکسون یسحبون
علی وجوههم وبعضهم عمی وبعضهم صم وبکم وبعضهم یمضغون السنتهم
فهی مدلاة علی صدورهم یسیل القیح من افواههم یتقذرهم اهل الجمع
وبعضهم مقطعة ایدیهم وارجلهم وبعضهم مصلبون علی جذوع
من نار وبعضهم اشد نتنا من الجیف وبعضهم ملبسون جبابا سابغة
من قطران لازقة بجلودهم ثم فسرهم بالقتات واهل السحت واکلة
الربوا والجابرین فی الحکم والمعجبین باعمالهم والعلماء الذین خالف
قولهم عملهم والمؤذین جیرانهم والساعین بالناس الی السلطان
والتابعین للشهوات والمانعین حق الله والمتکبرین الخیلاء » یعنی
روز جزاده خلق عالم قبرلرندن میدان عرصاته فوج فوج کلدکلرنده
افواج مذکوره نك کیفیتلری نه وجهله در دیو سؤال اولندقده
حضرت رسول علیه السلام بنم امتمدن اون بلوك میدان عرصاته
کتورلدکده بعضیسی قرده وبعضیسی خنازیر صورتنده وبعضلری
منکوس الرأس ومسحوب الوجه وبعضیسی اعمی وبعضیسی اصم
وابکم محشور اولوب وبعضلری لسانلری صدرلری اوزرینه آویخته اولدیغی
حالده زبانلرین چینیوب ودهانلرندن قیح وجراحت سیلان ایدوب اهل
حشر تقذر واکراه ایلیه لر وبعضلر دست وپایی مقطوع وبعضلر ناردن
جذوع واغصانه مصلوب اولدقلری حالده حشر اولنوب وبعضلرك
بدنلری جیفه دن اخبث رایحهٔ قبیحه ایله حشر اولنوب وبعضلره قطراندن
سابغ اولمش جبه لر کیدریلوب جلدلرینه ملاصق اولوب انکله داخل
نار جحیم اوله لر دیو بیوروب بعده لف ونشر مرتب اسلوبنجه هربرینك
اربابنی تفسیر ایدوب بوصفتله متصف وبوصورتلر ایله حشر اولنانلر
نمامل وحرام ور بواخوارلر وحکملرنده ظلم ایدنلر وعملریله عجب ایدنلر
وقوللری عملرینه موافق اولمیان علما

﴿ نظم ﴾

علم بهر منصب ومالت بود * نه زبهر عقبی وحالت کند

بهراین مردود کشتی ای فقیه * اسم تو در ملك عقبی شد سفیه

وهمسایه‌لرینه جفا واذا ایلیانلر واعوان وامرایه واروب غمازلق ایدنلر وزکوة ویرمیانلر وتکبرایله خرامان اولانلر در دیو بیورمشلر صدق رسول الله صلی الله علیه وسلم

✻ کلشن راز ✻

بفعل آمد صفتهای ذمیمه * بتر شد از دد و دیو وبهیمه
اکر کردد مقیداندرین دام * بکمراهی بودافزون زانعام

• ونجم الدین قدس سره « ولونشاء لطمسنا » آیت کریمه‌سی تفسیرنده بز انلرك صفات انسانیه لرین صفات سبعیه‌یه تحویل وتبدیل ایدرز صفات مزبوره‌یی ازاله ایدوب صفات انسانیه‌یه رجوعه قادر اولمزلر حق سبحانه وتعالی دنیاده صفاتن مسخ ایلدیکی مغضوبین آخرتده دخی ممسوخ بها اولان صفات ایله محشور اولورلر وحدیث صحیحده « ان آزر یحشر علی صورة ضبع » وارد اولمشدر دیو تحقیق وبیان بیوردیلر

✻ کلشن راز ✻

چوباعامه نشینی مسخ کردی * چه جای مسخ یك ره فسخ کردی
مبادا هیچ باعامت سر وکار * که ازفطرت شوی ناکه نکونسار

ودخی « ان الذین کفروا بایاتنا سوف نصلیهم نارا کلما نضجت جلودهم بدلناهم جلودا غیرها لیذوقوا العذاب ان الله کان عزیزا حکیما » آیت کریمه‌سنك معنای تأویلیسنی بووجهله تحقیق وتفسیر بیورمشلر که بزم آیاتمز که انبیا ووارث حقیقتلری اولان اولیادر انلره انکار ایدنلری عن قریب دنیاده حسد وانکار آتشنه اصلا واحراق وصفاتلرینی نارحسد ایله انواع صفات ردیه‌یه تبدیل ایدرز زیرا « بدلناهم جلودا غیرها » فحواسنجه انسانده بعض جلود معنویه واردر اول جلودك بعضیسی صفات حمیدهٔ روحانیهٔ نورانیه وبعضیسی صفات ذمیمهٔ نفسانیهٔ ظلمانیه‌در لکن صفات نورانیه صفات ظلمانیه‌یه نسبت لب وحقیقت وصفات ظلمانیه نورانیه‌یه نسبت جلد وصورت واقع اولمشدر وبومذکوراتك جمله‌سی نور خدا وتوحید ومعرفته نسبت جلوددر

انکیچون حق سبحانه وتعالی کتاب کریمنده مواضع کثیره‌ده نوری لفظ مفرد وظلماتی لفظ جمع ایله ذکر بیورمشدر کما قال الله تعالی « وجعل الظلمات والنور » وقال الله تعالی « یخرجهم من الظلمات الی النور » وصفات ظلمانیهٔ نفسانیه وصفات نورانیهٔ روحانیه‌نك جمله‌سی « ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة » فحواسنجه بین العبد والرب حجب وموانعدر. ایمدی قچان برعبد مسعود وفق شرع قویم اوزره اعمال صالحه ایله ظاهر اولسه حق سبحانه وتعالی بعض نحاس صفات ظلمانیهٔ نفسانیه‌یی اکسیر شرعیله علی قدر العمل فضهٔ صفات نورانیهٔ روحانیه‌یه تبدیل ایدر وبعض فضهٔ صفات نورانیه‌یی دخی اکسیر حب وولای ولایت ایله نورانیهٔ ربانیه‌یه تبدیل ایدر « الله ولی الذین امنوا یخرجهم من الظلمات الی النور » آیت کریمه‌سنك سری بومعنایه اشارتدر

✻ بیت ✻

هیچ میدانی که مقصود از جهان * خود تویی درعالم معنی بدان

یعنی ظلمات صفات خلقیه‌دن نور صفات خالقیته اخراج ایدرز دیمکدر زیرا نور صفات خالقیته نسبت صفات خلقیه‌نك کلیسی « ظلمات بعضها فوق بعض » در پس بوتقدیرجه صفات مزبوره‌نك جمله‌سی جلودات لب نور الهی اولور فلهذا عبد سعید اداء فرائض ونوافل ایله خدایه قریب اولوب قابل تصرفات اکسیر شرع اولدیغیچون نحاس صفات نفسانیه‌سی فضهٔ صفات روحانیه‌یه مستعد اولوب وفضهٔ صفات روحانیه‌سنه اکسیر صفات ربانیه وجذبهٔ رحمانیه القاسیله حق تعالی اول عبده قریب اولوب جلود کلیه‌سی تبدیل لب اولور « ولیتذکر اولوا الالباب » ودخی « واتقون یا اولی الالباب » آیت کریمه‌لری و « کنت له سمعا وبصرا ویدا ولسانا » حدیث شریفی بومعنایه اشارتدر

✻ کلشن راز ✻

وکر نوری رسد از عالم جان * زفیض جذبه یا ازعکس برهان
دلش بالطف حق همراز کردد * ازآن راهی که آمد باز کردد

وکذلك عبدنا مسعود طبیعته موافقت وهوایه متابعت وشریعته مخالفت ایدرسه

لفريد الدين عطار

هر كه اوشرع نبی راخورد اشت * در كلستان شريعت خار كاشت
مفهومی اوزره اكسير شقاوت ايله فضهٔ صفات نورانيهٔ روحانيه سی
علی قدر العمل نحاس صفات ظلمانيهٔ نفسانيه يه تبديل اولنور « والذين
كفروا اولياؤهم الطاغوت يخرجونهم من النور الی الظلمات »
آيت كريمه سنده بو معنايه اشارت وار در

نظم

حيف باشد كه ندانی خويش را * همچو حيوانات دوانی خويش را
توز نسل آدمی ای آدمی * نيست در ذات معانی ات كمی
رو بعزت نه قدم در كوی دوست * كرنه درعقبی كشندت پوست پوست
و« كلما نضجت جلودهم » قول كريمنده براشارت دخی واردر كه
هربار كه نارحقد وحسد يا بخل ياخود غضب وكبر وانكار وجحود
واخلاق ذميمه دن جلود صفات نورانيهٔ روحانيه نضج يافته وبخته
وريخته اولسه حقدن بعد ومحجوبيت عذابنی اذاقه ايچون جلود
صفات نورانيهٔ روحانيه سی صفات ظلمات نفسانيه يه تبديل اولنور
« ان الله كان عزيزا حكيما » يعنی حق سبحانه وتعالی امرينه غالب
برعزيزدر كه · سفيه النفس · وجبار · ومتكبر · ودنی الهمه · وقصير النظر
· وركيك العقل · وعابد الهوی · واسير الشهوة · وذليل النخوه · وحسود
· وحريص · وطالب دنيا · ورأی خبيثيله معجب · وذات وصفاتنده مفسد
اولانلری كندی قربنه مهتدی قيلمز · وبرحكيم وكريمدر كه · لين · وهين
· وقانع · ومتواضع · وصابر · وشاكر · وسليم · ومستسلم · وكريم · النفس
ورقيق القلب · وخفيف الروح · وعلی الهمة · ودقيق النظر · ولطيف
الطبع · ودائم الحزن · ومسرور بالمحبه · وذات وصفات وجميع اخلاقده
محمود وكريم اولان عباد مكرمينی حضرت ربوبيت وجوار رحمانيتنه
هدايت ايدر

لفريد الدين عطار

خداوندا دلم آزاد كردان * بعدل خودهشم راشاد كردان
خداوندا كنه بسيار دارم * وليكن جمله را اقرار دارم

قلم دركش درين طومار كفرم * كه غرقه اندرين دريای ظلم
خداوندا مرادنيا زبون كرد * زكوی عاشقان توبرون كرد
خداوندا ازين كويم برون كن * بكوی عاشقانم خود درون كن
خداوندا نباشد حال بی تو * خداوندا نباشد قال بی تو
خداوندا تويی درمان دردم * برحمت سرخ كردان روی زردم
خداوندا تواحمد كن شفيعم * كه تادنيا ودين كردد مطيعم
خداوندا ازان ساقیٔ كوثر * شرابم ده كه تاكردم منور
خلاصی ده ازين ظلمت تومارا * كه تايابم زتونور بقارا
ای برادر سليم · واخ اعز وكريم · دنياده سكا هرنه صفات غالب
اولورسه برزخده دخی اول صفاته مناسب صورت ايله محشور اولمق
مقرردر · مثلا كبر وعجب غالب ايسه صورت پلنك وغضب غالب
ايسه صورت كرك وشهوت وعدم حميت غالب ايسه صورت خوك
وسك وحرص غالب ايسه صورت موش والی غير ذلك صفات
رديه نك انواعنه مناسب صفات وصور مختلفه ايله مصور ومعذب
اولورلر

نظم

* خونی اولان بيس وبرص زانی ولوطی خوك وسك *
* سارق اولان بی دست وپا بردابهٔ جنبان كلور *
* كورمديكنی بيلمدين ايشتمدوكن سويليان *
* كوروكيرو دلسز اولوب كوركيم نيجه خسران كلور *
* هرسالكك كيم اياغی مردانه بصمز بويوله *
* ايماندن آيرو دوشر اول كيم كافر وطغيان كلور *
* اوقی كتاب نفسكی ديلكله عينك صاغ ايكن *
* قومه بو كون يارين كونه صكره سكا پشيمان كلور *
« يوم لا ينفع مال ولا بنون الا من اتی الله بقلب سليم » الايه ودخی
« يحشر الناس علی نياتهم » ودخی « يحشر بعض الناس علی صورت
يحسن عندها القردة والخنازير فعليك بالتقوی ثم بالتقوی » بيورلمشدر

ای مستمع متنصح نهارده ایتدیکك خوابده مشاهد اولمزمی کما قال علیه السلام « النوم اخ الموت » وکما قال تبارك وتعالی « الله یتوفی الانفس حین موتها والتی لم تمت فی منامها فیمسك التی قضی علیها الموت ویرسل الاخری الی اجل مسمی ان فی ذلك لآیة لقوم یتفکرون » ودخی « کما تنامون تموتون وکما تستیقظون تبعثون » بیورلمشدر ایمدی بو وعیدات ایله متنبه اولمیوب برقاچ کون تابع طبیعت اولورسك دخی موت اصابت ایتدکده بیدار اولوب حلم نائمه مماثل اولان خواب دنیانك تعبیرین بولورسن . بنم برادر جان برابرم نفوس انسانیه علوم واخلاق وافعال واعمال ایله پرنقش برلوح نکاشته درموت ایله منتبه اولدقده نقوش مزبوره نك روپوشی اولان غبار تن مرتفع اولوب ارقام وآثارك هر بری پیدا وهویدا اولور کما قال الله تبارك وتعالی « فکشفنا عنك غطاءك فبصرك الیوم حدید »

✻ مثنوی ✻

کر نبودی مر عرض را نقل وحشر * فعل بودی باطل واقوال قشر
این عرض هم نقل شدلونی دکر * حشرها فانی بود کونی دکر
نقل هر چیزی بود هم لایقش * لایق کله بود هم سایقش
وقت محشر هر عرض را صورتیست * صورت هریك عرض رانوبتیست
نقل اعراضست این بحث ومقال * نقل اعراضست این شیر وشکال
جمله عالم خود عرض بودند تا * اندرین معنی بیامد هل اتی
این عرضها ازچه زاید ازصور * وین صورهم ازچه زاید از فکر

پس دنیاده جنت ودوزخ سنکله بیله در . امام بخاری علیه رحمة الباری ابن مسعوددن روایت ایدر که قال علیه السلام « الجنة اقرب الی احدکم من شراك نعله والنار مثل ذلك » پس خوارده وآشامیده اولان شراب نخوت وبنك غفلتك خمار خمارینی دست تطاول موت رفع ایتدکده سرانجام معلوم اولور . زیرا قلب برآینه درکه نیك وبد . وابیض واسوددن هرنه مقابل اولسه انك

عینن کوستروب نیکی بد وبدی نیك کوسترمز فرضا برعرب آینه یه نیجه ییللر خدمت ایدوب بنی بیاض کوستر دیو منت ایلسه مفید اولمز ایمدی قلب انسانه دخی اعمال وافعالدن هرنه مقابل اولسه یوم تبلی السرائرده تن غلافندن مجرد اولدقده انك عینن کوستر میزان حقدر تخلف ایتمز کما قال الله تعالی « الیوم تجزی کل نفس بما کسبت لا ظلم الیوم » وکما قال تعالی « وان لیس للانسان الا ماسعی » و « ان الساعة آتیة اکاد اخفیها لتجزی کل نفس بما تسعی »

✻ مثنوی ✻

مرك هریك ای پسر همرنك اوست * پیش دشمن دشمن وبردوست دوست
پیش ترك آینه راخوش رنکیست * پیش زنکی آینه هم زنکیست
آنکه میترسی زمرك اندر فرار * آن زخود ترسانی ای جان هوش دار
روی زشت تست نی رخسار مرك * جان تو همچون درخت ومرك برك
ازتو دستست ارنکویست اربدست * ناخوش وخوش هر ضمیرت ازخودست
آینه تو جست بیرون ازغلاف * آینه ومیزان کجا کوید خلاف

اما عجبدر که عموما خلق جهان ادعاء محبت الله ایدوب ودنیایه محبتمز بوقدر دیرلر لکن حق محبتنه کوکلده بر محك ومعیار واردر که صدق وکذب وقلب ونیکو اول معیارده هویدا اولور . مثلا شهوات نفسانیه وخواطر شیطانیه هربار که برمنکر القا ایتدکده انك مخالفی اولان اوامر شرع مبین غالب شهوات وقاهر تسویلات اولوب کوکل فرمان خدایه میل وانقیاد ایدرسه حقه محبتن اثبات ایتمش اولور والا دعواسنده کاذب اولوب

✻ مثنوی ✻

درمیان ناقدان زرقی متن * برمحك ای قلب دون لافی مزن
هرمحك راره بود در سرقلب * که خدایش کرد امیر جزر وجلب

مضمونی اوزره حق سبحانه وتعالیدن « کذبت یا کذاب » خطابیله تبهیت وتبکیت اولنور . واکر بکا دنیانك وجود وعدمی مساویدر دیرایسه دعواسنده اولزمان صادق اولور که دنیاسی الندن کتدکده محزون وغمکین اولمیوب جمله سی محبة اللهه غرق اوله . زیرا مستغرق دنیا ایکن

فراقی غمندن خبردار دکلدر « و بضدها یتمیز الاشیاء » مصداقنجه شی
خود ضدیله منکشف اولور مثلا برکسنه برمحبوبه جاریه سیله مستمرا
صحبت ایدرکن عدم محبت دعواسنده اولوب اتفاقا جاریهٔ مزبوره‌یی
بیع ایتسه انك قلبنده مستتر اولان آتش عشق بعد المفارقه ظاهر
اولوب دودآهیله شعله‌لری پیوستهٔ دماغ اولدقده عشقندن
دیوانه‌سان وافتراقندن پروانه‌وار سوزان اولور پس دنیایه هیچ وجهله
عدم تعلق ممکن اولماز الاهرشیدن ضرورت مقدار ینه قناعت ایله اولور

❊ مثنوی ❊

امتحان کن فقررا روزی دوتو * تا بفقر اندر غنا بینی دو تو
صبر کن بافقر و بگذار این ملال * زانکه درفقراست عز ذوالجلال
هین توکل کن ملرزان پاودست * رزق تو برتوز تو عاشقترست
سر که مفروش وهزاران جان بین * از قناعت غرق بحر انگبین
صدهزاران جان تلخی کش نگر * همچو گل آغشته اندرگلشکر

ای یارصادق ودلدارموافق ۰ ابو النجیب سهرورديدن ۰ قطب
الدین ابهری ۰ رکن الدین سجاسی ۰ شهاب الدین تبریزی ۰ جمال الدین
تبریزی ۰ ابراهیم زاهد کیلانی ۰ صفی الدین اردبیلی ۰ صدرالدین اردبیلی ۰
خواجه علاءالدین اردبیلی ۰ ابوحامد اقسرایی الحاج بیرام انقروی ۰
امیرسکینی عنعنه ایله کلوب هر بری سجادهٔ ارشادی تشریف ایدوب قلوب
عشاقه رش نورجذبهٔ رحمان وآتش عشق ایقاد ودرخشان ایتمشلردر ۰
قدس الله ارواحهم ۰ هر برینك مناقب سنیه‌سنه نهایت اولمیوب کلمات
قدسیه‌لری جلای روح وصفای قلب اولمق مقرردر ۰ لکن هر برینك احوال
وآثاری فرد گافرد گا سلك تحریره کشیده قیلنسه برکتاب کبیرالحجم اولوب
مستمعینه کلال ومستنسخینه ملال حاصل اولمامق ایچون « الاختصار
مطلوب » فحواسنجه بوعبد حقیر بی استطاعه و بندهٔ ضعیف قلیل
البضاعه طریقهٔ بیرامیه‌نك ❊ ع ❊ کمترینك کمتری یم کمترینك کمتری *
برنابود وناچیز اولمغله بیرامیه‌ده امیرسکنی قولندن منشعب
اولان پیشوایان ارباب هدانك بعض مناقب جلیله‌لرین قلم شکسته زبان

ایله تقریر وبیانه نیت اولندی ۰ وهر بری دریکتای بحر حب الهی
اولمغله اوصاف جمیله‌لری کوش جانه حلقهٔ زرین قیلندی

❊ بیت ❊

من چه رانم وصف ایشان درزبان * برتو ظاهر کشته است این رازدان

۰ پس مفتی هدایت ۰ مهدی ولایت ۰ حارث عقل وشرع ۰ عارف
اصل وفرع ۰ بخشندهٔ حب خدایی ❊ شیخ ابوحامد اقسرایی قدس الله
سره وروح الله روحه ❊ مولد ومنشألری قیصریه اولوب قبرمتبرکاری
اقسرایده درمجمع بحرین علوم ظاهره وباطنه اولوب کرامات بهیه‌سنه
حدوغایت یوقدر

❊ بیت ❊

* چونکه کلدی ملك رومه جانب شرقدن حمید *
* خلق رومه اولدی ذاتی سر بسر ظل مدید *

ابتدا دیار رومه سر الهی وجذبهٔ رحمانی انك وجهندن سرایت ایدوب
وجهان وجهانیانی مستغرق نورهدایت ایتدیلر ۰ روایت اولور که زمان
سابقده دیار رومده ظاهرا وباطنا علم وسلوکه راغب اولان طالبین بلاد عرب
وعجمه عزیمت ایدوب اربابیله صحبت وتحصیل علم ومعرفت ایدرلر ایمش
ابوحامد دخی سیاحت ایدوب علم ظاهری تکمیلدن صکره شام شریفده
خانقاه بایزیدیه‌ده برشیخه خدمت ایدوب نیجه مدت مکث ایتدکدن صکره
استعداد اصلی وانکیزش حب کلیسی مقتضاسنجه کمسنه‌دن تسلی بولمیوب
بالاخره تبریزه قریب قصبهٔ خویده خواجه علاءالدین مشکوة نورمحمدی
اولدیغندن خبردار اولدقده عنان عزیمتی اول جانبه مصروف قیلوب
متوجه اولدیغی حینده درونده جلا واستجلای کلی مشاهده قیلوب
❊ ع ❊ کفت کنجی یابم آخر من بصبر * دیوطی مراحل وقطع
منازل ایتدیکجه سوزش وشورشی آنا فآنا زیاده ور وزی عیدوشبی قدر
وبرات اولوب الحاصل قصبهٔ خویه داخل وصحبت پیره واصل اولدقده
اول مطلع انوار حقایق احدی ۰ ومطلع اسرار دقایق احدی یه
مرآت قلبی مقابل دوشدکده رفرف عشقله برید جذبهٔ رحمان
حب ازلیٔ یزدانیدن یحبهم پیا من ابلاغ ایدوب

نظم

* بیا ای کنج بی پایان چو خود مارا منور کن *

* مس بی قیمت مارا با کسیر نظر زر کن *

* تو بحر کوهر جانی تو عین آب حیوانی *

* وجود خاکیٔ مارا صفایی بخش و کوهر کن *

مفهومنی کویان اولوب وعشق خدای لایزال کندی بی کندیلکندن
الوب مقام قرب اوادنی یی مأوی قیلدی بعده صحوه کلدکده

مثنوی

چون بخویش آمد زغرقاب فنا * خوش زبان بکشاد در مدح وثنا
کای کمینه بخششت ملك جهان * من چه دانم چون تو میدانی نهان
ای همیشه حاجت مارا پناه * بار دیکر ما غلط کردیم راه

دیو جناب عزته نالشلر ایدوب حضرت پیرك مکانت علیاسی مشهودی
اولوب عتبهٔ سعادتن بالین ایدندی مکر خواجه علاء الدینك دخی
عمر عزیزی پایانه قریب اولوب کندوده اولان امانتی « ان الله یأمرکم
ان تؤدوا الامانات الی اهلها » فحواسنجه صاحبنه تسلیمه مترقب
ایمشلر پس ابو حامدك خلوص ایله کلیشن ونور محبتی کلیت ایله
الیشن کوروب امین امانت اوله جغن تحقیق ایلدکده

مثنوی

دست بکشاد و کنار آنش کرفت * همچو عشق اندر دل وجانش کرفت
روی و پیشانیش بوسیدن کرفت * وز مقام وراه پرسیدن کرفت

خواجه علاء الدین ابو حامدك بو وجهله خاطرین سؤال ایدوب قلبن
اله المغله ابو حامد دخی کفتاره کلوب

مثنوی

کفت ای نور حق ودفع حرج * معنیٔ الصبر مفتاح الفرج
ای لقای تو جواب هر سؤال * مشکل از تو حل شود بی قیل وقال
ترجمانی هرچه مارا در دلست * دستکیری هر که پایش در کلست
مرحبا یا مجتبا یا مرتضا * ان تغب جاء القضا ضاق الفضا

انت مولی القوم من لا یشتهی * قد ردی کلا لئن لم ینتهی
مضمونی اوزره ما بینلرنده نیچه ناز ونیاز واقع اولوب بعده خواجه
علاء الدین صحبت ذکر الله ایچون فقراسن جمع ایدوب حالا قصبهٔ
خویده مقام شمس تبریزی دیدکلری زیارتکاه انلرك تفرجکاهی ایدی
پس جمله فقراسی حلقهٔ ذکر الله اولوب محبت کتدکجه ایشلیوب
اوچ کون علی التوالی عشاق الهی مست ومدهوش اولوب توحید
شریفدن منفك اولمغله زمین وآسمان زلزاله و کوه وصحرایه ولوله دوشوب
فلکلرده ملکلر حیران اولوب رقص ودوران ایتدیلر

مثنوی

کوه طور اندر تجلی حلق یافت * تا که می نوشید ومی را بر نتافت
صار دکا منه وانشق الجبل * هل رأیتم من جبل رقص الجمل

حتی اول حوالیده برنیچه رمهٔ کوسفندان اوتلارکن عاشقان
مجذوبانك هو هو صدا سندن متأثر اولوب خوار وآشامیدن قالوب
توحید اولنان محله پویان وسوزش توحید ایله کریان وبریان اولوب
اول کون قیامتدن برنشان اولدی دیو مرویدر

بیت

* جمله برمیدن اولوبدر بو جهان یکبار مست *

* عرش مست وفرش مست وکنبد دوار مست

بعده صلوات شریفه ایله آتش توحید تسکین بولوب ثنا وتکبیردنصکره
خواجه علاء الدینك فقراسی دست خواجه یی بوس ایدوب وبربریله
مصافحه ایتدیلر خواجه علاء الدین قدس سره

شعر

* ساقیا دیرت الك پیمانه لر کلسون برو *

* طولو طولو نوش ایدن مستانه لر کلسون برو *

* بو یننه ایدن حمائل عشق زنجیرین حقك *

* کوشه کوشه چاغریشن دیوانه لر کلسون برو *

* وارلغن بو قلوغه ویروب کندوسن محو ایدایان *

* مخزن عشقم اولان ویرانه‌لر کلسون برو *
* عاشقم معشوق دانندن عالمه صالدم صلا *
* جان و باشین ترك ایدن مردانه‌لر کلسون برو *

ابیاتنك مضموننی کویان واطرافه نکران اولوب دخی کمسنه قالمدیمی دیو سؤال ایتمکله تجسس اولنوب . ابو حامد حضرتلری مستغرق وجد و کندیدن بیخبر پروبالی سوزان اولمش پروانه سان بر کوشه‌ده بولنمغله ایقاظ اولندقده درونندن آه ایدوب

شعر

* عشق الندن یاندی جانم یاعلی سندن مدد *
* بن غریب بی نوایم یاعلی سندن مدد *
* سن بکا لطف وکرمله دردمه برچاره قیل *
* شاه‌سن سن بن کدایم یاعلی سندن مدد *

دیو خواجه علاءالدینك خاکپاینه رومالیده قیلوب عزیز حضرتلری دخی ابو حامدی معانقه ایدوب

مثنوی

روتوامر حق بجان تعظیم کن * خلق را از شفقت تعلیم کن
چونکه دانی سرماسر پوش باش * درمیان عاشقان می نوش باش
روتوبا درویش عارف باش یار * بعد ازانی جو هر من پیش آر

دیوب همان شمدنصکره جانب رومه عزیمت ایله دیو اشارت ایتمکله سمعا وطاعة دیوب رومه متوجه اولدی . خواجه علی ابو حامدك اردنجه نظر ایدوب دیار عجمده ودیعت اولان اسرار الهیه‌یی دربار اولوب رومه کوتوردی دیو نطق ایتمکله بعض قاصر الفهم ونابخته حسودلر حمیدالدین حضرتلرینه سوء قصد ایتدکلری خواجه علاءالدینك مرآت قلبنده عکس ایتمکله انلری دفع ایچون واروب ابو حامدك عقبندن نظر ایلیه‌سزاکر چشمدن نهان اولنجه‌یه دك دونوب بو جانبه نظر ایدرسه دیار عجم خالی قالمزدیو بیورمغله انلردخی منوال مشروح اوزره حمیدالدینه عقبندن نظر ایدوب چشمدن نهان اولمغه قریب ایکی کره نظر شریفلرین درپس قیلوب بوطریقله تسلیت بولدیلر بعده چوق زمان مرور ایتمدین علاء الدین حضرتلری رحمت رب غفوره واصل

اولوب ابو حامد طی مراحل وقطع منازل ایدرك یلدرم بایزید زماننده محروسهٔ بروسه‌یه نزول ایدوب متمکن اولدی . روایت اولنور که ابو حامد بروسه‌یه کلدکده برمرکبی وار ایدی انکله کوهدن هیزم کتوروب ونان طبخ ایدوب مبارك ارقه‌لرینه یوکانوب صومنلر مؤمنلر دیر ایمش فی الواقع طبخ ایلدکلری نان کمال لطافتده اولمغله اهالیٔ شهر بربرندن یغما لشوب الیشورلر ایمش لکن کندیلری نه مقوله وجود شریف اولدیغنی کمسنه‌نك معلومی اولمیوب انلردخی بو وجهله مستور اولدیغندن محظوظ اولوب نیچه زمان بروسه‌ده مکث ایتمشلر . حکایت اولنور که یلدرم بایزید خان بروسه‌ده بنا ایلدیکی جامع شریف تمام اولدقده امیر سلطانه بالذات واروب بنا ایلدیکمز جامعده تبرکا ابتداسز امامت وامت محمده نصیحت بیورمق رجا اولنور دیدکده امیر سلطان حضرتلری غوث اعظم شمدیکی حالده شهر یکزده در انلرك وجود بهبودی موجود ایکن خطابت ونصیحت بزه تکلیف اولنمق مناسب دکلدر دیو ابو حامدك کیم اولدیغن اعلان ایدوب

نظم

اوست دریایی که خود پایان نداشت * فی المثل دروی کسی سامان نداشت
راه اوراهیست تاحق ای سلیم * بر طریق دین احمد مستقیم

نظم

دوعالم نور شد از روشنی اش * مقرر پیش احمد محرمی اش
همو بد آنکه علم فقر دانست * همو بد آنکه کفتن می توانست
همو بد کردش این چرخ کردان * همو بد آفتاب روح انسان
همو بد آنکه می در جام دارد * دوعالم رابخود آرام دارد
همو بد آنکه این دنیا به پیشش * چو بیضه باشد اندر دست خویشش
همو بد آنکه حل مشکلاتست * همیکویم که او از نور ذاتست

بو وجهله مکانت علیاسن خبر ویرمکله انلردخی ابو حامدی بولوب ابتدا جمعه‌ده خطابت وامامت وامت محمده نصیحت رجا ایلدکده رجالرین قبول ایدوب لکن بو حالی خارجدن کمسنه بیلمزدی الحاصل عیدالمؤمنین اولان یوم جمعه‌ده جامع جدیدك ابتدا جمعه‌سی ثوابنه

نائل اولمغیچون اطراف واکنافدن خلق عالم کلوب وموالیٔ عظام
جمع اولوب ابو حامد قدس سره منبره قریب برمحلده متوجه قبله اولوب
حافظلر تلاوت قرآنی اتمام وسنت جمعه ادا اولندقدنصکره حمیدالدین
منبره صعود ایدوب کمال فصاحت وغایت بلاغت اوزره خطبه اوقویوب
هر کس متوجه اولدقده اتمکجی قوجه دیدکاری کیم ایدیکی معلوملری
اولوب بعد اداء صلوة الجمعه کرسی وعظه قدم نهاده اولوب مکر
مولانا فناری علیه رحمة الباری دخی جامع شریفده تفسیر فاتحه یه
مباشرت اوزره ایمش منلا فناری تفسیر فاتحه یه تقید ایلدیکی ابو
حامدك نور ولایت ایله معلوملری اولمغله کلام معجز نظامی تفسیر
فاتحه یه مفتوح اولوب اولا قواعد عربیه ومعانی وبیان وبدیع واصول
وکلام وحکمت اوزره تفسیر ایدوب وحالا زمانمزده اولان بعض
علما افندیلر دخی بو محلده مشکلاتی واقع اولمش دیو منلا فناری
مرحومك مشکلاتن حل ایدوب بعده معانیء بطون قرآنیه دن
اولقدر حقایق بیان ایدرلر که حتی مولانا فناری اوچنجی مرتبه نك
بعضیسنی عقلم مدرك اولمیوب بطون ثلثه نك ماوراسن فهم ایده مدم
دیو بیورمشلر واول کون حمیدالدین حضرتلری مجلسنده تمش کشی
جذبهٔ رحمانه واصل اولوب آیات الهیه دن برعلامت کبری اولمش بعده
سعادتخانه لرینه واردقده منلا فناری حضرتلرینك صبره طاقتی قالمیوب
ابو حامدك سعادتخانه سنه واروب مدرسه وظیفه سندن جمع ایلدیکی
بش بیك اقچه مقداری نقدیه سی اولمغله شیخه کتوروب حلالجه
مالمدر دیو حمیدالدینه اهدا ایتدکده چونکه حلنده شبهه کز یوقدر
ایچندن براقچه ویروب مرکبزه کیاه کتورسونلر دیو بیورمغله برمقدار
کیاه آلوب حمارك پیشنه قودیلر براز استشمام ایدوب اوزرینه بول ایلدی

❋ بیت ❋

چون زر اوقاف آوردی بدام ＊ می خوری درعالم معنی حرام
ابو حامد حضرتلری بوآنه دکین مرکبز شبهه لو نسنه چرنده اولمغله
حالا دخی اختیار ایتمدی پس یامولانا

❋ نظم ❋

مرا از علم وحکمت حال باید ＊ نه همچون آن مدرس قال باید
علم آنست کو برای دین بود ＊ نه زبهر جیفهٔ ننکین بود

❋ نظم ❋

بیا از علم معنی پرس مارا ＊ اکرداری بحال خویش پروا
دیو بیوردقده منلا فناری بی اختیار اولوب

❋ شعر ❋

خلدك الله لنا ساقیا ＊ انت لنا البر ولیّ المنن
نحن عطاش سندی فاسقنا ＊ من سکر یقطع رأس الحزن
طینا الراح ونعم المطیب ＊ واختلط الشهد لنا باللبن
نطمع فی الزائد فازدد لنا ＊ فاسق واسرف سرفا مشبعا
سن لنا سنتك المرتضی ＊ رن لنا رنة ظبی الاغن
من هولا یغبط هذا السقا ＊ من هولا یعبد هذا الوثن

مضمونني کویان اولوب بیعت ایلمشلر . وسبع المثانی تفسیرینك
تحریرینه نفس آلوب حالا منلا فناری حضرتلرینك فاتحهٔ شریفه یه
یازدقلری تفسیر بین العلما متداولدر . پس حمیدالدین حضرتلری خلقك
زیاده تعظیم وتکریم وازدحاملرندن محظوظ اولمیوب بروسه دن
قالقوب آخر عمرلرینه دکین اقسرایده قرار ایدوب واصل رحمة الله
اولدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة

❋ نظم ❋

ابو حامد بو منزله ایریجك ＊ ملك رومه کتوردی دیکدی لوا
جذبه سینی دیارومه صالوب ＊ قیلدی روم اهلن عشقله شیدا
چونکه کلدی دیار رومه حمید ＊ اولدی رومه هدایت عظمی

خزانهٔ علم وحکمت . یکانهٔ حلم وعصمت . مجتهد اولیا . متفرد اصفیا
عالمترین طریقت . رهنمایندهٔ حقیقت . سلسله جنبانندهٔ عشق مصطفوی
❋ الحاج بیرام انقره وی قدس سره ❋ قطب زمان وقدوهٔ عالمیان
اولمشدر . اصلده شهر انقره قربنده صول فصل نام قریه دندر خیلی

زمان طریق علمه کوشش ایدوب وزمرهٔ مدرسیندن اولوب حتی
یلدرم بایزیدك قپوجی باشیسی اولمش ایدی دیو روایت ایدرلر اول
زمان کیم حمیدالدین حضرتلری آفتاب حقیقتلرین عین بصیرتلری
اولانلره عرضه قیلدقده حاجی بیرام حضرتلری دخی دیدهٔ جان ایله
طلعت ابوحامدی کوروب عاشق پامال اولمغله

نظم

ای دل چه اسیرفکر بیهوده شوی * تدبیر خطا کنی وآسوده شوی
خواهی که دلت بنور توحید رسد * باید که زهست ونیست آسوده شوی
مفهومنجه تدریسدن وجمله علایق وعوایقدن فارغ اولوب

بیت

روتوار باب معانی را ببین * دور باش ازمنتیٔ محفل نشین
دیو کیدوب حمید الدین قدس سره نك تراب قدمن سرتاج ایتدی
ودخی

نظم

باشد هوسم که خاکپای توشوم * مجذوب دوچشم دلربای توشوم
آندم که زند آتش رویت شعله * خواهم که بجان ودل فدای توشوم
ابیاتنی کویان اولوب واثرینه دوشوب شام شریف وکعبهٔ مکرمه یه بیله
واروب اوچ ییل کشت وکذار ایتدکدنصکره اقسرای قصبه سنه
کلوب حین انتقاللرینه دکین خدمت شریفلرنده اولدی بعده نورحقیقت
محمدیه علی وجه الاکملیه برج حاجی بیرامده طالع اولمغله سجادهٔ ارشادی
تشریف ایدوب ساقیٔ بزم محبة الله اولدی وجه مبارکن کوروب مطلع
آفتابنه قلبلرین مقابل طوتانلر نورهدایتله مهتدی اولوب کدورات
نفسانیه دن خلاص اولدیلر

نظم

حاجی بیرامه اندن اولدی نظر * هرکیم اکا یرشدی بولدی رها
پرتو نور جذبه سیله اول ار * ایلدی مرده دللری احیا
وصلی عیدینه ایرشن عشاق * غمدن آزاده اولدیلر ابدا
حاجی بیرام ولینك قدس سره احبابی کثرت بولمغله بعض حسودلر

سلطان محمد فاتحك والدی سلطان مراده غمز ایدوب الحاج بیرام نام
کمسنه انقره ده خیلی مرید جمع ایدوب وبعض کلمات غیرمربوطه
سویلیوب حاشا خلقی اضلال وبلکه قاصد سلطنت اولمق احتمالی واردر
دیو بهتان وسلطان مرادی تخویف ایتمکله اخذ واحضار ایچون
چاوش کوندریلوب مخالفت ایدرسه قید بند ایلیه سن دیو تنبیه اولنمغین
چاوش دخی برموجب فرمان روان اولوب کلیبولیدن چارداغه عبور
وقصبات وقرایی مرور ایدرك انقره یه برمنزل قریب اولدقده حاجی بیرام
ولی حضرتلری اسبه سوار اولوب وچاوشك کله جك سمتنه کیدوب
چاوشه ملاقی اولدقده عزیمتکز نه جانبه در دیو سؤال ایدوب چاوش
حاجی بیرام دیرلر برمدعی وارایمش بعض فساداتی عرض اولنمغله انی دار
السلطنته کوتورمکه کلدم دیو جواب ویرمکله حاجی بیرام دخی اول
دیدکلری بوعبد افقردر دیو کندیلرینی بیلدروب چاوش حاجی بیرامك
وجه مبارکنه نظر ایتدکده پرتو نور محمدی یی مشاهده ایتمکله

بیت

جمله عالم نورازین بکرفته است * زاهدخود بین چه غافل کشته است
دیوب سلطانم خلاف انها ایتمشلر بوفقیر کز واروب احوالی اعلام ایلیه یم
دیدکده اولو الامرك فرمانی یرینه وارمق کرکدر حالا یانکده اولان
زنجیری بند کردن قیل کیده لم دیوب چاوش دخی

نظم

هرکه قصد سالکان کرد دوزخیست * راست کفتی پیش ایشان بی رهیست
هرکه بغض سالکی دارد بجان * اونخواهد برد ایمان ازجهان
دیو حاشا بن جنا بکزه اومقوله کستاخلق ایدم دیو کریه قیلدقده
حاجی بیرام قدس سره

از دریای ابرار

* عاشق رنجست ومردانرا بسینه راحتست *
* سلسله بندست وشیرانرا بکردن زیورست *
دیو چاوشله روانه اولدیلر کلیبولی یه کلدکده محمدیه صاحبی یازیجی زاده

محمد چلبی علوم وفنونده کامل برمردفاضل اولوب لکن بعض شیئله
آلفته وآلایش خمرایله آشفته اولمغله دائما عیش ونوش ایدرمش حاجی
بیرام نو رولایت ایله یازیجی زاده نك استعدادینی بیلوب ژنك آلوده
برجوهر کرانمایه ایدیکن مشاهده ایتمکله حضور شریفنه دعوت ایدوب

﴿ شعر ﴾

ای دل بهوای عشق پژمرده مشو * با آتش عشق باش وافسرده مشو
خواهی که چوکل برهمه عالم خندی * چون بار دیکر مقید خرده مشو

دیو حب ماسوایی قلبندن اخراج ایدوب بادهٔ عشق الهی ایله دل
وجانی مست وحیران . وطریق حق نمایان اولمغله یازیجی زاده افندی
چاه مظلم طبیعتدن فضای نور ایمانه صعود ایدوب اهل نجاتدن معدود
اولدی . وحاجی بیرام قدس سره نك خاکپاینه رومال اولوب لسان
حالی بو ابیاتی انشاد ایلدی

﴿ شعر ﴾

آن نور که بود در پس پردهٔ غیب * دار دهمه جا ظهور بی شبهه وریب
هرکز ننهیم دل بدنیای دنی * مارا که بود نقد حقیقت در جیب

پس حاجی بیرام ولی کلیبولیدن قالقوب ادرنه یه متوجه اولدیلر چون
ادرنه یه داخل وحضور پادشاهه واصل اولدقده پادشاه حاجی بیرام ولینك
صحبت شریفلریله مشرف اولوب حقلرنده اولان قیل وقال افترای محض
اولدیغی معلوم شریفلری اولمغله

﴿ نظم ﴾

رو ازان در توبه پیش کرد کار * بعد ازان درجان خود مهرش بکار
خود عوام الناس دردل جاهلند * زانکه ایشان ازطریقت غافلند

﴿ بیت ﴾

تو بشناس آنکه آن دانای رازست * تو بشناس آنکه آن بینای رازست

دیوب انواع اعزاز واکرام واصناف معذرت واحترام ایله فتح کلام
ایلدی حاجی بیرام ولی قدس سره دخی «العذر مقبول عند کرام
الناس» دیو معذرتلرین قبول ونیجه نصایح ایدوب

﴿ نظم ﴾

مکن ظلم ودل دانا مرنجان * اکر داری بمعنی ملك ایمان
خدا راضی بود از شاه عادل * برون آرد ورا ازخاك وازکل
ندارند عدل فاروق اندرین دین * زبهر عارفان دارند صد کین

دیوب وبو کا مانند درر وجواهر صاچوب سینه صاف اولدیلر .
بعده پادشاهك رجاسیله جامع عتیقده کرسی یه صعود ایدوب کفتار نور
نثارندن مستمعین مستعدینك فتیلهٔ دللری آتش عشقله سوزان .
وخانهٔ قلبلری تابان اولدی . احوال بویوزدن اولمغله

﴿ نظم ﴾

مصطفی مه میشکافد نیم شب * ژاژ میخواهد زکینه بولهب
آن مسیحا مرده زنده میکند * وان جهود ازخشم سبلت میکند

مضمونجه حاجی بیرامه عداوت جبلیه سی اولان وزرادن ریسی خجل
وشرمسار اولمغین حضرت عزیزی ضیافته دعوت ایدوب انلر دخی
اجابت سنتدر دیو واروب وزیر مزبور حاجی بیرام سلطانی اهلاك نیتی ایله
بر کاسه شربت زهر آلودی النه صونوب حاجی بیرام سلطاندخی برنوش
ایدملم لکن مضرت وآفتی سزه راجع اولسون دیو نوش ایتدکده
باذن الله تعالی وجود شریفلرینه ضرر ترتب ایتمیوب وزیر مزبور
فی الحال لرزان اولوب جام موتی نوش ایلدی بو کار عجیبی حاضر اولانلر
مشاهده ایلدکلرنده دندان حیرتی دهان تعجبلرینه قویوب مثنویٔ
شریفده ابو یزید بسطامی قدس سره حکایه سنده مسطور
اولدیغی اوزره

﴿ مثنوی ﴾

پیش او آمد هزاران مرد وزن * که ای دو عالم درج در یك پیرهن
ای تن تو کرتن مردم بدی * چون تن مردم زخنجر کم شدی
بی خودی بابی خودی درچار زد * باخود اندر دیدهٔ خود خار زد
ای زده بربیخود آن تو ذوالفقار * برتن خود میزنی آن هوش دار
زانکه بیخود فانیست وایمنست * تا ابد در ایمنی او ساکنست
نقش او فانی واوشد آینه * غیر نقش روی غیر اینجای نه

کر کنی تف سوی روی خود کنی * ورزنی بر آینه بر خود زنی
ور ببینی روی زشت آن هم توبی * ور ببینی عیسی و مریم توبی
او نه اینست ونه ان او ساده است * نقش تو در پیش تو بنهاده است
چون رسید اینجا سخن لب رابست * چون رسید اینجا قلم درهم شکست
لب ببند ارچه فصاحت دست داد * دم مزن والله اعلم بالصواب
پس حاجی بیرام ولی پادشاهدن اذن طلب ایدوب کلیبولی یه عودت
و یازیجی زاده افندی یه وداع وبعض وصیت ایداع ایدوب وطن
مألوفلرینه رجعت بیور دیلر . بعده یازیجی زاده افندی محمدیه کتابن
نظم ایلدی بو قصیدهٔ الهیه محمدیه دندر کمال لطافت وغایت بلاغتده در

قصیده

* ینه عرض ایلدی دلبر یوزین قصر جلالیدن *
* ینه نالنده شیدایم شراب لایزالیدن *
* ینه کشف حجاب ایتدی کوزم کوکلم جهالتدن *
* کیروجانه ندا ایتدی ندای ذو التعالیدن *
* حقیقت یوزینی وجه مجاز یده مبرقع وش *
* پشمش آلن آلیله سچلمز آلی آلیدن *
* جمالی آفتابینك شعاعی ایتمدین پرتاب *
* عدم شهرنده سایدی جهان فیء زوالیدن *
* ایکی عالم وجودی کیم دوشوبدر سر نه مصحف *
* کمال حسن آیاتن آچار عین کمالیدن *
* انك مهری هواسنده وجود کائنات ذره *
* انك چهری صفاسنده بهشت بر شمه عالیدن *
* چنان دریای هجرانه باشمدن آشه غرق ایدم *
* وصال ایرشدی سیرابم سراب پر خیالیدن *
* منم شهباز قدسی کیم الده طوتار اول سلطان *
* منم سربازانسی کیم ایرشدم ذو المعالیدن *
* چو دوشدی عشقنه کوکلم ازلدن تا ابد مستم *

* عمارتمی کاور هرکز خراب لاابالیدن *
* خیالی نقشی جانمده مصور اولهلی کوکلم *
* هب اسم ورسمی محو ایتدی بو تصویر مثالیدن *
* یوزینی کورمکه امکان چو واردر آرزومندم *
* قولاغم خالیدر زیرا کلام اعتزالیدن *
* نیدرلر آنی کیم آنك دیلی سویلمیه رازین *
* نیدرلر جانی کیم باشلر چکه اعلی الاعالیدن *
* کرکمز شول فنا عمری چو بو عمر عزیزم اول *
* کرکمز باکه شول جانی که پرغم اوله خالیدن *
* بکانه صومعه مسجد چو مقصودمدر اول مرشد *
* کرك هر روزه یوز اورم کورم آنی مجالیدن *
* زهی مقبل شوقولدر کیم اوله قاتنده اول مقبول *
* زهی قابل شو قابل کیم دیه مولی المو الیدن *
* صون ای ساقی می باقی بکا کل حسنی باغندن *
* که اکسیر حیات ایچم او فرجام زلالیدن *
* انك سوداسنی بولام بکیم سودای سودادن *
* او سودایی بولان کچدی بو سودای ملالیدن *
* چون انك دردی در دنده بولوبدر سلسله جانم *
* کچر فکرم تسلسلدن چیقار دور محالیدن *
* منم دریای توحیده چو محو محض مستغرق *
* کتورسم نوله کر کوهر بو دریای وصالیدن *
* خداوندا نه نقص اوله کمال سلطنتدن کیم *
* اکر بو یازیجی اوغلی کوره نور جمالیدن *
* سنك عشقك کتابینی کوزی قانیله یاز مشدر *
* صاچرسه درایله مرجان نوله بحر اما لیدن *
نقل اولنور که سلطان مراد خان حاجی بیرام ولینك بو قدر کمالاتن مشاهده
ایتمکله درون دلدن محب صادق اولوب و کندیلرینه مکتوب یازوب

جنابکزدن تاج وکسوه کیمش کیم وار ایسه تکالیف شاقه وعرفیه‌دن
معاف ومسلم اولسونلر دیو معافنامه کوندرمکله اهالیٔ قصبات
وقرادن معافیت استماع ایدنلردن چوق کمسنه تاج وکسوه کیوب تکالیف
جمعنه کلانلر هر قنغی قریه‌یه وارسه‌لر اهالیسنی حاجی بیرام کسوه‌سیله
بولوب تکالیفدن نسنه المزلر ایدی ارسالیه‌لرینه کسور کثیره واقع اولمغله
حاللری پادشاهه عرض اولندقده پادشاهدن حاجی بیرامه تکرار
مکتوب کلوب اکثر ناس صورتلرینی جناب شریفکزک درویشانی
زینه منسلک ایتمشلردر نمقدار درویشانکز وار ایسه اعلام بیوره‌سز که
اکا کوره عمل اولنه دیو انها بیورمغله برکون حاجی بیرام حضرتلری
بزدن بیعت ایلیان فقرایه ضیافتمز واردر دیو ندا ایتدیروب کندولر
برمرتفع محلده خیمه قوروب درویشان کلوب اول حوالی مالا مال
اولدقده حاجی بیرام ولی تشمیر ساعدین ایدوب ودست مبارکنه برتیغ
تیز آلوب درویشلر بکا ارادت کتورنلری بوکون فی سبیل الله قربان
ایلسم کرکدر دیو صلا ایتدکده هر کس متردد اولوب بالاخره رجالدن
بری ونسادن دخی بریسی ❊ ع ❊ جان ومال وسر فدا در راه تو .
دیو جرأت ایدوب تسلیم اولدقلرنده ایکیسن دخی خیمه ایچنه
کتوروب مقدما برارکک قویون احضار ایتمکله انی قربان ایدوب
خیمه‌دن طشره خون فراوان روان اولدقده ❊ ع ❊ چه شیخی
ومریدی این چه قیداست * عزیزه سودا غلبه ایتمشدر دیو .
درویشان پراکنده وپریشان اولمغله سلطان مراده مکتوب
یازوب حالا بریجق درویشم واردر غیری یوقدر دیو ایذان وفقرانک
دخی تسلیم وانقیادین بووجهله امتحان ایدوب « وامتازوا الیوم »
آیت کریمه‌سن قرائت بیوردیلر پس یوما فیوما حاجی بیرام قدس سره‌نک
خوان حقیقیسندن چوق کمسنه‌لر تنعم ایدوب مرآت دللرنده تابان اولان
نور محمدیدن جهان وجهانیان پرضیا اولدی فاتح قسطنطینیه سلطان
محمد خان حضرتلری حاجی بیرام ولی‌یه محبت ایدوب استانبول فتحنه
نیت ایتمکله تبرکا حاجی بیرامک فقراسندن بریسی غزاده بیله بولنمق

التماس ایتدکده آق شمس الدین تعیین اولنوب فتح قسطنطینیه انلرک
توجه شریف وخیر دعالری برکاتیله میسر اولدی آق شمس الدین
مرحومک چوق کرامات سنیه‌سی وجوده کلوب علمدار حضرت
فخر کائنات ابو ایوب انصاری رضی الله عنهک تربهٔ شریفه‌لری انلرک
اشارتیله معین اولدی . نقل اولنور که امیر سکینی ایله آق شمس الدین قدس الله
سرهما بیننده برمقدار برودت واقع اولمغله حاجی بیرام سلطان امیر سکینی
ایله آق شمس الدینک مابینلرینی آتشدن غیری شی تمییز ایتمز دیو
بیوررلر ایمش امیر سکینی بروسه‌ده متمکن ایکن حاجی بیرام ولینک
انتقاللرینه متعلق بعض اشارت واقع اولمغله انقره‌یه عزیمت ایلیوب
حکمت خدا حاجی بیرام حضرتلرینی محتضر بولوب مابینلرنده نیچه
اشارت کچدکدنصکره دار فنادن سرای بقایه ارتحال ایدوب نفس
انقره‌ده مدفون اولمشلردر . رحمة الله علیه رحمة واسعة . حاجی بیرام
ولی رحلت ایلدکدنصکره خلفادن هر بری برجانبه کیدوب امیر سکینی
قصبهٔ کوینکدن اولمغله کوینکه کلوب آق شمس الدین دخی کوینکده
تمکن ایدوب حاجی بیرام فقراسندن بعضیسی امیر سکینی‌یه واروب
صحبت ایدرلر ایکن آق شمس الدین مرحوم امیر سکینی امی‌در ارشاده
تقید ایتمسون وکیمسه وارمسون دیو فقرایه تنبیه ومنع ایدوب لکن
امیر سکینی‌دن فوق الحد جذبات وحالات مشاهده اولنمغله هر کس
بیک جان ایله زیارتنه واردقلریچون آق شمس الدین مرحوم تقید ایلیوب
برکون امیر سکینی فقرا ایله تفرجه کتدکلرنده آق شمس الدین دخی
واروب اثنای مصاحبتده عمرده سن امیسن ارشاده تقید ایتمیه‌سن
علی الخصوص عزیزمزک بالذات کیدکلری تاج وخرقه واوطوردقلری
سجاده واللرنده اولان تسبیح وعصا بزده در بو اشارت خود کافیدر
دیو بوکا مانند بعض کلمات اولمغله امیر سکینی حضرتلری برزمان
سر مبارکن جیب مراقبه‌یه کشیده قیلوب حاجی بیرام ولی قدس سره
آق شیخله سنک مابینکی آتش فرق ایدر دیو ایلدیکی اشارت ظاهر
اولمغله

بيت

مرد عاقل را اشارت بس بود * عاشقانرا خود بشارت بس بود
ديو سر برآورده اولوب هر كيم حاجى بيرامه محب صادق ايسه
بر يوك اودون كتورسونلر ديوب تفرجكاهلرى كوهستان اولمغله
هر كس واروب اودون جمع ايدوب آتش عظيم ياقديلر علولرى
آفاقه چيقدقده آق شمس الدينه خطاب ايتديكه عزيزمزك تاج
وخرقه سى وتسبيح وسجاده سى بو فقير كزده دخى واردر اكر ذوق
وحالت تاج وعباده ايسه وجودمز هيزم نار اولوب تاج وعبا احراق
اولمسون والاذوق وحالت وعشق ومحبت بزده ايسه تاج وعبا محترق
وخاكستر اولوب وجودمزه ضرر ترتب ايتمسون «بسم الله الرحمن
الرحيم» ديو درون آتشه قدم نهاده اولوب

شعر

* دخلت النار سكرانا حسبت النار او طانا *
* الفت النار احيانا فمن ذا يألف النيران *
* يقول خادع المحشر بلاء العشق كالسكر *
* وشوك الحب كالعبهر فايبكيك يافتان *
* جراحات الهوا تشفى كدورات الهوى تصفى *
* برودات الهوى تدفى ونيران الهوى ريحان *
* الايا ساقيا اوفر ولا تمنن لتستكثر *
* ادركأساتنا واسكر فان العيش للسكران *
* فلا تسق بكأسات صغار بل بطاسات *
* وامددنا بجرات عظاما ياعظيم الشان *
* اذا ماشئت ابقائى فكن ياعشق سقائى *
* وملّ بالفقر تلقائى وانت الدين والديان *
* فماء مشبه النار عزيز مثل دينار *
* فديناه بقنطار بلاعد ولاميزان *
* اذا افناك سقياها و زاد الشرب طغويها *

* فاياكم واياها وخلوا دهشة الحيران *
ديوب انواع ذوق ووجد ايله رقص وسماع ايدرك اوزرنده اولان
تاج وعبا وسجاده وعصا خاكستر اولدى وبعضلرى آتشه خطاب ايدوب

مثنوى

هركزاى آتش توصابر نيستى * چون نسوزى چيست قادر نيستى
ديوب آتش دخى

مثنوى

كفت آتش من همانم آتشم * اندرا كه تابيينى تابشم
طبع من ديكر نكشت وعنصرم * تيغ حقم هم بدستورى برم
باد وخاك وآب وآتش بنده اند * بامن وتو مرده باحق زنده اند
ديو سؤاللرينه جواب ويردى . وبالجمله امير سكينى قدس سره يه
حاجى بيرام حضرتلرينك دست مباركيله ويرديكى شالى كندى يه
لاجل ستر العوره ميان بند ايدوب انجق اول احراق اولمدى وباذن الله
تعالى وجود شريفلرندن سرموينه خطا ترتب ايتمدى ورخسار مباركى
مانند ورد احمر كل كل وغرق عرق اولوب طبق طلعتى پردر اولدى
ومثنوى شريفدن بو ابياتى كويان اولديغى حالده درون آتشدن
طشره چيقدى

مثنوى

اندرون آواب بين آتش مثال * از جهانى كا تشست آبش مثال
اندرآ اسرار ابراهيم بين * كودر آتش يافت ورد وياسمين
اندرين آتش بديدم عالمى * ذره ذره اندر وعيسى دمى
اندرآو ديكر ابراهيم بخوان * كاندرين آن شاه بنهاده ست خوان
اندر آييداى مسلمانان همه * غير عذب دين عذابست اين همه
اندر آييداى همه پروانه وار * اندرين بهره كه دارد صد بهار
پس آق شمس الدين وفقرا بو واقعۀ عجيبه وحالت غريبه يى معاينه
ومشاهده ايتدكلرنده بربرلريله معانقه ايدوب مابينلرنده اولان قيل وقال
وبحث وجدال برطرف اولوب سينه صاف اولديلر واول مجلسده
حاضر بولنوب زى عاميده اولان احبابدن بريسى اوزرنده اولان البسه
ودستارين چيقاروب امير سكينى يه الباس ايدوب من بعد تاج وخرقه

قبول بیورمدیلر الی الآن اول طریقهٔ شریفه‌یه منتسب اولان اعزه
تحت قباده مستور اولمشلردر امیرسکینی طیب الله ثراه‌نك قبر متبرکاری
کوینکده‌در رحمة الله علیه رحمة واسعة

نظم

دعوئ سجاده ایدیجك نیجه‌سی * اوده یاقدی چیقاروب تاج وعبا
کز لیوب زمرهٔ صادقلری اول * پس قبا ایچره ایلدی اخفا

پس ای برادر امجد مقصود اصلی عشق ومحبت وذوق وحالتدر ٠ والا
مجرد تاج وعبا وتسبیح وعصا دکلدر ٠ شول صادقلر ککه
ظاهرلری باطنلرینه موافق ولسانلری حاللرینه مطابق اولوب
طالبلره ذکر اولنان اذواق وحالاتدن برشی اعطاسنه قادر ایسه
نه خوبدر ونه لطیفدر والا لساناً وصورةً تزیین ظواهر ایدوب
ومعارف وتوحیددن ومناقب سلفدن نیجه نیجه قال از برلیوب
اکا فریفته اولوب خالی الذهن اولانلر نیجه زمان قیوسن بکلیوب
بالاخره خسر الدنیا والآخره مفلس قالورسه کار مشکل اولور
حق سبحانه وتعالی جمله طالبلری اومقوله رهزنلردن حفظ ایلیه ٠
وطالبك کوکلی کوزین آچوب حقی باطلدن فرق ایتمك نورینی احسان
ایلیه ٠ حتی هر مقلدك دام تزویرینه پابسته اولمیوب یولندن قالمیه ٠

حضرت مولانا بیورر

مثنوی

بهر این کفتند دانایان بفن * میهمان محسنان باید شدن
تو مرید ومیهمان انکسی * کوستاند حاصل توازخسی
نیست چیره چون تراچیره کند * نور ندهد مر ترا تیره کند
چون ورا نوری نبود اندر قران * نورکی یابند ازوی دیکران
همچو اعمش کو کند داروی چشم * چکند در چشمها الا که پشم
از خدانی بوی اورانی اثر * دعویش افزون زشیث وبوالبشر
دیو ننموده ورا هم نقش خویش * اوهمی کوید زابدالیم وبیش
حرف درویشان بدزدیده بسی * تا کمان آید که هست او خود کسی
خرده کیرو در سخن بر بایزید * ننك دارد از درون او یزید

بی نوا ازخوان ونان آسمان * پیش او نینداخت حق یك استخوان
او ندا کرده که خوان بنهاده ام * نایب حقم خلیفه زاده ام
الصلا ساده دلان پیچ پیچ * تاخورید ازخوان جودم سیر هیچ
سالها بر وعدهٔ فردا کسان * کردآن درکشته فردا نارسان
دیر باید تا که سر آدمی * آشکارا کردد او پیش وکمی
زیر دیوار بدن کنجست یا * خانهٔ مارست ومور واژدها
چونکه پیدا کشت اوچیزی نبود * عمر طالب رفت آکاهی چه سود

امابودخی مقرردر که طالب حق طلبنده صادق اولسه یعنی مقصودی
حقدن غیری اولمسه اومقوله دروغ کوی ومقلدلردن بریسنك دام
تزویرینه دخی بند اولسه حق سبحانه وتعالی انك صدق وخلوصی
برکاتنده انی محروم قومز بهر حال بر طریقله اهل تحقیقه ایرشدرر
ویاخود من حیث لا یشعر مرآت قلبنده نور محمدی فروزان اولور
لکن بو حالت نادر واقع اولور ٠ کما قیل « النادر کالمعدوم »
حضرت جلال الدین رومی قدس سره بو حالی دخی تحقیق بیوررلر

مثنوی

لیك نادر طالب آید کز فروغ * در حق اونافع آید آن دروغ
او بقصد نیك خود جایی رسد * کرچه جان پنداشت آن آمد حسد
چون تحری دردل شب قبله را * قبله نی وآن نماز او روا

پس اول قبهٔ ولایت ٠ وصفی کعبهٔ کرامت ٠ عاشق مجذوب
رحمانی ٠ امیرسکینی رحلت ایتدکدنصکره قطب عالم روحانی
معدن حکمت ربانی ٠ ساکن حریم کعبهٔ سبحانی ٠ بحر
وفا کان عطا ❊ بنیامن ایاشی قدس الله سره ❊ مرکز دائرهٔ
ارشاد اولوب طالبان طریق هدایته شراب عشق الهی سقی ایلدی
انلر دخی بعض اسناد ایله کوتاهیه قلعه‌سنده حبس اولنوب
صاحب قران زمان سلطان سلیمان خان یدی آیدن زیاده قلعهٔ
ردوسی محاصره ایدوب فتحنده عاجز اولمغله اول زمان مرحوم
سلطان سلیمان خانك چوقه دارلغی خدمتنی ایلیان کمسنه بنیامن

حضرتلرینك احبابندن اولمغله سلطان سلیمان مرحومه عرض ایدوب حاجی بیرام ولی طریقه سندن فلان کمسنه بوقدر زماندر کوتاهیه قلعه سنده محبوسدر ظن غالبم بودر که بو قلعه نك عسکر اسلامه بوقدر طیاندیغنه باعث اولدر دیو اعلام ایتدکین مرحوم سلطان سلیمان خان اطلاقیچون امر ویروب تاریخن ضبط ایتدیلر • بنیامن اباشی حبسدن اطلاق اولندیغی کون قلعهٔ ردوس فتح اولنوب سلطان سلیمان بنیامن اباشی‌یه حسن اعتقاد ومحبت ووداداوزره اولدیلر مابینده چوق زمان مرور ایتمدین بنیامن اباشی دخی زیاده پیر وغایت مسن اولمغله « فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر » مأواسنه خرامان اولوب صدف شریفلری اباشده مدفوندر

❋ بیت ❋

اودخی بوفنایی ترك ایتدی * کوردی یارینی ایدوب عزم بقا

مصباح اسرار حقیقت • مفتاح ارباب طریقت • ادب یافتهٔ عتبهٔ عبودیت • جکرسوختهٔ جذبهٔ ربوبیت • رهنمای روندکان ❋ پیرعلی سلطان اقسرایی قدس سره ❋ وراثت ولایت حقیقت محمدیه مظهریتنده قائم اولوب کرامات باهره‌لرینه حد وغایت یوقدر • صاحب قران دوران سلطان سلیمان خان عجم سفرینه کیتمك اثناسنده علاء الدین اقسرایی حضرتلرینه بعض منکرلر پیدا اولوب اقسرایده برکمسنه ظهور ایدوب مهدیلك دعواسن ایدر دیو آستانه‌یه عرضلر کلوب تفتیشنه امر ارسال اولنمغله مجلس شرع شریفه احضار واحوالی استفسار اولندقده بزم علیهمزه شهادت ایلیان سزمیسز دیو بریسنه صورت جلال ایله اشارت ایلدکده باذن الله تسلیم روح ایدوب بریسنه دخی اشارت ایتدکده قئ ایدوب دهانندن بعض لوث جریان ایتمکله مجلسده حاضر اولانلره هیبت استیلا ایدوب سؤال وجوابدن فراغت اولندی ❋ ع ❋ هست خموش ازهمه غوغا خلاص * دینلوب واقع حالی تکرار درسعادته عرض ایلدیلر • سلطان سلیمان مرحوم اوطاغیله اسکداره چیقمش

بولنوب بزکندیمز اول جانبه کیده‌یورز دیو تأخیر اولنمغله سلطان سلیمان مرحوم اقسرایه واردقلرنده تبدیل شکل ایله پیرعلی سلطانك منزلنه واروب ملاقی اولدقلرنده پادشاه جمجاه حضرتلری چوق آثار وکرامتلرین مشاهده ایدوب اثناء مصاحبتده عزیزم سزی بزه خلاف انها ایتمشلر بحمد الله شرف صحبتکزله مشرف اولدق دیوب عزیز دخی دولتلو پادشاه بوفقیره اسناد اولنان ندر دیو سؤال ایلیوب مهدی‌یم دیر ایمش سز وجنتك درت ایرماغی بزده‌در دیوب بوکا متعلق بعض کلماتکزی نقل ایتدیلر دیدکده پادشاهم شمدیلك ظاهرده مهدی سزسز وجنتك درت ایرماغی جنته مخصوصدر بعد الموت ودخول الجنه مؤمنلر آندن نوش ایدرلر اما انسان انموذج عالم شهادت وملکوت اولمغله علم ومعرفت وعشق وحقیقت هربری جنتك برر ایرماغنه تشبیه اولنمشدر وجنتك ایرماغنك بریسی آب کوثر وبریسی لبن شهبا وبریسی عسل مصفا وبریسی خمر حمرادر دیو بیورلمشدر

❋ مثنوی ❋

آب صبرت جوی آب خلد شد * جوی شیر خلد مهر توست و ود

ذوق طاعت کشت جوی انکبین * مستی وشوق تو جوی خمر بین

هرطرف خواهی رو آتش میکنی * آن صفت چون بدحیاتش میکنی

حق سبحانه وتعالی سزه وبزه مجلس رسول الله علیه السلامده نوش ایتمك میسر ایلیه لکن ظاهرده اولان مثاللری دخی خانه‌مز اوکندن جریان ایدن آب شیریندر وبرقاچ رأس بقره واغنام وبرقاچ قوغان واردر دیو پادشاهك حضورینه شیر وعسل کتوروب تناول ایتدیلر سلطان سلیمان دخی عزیزم خمر ایرماغنك نمونه‌سی وارمیدر دیدکده نعم خمر ایرماغی عشق یزدان وجذبهٔ رحماندر

❋ نظم ❋

پیش ما اسرار درویشان بود * پیش ما خود ناله وافغان بود

پیش ما باشد همه اسرار عشق * پیش ما باشد همه کفتار عشق

پیش ما باشد شراب کوثری * پیش ما باشد طریق رهبری
پس اولدخی طالبلره دریغ دکلدر دیوب پرتو پاشا مرحوم سلطان سلیمانك چوقه داری اولمغله بیله کتمشلر ایمش ایاق اوزره طوروب عزیزك کلماتنه جان قولاغن طوتوب کمال محبت ایله کوکل ویرمکله علاء الدین اقسرایی دونوب پرتو پاشایه برنظر حقانی ایدوب بی اختیار الله دیو نعره اوروب زمینه دوشدی و نیجه زمان وجد ایله قالدی سلطان سلیمان مرحومه دخی اختیارسز بکا کلوب پیر علی سلطانه انواع تواضع ومسکنت کوستردی وعجم سفرینه متعلق بعض نسنه اشارت ایدوب سلطان سلیمان مرحوم اول سنه عجمه واردقده عزیزك جمله اشارتی بعینه ظهور ایتمکله محبتی زیاده اولوب عودت ایتدکده پیرعلی سلطانه تکرار اوغرایوب هر یوزدن مصاحبت اولنوب عزیزدن دین ودولتنه لایق نصیحت التماس ایلدی انلرك دخی عندلیب لسانی روضهٔ جنانندن نغمه زن اولوب

﴿ نظم ﴾

حق ترا ازعدل پرسد عدل کن * غیر این خود نیست درمعنی سخن
کوتوداری عدل دنیاجای تست * تخت سلطانی بزیر پای تست
ورنه عمر خویش ضایع میکنی * خویش را ازخویش مانع میکنی
جور مظلومان زظالم خود ستان * غیر را محرم مکن دراین هان
کارآنست که بدین حق کنی * ظالم ومظلوم پیش خود کنی
کر تواین معنی بخود همره کنی * کر دراسلام نبی بی شك قوی
ورنه باشی میرنو روزی بدهر * عاقبت ظلمت نکیرد شهر شهر
حق تعالی سرنکون انداز دت * خودچه میدانی که چون اندازدت
رو توراهی ساز از شرع نبی * تا ببینی روز روشن ور شبی
رو تواندر ملك تخم عدل کار * تانه کردی دردوعالم شرمسار
رو مکن تو ملك راویران زکس * زانکه باشد تیغ مسکینان نفس
رو حذر ازراه خلقان خدای * ورنه آویزند در نارت زپای
رونظر کن درهزاران خاك شاه * جمله رفتند دردرون قعر چاه

رو تو باارباب دین همت بدار * زانکه این دنیا نباشد پایدار
رو تو پند من بمعنی کوش کن * همچو دری خویشتن در کوش کن
هم تو پندمن بجان خود نشان * تا دهندت خود بمعنیها نشان
مضموننك ماصدقی انواع نصیحت ایدوب سلطان سلیمان مرحومك یورکن دلوب بسیار کریه وناله ایدوب پیر علی سلطانه نیجه املاك ومزارع تکلیف بیوردقلرنده قبول ایتمکله باری اوغلکزی استانبوله کوندریکز دیو منت ایتدکده دولتلو پادشاه اوغلمك اسمی اسماعیلدر حق یولنه قربان اولمقدن دونمز انلری سزه کوندرهلم دیو وعد ایتمکله سلطان سلیمان استانبوله داخل اولدقدنصکره مابینده اولان عهد وامان اوزره چلبی شیخی استانبوله کوندرمکه تصمیم ایلدی وادرنهده ساکن اولوب حالا ابوایوب انصاریده زال پاشا جامعی قربنده دریانك جانب ساحلنده مدفون اولان مزارك صاحبنه شیخ پیر احمد دیرز ارذل عمره وارمش بر پیرایدی بو عبد کمتر طفل ایکن انلری کورمشیدم اول حکایت ایدر که پیرعلی سلطان اوغلی شیخ اسماعیلی استانبوله کوندررکن بنی تنهاسنه دعوت ایدوب چلبی شیخك استانبولده مقتول اولاجغن وجمله سرانجامنی خبرویروب لکن بزم صحتمزده اولمز دیو تحقیق بیوردی و بزی چلبی ایله استانبوله کوندردی والتی آی مرور ایتدکدنصکره پیر علی سلطان قدس سره داربقایه رحلت ایلدی بعده چلبی شیخ ادرنهیه واروب برقاچ زمان اکلندی هنوز اون طقوز یاشنده ملتحی اولمش شاب ایدی علماء کباردن بری پیرعلی سلطانك احبابندن اولمغله برایکی کره چلبی شیخی ضیافت ایدوب بعض کباره تصدر ایتدیروب وکندینك اوستی یاننه المغله نیجهسی غرض ایدوب حرف کیرلك سمتنه ذاهب اولمشلر ایدی ادرنهدن کیرو استانبوله کلدکده خلق زیارتنده ازدحام ایدوب چوق جمعیت اولوب بعض اسناد اولنمغله سلطان سلیمان مرحومك معلوملری اولدقده چلبی شیخه خبر کوندروب ولایتکزه کیده سز دیو بعضلرك سوء قصدین اعلام ایدوب وپیر علی سلطانك فقراسندن بعض اختیار درویشلر دخی سویلیوب لابد تبدیل مکان کرکدر دیو

مثنوی

قوم كفتندش مكن جلدی برو * تانكردد جامه وجانت كرو
آن ز دور آسمان نمايد به نكر * تابا آخر سخت باشد ره كذر
هين برو كوتاه كن اين قيل وقال * خويش ومارا درميفكن دروبال
بی خيانت اين نصيحت ازوداد * ميمايمت مكردان عقل وداد

مضمونجه پند كوی اولدقجه چلبی شيخ مرحوم بزه سرانجامنز اشارت وبشارت اولنمشدر قضايه تسليمز عاقبت جسممز غرق خون اولهجقدر «وكان امر الله قدرا مقدورا» قول كريمی اوزره امر حق بهر حال ظهور ايدرديو

مثنوی

كفت اوای ناصحان من بی ندم * از جهان زندكی سير آمدم
سخت ترشد بند من از پند تو * عشق را نشناخت دانشمند تو
تو مكن تهديد از كشتن كه من * تشنهٔ زارم بخون خويشتن
عاشقانرا هر زمانی مرد نيست * مردن عشاق خود يك نوع نيست
آن دوصد جان دارد ازراه هدی * وان دوصد را ميكند هردم فدا
آزمودم مرك رادر زنده كيست * چون رهم زين زندكی پاينده كيست
اقتلونی اقتلونی يا ثقات * ان فی قتلی حيات اندر حيات
مرك شيرين كشت ونقلم زين سرا * چون قفص هشتن پريدن مرغ را
عاشقم من تشنهٔ قربان لا * جان من نوبتكه طبل بلا
خود بتورا كيست اين تهديدها * پيش آنچ ديده است اين ديدها
من چو اسما عيليانم بی حذر * بل چو اسماعيل آزادم ز سر
فارغم از طمطراق وازريا * قل تعالوا كفت جانم رابيا
يامنير الخد يا روح البقا * اجتذب روحی وجدلی باللقا
بس كنم دلبر درآمد در خطاب * كوش شو والله اعلم بالصواب

مضمونی كويا اولوب امر الهی نه ساعت ظهور ايدر ديو منتظر قضا اولدی چلبی شيخ اياصوفيهٔ كبيرده كاهجه دخی سليمانيه ده كرسیٔ وعظه چيقارلر ايدی اتفاقا كرسيده بعض شطحيات سويلدی ديو مدعيلر انواع اسناد ايدوب واقعه غير مطابق لكن تقريرلرينه

موافق فتوی الوب طقوز يوز اوتوز بش سنه سی مقتول اولدی رحمة الله عليه وعلی ابيه رحمة واسعة

بيت

كمترين عيش جوانمردی وداد * آن جوانمردی كه جارا هم بداد

نظم

حق اكا وير مشيدی صنعندن * حسن خلق وجمال بيهمتا
قيلدی جانی حق ايچون قربان * ويردی اول اردخی قضايه رضا

پس اسرار عشاقدن ذوق الوب صفای درون صاحبلری اولان ارباب بصائر منطق الطيردن بو وار داتی وردزبان ايدنوب «انا لله وانا اليه راجعون» ديو امره رام اولديلر

منطق الطير لعطار

هدهد رهبر چنين كفت آن زمان * كانكه عاشق شد نينديشد زجان
چون بترك جان بكويد عاشقی * خواه زاهد باش وخواهی فاسقی
چون دل تو دشمن جان آمد است * جان برفشان ره بپايان آمد است
سد ره جانست جان ايثار كن * پس بر افكن پرده وديدار كن
عشق رابا كفر وبا ايمان چه كار * عاشقانرا لحظهٔ با جان چه كار
عاشق آتش در همه خرمن زند * ارهٔ فرقش نهند اوتن زند
درد خون دل ببايد عشق را * قصهٔ مشكل ببايد عشق را
ساقيا خون جكر در جام كن * كونداری درد ازمن وام كن
عشق را دردی ببايد پرده سوز * كاه جانرا پرده در كه پرده سوز
ذرهٔ عشق از همه عشاق به * شمهٔ درد از همه آفاق به
عشق مغز كائنات آمد مدام * نيست مردی عشق بی دردی تمام
كفر كافررا ودين ديندار را * ذرهٔ دردت دل عطار را
هر كرا در عشق محكم شد قدم * در كذشت از كفر واز اسلام هم
عشق سوی فقر در بكشايدت * فقر سوی كفر ره بنمايدت
چون ترا اين كفر واين ايمان نماند * اين تن تو كم شد واين جان نماند
بعد ازين مردی شوی اين كاررا * مرد بايد اينچنين اسرار را
پای درنه همچو مردان ومترس * در كذر از كفر واز ايمان مترس
چند ترسی دست از طفلی بدر * باز شو چون شير مردان پيش كار

پس علاء الدين اقسرايدن چلبی شيخه دخی بوداهيهٔ عجيبه ظهور ايتمكله سفينهٔ بحر ديانت · ودفينهٔ سكينهٔ متانت · بدرقهٔ مقامات · آيينهٔ كرامات · مطلع نور درخشان ﴿شيخ احمد ساربان قدس الله تعالى روحه﴾ اون يدی ييل مرشد رهروندكان طريقت وساقیٔ بزم عشق حقيقت اولوب خلقله چندان اختلاط ايتمدی مكر كندی يه ارادت كتورن فقرا واحبابی اوله خيره بوليده ساكن اولوب حلم وسلمی غايت كمالده ايدی احمد ساربان سلطان سليمان عراقين سفرينه كيدركن سرساربانان اولوب اهل عيش ونوش ايدی پير علی سلطان احمد ساربانه نظر ايلدكده ذاتنده قابليت كلی واستعداد اصلی مشاهده ايتمكله كنز نور هدايت وكنج رموز امانت اولمغه لايق بر وجود شريف اولديغی معلوم اولمغله ای فرزند مقبل سن عوايق دنيويه وعلايق كونيه ايله زنك آلود اولاجق كوهر دكلسن دنيانك زيب وزيورينه كوكل ويرمه ديو نيجه لطف وكرملر ايدوب بو وجهله نصيحت ايلدی

﴿ازدريای بار اعطار﴾

* چرخ مردم كش اكر روزی دومردم پرورست *
* نيستش شفقت مكر پروارئی اولاغرست *
* زان فلك هنكامه ميسازد ببازی وخيال *
* اختران چون لعبتانند وفلك چون چادرست *
* دل منه برچشم ودندان بتان كين خاك راه *
* چشم چون بادام ودندانش چودر كوهرست *
* اهل دلرا ناپسند آيد زر ولعل وكهر *
* عار باشد مردرا انچه زنانرادر خورست *
* تكمهای زركه برسنجاب شاهان ديدهٔ *
* اخكری چندی درخشان كشته درخاكسترست *

وبونك امثالی نيجه كلمات دررباز نثار ايتمكله در كلام معجز نظامن منكوش كوش جان ايدوب پيرعلی سلطانه تسليم اولدی وعراقين سفرندن عودت ايتدكده جمله خانمانه فنا ويروب قدم نهادهٔ راه حقيقت اولدی

﴿مثنوی﴾

ای خنك جانی كه درعشق ماكل * بذل كردد خانمان وملك ومال

وسلوكنده چوق منظوم آلهيات بيوروب كاه قيغوسز وكاه احمدی تخلص ايتمشلردر بوشعر انلرك كفتارندندر

﴿شعر﴾

* واريمی اول دوسته ويردم خانمانم قالمدی *
* جمله سندن ال يودم پس دوجهانم قالمدی *
* چونكه حب الله ارشدی چكدی بنی كندی يه *
* آچدی كوكلم كوزينی آيرق خمارم قالمدی *
* دوست جمالی عكسنی صالدی بوكوكلم ايلنه *
* آنی كورلدنبرو صبر وقرارم قالمدی *
* عين توحيد آچيلوب حق اليقين كوردم آنی *
* شركی سوردم آره دن شك وكمانم قالمدی *
* اوليانك همتی ياقدی بنی قال ايلدی *
* صافيم بولدم صفا آيرق كمانم قالمدی *
* احمدی ايدر الهی سا كه شكرم اولدرر *
* حمد لله عشق حقدن غيری وارم قالمدی *

روايت اولنور كه احمد ساربانك سيئة الاخلاق ومنكره برخاتونی وار ايدی حضرت عزيزه انكار ودائما جفا وستمكارلق اوزره اولمغله زيارته كلان احباب عزيزی سعادتخانه لرنده بولمسه لر منكرهٔ مزبوره ايچرودن جواب ويروب حاشا بومقوله بونامش قوجه دن نه اميد ايدرسز نيچون كنديكزه زحمت ويروب مشقت راه چكرسز ديو مالا يعنی سويلردی وكاه كلانلره شتم ايدردی · مثلا ابو الحسن خرقانی حضرتلرينك زيارتنه مسافهٔ بعيده دن برعاشق صادق كلوب دق باب ايتدكده ابو الحسن خرقانی قدس سره لاجل الكفاف كوهستاندن هيزم قطعنه كيدوب سعادتخانه لرنده بولنمامغله انلرك دخی زوجه سی منكره اولمغله زيارته كلان كمسنه لره دهان كشاده اولوب

نظم

چون بصد حرمت بزد حلقه درش * زن برون کرد از در خانه سرش

که چه میخواهی بکوای ذوالکرم * کفت بر قصد زیارت آمدم

خنده‌ٔ زد زنکه خه خه ریش بین * این سفر کیری واین تشویش بین

خود ترا کاری نبود آنجا یکاه * که به بیهوده کنی این عزم راه

اشتهای کول کردی آمدت * یا ملولیٔ وطن غالب شدت

یا مکر دیوت دوشاخه بر نهاد * برتو وسواس سفررا بر کشاد

کفت آن سالوس زراق تهی * دام کمراه و کمند کمرهی

صد هزاران خام ریشان همچوتو * اوفتاده از وی اندر صد عتو

کرنه بینیش وسلامت وار وی * خیر تو باشد نکردی زوغوی

مضمونی اوزره اول عورت بی دولت دخی درسعادت شیخهٔ کلانلرك کیمسنی قوغوب وکیمسنه هذیان سویلردی لکن احباب احمد ساربان حضرتلرینك نه وجود شریف اولدیغنی بیلوب اول بد اصله عتاب ایدوب

مثنوی

شمع حق را پف کنی تو ای عجوز * هم تو سوزی هم سرت ای کنده پوز

کی شود دریا ز پوز سك نجس * کی شود خورشید از پف منطمس

هرکه بر شمع خدا آرد پفو * شمع کی میرد بسوزد پوز او

چون تو خفاشان بسی بینند خواب * که جهان ماند یتیم آفتاب

مه فشاند نور سك عوعو کند * سك زنور ماه کی مرتع کند

شب روان وهمرهان مه تبك * ترك رفتن کی کنند از بانك سك

مضمونی کویان اولوب حضرت شیخی بولوب قدم شریفنه یوزلر سوررلر ایدی . واحمد ساربان حضرتلری زیارتنه کلن احبابه اول کابجکز سزی طلادیمی دیو خاطرلرین تسلیت ببوررلردی واول فاسده نك ستم وجفاسنه تحمل ایله مجاهده وانواع مشاهده ایدرلر ایدی وبعض فقراسی دخی نیجه خاطره یه دوشوب

نظم

کین چنین زنرا چرا ای شیخ دین * دارد اندر خانه یار وهمنشین

ضدرا باضد ایناس ازکجا * با امام الناس نسناس ازکجا

دیو متفکر اولدقلرنده حضرت شیخ دخی

مثنوی

بعد ازان درمشکل انکار زن * بر کشادان سراینده دهن

کان تحمل ازهوای نفس نیست * آن خیال نفس تست اینجامه ایست

من نیم در امر وفرمان نیم خام * تا بیندیشم من از تشنیع عام

فردیٔ ما جفتیٔ ما نه ازهواست * جان ما چون مهره در دست خداست

نازآن ابله کشیم وصد چواو * نه زعشق رنك ونه سودای او

این قدر خود درس شاکردان ماست * کر وفر ولحمهٔ ماتا کجاست

تا کجا آنجا که خارا راه نیست * جز سنا برق مه الله نیست

ازهمه اوهام وتصویرات دور * نور نور نور نور نور نور

بهر تو ار پست کردم کفت وکو * تا بسازی با رفیق زشت خو

مفهومنجه جواب باصواب وخطاب مستطاب ایدوب طریق حقه ارشاد ایدرلردی و بالجمله احمد ساربان حضرتلری آخر عمرلرینه دکین اول عورتك بارکش ستمی اولوب محتضر اولدقلرنده منکرهٔ مزبوره یه خطاب ایدوب ای زن نیجه زماندر که همخانه مز اولدك وبزدن برنصیب المدك حالا دار بقایه رحلت ایده یورز باری حما ایچون برنسخه یازوب انك سببیله معیشت ایله دیو بیوردقده یازمق بیلمم نه یازایم دیدی همان برکاغده نه چیزرسك چیز دافع حما اولسون دیو نطق ایدوب روح پرفتوحلری طقوز یوز اللی ایکیده عالم ملکوته جولان ایلدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

نظم

قیلدی عشاقی اول دخی ارشاد * یازدی بیمار عشق اولانه شفا

اولدخی کچدی چون بو دنیادن * ایردی بر برجه دخی شمس ضیا

صکره اول خاتون برخانه ده مهمان ایکن صاحب خانه نك بانوسی حمایه مبتلا اولمغله ای خاتون سنك زوجك برعزیز ایدی حمایه برنسخهٔ بیلزمیسین دیو سؤال ایتدکده عزیزك نفسی خاطرینه کلوب برکاغده

بر ایکی نسنه چیزوب تبخیر ایلدیلر باذن الله تعالی حما دفع اولدی • مذکوره خاتون آخر حالنه دك انکله معیشت ایدوب و مرحوم عزیزك سنك مزارین بالین ایدینوب لیل ونهار کریه وزاری قیلاردی وقدرکی بیلدم حیفا ودریغا دیو آه وانین ایدر ایدی قبر شریفلری خیره بولیده در نور الله مرقده • پس احمد ساربان قدس سره نك بر خلیفه سی سلسله ده بیان اولندیغی اوزره غضنفر افندینك شیخی ویزلی علاء الدین افندی اولوب وبر دخی سباح بیدای طریقت • غواص دریای حقیقت • مبارز صف بلا • عارف صدق وصفا • مرد میدان معنی • فرد ایوان تقوی • حارس شرع مبین ❊ حسام الدین انقره وی قدس الله سره ❊ مرکز دائرهٔ علم یقین اولوب مثل نوره کمشکوة فیها مصباح شجرهٔ مبارکهٔ زیتونه سندن فتیلهٔ زجاجهٔ دل طالب سوزان وکوکب دری درخشان اولوب نیچه زمان بادهٔ عشق الهی خمخانه سنك ساقیلغن ایلدی

❊ نظم ❊

علوم حق بحق دانسته باشد * نه اوچون دیکران بر بسته باشد
باو علم لدنی ختم باشد * که کا، او عدم که کتم باشد

مرحوم حسام الدین افندی انقره یه قریب • ولد ومنشألری اولان قوتلوخان قریه سنده اقامت صلوة جمعه وعیدین ایچون بر جامع شریف بناسنه مباشرت ایلیوب زال پاشانك انقره جانبلرنده خاصلری ویوده سی اولان کمسنه حسام الدین افندی مرحومك اوغلنده بر اسب تازی کوروب طلب ایلدکده ویرمدیکیچون جبلتنده مرکوز اولان اغراض نفسانیه اقتضاسیله حسام الدین افندی یه عداوت وبغض ونیچه اسناد ایدوب

❊ نظم ❊

هر کسی راخدمتی داده قضا * درخوران کوهرش درابتلا
زهرها هر چند زهری میکنند * زود ترقانشان بر میکنند
این جهان جنکست چون کل بنکرزی * ذره باذره چودین باکافری

پس بنای خلق براضداد بود * لاجرم ماجنکیم ازضرر و سود

فخواسنجه مذکور ویوده حسام الدین نام شیخك بنا ایلدیکی جامعده جند سلطانیدن نیچه مکلف آدملر نجار وارغادلق ایدوب بر مرتبه تابع اولمشلردر که جائز که بر فساده مباشرت ایلیه لر دیو صورت حقدن خلاف واقع انها ایتمکله حبس اولنه دیو امر اخراج ایتدیروب اول اجلدن انقره قلعه سنده حبس اولنوب احوالی تکرار اعلام اولنمق اوزره ایکن عمری آخره ایرشمکله محبوس ایکن جام اجلدن شربت رحلت نوش ایدوب حبس خانهٔ فنادن رفع وجود ایلیوب دار بقاده غنوده اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

❊ بیت ❊

کر تو بر اهل دلی ظلمی کنی * بهر خود درنار چه میکنی

❊ نظم ❊

قدرت حق حسام افندیده * کون کبی باهر ایدی صانکه ضحا
ظاهرا عالم ایدی شول رسمه * هر سؤاله ویردی بیك فتوا
میرملك لدن اولوب اودخی * قاف قلاب عشقه اوردی قفا

وحسام الدین افندینك فقراسندن سغراق وجودی عشق الهی خمرندن پر اولان مجذوب احدیت • مسلوب عزت • نفس کشته • دل زنده ❊ شیخ بالی قدس سره ❊ زیاده مجذوب ومستغرق اولمغله عام وخاصدن قرین صحبتلری اولانلر دخی بی اختیار منجذب اولوب • بعض حالات عجیبه سی استدراجه حمل اولنوب نیچه اسناد اولنمغله مقتول اولمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعه

❊ بیت ❊

بهر الکا، عشق صد جان بیك جو * تو بی وابستهٔ زندان بیك جو

وحسام الدین افندینك فقراسندن عارف بالله • فانی فی الله ❊ شیخ حسن قبادوز قدس سره ❊ دخی نیچه زمان طالبلری وحدت حقه ارشاد ایدوب بالآخره ارجعی خطابنه سمعا وطاعة دیوب کأس شراب موتی نوش جان ایتدی علیه مغفرة الرحمان

نظم

روچو قطره سوی بحر عشق شو * روچو قطره فرد باش ونور شو
بعد ازین کویم حقایق بیشمار * لیك کوش خویش را بامن بدار

پس حسام الدین حضرتلرندن بردخی ستودۀ رجال . نقطۀ کمال . حجت ولایت . ولایخافون لومة لائم . روشن چشم هدایت . قلبه لیس بنائم . آفتاب نهانی . ساقیٔ جذبۀ ربانی * خواجه علی الرومی الخیاط قدس سره * قرق التی ییل کامل مرکز دائرۀ ارشاد وصورت قباده دیدۀ مردم قشر بین دن مستور ونهان اولوب نام شریفی عنقای قاف وعلم کاف کبی جهان وجهانیانه ولوله انداز اولمغله ناس حالنده حیران اولوب

بیت

چنان دانم که حق دانا برآنست * بغیر این تراکفتن زیانست

دیرلرایدی و بعضلری دخی حاشا شان شریفنه ناسزا وار نیچه کفتار ناهموار وانواع اسناد مالم یکن اظهار ایدوب

بیت

ترك غیبت کن بیا نزدیك ما * زانکه هستی تو بمعنی آشنا

دینلدیکه طعنلرنده مصر اولورلر ایدی پس

مثنوی

ای ملامت کر سلامت مر ترا * ای سلامت جو رها کن تو مرا
حاش لله از کمال جاه او * کابر بیماری بپوشد ماه او
دود کلخن کی رسد بر آفتاب * چون شود عنقا شکسته از غراب

مضمونجه جواب ویریلوب اول عزیز پاك نژاد جمله سندن مبرا اولوب ظاهرده امیلك ایله معروف ایکن بر مرتبه منتظم الکلام واسرار توحیدده بر درجه صاحب طلاقت معجز نظام ایدی که عالم ملکوت وجبروت وحقایق اطوار ناسوتدن خبر ویردکده کلمات بدیعة النکات جواهر سماتی کمال ولایت وکمالاتنه آیت کبری اولوب مستمعین متحیر العقول اولورلر ایدی

مثنوی

بی تأمل او سخن کفتی چنان * کس پس پانصد تأمل دیکران
کفتیٔ در باطنش دریاستی * جمله دریا کوهری کویاستی
نور هر کوهر کزو تابان شدی * حق وباطل را ازو فرقان شدی

ونظر شریفلری کبریت احمر . وصحبت منیفلری اکسیر اکبر اولوب خلوص وانقیاد واقرار واعتقاد ایله حضور شریفلرینه وارانلرك قلبلری مضغۀ مکدره ایکن مشکات نور محمدی اولان مصباح همتنه مقارن اولدقده جذبۀ رحمان وآتش عشق یزدان ایله تابان اولمامق نه احتمال ایدی

نظم

من یکی بلبل ز بستان ویم * من یکی افغان ونالان نیم
کشف اسرارم ز معنیهای اوست * در سر من خود یقین سودای اوست

وزیر سحابده مهر رخشان کبی زیر قباده نهان بر خورشید جهان ایدی

مثنوی

رایت واکرام وداد افراشته * فقر وحاجت ازجهان برداشته
بحر در از بخشش صاف آمده * داد او از قاف تا قاف آمده
در جهان خاك ابر وآب بود * مظهر بخشایش وهاب بود
از عطااش بحر وکان در زلزله * سوی جودش قافله بر قافله
قبلۀ حاجت در ودروازه اش * رفته در عالم بجود آوازه اش
این عجبتر که بر ایشان میکذشت * صدهزاران خلق از صحرا ودشت
زآرزوی سایه جان میباختند * از کلیمی سایبان میساختند
سایۀ آنرا نمی دیدند هیچ * صد تفو بر دیدههای پیچ پیچ
ذرۀ را بنیه وخورشید نی * لیك از لطف وکرم نومید نی

مضمونی او زره شجرۀ وجودلرینك ظل ممدودی عالم وعالمیانه سایه کستر اولمش ایدی . لکن بعض کیمسه‌لر دخی ذات ملك سماتلریله ملاقی اولوب مرآت قلبلرنده پرتو ایدن نور محبة الله انلرك صدق وکرامتنه شهادت ایتمش ایکن حالت استغراقده ربودۀ تجلی

وتنك هضم اولان فقرا ومجاذيبدن من غير قصد وبلا روية بعض كلمات صدور ايتدكده حقيقت فهم اولميانلر

بيت

هر كه بينا شد بمعنى نور شد * كاه مست يار وكه مخمور شد

معناسندن غفلت وسر رشته‌يى اضاعت ايتمكله غلطه دوشوب عزيز قدس سره‌يه شك وكمان ودخى من «يسمع يخل» مصداقنجه خلقه دخى سوء ظن القا ايدرلر ايدى ولكن

نظم

شيخ فارغ از جفا واز خلاف * در كشيده روى چون مه در لحاف
با ازل خوش با اجل خوش شادكام * فارغ از تشنيع وكفت وخاص وعام
آنكه جان در روى او خندد چو قند * از ترش روىٔ خلقش چه كزند
آنكه جان بوسه دهد بر چشم او * كى خورد غم از فلك وز خشم او
كارك خود ميكذارند هر كسى * آب نكذارد صفا بهر خسى
خس خسانه ميرود بر روى آب * آب صافى ميرود بى اضطراب
مى خورد شه بر لب جو تا سحر * در سماع از بانك جغدان بيخبر

فحواسنجه عزيز قدس سره ناسك كندى‌يه ايتدكلرى قيل وقالدن بى قيد اولوب

بيت

ولقد امر على اللئيم يسبنى * فمضيت ثمة قلت لا يعنينى

ديو كندى حالنه مشغول ايدى «الحمد لله تعالى والمنه» كه انك كبى بر كامل ومكمل نادر الوجودك دامن شريفلرينه تشبث ايدوب سايهٔ سعادتلرين خميرمايهٔ دولت دارين بيلدك ❊ ع ❊ صد هزاران جان فداى غمزه اش * حق سبحانه وتعالى آنا رحمت وبركتلرين بز فقير ومحتاجلرك اوزرندن زائل ايتميه مدرسه وقضادن وتاج وقبادن چوق كمسنه فارغ وتارك اموال وخانمان اولوب عتبهٔ باب سعادتن مأوى ومنزل عشق وفناىى مقصد اقصى ايدنمشلر ايدى

بيت

كر سخن كويم جهان برهم زنم * همچو منصور از سر خود بكذرم

واشتباهده اولان بعض مشايخ عظام وعلماء كرامدن نيجه‌سى ملاقات ايتدكلرنده ظاهر وباطنلرى غل وغشدن مبرا وقلب شريفلرين انوار هدايت ايله مجلى ومشرب لطيفلرين اخلاق حميده ايله محلى مشاهده ايتمكله ودّ واخلاص وفرط حب واختصاص ايله سينه صاف اولوب من بعد ترك كذاف ايتمشلر ايدى

كلشن راز

همه كار من از وى شد ميسر * بدو ديدم خلاص از نفس كافر
دلم از دانش خود صد حجب داشت * ز عجب ونخوت وتلبيس وپنداشت
در آمد از درم آن بت سحر كاه * مرا از خواب غفلت كرد آكاه
چو كردم در رخ خوبش نكاهى * بر آمد از ميان جانم آهى
يكى پيمانه پر كرد وبمن داد * كه از آب وى آتش در من افتاد
كنون كفت از من بى رنك وبى بوى * نقوش تختهٔ هستى فروشوى
چو آشاميدم آن پيمانه را پاك * در افتادم زمستى بر سر خاك
كنون نه نيستم از خود ونه هستم * نه هشيارم نه مخمورم نه مستم
كهى چون زلف اوباشم مشوش * كهى چون چشم او دارم سرخوش
كهى از خوى خود در كلخنم من * كهى از روى او در كلشنم من

وبالجمله جهانده مثلى بولنميانلردن اولوب وآخر عمرلرينه دك سينهٔ بى كينه‌لرى نشان سنك ملامت وباركش رنج مذمت اولوب هيچ فرد كنديلريچون رنجيده اولديغن ايستمزلردى وكمسنه‌نك عليهنه دعا ايتميوب بلكه بو ابياتك مضمونى اوزره منكرينه دخى دعاء خير ايدرلردى

نظم

* هر كيم بزه طعن ايلريسه نوع بشردن *
* حق صقله‌سون عالمده آنى خوف وخطردن *
* ذم ايليوبن عيبرى خلقه ديه‌نى *
* محشرده امين ايله خدا شور ايله شردن *
* سوكمكده نه وار دوكسه حلال ايلرز آنى *

* اینجنیوبن خاطرمز داخی بتردن *
* سز هر نیجه ذم ایلسکز اکله امیرم *
* توحیده ایرن کندینی پاك ایتدی زللدن *

﴿ ع ﴾ ازلب سکرچه زاید سکرآب * مرحومك سن شریفلری سکسان اوچ سنه یه واردقده عمر عزیزی پایانه ایروب بیك یکرمی درت سنه‌سی ربیع الاولنك آخرنده واصل رحمت رحمان اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

﴿ نظم ﴾

* اولیایه کیم بقرسه تن کوزیله سرسری *
* بی بصر درجانی یوقدر اولیدر دکل دری *
* اولیا جاندر کرکدر جان کوزیله باقه‌لر *
* زیرا کیم جانلو کشیلر جانه اولور مشتری *
* مرشدیمز اولیا در طوت اتکن صدقله *
* یوخسه قالدك دوجهانده شویله عاجز مشتری *
* سویلیان بیل بن دکیلم سویلدر واردر بنی *
* اولیانك قدرتی وار سویلدرسه مرمری *

﴿ مثنوی ﴾

کرتوسنك صخره ومرمر شوی * چون بصاحب دل رسی کوهر شوی الحاصل اول سلطان طریقت وبرهان حقیقتك اوصاف حمیده سنك بیکده برین تحقیق وعیان وذکر وبیانه قادر دکلم

﴿ نظم ﴾

بیکده بر وصفن ایده مز حقا * یرادلمش اولورسه هب کویا
لبلری جامنی ایچن اولمز * ظلمت دهر ایچنده خضر آسا
زلفی دارینه هر که ویردی بویون * بولدی ایکی جهانده عمر بقا
لب معجز نماسی آب حیات * تشنه‌در قطره‌سینه هفت دریا
رحلت ایتدکده اول وجود شریف * اصدقا حسرتیله ایتدی بکا
لاله وش دیده‌لر اولوب پرخون * داغ ماتم یاقندیلر نجبا

نقبا دیدیکه آه کوکلمزی * یاقدی نار فراقه سرتاپا
ذات پاکك حقیچون اللهم * ذره جه جذب کیله سن طویلا
بحر ذاته طلان محبلر ایله * بیله حشر ایله ظلمت ایچره قوما
حاش لله قاله اوکس محروم * که دلی ساکه ویره طوغری بقا
حب ذاتی یه نائل ایت یارب * نور ذاتکله ایله استجلا
آب وکل عالمندن ایله خلاص * باد وآتشدن اکا ویرمه فنا
بزی هوی هوسته ایرکور * دم بدم نورکیله قیل احیا

پس ایمدی ای مؤمن مقبل . ومستمع قابل . بر وجهله بد زبان اولمیوب مردان خدایه سوء ظن وعداوتدن بری اوله‌سن وقلبکی پاك ایدوب حضور حقده مسؤل اولمقدن زیاده احتراز ایلیه‌سن عیب جوی اولورسك باری متصلا کندی نفسك عیوبن تجسس ایلیوب کندی عیوبك دریاسنه برمرتبه مستغرق اوله‌سنکه غیرلردن عیب کورمکه اقتدارك اولمیه بونکله عامل اولورسك سعادت سنکدر اکر بنم نفسمده عیب یوقدر دیر ایسك بو پندار صفات شیطانیه درحق سبحانه وتعالی خلاص ایلیه

﴿ بیت ﴾

* چوسن سنده سنی کوردك بکندك *
* سن ابلیس ایلدك کندیکی کندك *

ایمدی جلال الدین رومی قدس سره نك بو کفتار درر نثارلریله برکار اولوب عیب جویدن توبه واستغفار وناله وزارش ایلیه‌سن

﴿ مثنوی ﴾

ای خنك جانی که عیب خویش دید * هر که عیبی کفت آن برخود خرید
چون خدا خواهد که پردهٔ کس درد * میلش اندر طعنهٔ پاکان برد
اینچنین بهتان منه براهل حق * که خیال تست بر کردن ورق
این نباشد ور بود ای مرغ خاك * بحر قلزم را زمر داری چه باك
کار پاکانرا قیاس ازخود مکیر * کرچه ماند در نبشتن شیر شیر
پس نیچون بونلرك دامن عصمتلری دستکیر ارباب جفادن خلاص

اولمیوب بین الناس نشان طعنهٔ سنك ملامت اولورلر دیو سؤال اولنورسه

نظم

قیل ان الاله ذو ولد * قیل ان الرسول قد کهنا
مانجا الله والرسول معا * من لسان الوری فکیف انا

نخواسنجه من لدن آدم الی یومنا هذا انبیاء عظام واولیاء کبارك اکثری سوء ظندن وطعنهٔ زباندن آسوده اولمشلردر بو محله کلنجه تقریر اولنان مناقبدن خود مسموعك اولمشدر

بیت

سؤالت را همی کویم جوابی * کـه باشد خود مرا ازاین ثوابی

زیرا محنت ایله اولان بلاء محبت انبیا واولیا واحبا واصدقایه مخصوصدر کما قال علیه السلام « ان البلاء موکل بالانبیاء والاولیاء ثم الامثل فالامثل » پس موصل حق اولان طرقده جادهٔ محنت او زره اولان طریق جاده منحتا وزره اولان طریقدن اقربدر زیرا انبیا واولیا واحبا واصدقانك نار بلاء محنت ابریز فلز نبوت و ولایت ومحبتلرین تدنس غش معدن انسانیه وتلوث خست حیوانیه دن پاك وتطهیر وخالص وتزکیه ایدر کما جاء « البلاء للولاء کاللهب للذهب » یعنی زر زبانهٔ آتشده نیجه خالص اولورسه عشاق الهی دخی محبة الله ده اولان نار بلاء محنت ایله جمله غل وغشدن پاك وطاهر اولورلر . پس ایمدی اهل محبت جذبهٔ بلاء محنت ایله مجذوبلر ومبتلی یه واصللردر وتیه بلادن منقطع اولمدقلری حالده کعبهٔ وصال محبوبه بالغلردر

بیت

سخنها دارم ازسر معانی * ولی موقوف کردم تا ندانی

الحاصل بلا واذی وخلقدن جفا زمرهٔ انبیادن اولیایه میراثدر

از کفتار ابو سعید ابو الخیر

درراه یکانکی نه کفراست ونه دین * یك کام خود برون نه وراه ببین
ای جان وجهان تو راه اسلام کزین * با مار سیه نشین وباخود منشین

ذوالنون مصری قدس سره یه خلق عالم حین انتقاللرینه دکین نه وجهله منکر اولدقلری اعلام اولنمش ایدی

نظم

هرکرا ایمان او محکم بود * او بدین اولیا محکم بود
هرکه در راه خدا آزار داشت * مستمندان خدارا خوار داشت

و حلب وشام اطرافنده دخی محیی الدین عربی قدس سره ورضی الله عنه طریقه سنده اولان فقرائی قند، بولسه لر نیجه ییلاره دکین قتلنه ساعی اولوب عربی دیو الحاد وزندقه اسناد ایدرلر ایدی

نظم

قصد اهل الله کردند بارها * خود بپای خویش کردند خارها
قصد درویشان بود کفر طریق * رو ببر ازقصد ایشان ای رفیق

اما شول چراغ که نور محمدیدن مقتبسدر هیچ فرد انی اطفایه قادر اولمز

مثنوی

قلب ونیکو در جهان بودی روان * چو همه شب بود وماشد شب روان
تا برآمد آفتاب انبیا * کفت ای غش دور شو صافی بیا
چشم داند کوهر وخاشاکرا * چشم را زان میخلد خاشاکها
دشمن روزند این قلابکان * عاشق روزند آن زرهای کان
زانکه دو وزست آینهٔ تعریف او * تا ببیند اشرفی تشریف او
حق قیامترا لقب زان روز کرد * روز بنماید جمال سرخ و زرد
پس حقیقت روز سر اولیاست * روز پیش ماهشان چون سایهاست
عکس را از مرد حق دانید روز * عکس ستاریش شام چشم دوز

پس بو تقدیرجه نیچون بونلر کندیلره اولان منکرینه صفت قهر وجلال ایله دعاء علیه وهلاکن رجا ایتمزلر دیو سؤال اولنورسه بو طائفهٔ علیه بحر ذات وحدت مطلقه ده بر مرتبه مستغرقلردر که حق تبارك وتعالی علم قضا وقدردن انلره نیجه اسرار کشف ایدوب هرنه اولسه حقدن غیریدن کورمیوب جمله قضایه رضا ویروب مقدار ذره متألم اولمزلر مکرکه دعاء علیه ده امر حق صادر اولوب اول زمان

امر خدایه تسلیم ورضا ایله دعاء علیه ایدوب من تلقاء انفسهم برشی
اظهار ایتمزلر نتکیم حضرت جلال الدین رومی بو طائفه یی وصف
ایدوب بیورد رلر

مثنوی

بشنو اکنون قصهٔ آن رهروان * که ندارند اعتراضی در جهان
زاولیا اهل دعا خود دیگرند * که همی دوزند و گاهی میدرند
قوم دیگر میشناسم زاولیا * که دهانشان بسته باشد از دعا
از رضا که هست رام آن کرام * جستن دفع قضاز آن شد حرام
در قضا ذوقی همی بینند خاص * کفرشان آید طلب کردن خلاص
حسن ظنی در دل ایشان کشود * که نپوشند از غرا جامهٔ کبود

اما اولیایه طعن ایدنلر دنیاده نیجه بلا وعقابه وآخرتده انواع
عذابه گرفتار اولمق مقرردر زیرا شول مرد کامللرك قلبلری نور
محمدی یه متصل اولمش اوله انلره انکار اصله انکار ایتمك اولمزمی انکیچون
صفت انکار جمله دن اقبح اولمشدر بهر تقدیر احتراز لازمدر
یوم جزاده فلان کمسنه یه نیچون طعن ایتمدك دیو عذاب اولمز
اما بر مؤمنه بهتان وغیبت ایلیانلره عذاب محقق ومقرردر غیرت حق
بهر حال ظاهر اولور . شیخ سعدی رحمة الله علیه فلان کمسنه حقنده
سز دخی نه دیرسز دیمشلر « در ظاهرش عیب نمی بینم . ودر باطنش
غیب نمی دانم . چه میگویم » دیو بیورمشلر . الحاصل اخبث
سوء خلق مردان خدایه طعن وانکاردر و گویا منکرك وجودی
رهگذرده بتمش خاردر

مثنوی

خاربن دان هر یکی خوی بدن * بارها در پای خار آخر زدن
بارها از خوی خود خسته شدی * حس نداری سخت بی حس آمدی
گر زخسته کردن دیگر کسان * که زخلق زشت تو هست آن رسان
غافلی باری ز زخم خود نهٔ * تو عذاب خویش و هر بیگانهٔ

حجة الاسلام امام محمد غزالی قدس سره نك . احیاء العلوم . و کیمیاء سعادت

ومشکوة الانوار . وجواهر القرآن . ومقصد الاسنی . ومنقذ من الضلال
. وبدایة الهدایة . ومسلك المسالك ونیجه مؤلفات کثیره سی اولوب
هر بری مرده دللری احیا ودیاجی ظلم جهلی پرضیا ایدرکن دیوان علینك
شارحی قاضی میر حسین میبدی فواتحنده مسطوردر که متعصبیندن
بریسی امام محمد غزالی حضرتلرینی حاشا کفر وضلالته نسبت ایتمکله
اکا متعلق بر کتاب تألیف ایدوب وافتتاح کتابده « الحمد لله الذی اخرج
الغزالی من بین العلماء بتألیف احیاء العلوم » دیو رد ایتمش بعید دگلدر که
امام محمد غزالی دخی زبان حال الله بو وجهله حمد ایتمشدر و کتاب الاربعینده
بیوردقلرندن فهم اولنان دخی حمد مذکوره اشارتدر « قال حجة الاسلام
فاعلم ان مخالفتی للجمهور لا انکره وکیف ینکر مخالفة المسافر للجمهور
فان الجمهور یستقرون فی البلد الذی هو مسقط رأسهم ومحل ولادتهم وهو
المنزل الاول من منازل وجودهم وانما یسافر منهم الآحاد فیا مسکین کیف
تهددنی بالعاقبة وتخوفنی بمجاوزة المشهور ومخالفة الجمهور وبذلك
فرحی وسروری ان الذی تکرهوه منی ذلك الذی یشتهیه قلبی
فاطو طومار الهذیان ولا تقعقعنی بعد هذا بالشنان » حاشا که امام غزالی
قدس سره یی رد ایدن علماء بالله اوله مگر علماء متعسفیندندر دیو
تحریر ایتمشلر . قاضی میر حسین خود جلال دوانی تلامذه سندن
بر علامهٔ فاضل ومرد کامل اولوب هر تألیفی وعلوم عالیه ده اولان
تصنیفی لآلیٔ ناسفته در . وینه شرح دیوانده مسطوردر که
محی الدین عربی قدس سره امام محمد غزالی حضرتلرینی تعظیم تمام ایله
تکریم ایدوب درة الفاخره نام کتابنده بیورمشلردر که ابن زید اندلسی بکا
روایت ایلدیکه ابن حمدون قاضیٔ قرطبه امام محمد غزالی یی رد خصوصنده
تألیف ایلدیکی رساله یی بازاردن اشترا ایدوب مطالعه قبلدیغمده مگر
تعصبده بر مرتبه افراط ایلمش که حاشا امام محمد غزالی یه لعنت ایلمش اول
محله نظر ایلدیکیم حالده چشمم بینور قالوب اعمی اولدم . پس درون
دلدن نادم اولوب انواع تضرع ونالش ایله استغفار ایلدیکمده الله
تبارك وتعالی تکرار نور دیده اعطا ایلیوب بینا اولدم . بعده رؤیاده

كوردمكه امام محمد غزالى حضرتلرى برخنزيرك كردننه زنجير بند
ايدوب چكر بوخوك ندر ديو سؤال ايلدم ابن حمدون در انك قننده نه
سببدن مستحق لعنت اولمشمدر كورهيم ديو حق سبحانه وتعالى بنى اكا مسلط
ايلدى ديو حكايت ايلديكن بيان بيورمشلر

﴿ شعر ﴾

اى دل زطريق اهل صورت بكذر * آيينه شو و زهر كدورت بكذر
كر نور صفاى عاشقان ميخواهى * ازهرچه ترانيست ضرورت بكذر

عمر بن الفارض قدس سره بيوردلر كه

﴿ نظم ﴾

فثم وراء العقل علم يدق عن * مدارك غايات العقول السليمة
تلقيته منى وعنى اخذته * ونفسى كانت من عطائى ممدتى

وابو يزيد بسطامى قدس سره بيوردلر كه
« اخذتم علمكم ميتا عن ميت واخذنا علمنا عن الحى الذى لايموت »
امام فخر الدين رحمة الله عليه شيخ نجم الدين كبراء شهيده « بم عرفت
ربك » ديو سؤال ايتدكده « بواردات ترد على القلوب فتعجز النفوس
عن تكذيبها » ديو جواب ويرمشلر ・ ايمدى طريق تصوفده انوار
الهى ・ وفيوض غير متناهى ・ وازماه تاماهى ・ معرفت اشيا
كماهى ・ اولديغى محققدر

﴿ قطعه ﴾

علم التصوف علم ليس يعرفه * الا اخو فطنة بالحق معروف
وليس يعرفه من ليس يشهده * وليس يشهد ضوء الشمس مكفوف

طريق حق سالكلرى غريق درياى يقيندر ・ حقدن شنونده ・ وحقله
بينده درلر ・ اهل حالك صفحهٔ ادراكى حرف غيردن پاك وسر
مباركلرى هربى سرو پانك قدمنه خاكدر انلرك مرآت قلبلرى ژنك
وبادهٔ عشقلرى رنك طوتمز

﴿ شعر ﴾

تامن خبر ازطور تصوف دارم * برماضئ عمر تأسف دارم

چون ترك تكلفات رسمى كردم * صد عيش ونشاط بى تكلف دارم

عمر بن الفارض بيوردلر كه

﴿ نظم ﴾

ونهج سبيلى واضح لمن اهتدى * ولكنما الاهواء عمت فاعمت

امانا مستعد اولان بعض بى ادراك ديرلر كه وليدر ديو اعتقاد ايلديككز
كمسنه لره بو قدر زماندر كه دل آزار وزباندرازلق ايدوب اصلا برضرر
مشاهده ايتمدك بلكه جاه وملك وبين الناس رغبت وحرمتمز زياده
اولدى ديو تفاخر ايدوب محاجه ايلرلر اما خبرلرى يوقدر كه حق سبحانه
انلرك قلبلرينى سياه ايدوب آنًا فآنًا صفات رديه ايله دركات ناره اصلا
والصاق ايتمكدهدر لكن كيفيتندن بيخبردرلر ﴿ ع ﴾ روكه آخر صد
پشيمان آيدت « اتى امر الله فلا تستعجلوه » آيت كريمهسى فحواسنجه
موت وقيامت ايرشدكده احوال منكشفه اولور عجله اولنمسون الله تبارك
وتعالى عصاتى حين فسادلرنده مؤاخذهيه قادر ايكن تأخير ايلديكى
اهمال دكلدر بلكه امهالدر يا بودر كه مهل ايله تعقل ايدوب
انصافه كلهلر ياخود نار سعيرده عذابلرى مشتد اولمغيچوندر كما قال
تعالى « ولا تحسبن الله غافلا عما يعمل الظالمون انما يؤخرهم ليوم
تشخص فيه الابصار مهطعين مقنعى رؤسهم لا يرتد اليهم طرفهم
وافئدتهم هواء وانذر الناس يوم يأتيهم العذاب » الآيه ايمدى
بو خاطرهٔ فاسدهيه دوشن اكا بكزر كه حضرت شعيب نبى على نبينا
وعليه السلام زماننده برشخص حضرت شعيبه خطاب ايدوب
بو قدر زماندر كه بن عصيان اوزرهيم حق تعالى بنى مؤاخذه ايتمدى
ديدكده الله تبارك وتعالى شعيب عليه السلامه وحى ايدوب اول شخصه
نه وجهله جواب ويرديكن مولانا جلال الدين رومى طيب الله روحه
مثنوئ شريفده تفصيل بيوررلر ・

﴿ مثنوى ﴾

آن يكى ميكفت درعهد شعيب * كه خدا ازمن بسى ديدست عيب
چند ديد ازمن كناه وجرم را * وزكرم يزدان نمى كيرد مرا
حق تعالى كفت دركوش شعيب * درجواب او فصيح ازراه غيب

کای بکفتی چند کردم من کناه * وز کرم نکرفت در جرمم اله
عکس میکویی ومقلوب ای سفیه * ای رها کرده ره و بکرفته تیه
چند چندت کیرم وتو بیخبر * در سلاسل ماندهٔ پا تا بسر
ژنك تو بر توت ای دیك سیاه * کرد سیمای درونت را تباه
در دلت ژنکار بازنکار ها * جمع شد تاکور زا سرارها
کر زند آن دود بر دیك نوی * آن اثر بنماید ار باشد جوی
زانکه هر چیزی بضد پیدا شود * بر سپیدی آن سیه رسوا شود
چون سیه شد دیك پس تاثیر دود * بعد ازین بروی که بیند زود زود
مرد آهنکر که او زنکی بود * دود را باروش همرنکی بود
مرد رومی کو کند آهنکری * رویش ابلق کردد از دود آوری
پس بداند زود تأثیر کناه * پس بنالد زود کوید ای اله
چون کند اصرار بد پیشه کند * خاك اندر چشم اندیشه کند
توبه نندیشد دیکر شیرین شود * بر دلش آن جرم تا بی دین شود
آن پشیمانی ویارب رفت ازو * شست بر آینه ژنك پنج تو
آهنش را ژنکها خوردن کرفت * کوهرش را ژنك کم کردن کرفت
چون شعیب این نکتها با او بکفت * زان دم جان در دل او کل شکفت
جان او بشنید وحی آسمان * کفت اکر بکرفت ما را کو نشان
کفت یارب دفع من میکوید او * وان کرفتن را نشان میجوید او
کفت ستارم نکویم رازهاش * جز یکی رمز از برای ابتلاش
یك نشان آنکه میکیرم ورا * آنکه طاعت دارد و صوم و دعا
از نماز واز زکوة وغیر آن * لیك یك ذره ندارد ذوق جان
میکند طاعات وافعال سنی * لیك یك ذره ندارد چاشنی
طاعتش نغزست ومعنی نغزنی * جوزها بسیار ودر وی مغزنی
ذوق باید تا دهد طاعات بر * مغز باید تا دهد دانه شجر
دانهٔ بی مغز کی کردد نهال * صورت بی جان نباشد جز خیال
پس ایمدی بوندن اعلا نصیحت اولمز

بیت

بو خبرلر کیم ایشتدك آشکار * خوش نصیحتدر اوتمه زینهار

اهل تحقیق بر طائفهٔ علیه درکه مرآت قلبلرنده نمایان اولان تجلیات ذات احدیتی «کما ترون القمر فی لیلة البدر» مشاهده ایدرلر . نقاشان چین و رومیانی ایشتمدکمی که ایکی دیوار متقابلی نقش ایدوب درمیان پرده آویخته وطرفیندن خیالات انکیخته اولوب نقاشان چین نقوش غریبهٔ مختلفه نکارنده واستادان روم کار تصفیه وتجلیه یی بسر آرنده اولدقدنصکره رفع حجاب وکشف نقاب اولدقده نقاشان چینك عرق جبین وکدیمین ایله حاصل ایلدکلری نقوش غریبه استادان رومك صقالهسنده دخی اجلی واسنی نمایان اولمش ایدی مثنوئ شریفده بو حکایهٔ لطیفه قصهٔ زید رضی الله عنه سیاقنده مذکوردر

مثنوی

عکس آن تصویر وآن کردارها * زد بر آن صافی شده دیوارها
هرچه آنجا دید اینجا به نمود * دیده را از دیده خانه می ربود
رومیان آن صوفیانند ای پدر * بی ز تکرار وکتاب وبی هنر
لیك صیقل کرده اند آن سینها * پاك از آز وبخل وحرص وکینها
آن صفای صوفیان وصف دلست * صورت بی منتها را قابلست
صورت بی صورت بی حد وغیب * ز آینهٔ دل تافت بر موسی زجیب
کرچه آن صورت نکنجد در فلك * نی بعرش وفرش ودریا وسمك
زانکه محدودست معدودست آن * آینهٔ دلرا نباشد حد بدان
عقل اینجا ساکت آمد یا مضل * زانکه دل با اوست یا خود اوست دل
عکس هر نقشی نتابد تا ابد * جز ز دل هم بی عدد هم با عدد
اهل صیقل رسته انداز بو ورنك * هردمی بینند خوبی بی درنك
رفت فکر و روشنایی یافتند * نحر بحر آشنایی یافتند
مرك کین جمله ازو در وحشتند * میکنند ایشان بروی ریش خند
کس نیابد بر دل ایشان ظفر * بر صدف آید ضرر نی بر کهر

کرچه نحو وفقه را بکذ اشتند * لیك محو وفقر را برداشتند
اما بعضلر علم ودانش انجق علوم رسمیه یه منحصر در قیاس ایدوب
ظاهره اقرار وباطنی انکار ایدرلر ولکن عاقبة العاقبة ندامت چکرلر

بیت

بین المحبین سر لیس یفشیه * قول ولا قلم للخلق یحکیه
ابن عباس رضی الله عنهما روایت بیوردلر که بر کیجه امام علی کرم الله
وجهه ایله صحبت ایلدك «بسم الله الرحمن الرحیم» لك باسنك معناسنی
صباحه دکین تحقیق وتدقیق ایلدی بن کندیمی امام علینك حضورنده
دریای بی پایان ایچنده برسبو مثابه سنده کوردم دیو بیور دیلر

نظم

مرتضی باب علوم مصطفاست * مرتضی کان کرم بحر وفاست
مرتضی بدسر آیات کلام * مرتضی بد بر محبان خود پیام
ودخی «الله الذی خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن یتنزل الامر
بینهن» آیت کریمه سنك معناسنی حقیقت اوزره سزه بیان ایلسم بنی
سنکسار ایدردیکز دیو بیورمشلردر وامام علی کرم الله وجهه بنم
سینه مده برعلم واردر که انی سزه اظهار ایتسم درون چاهده ریسمان
نیجه لرزان اولورسه کذلك سز دخی لرزان اولوردیکز دیو بیورمشلردر
. ودخی «لوشئت لاوقرت سبعین بعیرا من تفسیر فاتحة الکتاب»
دیوب وسینهٔ بی کینه لرینه اشارت ایدوب «ان ههنا لعلوما جمة
لووجدت لها حملة» دیو بیورمشلردر وصحیح بخاریده مذکوردر
که ابوهریره رضی الله عنها بیوررلر «حملت عن النبی وعائین
من العلم اما الواحد فبثثته فیکم واما الآخر فلو بثثته قطع منی هذا
البلعوم» وامام زین العابدین رضی الله عنه بیوررلر

نظم

انی لاکتم من علم جواهره * کی لا یری الحق ذو جهل فیفتتنا
وقد تقدم فی هذا ابو حسن * ابو حسین ووصی قبله الحسنا
یارب جوهر علم لو ابوح به * لقیل لی انت ممن یعبد الوثنا

ولاستحل رجال مسلمون دمی * یرون اقبح ما یأتونه حسنا
وحضرت جنید قدس سره «لا یبلغ احد درجة الحقیقة حتی یشهد
الف صدیق انه زندیق» دیو بیورمشلر

نظم

پیش دانا این معمار وشنست * دردل اواین معمار وشنست
این معمابیست مشکل درجهان * سربباید تا اکردد عیان
ایمدی صیقل توحیدایله ژنك زدای اینهٔ قلب اولان اولیاء الله ورجال
کملینك حقیقت حاللرینه هیچ فردك عقلی مدرك اولمز

بیت

برترند از عرش وکرسی وخلا * ساکنان مقعد صدق وصفا
پس کیمسنی امی دیو تحقیر وکیمسنه کلمات نالایق اتمك لایق دکلدر

از کفتار فرید الدین عطار

هرکه در راه ولایت راه یافت * خویش را از کمرهی آکاه یافت
ورنه این دانی بدانش مردهٔ * در میان عارفان کی زندهٔ
علی الخصوص «ما اتخذ الله ولیا جاهلا ولو اتخذه لعلمه» فحواسنجه
حق سبحانه وتعالی ولی اتخاذ ایلدیکی قوللرینه مشکات محمدیه دن علم
لدن تعلیم ایدر . حبیب عجمی قرآن اوقومق بیلمزدی . ابو الحسن
خرقانی دخی کذلك امیلکله موصوف ایدی حاشا انلره جاهل دیمك
نیجه قابلدر

از کفتار عطار

کتابی کو زراوی شرح باشد * بپیش اهل معنی جرح باشد
پس انلرك علمی قال وروایت ایله دکلدر مولانا جلال الدین رومی روح الله
روحه بو بابده وارد اولان حدیث شریفك مضمون منیفن شرح
ایدوب بیوررلر

مثنوی

کفت پیغمبر که هست از امتم * کز بودهم کوهر وهم همتم
مرمرا زان نور بیند جانشان * که من ایشانرا همی بینم بدان
بی صحیحین واحادیث وروات * بلکه اندر مشرب آب حیات
سر امسینا لکردیا بدان * راز اصبحنا عرابیا بخوان

خاتمه

ای مؤمن مقبل . ومستمع قابل . معلوم اوله كه « كان ذلك فى الكتاب مسطورا » قول كريمی نحواسنجه انبيا واوليايه اقرار وصورت انكار ايله ظاهر اولانلرك اقرار وانكارلری علم الهيده مقدر اولوب هر برينك روحی عالم اشباحه تنزل ايتدكده اول حال ايله متصف واول صورت ايله منكشف اولورلر اكرحق سبحانه وتعالی عالم ارواحده استعداد ازلی عنايت ايدوب انبيا واوليا ايله اتحاد وايتلاف مقدر ايتمش ايسه عالم حس وشهادتده دخی انبيا واوليايه ميل ومحبت ايدوب فرمانلرينه رام اولورلر ونور مشكاتلرندن فتيلهٔ قلبی ايقاده اهتمام ايدرلر والاعدم استعداد وتناكر مقدر اولمش ايسه « لاتبديل لخلق الله » قول كريمی اوزره اشباحده دخی صورت انكار ايله ظاهر اولوب اختلاف ايدرلر كما قال رسول الله صلی الله عليه وسلم « الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف وماتناكر منها اختلف » پس انبيا واوليايه اولان تسليم واقرار وعدم اعتراض وانكار عطيهٔ الهيه اولوب شكر وثنا ايليه سن ودر ونكده اثر انكار دخی وار ايسه « يمحو الله مايشاء ويثبت » قول كريمی نحواسنجه حق تبارك وتعاليدن عفو ومغفرت وصفت رديهٔ مزبوره‌يی قلبكدن محو وازاله رجا ايليه سن اميددر كه حضور حقه اقرار وايمان ايله رجعت ايليه سن وحق سبحانه وتعالی سنی صورت انسانيه ده ظاهر قيلديغنك شكرينی بيله سن حديث شريف نبويده « ان الله خلق آدم علی صورة الرحمن » وارد اولوب مولانا جلال الدين رومی دخی مثنوئ شريفده اشارت ايدوب

مثنوی

خلق ما برصورت خود كرد خلق * وصف ما ازوصف او كيرد سبق
جسم ماروپوش ماشد در جهان * ماچو دريا زيراين كه در نهان

ديو مضمون حديثی نظم ايدوب وصورتدن مراد صورت ظاهره اولميوب صفات روحانيه اولديغنی بيان بيوررلر

مثنوی

كر بصورت ميروی انسان نهٔ * درمعانی آيت رحمان نهٔ

« الحمد لله العلی الاكرم . وبالشكر تدوم النعم » كه بز كمترچاكرلرينی خلعت انسانی خصوصا دين محمدی ايله مشرف قيلدی دركاه احديت وباركاه صمديتدن انواع عجز وقصور ايله رجا وتضرع اولنور كه مرتبهٔ كمايهٔ انسانيه يه موصله اولان اعمال صالحه اتيانيله كمال فضلندن جنت دیداره دخول ودولت پايداره وصول ميسر ايليه آمين بحرمة سيد المرسلين

نظم

درمكتب حق شوچه كنی ابجد خلق * محمود خد شوچه شاوی احمد خلق
يكدم دل غايبت توحاضر كردان * تاشاهد خالق شوی ومشهد خلق

ای برادر عزيز بودخی معلوم اوله كه آدميان لهو وبازيچه ايچون وجوده كتورلميوب بلكه « وماخلقت الجن والانس الاليعبدون » موجبنجه معرفة الله ايچون آفريده لردر

نظم

كر دل كه بداند نفسی زاسرارش * كوكوش كه بشنود دمی كفتارش
معشوق جمال ميثمايد شب و روز * كوديده كه تابرخورد ازديدارش

اكرچه كالبد انسانی خاكی وسفلی ايسه حقيقت روحی علوی وربانی وانيس حب منانيدر وكوهر بشر ابتداء حالده صفات رديهٔ بهيميه وسبعيه ايله آويخته وتسويلات شيطانيه ايله آميخته ايسه دخی پوتهٔ مجاهده ده قال وآلايش وآميزشدن پاك بال اولسه اسفل سافليندن اعلای عليينه عروج ايدوب لايق جوار حضرت ربوبيت اولور

مثنوی

جسم خاك ازعشق برافلاك شد * كوه در رقص آمد وچالاك شد

واسفل سافلين مقام بهايم وسباعده پابستهٔ آخور طبيعت وقيد بند اسير غضب وشهوت اولمقدر

نظم

تاكی نالد زغصه غمخواره دلت * درياب كه نيست كشت يكباره دلت
امروز اكرتو چارهٔ دل نكنی * فردا كه كند چارهٔ بيچاره دلت

واعلای عليين دست درازئ جرم ومعاصيدن كريبان اطاعتن

امداد واعانت مغفرت ايله تخليص ايدوب درجات عاليات ملائكه يه رسيده اولمقدر

غزل

* دلا تاكى درين منزل فريب اين وآن بينى *
* يكى زين چاه ظلمانى برون شو تا جهان بينى *
* كر اوباش طبيعت را برون را نى زدل زان پس *
* همه رمز الهى را ز خاطر ترجمان بينى *

پس ايمدى معرفت حقه مفتاح معرفت نفسدر كماورد « من عرف نفسه فقد عرف ربه » ايمدى عارف نفس اولمدقجه عارف حق اولمزسن بن خود نفسمى بيلورم ديرسك غلط كرده سن زيرا نفسدن سر وموى ودست وپاى وپوست ظاهردن غيريسن بيليوب وباطنكدن دخى كرسنه اولدقجه اكل ونان ونعمت ونار غضب مشتعله اولدقجه زير دستكده اولانلره اصابت آفت وشهوت غلبه ايتدكجه قصد مجامعتدن غيريسن بيلمزسك بو مقوله دانش مفتاح معرفة الله اولميوب حيوانات سائره دخى سنكله بو ادراكده متساويلردر

نظم

اندر همه عمر من شبى وقت نماز * آمد بر خيال معشوقه فراز
بكشاد ز رخ نقاب وميكفت براز * بارى بنكر كه از كه مى مانى باز

پس لازم اولان كندى حقيقتكى طلب ايدوب فى الحقيقه ذاتك نه شيدر ونه كار ايچون كتم عدمدن دشت وجوده كتورلمشدر

بيت

فرستاديم آدم را به بيرون * جمال خويش بر صحرا نهاديم

وسعادت وشقاوت نه ايله حاصله درودر ونكده اجتماع ايليان صفات بهيميه وسبعيه وشيطانيه دن وسمات ملكيه دن قنغى صفات ايله متصف ايسك حقيقتك اول صفته راجع اوله جغن مشاهده ايدوب ماعدا يى عاريت بيله سن مادامكه بو وجهله ارباب تميزدن اوليه سن طلب حقيقته قادر اولمزسن

نظم

روتو انسان باش از حيوان كريز * تا نيابى هول روز رستخيز

دوتو كوشه كير با اهل دلى * تا بيابد جوهر قلبت جلى

پس حقيقتدن نسق مزبور اوزره آكاه اولميان طريق اسلامده قشردن غيريسى معلوم ومفهومى اولميوب لب حقيقت دبندن محجوب اولور

كلشن راز

ميان جسم وجان بنكر چه فرقست * كه اين را غرب كيرى آن چو شرقست
از انجا باز دان احوال واعمال * بنسبت با علوم قال با حال
نه علمست آنكه دارد ميل دنيا * نه صورت دارد الا نيست معنى
علوم دين ز اخلاق فرشته است * نباشد در دل كوسك سرشته است

كما قال الله تبارك وتعالى « يعلمون ظاهرا من الحيوة الدنيا وهم عن الآخرة هم غافلون »

مثنوى

درنيابد حال پخته هيچ خام * پس سخن كوتاه بايد والسلام

اى برادر سليم واخ اعز وكريم انسان خود ايكى شيدن مركبدر بريسى كالبد ظاهر كه تن تعبير اولنوب چشم ظاهر ادراكنه قادردر وبريسى باطن كه نفس وجان تعبير اولنور چشم ظاهر آنى ادراكه قادر اولميوب ديدهٔ بصيرت ايله ادراك اولنور حقيقت انسانى خود اولدر

نظم

* دل مغز حقيقت وين پوست ببين *
* در كسوت خويش صورت دوست ببين *
* هر چيز كه آن نشان هستى دارد *
* يا سايهٔ نور اوست يا اوست ببين *

انك تعريفى كاه نفس وكاه قلب وكاه روحدر وتحصيل شقاوت وسعادت اكا مخصوصدر

قطعه

از شبنم عشق خاك آدم كل شد * شورى برخاست وفتنهٔ حاصل شد
سر نشتر عشق بر رك روح رسيد * يك قطره ازو چكيد ونامش دل شد

اما حقيقت روحدن اخباره بر موجب شرع قويم رخصت يوقدر

شعر

اسرار حقیقت نشود حل بسؤال * نه نیز بدر باختن حشمت ومال
تادیده ودل خون نکنی پنجه سال * از قال ترا ره نماید برحال

وحضرت محمد رسول الله علیه صلوات الله دن طائفهٔ یهود ماهیت روحدن سؤال ایلدکلرنده انلرك عقل معاد ودیدهٔ فؤادلری اولمیوب حیوان نهاد اولمغله آیت کریمه نزول ایدوب «ویسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربی» مفهوم شریفی اوزره خبرو یریلوب «وما اوتیتم من العلم الا قلیلا» دیو بیورلمشدر ۰ زیراروح عالم امردن اولوب عالم خلقله عالم امر متباینذر

مثنوی

تن زجان وجان زتن مستور نیست * لیك کس رادید جان دستور نیست

فواسنجه عقل معاش وچشم ظاهره روح قنده باهره اولور ۰ پس مساحت وکمیت ومقدار وقسمت قبول ایلینه عالم خلق تعبیر ایدرلر ومعنای خلق لغتده تقدیره دیرلر قلب ایسه مساحت ومقدار وکمیت ایله متصف اولمز وقابل قسمت دکلدر ۰ اکر قلب قسمت پذیر اولیدی برشیئك برجانبنده علمی وبرجانبنده جهلی اولوب حالت واحده ده هم عالم وهم جاهل اولوردی بوخود محالدر پس روح انسانی دخی قسمت پذیر دکلدر ۰ وخلقك معنای اصطلاحیسی آفریده دیمکدر بو معنی ایله روح عالم خلقدن ومعنای اول ایله عالم امردندر ۰ وبعضلر روحی قدیم اعتبار ایدوب وبعضلر دخی عرض ظن ایتمکله غلطه دوشمشلردر زیرا عرض قائم بذاته اولمیوب تبع غیر اولاندر وقدیم ازلیدر روح ایسه حادث وابدی واصل آدمی اولوب قالب روحك تبعیدر بوتقدیرجه عرض اولمز ۰ وبعضلر روحی جسم قیاسیله ظن فاسد ایتمشلردر جسم خود قابل تجزی وقسمتدر لکن قسمت پذیر اولوب جان اعتبار ایتدکلری بر روح دخی واردر که انده جمله حیوانات مشترکلردر ۰ فلهذا روح نوعین اولوب بریسنه روح حیوانی وبریسنه روح اضافی وانسانی تعبیر اولنور

۰ روح حیوانینك منبعی جانب یساربدنده اولان لحم صنوبری الشکلدر که اغذیهٔ متناوله نك لبی قلب صنوبری یه واصل اولدقده دم رقیق متکون اولوب سویدای قلب دیو تعریف اولنور واول دمك حرارت غریزیه سندن بر بخار لطیف متصعد اولوب عروق وضوارب وساطتی ایله قوای بدنیه متاثره ومتحرکه اولوب دماغه صعود ایتدکده حرارتی کمال اعتدال بولمغله قوت سمع وبصر ولمس ونطق وذائقه حاصله اولور ۰ مثلا شب مظلمده درون خانه یی منور ایلیان شمعه کبی روح حیوانیدن دخی قوای بدنیه قوت پذیر اولور وضوارب وعروقدن بریسنده عارضهٔ واحده سد اولسه اول جانبده اولان قوایه دم جاری ساری اولمیوب کسسته ومفلوج اولور ۰ وعلم طب ذکر اولنان عوارض ومسادك دفع وازاله سیچون موضوعدر ۰ وروح حیوانی نور چراغ وقلب صنوبری فتیله وغذا روغن چراغه تمثیل اولنمشدر ۰ پس مدت مدیدهٔ طویله ویاخود بعض بواعث سادهٔ شدیدهٔ غیرمزیله ایله قلبه برودت عارضه اولدقده قابل غدا اولمیوب مزاج اعتدالیسی مختل ومنحرف اولمغله قوای بدنیه انوار بخار لطیفدن بی بهره وبی ضیا اولدقده حس وحرکتدن محروم وفلج کلی واقع اولوب بامر الله تعالی مؤکل روح اولان ملك قبض روحه مأمور اولور وارباب شهود اختلال مزاج اعتدالینك بواعثی اتیان ایدنه ملك الموت اعتبار ایدوب موتهٔ مزبوره یه موت حیوانی تعبیر ایتمشلر

از کفتار سید

بوعناصر که حق امریله * بربرینه بس که الفتدر
یل صو طپراق واودحق امری * درد وبش ایله خوش حرکتدر
بش قات اولدی کسوت آدم * دخی ارتقلغی فضیلتدر
برطبیعت که درد یعنی مرض * صفره یی کور که زهر علتدر
بلغمك اناسی هم واناسی * یغیلوب ای حکیم برودتدر
مشربك تشنه سی اوچنجیسی * یعنی سودا که اول سفاهتدر
بدنی یاندرر حرارتدن * دخی درد نجیسی حرارتدر

درت اولدی طبیعت انسان * بو بشنجیسی استماعتدر
دکله بو بشی روشنا ایدر * حق چلبدن نه خوش هدایتدر
چوبشك كلیسی كنه اولدی * ازلی قدرت وعنایتدر
حق تعالی در رجهانده محیط * کوره بیلد کسه خوش نظارتدر
الده طوتمق وجانده نطق ونفس * باشده عقل و کوزده عبرتدر
اول وآخر آدمك شرفی * معرفت آینهٔ حاجتدر
نه مرکب دوزرکور اول استاد * نه کیم ایجردی طلو حکمتدر
انس کیم اکله مدی معنادن * جنه بکزر ایشی ضلالتدر
کلمکك اصلی چونکه بیلمك ایمش * بللو بیلمك اولو کرامتدر

اما قلب تعبیر اولنان روحدن حیواناته بهره یوقدر محل معرفت اولان اول روحدر که نه جسمدر نه عرض بلکه جواهر ملکی وزواهر ملکیدر مستمع نامستعده تقریر ایله بیان داخل حیطهٔ دائرهٔ امکان دکلدر

بیت

سرت بزبان روح نتوان کفتن * حرفی بدوصد صبوح نتوان کفتن

فاما « والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا » فحوای شریفنجه مرشد کامل تربیه سیله بوتهٔ مجاهده ده قال اولدقد نصکره عین الیقین ایله حق الیقین مشاهده اولنور

مثنوی

یاکرامی اذبحو هذا البقر * ان اردتم حشر ارواح النظر
ازجمادی مردم نامی شدم * وزنما مردم بحیوان بر زدم
مردم ازحیوانی وآدم شدم * پس چه ترسم که زمردن کم شدم
حملهٔ دیکر بمیرم ازبشر * تا برارم از ملائك بر و سر
وزملك هم بایدم جستن زجو * کل شئ هالك الا وجهه
باردیکر ازملك قربان شوم * آنکه اندر وهم ناید آن شوم

ایمدی ذکر اولنان روح انسانی معدومة بالموت اولمیوب

ع

برصدف آرد ضررنی برکهر • مصداقنجه روح برحقیقتدر که وساطت روح حیوانی ایله مملکت تنده جاری اولان حکمی نافذ اولمیوب

امارتدن معزول ومجرد عن البدن اولدقده احوال وافکاردن نه مقوله بار تحمیل ایدرسه اعراض اعمالی بعد الانفصال والانتقال جواهر وصورت بند اولوب عالم برزخده صفات مزبوره ایله متصف وانکله حشر اولور جلال الدین رومی بیوردلر

مثنوی

همچنین هرپنج حس چون نایزه * برمراد امر دل شد جایزه
هرطرف که دل اشارت کردشان * میرود هرپنج حس دامن کشان
دست وپا درامر دل اندر ملا * همچواندر دست موسی آن عصا
دل بخواهد پا درآید زو برقص * یا کریزد سوی افزونی زنقص
دل بخواهد دست آید درحساب * بااصابع تانویسد او کتاب
دست در دست نهانی مانده است * او درون تن را بنشانده است
کر بخواهد بر عدو ماری شود * ور بخواهد بر ولی یاری شود
ور بخواهد کفچهٔ در خوردنی * ور بخواهد همچو کرزده منی
دل چه میکوید بدیشان ای عجب * طرفه وصلت طرفه پنهانی سبب
دل مکر مهر سلیمان یافتست * که مهار پنج حسن برتافتست
پنج حسی ازبرون میسوراو * پنج حسی از درون مأموراو
ده حس است وهفت اندام دیکر * آنکه اندرکفت ناید می شمر
چون سلیمانی دلادر مهتری * برپری ودیوزن انکشتری
کردرین ملکت بری باشی زدیو * خاتم ازدست تونستاند سه دیو
بعد ازان عالم بکیرد اسم تو * دوجهان محکوم تو چون جسم تو
ورزدستت دیورا خاتم ببرد * پادشاهی فوت شد بختت بمرد
بعد ازان یاحسرتا شد للعباد * برشما مختوم تا یوم التناد
مکر خود را کر توانکار آوری * از ترازو وآینه کی جان بری

شیخ نجم الدین دایه قدس سره نك تفسیر شریفنده « ویسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربی » آیت کریمه سن تحقیق بیوردقلری بیان لطیف اولوب محل مزبورك برمقداری علی قدر الطاقه ترجمه اولنوب بیانه شروع اولندی

بيت

زاول آن به كه مستمع طلبى * كه ندانند هند وآن عربى

پس ايمدى بو آيت كريمه‌ده روحك عالم امردن اولديغنه تصريح واردر . زيرا حق سبحانه وتعالى عوالم كثيره خلق ايلديكى روايات مختلفه ايله خبرده وارد اولوب . بعضلرى اون سكز بيك . وبعضلرى اوچيوز التمش بيك عوالم . وبعضلرى دخى زياده تحقيق ايدرلر « ان الله على كل شئ قدير » لكن مخبر عنها اولان عوالم ايكى‌يه منحصره اولوب . بريسى عالم امر . وبريسى عالم خلقدر كما قال تعالى « الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمين »

شعر

اى ذات پاك مقدس قدير بى همتا * كه از ارادت تو كشت سر كن پيدا
توخالقى كه منزه زكل مخلوقست * حقيقت محمد از تو نبود جدا
اكرچه ذات اله از صفات منفك نيست * چه داند آنكه نداند حقيقت اشيا
خداست قادر ومختار كل شى مخلوق * خداست بر همه اشيا محيط وراهنما

پس حواس خمسه‌دن سمع . وبصر . وشم . وذوق . ولمس . ايله ادراك اولنان اشيايه عالم خلق . وحواس باطنه‌دن اولان . عقل . وقلب . وسر . وروح . وخفا . ايله ادراك اولنانلره عالم امر تعبير اولنور . پس عوالم امر شول اوّليات عظائمدر كه حق سبحانه وتعالى انلرى لاجل البقا ايجاد ايلدى انلر . روح . وعقل . وقلم . ولوح . وعرش . وكرسى . وجنت . ودوزخدر كه . جمله‌سى عالم امردندر زيرا « خلقتك ولم تك شيئا » مصداقنجه حق تعالى عالم امرى بلا شئ وبلا واسطة ايجاد ايلدى . ايمدى امر آمر قديم اولديسه امر قديم ايله اولان موجود دخى كرچه حادثدر لكن باقيدر « وما خلق الله من شئ » الى آخرها قول كريمى اوزره حق سبحانه وتعالى عالم خلقى وساطت شى ايله خلق ايتديكيچون عالم خلق ديو تسميه ولاجل الفنا تسويه اولندى

بيت

كاف ونون امرندن اولدى كائنات * كاف ونوندن واجب اولدى ممكنات

بنم اخ اعزم اكرچه عالم ملكده ملكوتدن بيان حدامكانده دكلدر لكن ارواح مهيمه واهل ملكوت اعلى وملكوت اسفل وكروبيان وروحانيان بيننده مقتداى ارباب تحقيق محيى الدين عربى وصدر الدين قنوى وبعض كمل عارفين قدس الله اسرارهم ايلدكلرى تميز وتحقيقه على سبيل الايجاز والاجمال برمقدار ايما واشارت اولنسون « وعلى الله التوفيق ومنه الهداية والعصمة ولا حول ولا قوة الا بالله العلى العظيم » فاعلم اوصلنى الله واياكم لى اعالى مقامات العارفين كه موجودات ملكوتى ايكى قسمدر قسم اول اولدر كه عالم اجسامك تدبير وتصرفنه وجها من الوجوه تعلق ايتمزلر وبو قسمه كروبيان ديرلر بونلر دخى ايكى قسمدر . برقسمى انلردر كه عالم وعالميانه‌دن هيچ وجهله خبر وشعورلرى اولميوب « هاموافى جلال الله وجماله منذ خلقهم » بو قسمه ملائكه مهيمه ديرلر . وحضرت فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم « ان لله ارضا بيضاء مسيرة الشمس فيها ثلثون يوما هى مثل ايام الدنيا ثلثين مرة مشحونة خلقا لا يعلمون ان الله تعالى يعصى فى الارض ولا يعلمون ان الله تعالى خلق آدم وابليس » ديو بيوروب بونلردن خبر ويرمشدر « صدق حبيب الله آمنا وصدقنا » وبرقسمى انلردر كه اكرچه شهود قيوميتده شيفته وحيران انلردر وعالم اجسامه التفاتلرى يوقدر لكن بونلر حجاب باركاه الوهيت ووسائط فيض ربوبيت اولوب زمرهٔ مزبوره‌يه رئيس روح اعظمدر كه ملأ اعلاده آندن اعظم روح يوقدر پس براعتبار ايله اكا قلم وبراعتبار ايله عقل اول ديرلر كما قال عليه السلام « اول ما خلق الله القلم . اول ما خلق الله العقل فقال له اقبل فاقبل ثم قال ادبر فادبر ثم قال وعزتى وجلالى ما خلقت خلقا اكرم على منك بك آخذ وبك اثبت وبك اعاقب » وبو روح اعظم صلوات الله عليه بو طائفه‌نك صف اولنده اولوب روح القدس كه جبريل عليه السلامدر صف اخيرنده‌در « وما منا الا له مقام

معلوم » الآيه وعالم ملكوتك برقسمى دخى آنلردركه عالم اجسامك تدبيروتصرفنه علاقه ايتمشلردر بونلره روحانيان ديرلر بونلر دخى ايكى قسمدر . برقسمى سماوياتده تصرف ايدن اروا حدركه آنلره اهل ملكوت اعلى ديرلر . وبرقسمى دخى ارضياتده تصرف ايدن اروا حدركه بوقسمه اهل ملكوت اسفل ديرلر وبونلردن نيجه يوزبيكى نوع انسان اوزرينه مؤكللردر ونيجه بيك كره بيكى دخى معادن ونباتات وحيوانات بلكه هر اشيايه مؤكللردر وانبياء پيشين على نبينا وعليهم السلامدن « ان لكل شئ ملك » وارد اولمشدر وحضرت حبيب اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم « ينزل مع كل قطرة ملك » ديو بيورمشدر وارباب كشف وشهود دخى هر بردرختك هر بر ورق واثمارى ايجادنه من عندالله يديشر فرشته مؤكلدرلر ديو بيورمشلردر « هكذا جرت سنة الله ولن تجد لسنة الله تبديلا » وحديث شريفده دخى « ملك الجبال . وملك الريح . وملك الرعد . وملك البرق » ديو وارد اولمشدر . پس نقاب جمال « سبحان الذى بيده ملكوت كل شئ » مرتفع اولمدقجه قدرة اللهك حقيقتنى كيم ادراك ايده بيلور

بيت

قد تحيرت خذ بيدى * ياد ليلا لمن تحير فيكا

اما حقيقت آدمى كه اكا لطيفهٔ مدركهٔ عالمهٔ ربانى تعبير ايدرلر زبدهٔ سر ملكوتدر ولطيفهٔ مدركهٔ مز بوره عالم روحانى وجسمانيدن مركبدر واكمل موجودات وعلت غائيهٔ مصنوعاتدر وارباب بصيرت قتنده بينه وبين الله واسطه يوقدر : پس اول شول سر محمديدركه « لولاك لولاك لما خلقت الافلاك » اول سيد الاولين والآخرين عليه السلامك تعريفيدر وكمل اولين وآخرين اولدر حق سبحانه وتعالى داود نبى على نبينا وعليه السلامه وحى ايدوب « يا داود خلقت محمدا لاجلى وخلقت ولد آدم لاجل محمد وخلقت ماخلقت لاجل ولد آدم فمن اشتغل بى سقت ماخلقت لاجلى اليه ومن اشتغل بما خلقت لاجله حجبته عنى » بيورمشدر

بيت

بدانستم من اين دم راه خودرا * ازان كشتم بعالم مست وشيدا

بيت

نخستين فكرت پسين شمار * تويى خويشتن را ببازى مدار

نور صبح ولايت افق ازلدن طلوع ايلدكده اشراق لمعانيله سر ايجاد كون وسر قدر اصفيايه معلوم اولور و « سبقت رحمتى على غضبى » نه معنادر بيلور ودخى « ان الله تعالى خلق جهنم من فضل رحمته سوطا يسوق به عباده الى الجنة » معناسى عيان اولور

نظم

سخنم شد بلند ومى ترسم * كه مرا چيزى ازدهان بجهد

رهنورد بيان عجيب شدست * ترسم از دست من عنان بجهد

الحاصل اكر بو معنايه زياده خوضه قيلنسه مفضئ افشاء سر قدر اولور فلهذا اكابر طريقت وعلماء حقيقت نهى بيورمشلردر كما قيل « القدر سر الله فلا تفشوه »

كلشن راز

تعالى الله قديمى كو بيك دم * كند آغاز وانجام دو عالم

جهان خلق وامر اينجا يكى شد * يكى بسيار وبسيار اندكى شد

همه از وهم تست اين صورت غير * كه نقطه دايرست از صورت سير

يكى خطست زاول تا با آخر * برو خلق جهان كشته مسافر

درين راه انبيا چون ساربانند * دليل ورهنماى كاروانند

وزيشان سيد ما كشته سالار * همو اوّل همو آخر درين كار

احد در ميم احمد كشته ظاهر * درين دور آمد اول عين آخر

بروختم آمده پايان اين راه * در ومنزل شده ادعوا الى الله

مقام دلكشايش جمع جمع است * جمال جانفزايش شمع جمع است

شده او در پيش ودلها جمله در پى * كرفته دست جانها دامن وى

درين راه اوليا باز از پس وپيش * نشانى داده اند از منزل خويش

بحد خويش چون كشتند واقف * سخن كفتند از معروف وعارف

يكى در بحر وحدت كفت انا الحق * يكى از قرب وبعد وسير زورق

یکی کوهر براورد وهدف شد * یکی بکذاشت وان نزد صدف شد
یکی راعلم ظاهر بود حاصل * نشانی داد ازخشکی وساحل
یکی درجزوکل کفت این سخن باز * یکی کرد ازقدیم ومحدث آغاز
یکی از زلف وخال وخد بیان کرد * شراب وشمع وشاهد راعیان کرد
سخنها چون بوفق منزل افتاد * درافهام خلایق مشکل افتاد
کسی را کاندرین معنیست حیران * ضروری میشود دانستن آن

پس ایمدی ﴿ ع ﴾ این ندار دآخراز آغاز کو * مضمونی اوزره کبرونجم الدین دایه تفسیری ترجمه سنه شروع ایده لم پس « قل الروح من امر ربی » قول کریمی « لاجل تعریف الروح » اولدیغی ظاهر ومبین اولدی وبوآیت کریمه نك معنای شریفی روح عالم امروبقادندر عالم خلق وفنادن دکلدر دیمك فهم اولندی وعالم امردن اولدیغی بیان مجرد استبهام دکلدر نتکیم بعض جماعت ابهام روح علی الخلقدن فهم اولنان حق تعالی علم روحی کندی ذاتنه استیثار ایلمکدر دیوب حتی حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم علم روحه عالم اولمدی دیرلر لکن منصب رسول الله علیه السلام عالم روح اولمقدن اجل واعظمدر ۰ باخصوص حبیب خدا عالم بالله ایکن روحی عالم اولمق نه ممکندر وسیما حق سبحانه وتعالی حبیب اکرمه من ایدوب « وعلمك مالم تکن تعلم » دیو خطاب مستطابیله تشریف بیوروب اشیاء غیرمعلومه نك عمومنه حضرت سید الانبیا عالم اولیجق روحه عالم اولمق ظنی نه وجهله صادق اولور اما طائفهٔ یهود روحدن سؤال ایتدکلرنده حضرت فخر عالم علیه الصلوة والسلامك سکوت وتوقفی انتظارا للوحی ایدی زیرا مسؤل عنهاده غموضت اولمغله جوابده دقت معنی مشاهده بیوروب وطائفهٔ یهودك بلادت طباع وقساوت قلوب وفساد عقیده لرینی معاینه قیلوب روحدن فهم ایتمیجکلری معلوم شریفلری اولمش ایدی

﴿ بیت ﴾

خداوندا تویی حلال مشکل * توجاری کن زبانم رابرین دل

ایمدی « ومایعقلها الا العالمون » آیت کریمه سنك فحوای منیفی اوزره روحی عالملر تعقل ایدرلر وعالملر سائرین الی الله اولان ارباب سلوکدر که نفسدن ونفسك صفاتندن عبور ایدوب حریم قلبه واصل اوادقلرنده نورقلب ایله عارف نفس اولورلر وقلبدن وصفات قلبدن دخی سیرایله عبور ایتدکلرنده مقام سره واصل اولوب علم سر ایله عارف قلب اولورلر وسردن عبور ایتدکلرنده عالم روحه واصل اولوب نور روحله عارف سر اولورلر وعالم روحدن عبور ایتدکلرنده واصل منزل خفا اولوب شواهد حقله عارف روح اولورلر ومنزل خفادن دخی عبور ایتدکلرنده واصل ساحل بحر حقیقت اولوب انوار مشاهدات صفات جمال ایله عارف خفا اولورلر وچنانکیم سطوات تجلیات صفات جلال ایله انانیت وجوددن عبور ایتسه لر واصل لجهٔ بحر حقیقت اولوب هویت حق کشف اولنور وچنانکیم بحر هویتده مستغرق وبقاء الوهیت ایله باقی اولسه لر حق حقله عارف اولوب « وحدوه حین وجدوه » بیانیله موحد اولورلر

﴿ بیت ﴾

برواز کشتی ودریا کذر کن * بحق واصل شوودرحق نظر کن

پس بوتقدیرجه « اذا طلع الصباح استغنی عن المصباح » دینلور ودخی « کنت له سمعا ولسانا وبصرا ویدا ومؤیدا فبی یسمع وبی یبصر وبی یبطش » مقامی عبد ایچون محقق اولور

﴿ شعر ﴾

نورخود زآفتاب نبریده ست * عیب درآینه ودر دیده ست
هرکه اندر حجاب جاویدست * مثل او همچو بوم وخورشیدست
کوید آنکس درین مقام فضول * که تجلی نداند اوز حلول
هرچه روی دلش مصفاتر * زو تجلی تراهمیاتر

ایمدی واصل حالت مذکوره اولانلره معرفت روح باقی قالورمی ۰ مع هذا بومراتب علیه ومواهب سنیهٔ ارباب فنا لواقط سواقط حبات سنبلات بیادر بوادر نبوت ونوادر رسالتدن نشأت ایدوب انلرك احوالی بووجهله خطیر وعالی اولیجق حال سید المرسلین وخاتم النبیین وحبیب رب العالمین وافضل الاولین والآخرین صلوات الله

علیه وعلی آله وصحبه اجمعین معرفت روحده نه مرتبه ایمش اذعان پاك
صاحبلرینه معلومدر حبیب خدا وسید انبیا بر ذات عالیشاندر که « علمت
ماکان وماسیکون » دیو بیورمشدر . پس مقام قرب حبیب اللهی
کندودن غیری کیم ادراك ایدر معرفت روحده اولان مذکوراتك
کلیسی خود حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمك احوالندن بعض
مقاله در بو تقدیرجه حضرت زبدهٔ سر موجودات عالم روح دکلدر
دیمك نیجه فهم اولنور حضرت خود عین روحدر وحق سبحانه
وتعالی آدمی واولادنی خلفاء ارض قیلدیغی کرامات بنی آدمدن
بریسدر وبالاصاله مستخلفه مختصه اولان قدم واحدیت وبالکلیه
عیب ونقصاندن سلامت اوزره اولمقدن ماعدا مستخلف بالنیابه
مستجمع اوصاف مستخلف اولمق خلافتك شرطلندندر فلهذا روح
اضافیٔ انسانی صفات ذاتیه اولان حیات وعلم وقدرت وسمع وبصر
وکلام وارادت وبقابی مستجمعدر کذلك جسد دخی خلیفهٔ روح
اولوب صفات روحك اجتماعیله مجتمعدر

﴿ بیت ﴾

* کارار چه بمن نیست ولی بی من نیست *
* فاعل جانست وفعل او بی تن نیست *

پس روح خلیفة الله اولدیغی محقق اولدیسه جسد دخی خلیفهٔ روح
اولدیغی مقرردر . زیرا قبل اتصال الروح بالجسد وانفصالها عن البدن
جسد صفات مزبوره دن خالیدر مادامکه روح جسده تعلق اتمیه
جسد صفات مذکوره ایله متصف اولمازاکر روح صفات مزبوره ایله
متصف ومستخلف اولمسه جسد دخی اول صفات ایله متصف اولمزدی
لکن روح ابدی وباقی وجسد متلاشی وفانی اولدی اکر بالاصاله بقاء
ابدی مختص بالحق در مستخلف بقاء ابدی ایله نه وجهله متصف اولور
دیو سؤال اولنورسه دون الخلیفه بالاصالة ازلا وابدا بقا حق تبارك
وتعالی یه مخصوصدر وروح کرچه حادثدر لکن ابدی وباقیدر
کما قیل « خلقتم للابد »

﴿ رباعیه ﴾

چندان بروا ین ره که دویی برخیزد * ورهست دویی بره دوی برخیزد
تو او نشوی ولیك اکر جهد کنی * جایی برسی کز تو تویی برخیزد

وحقیقتده خلیفه روح محمدیدر زیرا صدر کتابده بیان اولندیغی اوزره
مجموع ارواح روح محمدیدن خلق اولنوب شان شریفی « النبی الامی »
دیو وصف اولندی . پس آدم علیه السلام ابو البشر اولدیغی کبی
حضرت مبدأ موجودات دخی ابو الارواحدر وحوا ام البشر اولدیغی
کبی نفس کلیهٔ مصدر کائنات دخی ام الارواح اولمشدر زیرا
« کان الله ولم یکن معه شیٔ » مصداقنجه قبل از ایجاد روح محمدی
شیٔ آخر موجود دکل ایدیکه حق تبارك وتعالی انك روحنی کندی
ذاتنه نسبت ایدیدی پس شجرهٔ وجوددن ثمره اولان اول باکوره
وقدرت حق متعلقه اولان اوّل شی روح محمدی اولدیسه حق جل
وعلا کندی نفسنه اضافت تشریفیه ایله مضاف قیلوب « من روحی »
دیو بیوردی بعده ارادتی تسویهٔ آدمه تعلق ایلدکده مضاف
لنفسه اولان روح محمدیدن آدمه نفخ روح ایدوب « فاذا سویته
ونفخت فیه من روحی » دیو بیوردی « آدم ومن دونه تحت لوائی یوم
القیمة » حدیث شریفی بو اسراره دلیل واضح وبرهان لایح واقع اولمشدر

﴿ محمدیه ﴾

* محمد فیض حکمتدر چون اولدر آیت کبری *
* محمد محض رحمتدر چون اولدر غایت بشری *

﴿ سید ﴾

دریای محیط جوشه کلدی * کونیله مکان خروشه کلدی
سر ازل اولدی اشکارا * عاشق نیجه ایلسون مدارا
هر ذره ده کونش اولدی ظاهر * طپراغه سجود قیلدی طاهر
نقاش بولندی نقش ایچنده * لعل اولدی عیان بدخش ایچنده
آجی صو شراب کوثر اولدی * هر زهر نبات وسکر اولدی
تریاق مزاج طوتدی آغو * لؤلؤ مدور اولدی دارو

معشوقله عاشق اولدی برذات * محو اولدی وجود نفی واثبات
شرکتی ارادن کوتوردی وحدت * وحدتدن اچلدی ابواب رحمت
جانیله تن اولدی برحقیقت * بیرکندی شریعت وطریقت
اشیا ایکی لکدن اولدی خالی * باقی احد اولدی لایزالی
ای طالب اکر دکلسك اعمی * کور وعدهٔ کل من علیها
رفع اولدی حجاب ماسوی الله * القدرة و البقاء لله
غیر اولدی هلاك وجه قالدی * محو اولدی شو کیم بو بحره طالدی
کر اچوغسه بصیرتك باق * کورسنده حق وکتمه ایراق
چون مؤمنه مؤمن اولدی مرآت * مرآتکه باق انده کور ذات
کورسن سنیکم نه جسم وجانسن * مقصود وجود کن فکانسن
هر کیمکه اسر دی بومیدن * حی ابد اولدی ذات حیدن
نفسی طانیدی وبولدی ربی * توحید بولنده اکدی حبی
چون محرم قل کفی دکلسن * بیکانه سن آشنا دکلسن
هر کیمسه که طانیدی بوجانی * برتره یه صایمدی جهانی

﴿ بیت ﴾

ماراجز ازان زبانی دیکرست * جز دوزخ وفردوس مکانی دیکرست

معلوم اوله که روح اعظم ونفس کلیهٔ انسانیه وایکیسندن تولد ایلیان آثارك معرفتی بیاننده ارباب حقیقت بووجهله دخی تحقیق وبیان بیوردیلر که وقتاکیم اثر مؤثره مناسب اولدیسه مؤثر حقیقیدن صادر اولان اول اثر بر موجوددر که حق سبحانه وتعالی اول موجودی ذا اسما وصفات ایدوب کندی صورتی اوزره خلق ایلدی وانی وجود ایله عدم بیننده واسطه وحدوثله قدم تعلقنه رابطه قیلدی پس بو صفات وکمالات ایله متصف اولان روح اعظم وخلیفة الله اکبردر کما قال علیه السلام «ما خلق الله تعالی خلقا اعظم من الروح» کرچه اعظم خلق اولان روحده روایات مختلفه واردر لکن اصحاب شهود وارباب حقیقت روح محمدی اولدیغنی تحقیق ایتمشلردر پس اول روح جوهر نورانیدر جوهریتی عالم ظهورده ذات متجلیه نك

مظهری اولدیغی جهتندندر · پس جوهریتی اعتباریله نفس واحده تسمیه اولنور کما قال الله تعالی « خلقکم من نفس واحدة » ونورانیتی اعتباریله عقل اول تسمیه اولنور کما قال صلی الله تعالی علیه وسلم « اول ما خلق الله العقل » پس روح عقلك ذاتی اولوب وذات عقله نظر ایتمکله بعض علما روح ایله عقلك بیننی فرق ایتمدیلر لکن فرق بین واردر و بین الحدوث والقدم توسطی اعتباریله روح ایچون جنبین اعتبار اولنوب جنب ایسرندن نفس کلیه خلق اولنمغله جزؤك کلدن انفصالی کبی مجازا نفس کلیه دخی روحدن منفصل اولوب جنسك جنسه میلی مقرر اولمغین بینهماده تحنن وتجاذب واقع اولدیغنکیم آدم ایله حوا علیهما السلامك ازدواجنه وایکیسندن ظهور نتاجه قضاء ازلی جریان ایتدیکی کبی روحده اولان تأثیر وفعل جهتندن دخی ذکورت ونفسده اولان تأثر وانفعال جهتندن انوثت اولدیغیچون نتیجةً بعد نتیجةٍ کائنات علی الترتیب روح ایله نفس کلیه دن متولد اولدی حتی امر آخر مولود اولان نوع انسانه منتهی اولوب ودائرهٔ وجودك نهایتی بدایتنه منطبق اولمغین بدایت وجودده واقعتین اولان روح ونفس آدمده ظاهر اولدی · وروح ایله نفس انسانده ظاهر اولمغله ذکورت وانوثت انسانیتین ذکورت وانوثت حیوانیتینه مضاف قیلندی وعقلك خاصة انسانه اختصاصی روحله نفسك انسانده ظهورنك علامتیدر ونوعدن صورت روح ظاهر اولان شخص اول آدم علیه السلام وصورت نفس ظاهره اولان اول شخص حوا علیها السلام درکه آدمدن خلق اولنوب عموما کائنات روح ونفسدن تولد ایتدیکی کبی آدم ایله حوانك ازدواجندن دخی ذریت انسان متولد اولدی · بعده هر شخص انسانیده صورت روح ونفس جزئیتین ظاهر اولوب ایکیسندن روحله نفسك سری اولان قلب تولد ایلیوب « بینهما برزخ لا یبغیان » فحواسنجه قلب روحله نفسی جامع اولدی · وقلب وروح ونفس متقاربة المعنی اولوب بعضینك الفاظی بعضنه استعاره اولندی · یعنی روح اطلاقیله نفس

وقلب و بعكسه قلب ونفس اطلاقيله روح مراد اولنور نتكيم
«اول ما خلق الله العقل» وارد اولوب روح مراد اولنمشدر ونورانيت روحه
عقل اول تسميه اولنديغى اوزره كذلك نفس ايچون دخى نورانيت اولوب
اكا عقل ثانى تسميه اولنور. پس عقل اول قلبى افق روحه وعالم قدسه
هدايت ايدوب وقلبك نفس وطبيعته اولان انجذابنى حقه واشى اولوب
غمز ايدر وعقل ثانى قلبى نفس وطبيعته جذب ايدوب روح جانبنه
منجذب اولمه ديو لوم ايدر. نتكه عمر بن الفارض قدس سره عقل
اول وعقل ثانى يه واشى ولامى تعبير ايدوب بيوردلر كه

❋ مثنوى ❋

فلام وواش ذاك يهدى لعزة ❋ ضلالا وذابى ظل يهدى لغبرة

بعده واشى يه اشارت ايدوب ❋ ع ❋ وذا مضهر للروح هاد لافقه ❋
ولامى يه اشارت ايدوب ❋ ع ❋ وذا مظهر للنفس حاد لرفقها ❋
ديو بيوردلر وعقل اول قلبى حقه دعوت ايتمك ايچون مؤكل ملك
مقربدن عبارتدر وعقل ثانى دخى قلبى عالم صورت وتعميرنه دعوت
ايتمك ايچون مؤكل اولمشدر حقدن بعيد اولوب انسانى اكل شجرۀ
طبيعته دعوت ايتديكيچون شيطان اولدى و رفقاء نفس اولان قواى
طبيعيه معاونتى ايله شيطان انسانى دنيايه ودنيانك عمارتنه دعوتدن خالى
اولمز وطبيعت ايسه بين الجسم والنفس برزخ وبينهماده اولان تعلقه
رابطه در طبيعت ايچون برى صاف وبرى كدر ايكى وجه واردر صاف
اولان وجهى جانب نفسه در وطبيعتك وجه مذكورى صاف اولمغله
اسما وصفات جهتندن نفس اول صورت وجهده منعكس اولور پس اكا روح
حيوانى ديرلر ارواح حيوانات اندن مستمددر وطبيعتك وجه كدرى
جانب جسمه در واول شول روح طبيعى در كه طباع اجسام علويه
وسفليه اندن مستمد اولور. وروح طبيعى ارواح نباتات مستمد اولديغى روح
نباتى بيننده واسطه در ونفس روح حيوانى يه متصل وصورت نفس
روح حيوانيده منعكس اولديغيچون كاه اولور كه روح حيوانى يى
دخى نفسله تعبير ايدرلر وذم اولنوب متابعتندن نهى اولنان نفس

بو نفسدر كما قال عليه السلام «اعدى عدوك نفسك التى بين جنبيك»
وروحك اوصافى اعتباريله برقاچ اسمى دخى وار در بر اسمى قلمدر
زيرا ذات ازليه اولان عين جمعدن كلمات الهيه يى محل تفصيله اخراجه
واسطه در زيرا صور كلماتى عين جمعدن اخراجه واسطه اولمقده قلم
كبى اولمشدر وخفا كه محل ظهور وتفصيله دوات مثابه سنده اولوب اول
محل ظهور وتفصيل لوحدر زيرا نفس كليه صور معلومات مفصله يى
قبولده لوح مثابه سنده اولوب لوح محفوظ اندن عبارتدر ونفس محل
تفصيل حقايق معلومات اولديغى كبى جسم دخى صور معلوماتك محل
تفصيليدر وعلى قدر ماشاء الله ان يحيط به حقايق مزبوره نك
بعضيسى نفوس جزئيۀ انسانيه دن هر بر نفسده مكتوبدر لكن نفس
غواشئ بشريه دن مجرد اولمنجه احاطه ايلديكى شيدن قبل الوقوع
فى الشهادة نفسه برشى منكشف اولمزنومده نوع تجرد اولديغيچون
رؤياده بعض مغيبات منكشف اولور ومثالده عقل روح اعظمه قلمدن
لسان مثابه سنده در زيرا عقل روحك لسانى وترجمانيدر وروحه
نفس رحمانى دخى تسميه اولنور زيرا حق تعالى «ونفخت فيه من روحى»
ديو بيورمشدر نفخ ايسه بهر تقدير نفسدن اولور پس نفسده اولان ريح
مظهر حيات اولديغى كبى روح دخى بر ريح طيبه در كه مظهر
حيات اولور ونفس مادۀ صور كلمات اولديغى كبى روح دخى اشخاص
بشريه اوزرينه فائضه اولان ارواح كلماتك ماده سيدر «وكلمته القاها
الى مريم وروح منه» آيت كريمه سى تناسب مزبوره اشارتدر
وروح صفت كلامه مختص اولديغيچون نطق دخى روحه مخصوص
اولدى ونطق نفس فرع نطق روحدر زيرا نفس مجازا جزؤ روح اولمش
ايدى. پس جزؤ كلك فرعى اولور وروحك كلامه مختص اولديغنه
علت روح امردن اولديغيچوندر امر ايسه وجودى طالب بر كلامدر.
فلذلك عقل ظهور ايتمينجه خطاب شرع توجه ايتمدى. زيرا
عقل روحك ونفس انسانيه نك ظهورنه دليلدر اما ملائكه وجنك
نطقى فرع نطق روح ونفسدر زيرا ملائكه روح اعظم ونفس كليه دن

فائضه اولمش ارواح مجرده ونفوس قدسیه درجن ایسه فلك قمرك
تحت مقعرنده ماسورهٔ محفوظه وحرم ناره متصله وبدندن مفارقت نفوس
انسیهٔ غیر انیسه در

بیت

ویترا ای لبعض الناس متمثلة * باشباح مستوحشة لوحشتها

وتائیه ده دخی

بیت

ونلحظ اشباحا ترای بانفس * مجردة فی ارضها مستجنة
تباین انس الانس صورة لبسها * لوحشتها والجن غیر انیسة

دیو اشارت بیورمشدر

مثنوی

پس مثال وشرح خواهد این کلام * لیك ترسم تا نلغزد وهم عام
تا نکردد نیکوئی مابدی * این که کفتم هم نبد جز بیخودی
نکتها چون تیغ پولادست تیز * کرنداری توسپر واپس کریز
پیش این الماس بی اسپر میا * کز بریدن تیغ را نبود حیا
زین سبب من تیغ کردم درغلاف * تاکه کژ خوانی نخواند برخلاف
آمدیم اندر تمامی داستان * در وفاداریٔ جمع راستان

زبدة الحقایقده مسطوردر که مقاتل رحمة الله علیه « قل الروح
من امر ربی » تفسیرنده من نور ربی دیو تحقیق بیورمشلر وابو بکر
وراق رحمة الله علیه « الروح لاتدخل تحت ذل کن » دیو بیورمشلر
یعنی روح داخل تحت ذل کن دکلدر دیمکدر پس ذل کن تحتنه داخل
اولمیجق کون ومکاندن اولمیوب بلکه لامکاندن اولور « ومن روحی »
قولنه نسبت ایله عدمدن اولمز پس امر فرماینده ومظهر اشیا ومخلوقات
اولدیسه روح دخی جملهٔ امردن وخلیفة الله اولدیغی جهتدن آمر
اولور مأمور اولماز وقاهر وفاعل اولور مقهور اولماز

مثنوی

چونکه جان از بحر جانست این طرف * پس زراه جان طلب کن آن شرف
تا ترا انجا برد کو بوده است * جستن یم را زخاکی بیهده است
تا رهی از حبس این فانی جهان * درجهان جان بمانی جاودان

عبدالله بن عمر رضی الله عنه روایت بیوردلر که حضرت رسول صلی الله
تعالی علیه وسلم بیوردیلر که ملائکه حق تعالی یه دیدیلر که الهی بنی آدمه
دنیایی مسکن ووطن قیلدك ییرلر وایچرلر پس دنیا انلرك نصیبی اولدیسه
آخرتی دخی بزه تخصیص قیل « فاوحی الله تعالی الیهم انی لاافعل ولااجعل
من خلقت بیدی کمن قلت له کن فکان » یعنی ای فرشتکان ید قدرتمله
خلق ایلدیکمی امر کن ایله خلق ایلدیکم کبی دکلدر وقال علیه السلام
« ان الله تعالی خلق الارواح قبل الاجساد بالفی الف سنة » پس
ارباب تحقیق قتنده خلقیت روح صفت فطرتی اظهار وعرض وصفت
قدرتی ارائه دن عبارتدر والفی الف سنه نك هر کونی دنیا ییللرندن بیك
ییللجه در . پس الفی الف سنه نك کنهنی کیم ادراك ایدر تقدیر سنه
وتعداد ایام خود فلك شمس وقمرك خلقتندن صکره حاصل اولمشدر
خلقت روحده آسمان وزمین وشب وروز قتنده ایدی که ماه وسال
حساب اولنه

مثنوی

خود شمار انجا بود کاخر بود * بی شمارست آن طرف کان پر بود
پس زجان کن وصل جانانرا طلب * بی لب وبی کام میکو نام رب

بو اسرارك واقفلری مشکاة نور محمدینك مظهری اولان عارفین وکامل
ومکمللردر . ایمدی روحی مخلوقات سائره کبی قیاس ایتمه روحك
طور عقلدن خارج عزت ولطافتی واردر روحدن بر وجهله قال ایله خبر
قابل دکلدر . ابو بکر وراق قدس سره نه خوب دیمشدر

شعر

شهر ووطن جان زنشان بیرونست * وزهرچه مثل زنی ازان بیرونست
این راز نهان ازنهان بیرونست * یعنی که خدا ازدوجهان بیرونست
جانت زحقست وحق زجان بیرونست * آن بانقطست ونقطه زان بیرونست

ابو سعید ابو الخیر قدس الله سره نك کفتارین دخی کوش جان وسمع
جنان ایله استماع ایله

نظم

* ای دریغا جان قدسی کز همه پوشیده است *
* پس که دیدست روی او ونام او که شنیده است *

* هر كه بيند در زمان ازحسن اوكافر شود *
* اى دريغا كين شريعت كفت مابريده است *
* كون وكان برهم زن وازخودبرون شوتارسى *
* كه چنين جائى خدا از دوجهان بكريده است *

بوقطعه دخى عين القضاة همدانى قدس الله روحه نكدر

قطعه

* حق بجان اندر نهان ودل بجان اندر نهان *
* اى نهان اندر نهان اندر نهان اندر نهان *
* اينچنين رمزى عيان خود بانشانست وبيان *
* اى جهان اندرجهان اندرجهان اندر جهان *

تتمه

اشبو رساله بومجلده لطائف ملكوتيه يى مشتمله برخاتمه ايله تتميم اولنسونكه روح مشتاقه سموم غفلتدن نجات ويره جك ترياق اوله « ونسأل الله تعالى ان يرزقنا سمع قبول كما يحب ويرضى وبه الحول والقوة ومنه العصمة والهدايه

بيت

يقين ميدانكه اين چندين عجايب * براى يك دل بينا نهاديم

اى نور حديقهٔ عالم . ونور حدقهٔ آدم « فاعلم ايدك الله بروح القدس واياناً» كه سن بركار عظيم ايچون خلق اولنمش ودرون پاككده سر امانت خدا ونور خلافت حق جل وعلا وديعت قيلنمش بر وجود حميدت منقبتسن زنهار تصاعد ظلمات متابعت هوا ايله اول نور الهى وسر قدسى يى منطفى ومضمحل ايتميه سن « قال الله تعالى يا داود انا جعلناك خليفة فى الارض فاحكم بين الناس بالحق ولا تتبع الهوى فيضلك عن سبيل الله »

نظم

تو بقوت خليفهٔ بكهر * قوت خويش را بفعل آور
توبكوهر وراى هردوجهانى * چه كنم قدر خودنميدانى

معلوم اوله كه اولا ظهور حكم وتصرف وخلافت صورت بشر وهيكل

انسانى اولان مملكت خاصكده در اكر اول خلافتك عهده سندن كلوب قواى بدنيه يى عدل ودادايله حفظ وحراست قيلورسك حق سبحانه وتعالى وعد كريم بيورديغى مملكت عامه ده دخى سزاوار خلافت وشايستهٔ نيابت اولورسن وعدل ودادسنك ذاتكده خلق عدالت اولمقدر وخلق عدالت مجموع عفت وشجاعت وجود وسخاوتدن وحكمتدن عبارتدر . زيرا صفات مزبوره اوساط اصول اخلاقدر وعفت قوهٔ شهوانيه نك حالت متوسطه سى اولوب طرف افراطى فجور وطرف تفريطى خمودتدر شجاعت دخى قوهٔ غضبيه نك حالت متوسطه سى اولوب افراطى تهور وتفريطى جبانتدر وسخاوتك طرفينى اسراف وبخلدر وحكمت قوهٔ نظريه نك حالت متوسطه سيدر طرفينى جربزه وبلادتدر پس كوشش ايدوب « وعد الله الذين آمنوا منكم وعملوا الصالحات ليستخلفنهم فى الارض كما استخلف الذين من قبلهم » فحواسنجه خلف آدم صفى اولمغه بذل همت قيله سين وهم « واذ قال ربك للملائكة انى جاعل فى الارض خليفة » نداسنى كوش جان ايله استماع ايليوب « اذا اراد الله ان يجعل فى الارض خليفة مسح ناصيته بيمينه » سرنه دخى ديدهٔ بصيرت ايله نظر ايليه سن وتحصيل عدالت اول زمان ميسر اولور كه ماء محبت دنيا ايله سقى اولنان شجرهٔ خبيثهٔ طبيعتك آب روانى قطع ايله بى فروتاب ايدوب « حب الدنيا رأس كل خطيئة » معناسنه متفطن ومتيقن اوله سن وحظوظ ظلمات تعلقات بشريه يى مقراض تقوا ورياضت ايله يك بيك بريده قيلوب شهباز لطيفهٔ ربانى يى اجنحهٔ علوم يقينى ايله پرواز ايتديروب شكارين الديره سن ودخى

بيت

من شاهباز قدسم ازلامكان پريده * بهر شكار صيدى درقالب آرميده

بيتنك معناسنى اذعان ايتديره سن واحكام وهم وخياله منقاد اولميوب لذات بهيمى وسبعى يه پشت پا اوره سن ومهبط انوار قدس الوهيت اولان خانهٔ قلبى قاذورات طبيعت وخاشاك حدثاتدن جاروب تجديد

ایله پاك وتطهیر ایلیه سنکه سلطان ازل وابد کاشانۂ دل پاککه تنزل ایلیه « لایسعنی ارضی ولاسمائی ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن اللین الوراع »

بیت

کرچه اندر جهان نمی کنجی * دردل تنك من وطن داری

وبو تجلی بهشت جاودان خواصدرکه « فیها مالاعین رأت ولااذن سمعت ولاخطر علی قلب بشر » دیو وصف اولنمشدر

بیت

عاشقانرا بجنت ملکوت * نبود جز جمال یزدان قوت

«ان لله جنة لیس فیها حور ولاقصور ولالبن ولاعسل یتجلی فیها ربنا ضاحکا» حدیث شریفی عجب بیاندر

شعر

دردو زخم از زلف تو در چنك آید * از حال بهشتیان مرانك آید

ور بی تو بصحرای بهشتم خوانند * صحرای بهشت بردلم تنك آید

عن ابی سعید «ان اهل الجنة لیتراؤن اهل الغرف من فوقهم کما تتراؤن الکوکب الدری الغابر فی الافق من المشرق اوالمغرب لتفاضل ما بینهم قالوا یارسول الله تلك منازل الانبیاء لایبلغها غیرهم قال بلی والذی نفسی بیده رجال آمنوا بالله وصدقوا المرسلین صدق رسول الله وصدق حبیب الله »

بیت

ای طالب دنیا تو یکی مزدوری * وی عاشق خلد ازین حقیقت دوری

وی شاد بهر دو کون ازبیخبری * شادیٔ غمش ندیده معذوری

ای قرة العین پدر شول کیسنه که شایستۂ همنشینیٔ پادشاه وجود اولوب مستعد خلافت ایکن کلخن طبیعتده خاربن آلودۂ نجاسات شهوت اولمق غبن عظیم دکلیدر حقا که خسران عظیمدر

بیت

ای بلندان بعقل ورأی شریف * میکنند آن بلندرا تصحیف

برایکی کون عبودیت وچاکری ایله حاصله اولان سلطنت ابدیه یی

نفس اماره یه فروخت ایدوب وفضای واسع عالم نوری دار مضیق حرص وآزه تبدیل ایلمك هیچ تجارت اولسونمی حیفا ودریغ

از کفتار سلطان ولد

تخمهای عمررا درشوره خاك * می بکاری تاشوی آخر هلاك

اینچنین عمر عزیز بی بها * می دهی اش بی عوض هردم چرا

غبن می ناید ترا ای مرد کار * تا دهی کلزار وکیری خار زار

عمر کان شد صرف در دنیا نماند * خرم آنکش حق بسوی خویش خواند

عمر معدوده شمرده چون دهی * درره حق کرد دآن نامنتهی

بی شمار وبی حد وبی عد شود * عمرده روزه که درطاعت رود

هین تجارت کن درین بازار تو * صد هزاران کل برازیك خار تو

« اولئك الذین اشتروا الضلالة بالهدی فما ربحت تجارتهم وما کانوا مهتدین »

رباعیه

* زشت نبود روح قدس منتظر وانکاه تو *

* در غرور آباد کیتی همنشین اهرمن *

ای برادر جان برابر ونور دیدۂ پدر ومادر حال آنکه داعیٔ لطف وکرم دمبدم سنی کندویه دعوت ایدرسن ایسه تصامم ایدرسن وجمال ازل نفس بنفس کندویی سکا عرضه قیلار عجبدر که سن تعامی ایدرسن ولذت حقیقی سنی طلب ایدرسن فرار ایدرسن ولذت مجازی سندن ابا ایدرسن اردنجه یلرسن « طلبك ایها الخاطیٔ جمیل فهربت منه وماحس نفسك اطلبك فتهرب منی فیطردك غیری فتأتیه » ایواه حیفا ودریغا زمام اختیار الکده ایکن اکر بو فرصت کوننده برسر کار ودربار اولماد کسه دست جلالت « والامر یومئذ لله » نقاب بند اختیاری روی کارکدن رفع ایدوب منادیٔ عزت حق بطنان کبریادن « لمن الملك الیوم لله الواحد القهار » نداسن ایدوب « یاحسرتا علی مافرطت فی جنب الله » خطابی ظهور ایتدکده یارین سکا کیم فائده ویرر قال تعالی « یاایها الذین آمنوا

انفقوا مما رزقناكم من قبل ان يأتى يوم لا بيع فيه ولا خلة و لا شفاعة والكافرون هم الظالمون »

شعر

* پيش ازانكه جان عذر آورد ماند از نطق *
* پيش ازان كين چشم عبرت بين فرو ماندر كار *

« ايدكم الله تزود من غناك ليوم فقرك . ومن صحتك ليوم سقمك ومن شبابك ليوم شيبك ومن دنياك لآخرتك واياك ان تكون من المسوفين فان اكثر صياح اهل النار من التسويف »

رباعيه

افتداى دل كه ازجهان برخيزى * مردى كنى ازسودوزيان برخيزى
ترسم كه زپس بادهوس پيودن * ناكاه چوكردى زميان برخيزى

وحظوظ عاجل وخيالات باطل دنياى بى طايلدر شيطان رجيم وساطت دنيا ايله خمر آمالى و بنك امانى يه افسوس غرور وغفلت ودارو ى سرور ونخوت القا ايدوب حلقوم نفوسه اشراب ايدر قال تعالى « يعدهم و يمنيهم ومايعدهم الشيطان الاغرورا » زنهار وزنهار اى زبدهٔ كون وعمدهٔ كار « ايدك الله بروح منه ولا تمدن عينيك الى مامتعنا به ازواجا منهم زهرة الحيوة الدنيا لنفتنهم فيه ورزق ربك خير وابقى » آيت كريمه سيله عمل ايليه سن

قطعه

جهدى بكن ار بپذيرى دوسه روز * تاپيش را ازمرك دوسه روز
دنيازن پيرست چه باشد كرتو * باپيره زنى اش نكيرى دوسه روز

« كن فى الدنيا كانك غريب اوعابر سبيل وعد نفسك من اصحاب القبور » اى جان عزيز مادامكه اولوا الالبابدن اولميه سن مكر و خداع دنيادن احتراز قيل واولوا الالبابدن اول زمان اولورسن كه حقيقت دنيا نور وحى قرآن ايله آينهٔ دلده هويدا اولوب لذات مزخرفات دنيايه فريفته اولميه سن وقرآن كريم مثل دنيايى بيان ايدوب « انما مثل الحيوة الدنيا كماء انزلناه من السماء فاختلط به نبات الارض مما يأكل الناس والانعام حتى

اذا اخذت الارض زخرفها وازينت وظن اهلها انهم قادرون عليها اتيها امرنا ليلا اونهارا فجعلناها حصيدا كأن لم تغن بالامس كذلك نفصل الايات لقوم يتفكرون » قول كريمى ايله عيان بيوردى

قطعه

باناز اكر آرميده باشى همه عمر * ازآن جهان چشيده باشى همه عمر
همه آخر كار مرك باشد وانكه * خوابى باشد كه ديده باشى همه عمر

شعر

* يكردك عمريكى مل مل كرك اغلا كركسه كل *
* دخى الك ايرر دكل انك فردوس باغينه *
* بو فانى دنيه ده باقى قلام ديو كمان اتمه *
* اجل يلى اسر بر كون ايرر عمرك چراغينه *
* وجودك ملكى اى عاقل ديلرسك يانميه اوده *
* آقت عينك بكاردن ياشى نفسك اوجاغينه *
* براق بو دنيانك وارين بومر دارى يوبوب آرين *
* كه ديدار كوره سن يارين بنوب جنت براغينه *

پس هاويهٔ عميق دنيادن سرادقات ملكوته حبل الله دن غيريله يتشمك اولمز قال الله تبارك وتعالى « واعتصموا بحبل الله جميعا » وظلمات هوا جسدن متابعت رسول الله عليه السلامدن غيريله نجات ممكن اولمز قال الله تعالى « لقد كان لكم فى رسول الله اسوة حسنة »

قطعه

* چنك در كفتهٔ قرآن و پيمبر زن وبس *
* كانچه قرآن خبر نيست فسانست وهوس *
* اول وآخر قرآن زچه باآمد وسن *
* يعنى اندر ره دين رهبر تو قرآن بس *

« ياايها الذين امنوا اتقوا الله حق تقاته ولا تموتن الا وانتم مسلمون » ابن مسعود رضى الله عنهدن حق تقواندر ديو سؤال اولندقده « هوان يطاع ولا يعصى ويشكر ولا يكفر و يذكر ولا ينسى » ديو بيورمشلر يعنى حق تقوا اولدر كه حقه اطاعت اولنوب عصيان اولنميه ونعمتلرينك شكرى

اولنوب کفران اولنمیه • وحق فکر اولنوب هرکز اونودلمیه و بعض
عارفلر تقوا اولدر که طاعاتنه التفاتدن ومقابله ده توقع مجازاتدن
طاعتنی تنزیه ایتمکدر دیو بیورمشلر حقا اویله در زیرا طاعته مکنت
حقك قدرتی اولیجق طاعته التفات زیاده کستاخلق دکلیدر
ای طالب عشق وراغب ذوق اولان نوردیدهٔ جان « العارف یکفیه
الاشارة » بیورلمش ایکن بو خود مفصلا بر رساله اولدی

✻ بیت ✻

ایش بیلاندی ایشلیه‌سی ارکرك * بویوله کیرمکه‌کی سرور کرك

امیددرکه پس ماند وپیش رانده لردن اولمیوب مقبل ومقبوللر
زمره‌سندن اوله‌سن وبورساله‌یی تماما کوش جان وزبان جنان ایله قراءت
واستماع ایلیوب

✻ بیت ✻

* غافل اولمه کوزك اچ سن سنی انسان ایده کور *
* همدم اهل دل اولوب تنکی جان ایده کور *

مضمونجه طالب مرشد کامل اولوب مفاتیح خزائن سعادت ابدی‌یی انك
دل پرنورنده لمعان ایلیان نور مصطفویده مندرج بیله‌سن واول نورك
قوت وامدادیله جنود ابلیس اوزرینه منصور ومظفر اولمغله ظلمات
نفسانیه وکدورات جسمانیه دن خلاص اولوب عنایت ازلیه مظهری
اولان عباد منعم علیهم زمره‌سیله محشور اولمغه بذل همت ایلیه‌سن که
« علو الهمة من الایمان » بیورلمشدر پس تألیفاته نهایت وتصنیفاته غایت
یوقدر ومقالات ورسائل ایله کوکله یول بولوب بلا مرشد آتش عشق یاقمش
فرد یوقدر لکن صدق وخلوص ایله استماع ایلیان طالبی مرشد حی
وانسان کامل طلبنه دلالت ایدر پس ✻ ع ✻ عاقبت جوینده یابنده شود *
مصداقنجه طالب دخی طلبنده صادق اولدقدنصکره بهر حال واصل
مطلوب اولمق مقرردر ای نور دیدهٔ جان صدق طلب اولدر که مثلا
برکمسنه‌یه جوع وعطش غلبه ایتدکده تسکین عطش وتحصیل شبع
ایچون آب ونان اله کتورمکه پویان ودرد چشم ودندانی اولان انواع
آه وزار ایله ازالهٔ وجع ایچون هرکسدن طالب درمان اولدیغی کبی

هدایت حق اولان عبد دردمند دخی آشیان قدس لامکاندن پرواز ایلیان
عندلیب روحی نغمه زن کلزار قرب رحمان ایکن دانه چین معرفت
یزدان اولمق ایچون زمین ناسوته تنزل ایدوب مزرعهٔ بشریته کلدکده
دام طبیعته کرفتار وقفص بدنده خوار وزار اولدیغن کوروب ونفس
امارهٔ مکاره روح افتاده وآواره بی آشیانه سی اولان عالم فضای
لامکانی فراموش ایدوب آرزوی پروازدن قالسون دیو بال همتن
رشتهٔ امل ایله بند ایدوب وقفل غفلت ایله دربسته قیلوب وپیش
تفکرینه داروی امانی دوکوب لکن جمله سی مکر وخداع نفس
اولدیغنه واقف اولمغله

✻ مثنوی ✻

تن قفص شکلست وتن شد خارجان * درفریب داخلان وخارجان

مفهومنه مطلع اولمغین آسمان قلبندن سحاب ظلمات غفلتی باد نسیم
همت کشاده ایدوب مطالع یقظه دن خورشید طلب طالع اولدقده
ظلمات طبع اسفلدن خلاص ومأوای نورانی علیینه پرواز ایتمکه درمان
ایستیه • ومحبس طبعدن خلاص اولوب ملکوت اعلایه جولان ایلیان
طوطیان انس قدسه

✻ مثنوی ✻

اینچنین باشد وفای دوستان * من درین حبس وشمادر کلستان

دیو انواع نالش ایلیه پس بو وجهله جوینده اولان مطلوبنه واصل
اولمق محققدر والا شب تیرهٔ ظلمنده زیر سحاب متراکمدن لمعان
وفی الحال پس پردهٔ ابرده نهان اولان برق خاطف کبی سنك دخی احیانا
برق همتك لمعان ایدوب راه طلب رونما اولدقده فی الحال زیر سحاب
غفلتده ستیر اولمغله پابند اسیر زندان مظلم طبیعت اولیجق بو وجهله
اولان طلبه صدق طلب دینمز وبو مقوله طلب ایله درده درمان بولنماز کما قال
الله تعالی « کلما اضاء لهم مشوا فیه واذا اظلم علیهم قاموا » الهی
سیدی ومولای بو عبد عاجزه سن عنایت ایله « یهدی الله لنوره
من یشاء » قول کریمك مظهری اولان عباد مکرمینك زمره سندن
ایدوب « ومن لم یجعل الله له نورا فما له من نور » وعیدینه مظهر اولانلردن قیلمه

مثنوى

ای مبدل کرده خاکی رابزر * خاك دیکررا بکرده بو البشر
کارتو تبدیل اعیان وعطا * کار من سهوست ونسیان وخطا
سهوونسیانرا مبدل کن بعلم * من همه حلم مراکن صبر وحلم
بفکن ازمن جمله ناهموار را * تابینیم روضهٔ ابرار را
همچو اصحاب کهف ازباغ جود * می چرم زایقاظ نه بل هم رقود
خفته باشم بریمین و بریسار * برنکردم جز چو کو بی اختیار
هم بتقلیب توتا ذات الیمین * یاسوی ذات الشمال ای رب دین
صد هزاران سال بودم درمطار * همچو ذرات هوا بی اختیار
کر فراموشم شده است آن وقت وحال * یاد کارم هست در خواب ارتحال
می رهم زین چار میخ چار شاخ * می چهم درمسرح جان زین مناخ
شیر ازایام ماضیهای خود * می چشم ازدایهٔ خواب ای صمد
کوش ما کیرد بدان مجلس کشان * کز رحیقت میخورد ازسرخوشان

ایمدی جمیعا سلك تحریره کشیده قیلنان کتب تصوف سامعینی مرشدجی کامل طلبنه ترغیب ایچوندر والا نه آنکه مجرد کتب تصوف تتبع ایلیانلر حال حاصل ایلیه لر زیرا کیسه نك سوزی کیسه یه ملك اولمزودوکمز سوزایله برفندق قابی طولماز طالبی خود ارشادایدن سوزدکلدر بلکه مرشد کاملده اولان سوزش وآتش عشق ورحیق ذوق وشوقدر لکن ارباب ذوق اولان اخوان بحسب البشریه احیانا قبضه وماسوایه دوشدکده کلمات عشاقدن بعض کفتار معنی دار باعث انبساط وشوق اولمق مقرردر . خوب نفس وملیح صوت وبر بریله حقانی صحبت دخی بو یلجه درمشکات دللرنده نور محبة الله جلوه کر اولان عاشق صادقلردن تضرع ونیاز اولنور که اشبو رساله یه درج اولنان عشاقك حالات وکلماتنه نظر فرخنده اثرلری تعلق ایلدکده بو احقر وکمتر وعاجز وافقر بی وجود ونابود عبد خاك آلودی قلب شریفلرندن دور وحسن توجهلرندن مهجور بیورمیه لر . مردان خدا قلبلرنده قرار ایتمك

حقاجنان معنوی یه داخل اولمقدر « اللهم ادخلنا بحرمة سید الانبیاء والاولیاء والاصفیاء

بيت

* زبان ازحرف پیمابی بکی یکچند خامش کن *
* چواز ظاهر خمش کشتی همه باطن زبان بینی *

كنز الرموز

کج بووار لقدن بوسودالرندر * یا بو بازارکده غوغالرندر
بام عرش اولمق دیلرسك آشیان * کس تعلق ایپنی ای مرغ جان
قیمت ومقداری یوق بو کوهری * صرسك اولدك اهل دللر سروری
آتش انکیز اولدی هرباد ای پسر * ایله ترك محنت آباد ای پسر
دیو مردم خواره اولمه آشنا * دیودن مردملك اومق ذی خطا
غول یریدرر بودار پرنهیب * کی صقنکم قیلمیه مکر وفریب
پرحیلدر بوراه ای نوجوان * طوشان اویخوسی ویردساکه همان
چونکه یوق آهو کبی سنده فرار * قیلمه بو صحراده برلحظه قرار
ای غریب خسته قالدك تابده * کاربان کتدی یاتورسن خوابده
آدمی خوار اولدی چرخ کینه خواه * غافل اولمه قیل حذر ای مرد راه
کیمه قیلدی چرخ سرکردان وفا * ساکه قیله اشبو دانشدر خطا
برقدح یو قدر که بی رنج وخمار * هرکلك صوکنده واردر زخم خار
یاتلونك ایلو کنه ایله نظر * ان بعض الظن اثم درخبر
جام درد اولسه نصیبك نوش قیل * درحکمتدر بو پندی کوش قیل
پرعبردر کوزله روی روزکار * وارایسه کرسنده عین اعتبار
قورمغل بردانه ایچون نیجه دام * اوله کور آزاد چون سرو خرام
ای دل مسکین کژالحان اولمغل * معرفت کسب ایله نادان اولمغل
معرفتدن هرکیم اوله بی خبر * خردرر اول نیجه خرخردن بتر
قیل عبادت ربکه ای اهل دین * نفسکه حتی ایریشنجه یقین
اوله کور جهد ایله عبد کردکار * اولمغل خربنده وش عبد حمار
زینتی عبدك عبودیتدرر * اولکه یوق قوللوغی بی زینتدرر

بارخشیتدن بلك اولسون دوتا * قیله سن ابرو کبی کوز اوزره جا
قامت دلبر کبی اول مستقیم * باغ دلده اوله سن سرو قویم
بش حواس وشش جهتدن قیل کذر * بولمق ایسترسك حضور قلب اکر
کنجی وار ویرانه ده ایله طلب * عقلی کل دیوانه ده ایله طلب
راه معنیده صوردن قیل کذر * اولمغل بزم صفاده پر کدر
تختهٔ غبراده زنهار اورمه تخت * طارم اعلایه ایله نقل رخت
نقشه مائل اولمغل همچون صبی * قومیه لر آدکی تاکیم غبی
المغل کنج کیانی برجوه * دوشمکل بو جیفه ایچون عوعوه
وار اشارات وغنا شرحن اوقی * اکله قانونی شفا شرحن اوقی
هر که خوانك پیسه ایچمه قانی * کیشی خوش طوتمق کرك مهمانی
ابر کیم بستانه آب ایثار ایدر * عاقبت ریحان وکل اظهار ایدر
اهل اخلاص اول که عجبیله ریا * طاعت صدساله یی ایلر هبا
کورمدیکیچون اوزین عین الیقین * مردم دیده اولوبدر دور بین
مردم ایسك اولمه خودبین ای پسر * دیده وش تاکیم اوله سن معتبر
اولمغل بو کنبد ایچره بدزبان * سن نه دیرسك ساکه دیر کنبد همان
بی نیاز اولمه خدادن برزمان * بی نیاز اولمق اکا یارار همان

تمه

مثنوی از کفتار سلطان ولد

باقیٔ این کفته آید بی زبان * در دل آنکس که دارد زنده جان
رو بسوی اصل خود همچون خلیل * بکذر از استاره وچرخ علیل
پای همت بر خور و بر ماه نه * سر بر آن ایوان و آن درگاه نه
این خودی راخرج کن اندر خدا * تانمانی همچو ابلیسی جدا
آب جانرا ریز اندر بحر جان * تاشوی دریای بیحد وکران

در بیان سبب تألیف رساله

برکون بعض احباب ایله طوبخانه ده فقراء مولویه ایچون اسکندر پاشانك بنا ایلدیکی خانقاهده ناقل دقیقهٔ مثنوی . وکامل طریقهٔ مولوی . وسر یرتی انواع معارف وحکمی محتوی اولوب برفحوای

« تجری من تحتها الانهار » عیون قلبندن مجرای لسانه جاری اولان علوم وحقایق اسرار برموجب « عینا فیها تسمی سلسبیلا » اسماع مستعینه ساری اولدقده ساقیٔ شراب طهور معنوی اولان عارف ومحقق . وعالم مدقق . شیخ اسمعیل انقره وی متعنا الله بطول حیاته وافاض علینا برکات انفاسه . زیارتنه واریلوب روزمقابله اولمغله مثنویٔ شریف کوش جان ایله اصغا اولنـدقده جلد ثالثده قصهٔ دقوقی خلالنده

مثنوی

نی دل اندر صدهزاران خاص وعام * در یکی باشد کدامست آن کدام

بیت شریفنك سباق وسیاقندن تحقیق وتدقیق بیوروب وسرینه روح مولانادن.

مثنوی

برکشا کنجینهٔ اسرار را * این سوم دفتر بهل اعذار را

دیو اشارت اولنمغله « المأمور معذور » دیوب خزاین اسرار مولانایی آچوب . وشهباز نفس ناطقه سی عالم قدسه پراچوب . دریای وحدتدن اول قدر درر وجواهر واصناف زواهر دوکوب صاچدیلر که اصداف اسماع مستعدین علی قدر بضاعتهم پردر اولوب کیفیت رحیق عشقدن مست ومدهوش اولدیلر . بعد المقابله شرف صحبتلریله بوکمترین تشریف بیوروب شمع جعلرینه پروانه سان سوزان اولوب نوش جان اولان بادهٔ حب الهی کرمیتیله تحقیقات مزبوره یه متعلق تدقیقات کثیره مذاکره اولنوب اثناء مصاحبتده مناسبت ایله طریقهٔ بیرامیه دخی مذکور اولوب « در یکی باشد » قیدینك توجیهنده بسیار مکالمه اولوب . لکن کیفیت عشق عقل معاشی مشوش ولسان قالی پریشان ایتمکله مرادی اداده تقصیرات اولمغله محل مزبوره بعد الصحو بر رساله تحریری خاطره اولمغین مباشرت اولندقده سباق و سیاق اقتضاسیله « الکلام یجر الکلام » مصداقنجه تطویل یوز کوستروب . روح مولانادن وسر حاجی بیرام ولیدن استمداد اولنوب اسرار علیه لرندن نیچه اشارت پر بشارت وامداد

واعانت اولنمغله اشبو رساله سلك تحريره كشيده قيلنوب بيك اوتوز اوچ
سنه سی شوالنك اون سكزنجی كونی يوم الاحده بدأ اولنوب سنهٔ مذكوره
ذی الحجه سنك يوم ثانيسی اولان يوم الاثنين ده اتمامه ايرشدی ٠
الحمدلله الودود ٠ فياض الجود ٠ ومبدأ الرحمة والوجود ٠ وصلواته
على سيدنا ونبينا وشفيع ذنوبنا وطبيب قلوبنا مولانا ومولى العالمين ٠
محمد وعلى آله واولاده ٠ واصحابه واتباعه ٠ وعشيرته وعلى اهل
بيته ٠ اجمعين الطيبين الطاهرين ٠ وعلى جميع الانبياء والمرسلين ٠
وعلى جميع الاولياء والعاشقين ٠ والاتقياء والصالحين ٠ وعلى
جميع المؤمنين والمؤمنات ٠ والمسلمين والمسلمات ٠ الاحياء منهم
والاموات ٠ وعلى ملائكتك المقربين ٠ وعلى اهل طاعتك فی برك
وبحرك اجمعين ٠ آمين يارب العالمين ٠ مالك يوم الدين ٠ اياك
نعبد واياك نستعين ٠ وقداتفق الفراغ من تنميقه ٠ ثالثا بعون الله
وتوفيقه ٠ على يد مؤلفه اضعف عباد الله واحقرهم مقتبس الانوار
الباهرة الطالعة من مشكوة مصباح مرشدنا الاعظم ٠ ومكملنا
الاكرم ٠ المتحلی ظاهره بالشريعة والرشاد ٠ وباطنه بالثبات
على الطريقة والسداد ٠ ضاعف الله ايام حياته ٠ وادام لنا
شرف صحبته ٠ يوم السبت العاشر من شهر رمضان المبارك لسنة
اربع وثلثين والف من الهجرة النبويه ٠ عليه افضل التحيه ٠
وانا الفقير ٠ الى رشاش نور ربه القدير ٠ عبد الله بن محمد غفر الله له
ولوالديه غفرانا عظيما ٠ وفتح عليه ابواب المعارف فتحا مبينا

م

مؤلف مشاراليه صاری عبدالله افندی مرحوم علوم عاليه وآليه ده
متبحر ومعارف كليهٔ لدنيه ده فضل وكمالی ظاهر مفخر علمای روم
اولوب جملهٔ آثار نفيسه سندن اولان مثنویٔ شريف شرحی درجهٔ
كمالات ظاهره وباطنه سنه دليل كافيدر ٠ بوندن بشقه تأليفات
جليله سندن اولان مناقب اوليايی متضمن تصوفانه ٠ نصيحة
الملوك ٠ ودره وجوهره ٠ ودستور الانشا ٠ ومرآة الاصفيا ٠
ومسلك العشاق ٠ نام كتابلر ايله بعض مسائل دقيقه يی حاوی رسائل
مختصرهٔ مخصوصه لری مقبول خواص اولوب ٠ فتوحات مكيه نك
دخی تصحيح واكتتابنه موفق اولمشلر وبيك يتمش بر سنه سی
صفر الخيرينك اواخرنده ترك دغدغهٔ عالم فانی وعزم كلشنسرای
جاودانی بيورمشلردر ترجمهٔ حاللری طبع قيلنان مثنوی شرحينك جلد
اولنده مفصلا محرردر رحمة الله عليه رحمة واسعة

بو نسخه مؤلف مشاراليهك خط دستيله يازلمش نسخه دن مقابله
وتصحيح اولنمش اولمغله صحتی تأمين اولنه بيلور

مطبعهٔ عامره ده (١٢٨٨) سنه سنده طبع قيلندی

فهرست الكتاب

صحيفه

۰۰۷ باب اولدن فصل اول آدم عليه السلامك خلافتى
۰۱۰ فصل ثانى اطوار منازل خلقت آدمى
۰۱٤ فصل ثالث انسان اوج نوعى مشتمل اولديغى
۰۲۰ باب ثانيدن فصل اول حب اصلى وجلاى قلب
۰۲٦ فصل ثانى واحد الزمان وغوث اعظم وكيفيت طلب انسان
۰۳٦ فصل ثالث جذبه وعشق
۰٤۲ فصل اول ارباب سلوكك اقسامى
۰٤۳ فصل ثانى مجذوب سالك سالك مجذوبدن رجحانى
۰٤۷ فصل ثالث مجذوب غيرسالك سالك غير مجذوبدن اولى ايديكى
۰٤۹ فصل رابع طالب ايكى قسم اولديغى
۰۵۱ فصل خامس طريق ايكى اولديغى
۰۵۳ فصل سادس طريق نه ديمكدر
۰۵٦ باب رابع دنيادن ترهيب وطريق حقه ترغيب ومتفرعاتى
۰۹۱ باب خامس طرق عليه‌نك سلسله لرى
۰۹۳ دربيان اسامئ عشرهٔ مبشره ومناقب ايشان
۰۹۹ اويس القرنى حضرتلرى
۱۰۱ هرم بن حيان
۱۰۱ ذكر اهل بيت النبى واولاد السبطين وائمهٔ اثنى عشر
۱۲۷ درذكر سلسلهٔ طريقهٔ نقشبنديه
۱۳۳ نكته درذكر عبارت نقشبنديه وخلوتيه
۱۳۸ درذكر سلسلهٔ طريقهٔ خلوتيه
۱٤۸ مناقب حسن بصرى رحمه الله
۱۵٤ در ذكر حبيب عجمى قدس سره
۱۵۷ مناقب ابراهيم ادهم قدس سره

۱٦۱ ذكر مناقب ذوالنون مصرى قدس سره
۱٦٤ ذكر مناقب داود طائى روح الله روحه
۱٦۸ ذكر مناقب معروف كرخى قدس سره
۱۷۱ مناقب سرى سقطى قدس سره
۱۷۳ مناقب جنيد بغدادى رحمه الله
۱۷۵ مناقب حسين بن منصور الحلاج رحمه الله
۱۸۲ عين القضاة همدانى قدس سره
۱۸٤ شيخ مجدالدين بغدادى رحمه الله
۱۸۸ شيخ متين شمس الدين تبريزى قدس سره
۱۹۵ سيد عماد الدين نسيمى قدس سره ومواعظ
۲۰۹ ممشاد دينورى قدس سره
۲۱۱ محمد دينورى
۲۱۲ شيخ ضياء الدين سهروردى
۲۲۷ شيخ ابو حامد اقسرايى
۲۳۳ الحاج بيرام انقره وى
۲٤۱ اميرسكينى ايله آق شمس الدين قدس سرهما
۲٤۵ بنيامن اياشى قدس سره
۲٤٦ پيرعلى سلطان اقسرايى قدس سره
۲۵۲ شيخ احمد ساربان
۲۵٦ حسام الدين انقره وى
۲۵۷ شيخ بالى وشيخ حسن قبادوز
۲۵۸ خواجه على الرومى
۲٦۳ مواعظ مخصوصه
۲۷٤ خاتمة الكتاب
۲۹۰ دربيان روح اعظم ونفس كليهٔ انسانيه
۳۰٦ دربيان سبب تأليف رساله